

Banka hoče ostati konkurenčna Vladi res ni...

(Nadaljevanje s 1. strani)

Z zbora delničarjev LB Dolenjske banke Novo mesto — Ustvarjena rezerva in dobiček omogočata bodoče normalno poslovanje — Posebna skrb

NOVO MESTO — Tudi Ljubljanska banka Dolenjska banka Novo mesto je lani poslovala pod udarom mnogih pojavov, ki se jih ni dalo predvidevati. Likvidnost banke je bila vseskozi zadovoljiva, čeprav so denarno-kreditni ukrepi Banke Slovenije prek obvezne rezerve, deviznega minimuma, obveznih blagajniških zapisov ipd. vzeli iz obtoka kar 40 odst. naložbenega potenciala banke.

To je vplivalo na obrestno mero, ki je bila glede na gospodarsko razmere na splošno previsoka, zaradi vsega 1-odstotnega obrestovanja obvezne rezerve pa je Dolenjska banka od slovenske denarne osamosvojitve sem izgubila prek 100 milijonov tolarjev. Banka je lani sicer ustvarila prek 6,5 milijarde tolarjev bilancne vsote, od tega so najkvalitetnejša, izvirna sredstva banke predstavljala 79 odst., pridobljena sredstva 14 odst. in vse ostalo borih 7 odst. Ustvarila je rezerve v višini 890 milijonov tolarjev in 29 milijonov tolarjev dobička, oboje pa je po sklepu petkovega zbora delničarjev razporejeno v rezerve banke, da bo ta lahko zadostila zelo zahtevnim kriterijem poslovanja, ki jih predpisuje Banka Slovenije.

Devizna bilanca banke je bila pozitivna, čeprav so bili v deviznem poslovanju vseskozi prisotni negativni trendi. Banka je bila in je še prepuščena sama sebi pri reševanju problema starih deviznih vlog. Za odkup stanovanj je v breme lastne likvidnosti sprostila prek

13 milijonov mark, za nedavno izplačilo rezerviranih 5 milijonov mark pa niso v celoti izkoristili, saj so devizne vloge občanov v zadnjem času vsemu navkljub spet nekoliko porasle. Obveznosti do tujine je banka tekoče poravnala.

V politiki naložb je bila banka odločna v prizadevanjih za zavarovanje naložb. Kljub temu je bilo kar 44 odst. naložb konec leta slabše donosnih. Vključevala se je v razreševanje problemov v podjetjih, za katere je ocenila, da imajo tržne možnosti in sposobne kadre. Črta pod vsem skupaj je ustrezen jamstveni kapital, ki Ljubljanski banki Dolenjski banki tudi po novih, ostrih pogojih omogoča normalno poslovanje.

Po sprejeti poslovni politiki bo LB

DB letos posebej skrbela za varnost v naložbeni politiki, tako da bodo sredstva banke konec leta realno vredna enako ali celo nekaj več kot v začetku leta. Banka se bo trudila za ohranjanje konkurenčnosti, kreditno bo podpirala donosne naložbe in vodila druge posele, na primer odkup terjate, poslovanje z delnicami in vrednostnimi papirji, kapi-

• Zbor delničarjev LB DD Novo mesto je v petek sklenil v prestolnico poslati zahtevo po obrestovanju obvezne bančne rezerve vsaj v skladu z rastjo drobnoprodajnih cen, ne pa z enim odstotkom kot doslej. Zbor je zahteval tudi čimprejšnjo sistemsko ureditev problema starih deviznih vlog občanov.

talska vlaganja ipd., posebno mesto pa je v poslovni politiki namenjeno varčevalcem z ureditvijo starih odprtih vprašanj vred. Z. LINDIČ-DRAGAŠ

žem. Število delovnih mest se je lani zmanjšalo za okrog 2 tisoč, v glavnem v novomeški občini, letos pa se bo po ne najbolj črni varianti še za 1.000 do 1.500. Stopnja brezposelnosti bo med 15 in grozljivimi 20 odstotki. Z delavci ravnajo obupno, še posebno pri obrtnih in zasebnih podjetnikih, delovna sila je povsem podcenjena, pri plačah pa se uveljavlja uravnilovka, kakršne ne pomnimo. Izjema so seveda plače po individualnih pogodbah.

V četrtek je bilo slišati, da bi morala vlada razglasiti izredne razmere v gospodarstvu, ker takšne pač so. Zgrabila je ponujeno idejo o socialnem paktu kot dogovoru s sindikati in gospodarsko zbornico, za katerega pa očitno ni zares zainteresirana. »Če bi bila, bi sprejela ceno delovne sile, a je ni. Vladi se le zelo mudi, s socialnim paktom pa bi rada nadomestila stabilizacijski program, ki bi sicer moral biti osnova socialnemu paktu, ki si ga mi zelo želimo. Treba pa je vedeti, za kaj zateguješ pas. Ob že 95 tisoč brezposelnih je najhujša brezperspektivnost, zato pritisnemo na vlado za razvojno delovanje. Ponuja pa daljšo delovno dobo žensk, kar je v takem položaju neumnost. Obdavčitev osnovne hrane ob pocenitvi alkohola, zaščita domačega kmetijstva v naši revščini, to za nas niso sprejemljive stvari za sklenitev socialnega pakta. Nova zdravstvena zakonodaja je narejena po ameriškem sistemu in tam gotovo deluje, za naše razmere pa je usodo zdravstvenega stanja preveč povezati s premoženjskim statusom vprašljivo. V razpravi o lastni nujnosti sindikati doslej nismo bili povabljeni, a se nas tiče. Sprejem tega zakona pa pogojujemo z zakonom o participaciji delavcev, kot ga ima Evropa, in pričakujemo konflikt. Tej vladi smo sindikati dali dovolj časa za odpravo zakona o zamrznitvi plač, a reakcij tudi na ostale zahteve ni, zato gremo v opozorilno stavko. Ne gre nam za zamenjavo Peterle, ampak za spremembo politike, za iskanje dialoga, za skupno reševanje problema,« je delovni sindikalist povedal Semolj.

Naša anketa

Čevelj za dobre ministre?

Čeprav je po celodnevem več kot mučnem dogajanju v slovenskem parlamentu malo manjkalo, da bi v olajšanje marsikoga zunaj skupščinskih zidov Marko Volč, kandidat neodvisnih poslancev za novega mandatarja slovenske vlade, dobil potrebno podporo, premier Lojze Peterle ni mogel skriti zmagoslavja. Očitno prepričan, da je dobil kar novo bianco menico za ukrepanje, je prek angleške agencije Reuter Slovincem sporočil, da jih namerava odrešiti ministrovanja treh ministrov: notranjega ministra Igorja Bavčarja, zunanjega ministra dr. Dimitrija Rupla in ministra za informiranje Jelka Kacina. Ministri so iz Demokratske stranke, ki je Peterletu odrekla podporo. Nerodno (predvsem za premiera) pri zadevi je, da so prav omenjeni trije ministri, na račun katerih je bilo doslej v skupščini in javnosti najmanj pripomb, ki so celo med najbolj priljubljenimi in veljajo za najbolj zaslužne za osamosvojitve, mednarodno priznanje in uveljavljanje Slovenije. Peterletu so celo stranke, ki mu kot premieru še niso odrekle podpore, dale vedeti, da se je preneglil in da je narobe razumel izid glasovanja v slovenskem parlamentu. A zadeva teče dalje, premier Peterle se na vse kriplje trudi speljati zastavljeno do konca. Medtem tudi gospodarstvo in življenje tečeta dalje, žal za mnoge v vse večjo bedo, ki pa, kot da vladajoči garnituri ni prav mar.

LEON GREGORČIČ, kustos v Belokranjskem muzeju v Metliki: »Lojze Peterle naj raje razmisli o svojem položaju v slovenski vladi. Ministrstva, ki jih vodijo zanj sporni ministri, namreč dobro delajo, vlada kot celota pa ne. Za to pa niso krivi ministri, ki bi jih predsednik rad odstranil. Krivda je v drugih resorjih. Kje, bi predsednik že moral vedeti, jaz mislim, da najbrž v gospodarskih ministrstvih.«

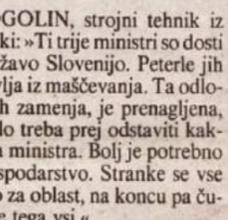
KRISTINA ENGEL, učiteljica iz Brusnic: »S to svojo idejo o zamenjavi treh ministrov si je gospod Peterle pri meni zelo zmanjšal svojo ceno. Doslej sem bila prepričana, da so to trije ministri najbolj delavni. Če se motim, potem bi želela, da bi Peterle povedal več, če mu še kaj leži na duši. Morda bi se potem tudi jaz drugače opredelila. Pri vrhu moje testvice popularnih politikov pa bi se Peterle znašel, če bi predlagal zamenjavo ministra za šolstvo.«

MARJETKA BALKOVEC, dipl. etnologinja iz Črnomlja: »Za politiko se preveč ne zanimam. Moti me, da se gredo v Ljubljani visoko politiko, uboga raja pa na koncu vedno potegne kratko. Bolje bi bilo, da bi vlada poskrbela za bolj življenjsko pomembne stvari, ne nazadnje tudi za kulturo, kot pa, da se gredo neprestano zdravarstvo. S tem ne le, da škodijo sami sebi, ampak tudi prav nič ne povečujejo ugleda mlade slovenske države v svetu.«

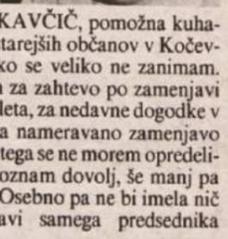
MARJAN POGAČAR iz Krškega: »Ti trije bi se lahko bili ministri, gotovo je vsak od njih precej prispeval k osamosvojitvi in mednarodni uveljavitvi Slovenije. Taka selekcija v vladi v teh časih vpliva negativno, sploh pa vlada ne bi pridobila na moči, če bi Peterle zamenjal sporne ministre. Pri tej zamenjavi je očitno, da bi krščanski demokrati radi prevladali.«

RUDI BOGOLIN, strojni tehnik iz Cerkelj ob Krki: »Ti trije ministri so dosti naredili za državo Slovenijo. Peterle jih gotovo odstavljaj iz maščevanja. Ta odločitev, da se jih zamenja, je prenegljava, verjetno bi bilo treba prej odstaviti kakšnega drugega ministra. Bolj je potrebno gledati na gospodarstvo. Stranke se vse po vrsti borijo za oblast, na koncu pa čutimo posledice tega vsi.«

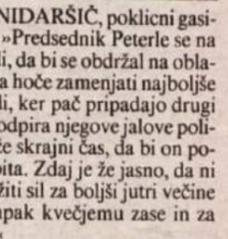
BRIGITA KAVČIČ, pomožna kuharica v Domu starejših občanov v Kočevju: »Za politiko se veliko ne zanimam. Slišala pa sem za zahtevo po zamenjavi gospoda Peterleta, za nedavno dogodke v skupščini in za nameravano zamenjavo ministrov. Do tega se ne morem opredeliti, saj jih ne poznam dovolj, še manj pa njihovo delo. Osebnost pa ne bi imela nič proti zamenjavi samega predsednika vlade.«

VINKO MLAKAR, referent za splošne gospodarske zadeve na ribniški občini: »Napoved zamenjave ministrov je hitra čustvena reakcija predsednika vlade na nedavno glasovanje v skupščini. To mu je pravzaprav pokazalo, da podpore za odstranitev treh ministrov, ki imajo tudi podporo javnega mnenja, ne more dobiti. Očitno pa je, da je predsedniku vlade pomembnejša politična pripadnost ministrov kot pa njihova strokovnost. S Peterletovo potezo se ne strinjam, pričakujem njegovo skorajšnjo zamenjavo.«

POLDE PUNGERČAR, obrtnik iz Trebnjega: »Če bi bil jaz na Peterletovem mestu, ne bi predlagal zamenjave zunanjega ministra dr. Dimitrija Rupla. V sporni trojici sta mi manj všeč notranji minister Bavčar in minister za informiranje Kacin. Njegovo vodenje tiskovnih konferenc med lanko vojno in po njej je bilo na splošno sicer kar sprejemljivo, toda zdi se mi, da je s svojim obnašanjem do tujih novinarjev naredil tudi dosti škoda.«

DRAGO ŽNIDARŠIČ, poklicni gasilec iz Sevnice: »Predsednik Peterle se na vse kriplje trudi, da bi se obdržal na oblasti, tudi tako, da hoče zamenjati najboljše ministre v vladi, ker pač pripadajo drugi stranki, ki ne podpira njegove jalove politike. Bil pa bi že skrajni čas, da bi on pobral šila in kopita. Zdej je že jasno, da ni sposoben združiti sil za boljši jutri večine Slovincem, ampak kvečjemu zase in za svojo stranko.«

POMANJKANJE VODE KOT NARAVNA NESREČA?

TREBNJE — Občinski štab za civilno zaščito je na podlagi poročil Komunale Trebnje, Dane Mirna in pogovorov s krajanji na terenu ugotovil, da je zaradi dolgotrajnega pomanjkanja padavin v občini že pomanjkanje vode v naseljih, ki nimajo javnega ali lastnega vodovodnega omrežja. Zato je štab 20. januarja sklenil, da bo občinskemu izvršnemu svetu predlagal, da sedanje pomanjkanje vode razglasi za naravno nesrečo in s tem omogoči občanom, da plačajo dostavo vode le polovično. Tak predlog štaba je vlada sprejela na seji 20. februarja. Torej natanko po enem mesecu. Razlog za zapoznel sklic seje vlade je bila bolezen njenega predsednika. Toda ker so se medtem hidrološke razmere precej spremenile (na bolje), se zastavlja vprašanje, ali ima štab v žepu bianco menico, da razglasi izredne razmere tudi za pomanjkanje vode, ki običajno nastopi spet novembra.

- Odnos slovenske države do kulture je vampirski. (M. Rotovnik)
- Slovenska Moderna galerija bo umrla po porodu nove slovenske države. (Mikuž)
- Vsi časopisi razen Slovenca in Slovenskih brazd se pretvarjajo, da so nepristranski, neodvisni in samostojni. To je glumaštvo. (D. Ocvirk)
- Politika je spopad interesov, ki se razkrinkava kot boj načel. (Bierce)

Ljubljansko pismo

Stranke so gluhe za stisko upokojencev

Jezni Sivi panterji

LJUBLJANA — Oblast se že nekaj časa ne zmeni za stisko slovenskih upokojencev. To se ji zna še hudo otepati — če ne prej, na volitvah. Vse tri organizacije upokojencev — zveza njihovih društev in obe stranki — so ji že zaprtele. Slovenski upokojenci se čutijo ogoljufane in so razočarani še zlasti zato, ker v Skupščini Republike Slovenije tako dolgo zavlačujejo s sprejetjem zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Zveza društev upokojencev Slovenije se je s posebnim pismom obrnila na predsednike vseh treh skupščinskih zborov, naj vendar ta zakon čimprej sprejmejo. Ker zakon ni bil sprejet že decembra, so upokojenci gnotno občutno prizadeti, saj z januarsko uskladitvijo pokojnin niso dobili razlike tudi za lanski november, kar pomeni 11,5 odst. enomesečne pokojnine.

Demokratsko stranko upokojencev pa je močno razhudila izjava ministra Dušana Šeška na zboru mariborskih gospodarstvenikov, da

je »osnovni problem slovenskega gospodarstva preveliko oddivanje za pokojnine in zdravstveno zavarovanje«. Ministru so odgovorili, da slovenski upokojenci prejemajo pokojnine po svojem vložnem prispevku v času svojega dela na delovnih mestih v gospodarstvu in drugod. Tudi za zdravstvo da so dajali toliko, da smo Slovenci doslej imeli dostojne zdravstvene storitve in je bilo naše zdravstvo med najbolj razvitimi v svetu.

Ministra so še vprašali, s kakšno pravico v teh težkih časih krivdo valja na starostnike, invalide in bolne Slovence. In: ali je poraba proračuna res tako poštena, ko pa smo priče najrazličnejšim škandalom, o čemer lahko vsak dan beremo v javnih informativnih sredstvih?

Oglasili so se tudi mariborski Sivi panterji. Prepričani so, da bodo prišli v skupščino, pa naj bodo volitve junija ali šele ob koncu leta. To bo — pravijo — tudi svojevrstno spričevalo zdajšnje oblasti, saj v državah, kjer je demokracija doma, politiki skrbijo za svoje starostnike in se jih ne spomnijo le mesec dni pred volitvami.

Glavni odbor Sivih panterjev je sklenil navezati sodelovanje z Demokratsko stranko upokojencev pred bližnjimi volitvami in po njih. Tudi v prihodnje bodo sodelovali s sleherni stranko, s katero bodo našli stične točke.

V Sloveniji se torej utegne zgoditi, da bo v prihodnje v njeni skupščini sedelo več sivih glav, kot jih sicer tam navadno sedi v parlamentih drugod po svetu. Je to normalno?

VINKO BLATNIK

Dijaški domovi zaprti?

Vse več učencev se izpisuje — Aktiv vzgojiteljev in ravnateljev dijaških domov Dolenjske je zaskrbljen

NOVO MESTO — Kaj bo z dijaškimi domovi na Dolenjskem? Vse manj dijakov se odloča za bivanje v njih, ker ne zmorejo visokih stroškov, saj v pretekli družini dijaška štipendija služi kot dobrodošel dodatek za preživetje. Otroci pa so zaradi voženj do šole preveč obremenjeni, kar vpliva na njihovo zdravstveno stanje in seveda tudi uspešnost učenja.

O vsem tem so v petek, 28. februarja, razpravljali na sestanku aktivna vzgojiteljev in ravnateljev dijaških domov dolenjske regije v Domu učencev srednje kmetijske šole v Sevnem pod Trško gorjo. V središču pozornosti je bila problematika štipendiranja in z njo povezan osip učencev v dijaških domovih. Uvod v razgovor pa je bilo odprto pismo, ki so ga dijaki novomeškega dijaškega doma naslovili na ministrstvo za delo in druge ustanove. V njem predlagajo tako štipendijsko politiko, ki bo omogočila plačilo bivanja v dijaških domovih, oziroma da dijakom, ki bivajo v kraju šolanja in so iz socialno ogroženih družin, namesto štipendij dodelijo sredstva za preživetje iz drugih virov, saj je vse več primerov, da si z dijakovo štipendijo družina pomaga preživeti.

V tem šolskem letu izmed 208 učencev v novomeškem dijaškem domu prejema republiške štipendije 92 učencev in kadrovske le 11. V zadnjem času je vedno več staršev teh otrok na čakalno oziroma brezposelnih, zato se iz meseca v mesec več dijakov izpiše iz doma, ker pač ne zmorejo stroškov. Enaki problemi se pojavljajo v vseh regijskih domovih, ne samo na Dolenjskem, na kar so opozorili gostje, ki so prenesli izkuš-

nje in spoznanja s podobnih sestankov aktivov drugod po Sloveniji.

Rešitev iz nastalega položaja je tudi v integrirani vzgoji v dijaških domovih, kar je širše predstavil dr. Vinko Skalar v svojem predavanju. Gre za tako ureditev, po kateri bi v domovih ne bivali samo dijaki srednjih šol, marveč tudi osnovnošolci iz socialno problematičnih družin in drugi socialno ali kako drugače prizadeti učenci. Če bo število dijakov v dijaških domovih še naprej upadalo, bo nemogoče upravljati domove racionalno, zato grozi zapiranje. Tak primer je v Brežicah, kjer bodo v naslednjem šolskem letu tamakajšnji dom zaprti. S centralizacijo srednjega šolstva pa se nič dobrega ne obeta tudi dijaškim domovom v Kočevju, Črnomlju in Krškem.

MiM

Z. LINDI-DRAGAŠ

Odločne zahteve Črnomlja

Črnomlanci vztrajajo pri spremembi statusa prehoda v Vinici — Notranje ministrstvo o meji

ČRNOMELJ — Iz Črnomlja so na vsa ustrežna republiška ministrstva in vlado poslali zahteve in obrazložitve za prekatégorizacijo meddržavnega mejnega prehoda v Vinici v mednarodnega, pa tudi za ureditev statusa prehodov v Žuničih in Sodevcih. Na posvetu predsednika vlade Peterle s predsedniki občinskih izvršnih svetov so zvedeli, da velja do 8. aprila na mejnih prehodih začasní režim. V Črnomlju pravijo, da sicer razumejo zasedenost republiške vlade tudi z drugimi nalogami, vendar je mejni prehod v Vinici zanje tako velikega pomena, da ne morejo sprejeti tega, da se z republike ne odzovejo na njihove zahteve in obrazložitve. Zato so Črnomlanci ponovno zahtevali razgovor na ustreznih ministrstvih in uresničitev njihove zahteve, saj so doslej ustrezno pozitivno mnenje dobili le od ministrstva za obrambo. Ne strinjajo se, da bi odločitev o mejnem prehodu v Vinici slonela na štetju sedanjega prometa, ki je zaradi razmer na Hrvaškem precej paraliziran. Črnomlanci zatrjujejo, da bodo vztrajali pri svojih zahtevah tudi zato, ker so izvedeli, da so na Štajerskem že opravili nekatere prekatégorizacije prehodov. Pristavljajo pa, da prekatégorizacija mejnega prehoda zahteva tudi carinsko izpostavo v Beli krajini, s čimer bi te storitve približali gospodarstvu.

Iz sporočila, ki ga je po sestanku predstavnikov hrvaškega in slovenske-

ga ministrstva za notranje zadeve posredovalo slovensko ministrstvo, pa je moč razbrati, da je trenutno neusklajena prekatégorizacija mejnih prehodov (omenjeni bomo le mejne prehode v občinah, ki jih »pokriva« Dolenjski list) Podplanina-Cabar, Vinica-Pribanji, Obrežje-Bregana, Dobova-Harnica in Bizeljsko-Mihanovič Dol. Hrvaška stran bo še proučila predlog o mednarodnih mejnih prehodih v Metliki in Obrežju, ki bodo delovali nepretrgano in bodo odprti za blagovni promet, medtem ko bi na mejnih prehodih Dobova in Bistrica ob Sotli špedicijska služba delala le v dnevem času. Minister Bavčar je opozoril na problematiko na državni meji v Osilnici, kjer dnevno prehajanje državne meje in nadzor ljudi, ki živijo v obsejnim območju, povzročata veliko nezadovoljstva, zato je predstavnik hrvaškega ministrstva prosil za pomoč pri liberalizaciji postopkov za prehod meje. Izpostavljen je bil tudi problem cestne povezave med Radovico in Bušinj vasi, kjer hrvaški policisti zaradi oddaljenosti ob prometnih nesrečah ne morejo hitro ukrepati in kjer po dosedanjih praksi postopke opravljajo slovenski policisti. Obe strani sta se dogovorili za običajno krajevno prehajanje meje državljanov in uradnih organov obeh republik v Osilnici in Radovici-Bušinji vasi. Prometne nezgode pa bo obravnavala vsaka stran na svojem ozemlju.

M.B.-J.

Meritve zraka v Novem mestu

Izmerjene povprečne 24-urne koncentracije SO₂ v mikrogramih na kubični meter zraka

Datum meritve	MERILNA MESTA				
	Center	Žabja vas	Ločna	Drska	Bršljin
24. 2.	73	48	42	42	50
25. 2.	94	45	93	45	31
26. 2.	59	43	39	32	35
27. 2.	66	41	56	21	29
28. 2.	94	37	46	29	52
29. 2.	88	42	40	24	30
1. 3.	109	38	49	24	33

Mejna povprečna 24-urna koncentracija SO₂: 125 µg/m³
Kritična povprečna 24-urna koncentracija SO₂: 375 µg/m³
Mejna koncentracija je tista, ki je po Odloku (U. L. RŠ. 30/90) še dovoljena. Pri kritični koncentraciji so potrebni izredni ukrepi.

Kmetijstvo

SKUPŠČINA SADJARSKEGA DRUŠTVA

METLIKA — V petek, 6. marca, bo ob 18. uri v jedilnici vinske kleti v Metliki letna skupščina sadjarskega društva Bele krajine, ki bo združena s predavanjem mag. Aleksandra Kravosa. Gost bo govoril o možnostih razvoja sadjarstva in trženju sadja s pogledom na razmere v Beli krajini.

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

Tudi ta ponedeljek je bilo na tržnici živo kot v panju. Ponudba je bila podobna kot prejšnji teden. Mnogi obiskovalci tržnice v tem času zaman pogledujejo v tisti kot tržnice, kjer so v preteklih letih v tem času že ponujali sadike hrušk, jabolk, breskev in drugega sadnega drevja iz južnih sadjarskih zadrug. Meja in vojna sta najbrž posredi, da teh prodajalcev še ni na običajnem mestu. Sicer pa je bila tudi ta ponedeljek na mizicah največja ponudba čebulčka vseh vrst. Uvoženi je še vedno cenejši kot domači belokranjski, ki ga ponujajo po 300 tolarjev za kilogram. Cene jajc so spet poskočile na 15 tolarjev, drobni primerki pa se dobe tudi nekaj tolarjev ceneje. Ostale cene: fige, rozine in suhe slive so po 250 tolarjev, cvetača 120, jabolka 70, orehova jedra 700, solata 120, fižol 80, regrat 50 (merica), semenski krompir »kifelijar« 50, čebula 60, sirček 200, rdeča pesa 50, česen 100 (venec), smetana 200. Na stojnici Sadjia in zelenjave so bile naslednje cene: limone 100, pomaranče 79, cvetača 99, radič 322, čebula 60, korenje 74, banane 129 in hruške 133 tolarjev.

Sejmišča

BREŽICE — Na sobotni redni tedenski sejem prašičev so prodajalci pripeljali 225 do tri mesece starih in 16 starih prašičev. Prvih so prodali 148 po 250 do 280 tolarjev, drugih pa 9 po 120 do 150 tolarjev kilogram žive teže.

Kmetijski nasveti

Bolezen v ozimnem žitu?

Ko odleze sneg, si mora kmet čimprej ogledati posevke ozimnih žit, sicer lahko doživi kasneje neprijetno presenečenje. Odkar seje intenzivne sorte in v skladu z novo tehnologijo pridelovanja zgoščuje sklop, to je povečalo število rastlin na enoto površine, je precej večja verjetnost, da se bo na žitu pojavila glivična bolezen ali škodljivec. Nevarna je zlasti žitna pepelasta plesen, pa tudi nekateri drugi, ki pa jih je k sreči moč učinkovito zatirati. Nekaj več le o njej. Žitna pepelasta plesen je razširjena povsod, kjer pridelujejo žito. Računajo, da v povprečju zmanjša pridelok za desetino, če pa se pojavi v obliki večje epidemije, pa tudi mnogo več. Začetna bolezenska znamenja je sorazmerno težko prepoznati, zato se kaj lahko zgodi, da poljedelec s škropljenjem zamudi. Najprej so okuženi osnovni deli listov in stebela, torej deli, ki se naslanjajo na zemljo. Na njih se pojavi nežna belo sivkasta prevleka, sprva rahla kot pajčevina, ki pa se kasneje zgosti v kosmiče, podobne vati. Če pri natančnem pregledu ugotovimo, da je četrtino mladih rastlinic že napadla žitna pepelasta plesen, je škropljenje nujno, sicer pa ne. Vzdržati se je treba vsakršnega ukrepanja na pamet, saj so pripravki za zatiranje plesni zelo dragi, da o ekološkem vidiku sploh ne govorimo. Mlado žito lahko napadejo še nekateri drugi boleznici: žitna progasta rja, pšenična rja, ječmenova rja, listna pegavost pšenice, rjava pegavost pšenič-

- **PRIPOROČENI PRIPRAVKI** — Na pepelasto plesen, pa tudi na druge žitne glivične bolezni, dobro učinkujejo: bayleton EC 125 (en liter na hektar), tilt 250 EC (0,5 l na ha), tilt CB (2 l na ha), folicur EC 250 in folicur plus (0,75 l na ha). Proti listnim ušem v žitih se obnesejo: ekatin, pirimor, fastac, desic EC, za zatiranje rdečega žitnega strgača pa stroka priporočila poleg sintetičnih piretroidov, kot sta fastac in desic, še organske fosforne estre, kot sta dursban in ekalux. Navodila na pripravkih je treba strogo spoštovati!

nih plev in ječmenov listni ožig. Že ime pove, kakšni so razpoznavni znaki teh bolezni, na katere je treba biti pazljiv. Med škodljivci, ki utegnejo prizadeti posevek, so najnevarnejše listne uši, za njimi pa rdeči listni strgač. Če je napadenih več kot petina klasov, brez škropljenja z insekticidom ni mogoče preprečiti večje škode. Dokazano je, da 40 listnih uši na klasu zmanjša pridelok za 20 do 40 odstotkov, to pa je že izguba, ki si je poljedelec ne more dovoliti.

Inž. M. L.

Virus zrušil pridelavo krompirja

Epidemija prstanaste nekroze v Sloveniji v hipu uničila pridelavo in strokovno delo — Sorte, kot je bil igor, ni — Upanje sorti sante in resy

V letu 1988 smo se v Sloveniji prvič soočili s pojavom prstanaste nekroze na gomoljih nekaterih kultivarjev krompirja, zlasti na igorju. Že naslednje leto se je izkazalo, da pojav ni posledica neugodnih vplivov dejavnikov okolja, ampak ga povzroča do tedaj nepoznana bolezen, ki se epidemično širi in je zajela vso Slovenijo. Ocenjujemo, da je najmanj polovica vseh krompirjevih rastlin v Sloveniji okuženih, najdemo pa jo tudi že na paradizniku.

Povzročitelja bolezni smo identificirali leta 1989. To je različni Y^N virusa, ki smo ga označili s kratico PTRND, potato tuber ring necrosis disease ali po slovensko prstanasta nekroza gomoljev krompirja. Posledice te, že 4 leta trajajoče epidemije bolezni krompirja so na Slovenskem izredno hude:

Mežanu največ

TREBNJE — Trebanjci so na številnih koristnih predavanjih (kakršno je bilo tudi nedeljsko inž. Jožeta Maljeviča o spomladanskih delih) in praktičnih prikazih opravil vinogradnika pridobili že precej znanja o negi trte in vina. To, zlasti pa dobro kletarjenje, je pripomoglo k temu, da je lahko preteklo nedeljo na zboru podružnice Društva vinogradnikov Dolenjske v Trebnjem, ki šteje okrog 220 članov, predsednik ocenjevalne komisije inž. Alojz Metelko lahko izrazil zadovoljstvo z letnikom 1991.

Pri namiznih belih vinih je bilo največ — 27 vzorcev in tudi ocene so bile najvišje: 1. Branko Mežan (Dol. Nemška vas) — 16,26 točke, 2. Miro Šalehar (Gradišče) — 16,16, 3. Jože Krizman (Dol) — 16,08, 4. Miro Gačnik (Češnjek) — 16,07, 5. Branko Kirm (Mirna) — 16,04, 6. Franc Polanko (Trebnje) in Matija Štepec (Stari trg) po 15,99 točke itd. Pri rosejih so bili le štirje vzorci, najboljše pa so ocenili vino Trebanjca Ludvika Vidmarja (16,04 točke). Med 20 cvički je tesno zmagalo vino Jožeta Vidmarja (Lukovek) — 15,91 točke, le za stotinko je zaostal Alojz Metelko in za pet stotink Branko

TRIKRAT V VRHU — Branko Mežan (na posnetku desni, ko prejema priznanje iz rok Alojza Metelka) je že vrsto let v samem vrhu pri ocenjevanjih vin trebanjske podružnice. S cvičkom je bil 3., z rosemjem 2., z belim vinom pa je tudi letos zmagal. (Foto: P. P.)

Mežan. Sledita Franc Režen (Gradišče) — 15,80 in Ivan Vidmar (Vina Gorica) — 15,74. Med osmimi vzorci doljenjskega črnega vina je dobilo najvišjo oceno vino Zeljka Gričarja (Dol. Pomikve) — 15,99, sledi Peter Sever (Trebnje) — 15,93 ter Ciril Bukovec (Trebnje) in Janez Planinšek (Velika Loka) po 15,84 točke.

P. P.

in organiziranju semenarske pridelave v zaprtih območjih.

Pri iskanju oziroma introdukciji novih kultivarjev smo delo razširili. Poleg nizozemskih smo v uradno preizkušalnje vključili več ameriških in angleških kultivarjev. V letu 1990 in 1991 je končalo uradne poskuse devet kultivarjev, ki pa še niso uradno dovoljeni za širjenje, ker niso vpisani v sortno listo. Med njimi kultivar sante ni dovteten za okužbo z virusom PTRND. Na osnovi posebnih dovoljenj so bili v letu 1991 v semenarski pridelavi že kultivarji sante, romano in pentland dell, dokončno oceno za vpis v sortno listo pa mora zanje dati republiška semenarska komisija.

Zamisel o pridelovanju semenskega krompirja le v zaprtih izoliranih območjih je v Sloveniji stara že najmanj 40 let, ob krizah pa ponovno oživi. Že ob množičnem pojavu virusa PVYN v letih 1977—1979 je bilo v programu pridelovanja semenskega krompirja zapisano, da je perspektiva semenarjenja s krompirjem v Sloveniji le v relativno velikih, dobro izoliranih, zaprtih območjih.

Po pojavu virusa PTRND je strokovna komisija za semenarstvo pri PSSKV predlagala zaprti območje na Gorenjskem v končni velikosti do 600 ha, na Dolenjskem do 200 ha in v okolici Dravograda v velikosti do 50 ha semenskih nasadov. Pridelavo v teh območjih mora urejati republiški zakon, saj gre za zelo zahtevno organizacijsko, strokovno in finančno nalogo.

Dr. MILOŠ KUS
Inž. TADEJ SLUGA

DEMONSTRACIJI V STRAŠKI GORI IN NA LJUBNU
STRAŽA — Kmetijski zavod bo v nedeljo pripravil še dve demonstraciji rezi vinske trte. Ob 9. uri bo v Straški gori inž. Jože Maljevič najprej obrezoval trto pri Ladu Turku, ob 11.30 pa še na Ljubnu pri Vinku Babšku. Vabljeni!

REDNAK O PRIREJI MLEKA IN MESA
VAVTA VAS — Danes zvečer bo ob 19. uri v osnovni šoli v Vavti vasi priznani agrarni ekonomist Miro Rednak iz Kmetijskega inštituta Slovenije predaval o ekonomski prireji goveda.

Za boljše okolje

Anton Dvojmoč bo še kuhal žvepleno-apneno brozgo

ČRNOMELJ — Anton Dvojmoč iz Črnomlja že skoraj 20 let uporablja za škropljenje sadnih dreves in vinske trte proti škodljivcem žvepleno-apneno brozgo, ki je precej bolj prijazen ljudem in okolju kot različna druga škropiva. Na željo številnih prijateljev in znancev se je odločil, da bo po 10. marcu začel kuhati brozgo tudi v večjih količinah.

»Spomladi v sadovnjaku s 40 drevesi in vinogradu s 500 trtami ne

Anton Dvojmoč

uporabljam za škropljenje nič drugega kot žvepleno-apneno brozgo, šele pozneje po potrebi škropim tudi z drugimi škropivi, a v manjši količini in koncentraciji kot bi sicer. V vseh teh letih nisem imel na vinski trti še nikoli pršice, delno pa brozga preprečuje tudi oidij,« pripoveduje Dvojmoč. »Prednosti brozge so spoznali tudi znanci, ki so me toliko časa nadlegovali, da sem se odločil, da jo bom skuhal v večjih količinah in prodal jo po sicer simbolični ceni. Na ta način bom pomagal ljudem, ki želijo čim manj osnaževati okolje. Brozga sicer v trgovinah ni na prodaj, če pa bi si jo kdo želel skuhati nekaj litrov, bi porabil preveč časa, saj mora vreti kar 3 do 4 ure,« pojasni Dvojmoč ter doda, da ga lahko vsi, ki jih to zanima, pokličejo tudi po telefonu na št. 51-334.

M.B.-J.

• **Socialna politika vlade je nescialna, cinična, če hočete, nekrščanska. (Magajna)**

• **Mi smo vladna stranka, ko vlada potrebuje naše glasove; vlada pa naša, ko mi potrebujemo njeno razumevanje. (Podobnik iz Slovenske ljudske stranke)**

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: mag. Julij Nemanic

Kaj lahko prinese nov zakon o vinu

Nadaljevanje in konec

Poznavalci vedo, da je zamašek avstrijske buteljke preplepen s trakom, ki pomeni tudi, da je bila obdavčena. Od 1. avgusta 1992 bo davek po steklenici 0,15 šilinga. Ta denar država vrača nazaj v obnovo vinogradov. Avstrijski vinogradniki so sprejeli take vrste »količinske kontrole« vina z velikim razumevanjem. Ne razmišljajo, da ne bi steklenice oblepili z »davčnim trakom«. Tudi tiste, ki jih spijuje s prijatelji. Vinogradnik po 1. pretoku napove dokončno količino vina, ki ga je pridelal in davkarja mu izda ustrezno količino tračnih številk, ki so osnova za odmero davka.

S tem pisanjem ne navijam, da bi obdavčili vino pri vinogradnikih. Ker pa se po novem zakonu o prometnih davkih obračuna prometni davek po stopnji 10% že pri vinogradniku, želim vinogradnike opozoriti, da tega davka ne odštavejo od svojega prihodka oziroma od svoje cene, temveč ga k ceni prištejajo. Ta davek ne sme iti na račun vinogradnika, temveč ga je dolžan poravnati končni porabnik. V tem smislu moramo navaditi tudi gostince, kupce vina.

V naši panogi je zelo važno dolgoročno načrtovanje, saj sadimo vinograd za 30 let. Zopet se vracam k Avstrijcem, ki imajo tudi več vinogradniških območij. Primerjal bom njihovo Štajersko in Gradiščansko. Štajerska je ohranila dobro ime in ima visoke cene in vse vino z lahkoto prodajo. Nasprotno so na Gradiščanskem sadili vinograde v ravnini, na njivah, in tega vina je

mag. JULIJ NEMANIČ

Čakajoč na boljše čase, ki jih ni

Metliški delegati o predlogu usmeritev letošnjega razvoja kmetijstva v občini — Nepopoln in preveč poslophen program — Zavrnitev

METLIKA — Že pred sedmimi meseci so delegati metliške skupščine naročili delovni skupini pri občinskem izvršnem svetu, naj pripravi celovit razvojni program kmetijstva v občini. Ker pa še ni sprejeta zakonodaja s tega področja, je komisija pripravila kratkoročni program v šestih točkah za letošnje leto, ki pa so ga delegati predvsem iz vrst Slovenske ljudske stranke na zasedanju pretekli teden malodane raztrgali.

Slišati je bilo, da je to program, kakršnih so navajeni že najmanj desetletje, ne spremeni pa se nič. Program je nepopoln, predvsem pa ne odraža današnjih razmer v kmetijstvu. Živinoreja, vinogradništvo in pridelava mleka so namreč premalom, da bi lahko majhne metliške kmetije preživele. V programu manjkajo dopolnilne dejavnosti na kmetijah, razvoj družinskih kmetij, razvoj kmečkega turizma, vinska cesta, zanemarjen je razvoj poljedelstva, vrtnarstva, sadjarstva. V njem tudi ni moč najti rešitve za tiste, ki bi na novo začeli kme-

gramu so po mnenju delegatov pozabili tudi na izobraževanje kmetov. Skratka, program je bil vse prej kot popoln in kot je dejal eden od starejših kmetov v občini, kmetje živijo v upanju na boljše čase, ki nočejo priti, kmetijstvo pa propada. Tudi omejnjeni predlog usmeritev jim teh bolj-
ših časov ne obeta.

M. BEZEK-JAKŠE

gospodinjjski kotichek | Steber kranjske dežele

V preteklosti so jedli močnike pogosteje kot kaše in zelo znan je bil rek: »Močnik je steber kranjske dežele.« Tako kot žganci so morali biti tudi močniki dobro zabeljeni. Za zabelo so uporabljali ovirke, zaseko ali le precvrto čebulo. K mlečnim močnikom pa so dodajali smetano. Pogosto so močniki tudi nadomeščali juho.

Za močnike se lahko uporablja pšenična, koruzna ali ajdova moka, znan pa je bil tudi proseni močnik. Kuhali so jih na vodi ali mleku in na različne načine. V Prekmurju moko najprej poparjajo, nekoliko premešajo z vilicami in zakuhajo v vrelo tekočino. Na Gorenjskem pripravljajo močnik na enak način kot žganec, le vode ne odlijejo, ampak razmešajo moko tako, da dobijo gost močnik z večjimi in manjšimi strukeljci. Včasih pa so moko tudi vsipali v vrel krop ali mleko, da je jed postala gladka. Znani so tudi močniki z jabolki, s hruškami ali s krompirjem. Danes imenujemo tako zakuhano moko podmet.

Mlajšega izvora pa je usukanec. Ta se napravi iz moke in jajc. Moko in jajca zmešamo skupaj, nato pa z rokami oblikujemo drobne svaljke — usukance. Del usukancev prepražimo na maslu in zalijemo z vo-

HALENA MRZLIKAR

MALA PODGORSKA CVIČKARIJA

NOVO MESTO — Vinogradniki podružnice Podgorje bodo marca pripravili več prireditelj. Pričeli bodo v soboto, 7. marca, z ocenjevanjem vin s svojih goric pod Gorjanci. Ocenjevanje bo potekalo v prostorih Gozdnega gospodarstva na Smihelski cesti, kjer bodo jutri, 6. marca, med 18. in 20. uro prevzemali vzorce vin. Razglasitev rezultatov ocenjevanja in podelitev diplom vinogradnikom za najbolj ocenjena vina bo 14. marca ob 17. uri v gasilskem domu v Smolenji vasi. Tudi letos bodo vinogradniki te podružnice pripravili pokušnjo in prodajo najbolj ocenjenih vin po gostiščih na območju podružnice. V Jožefovem tednu od 19. do 22. marca bodo takšne pokušnje v naslednjih lokalih oziroma gostilnah: Hudoklin v Gabrju, Mrak na Ratežu, Stefan na Malem Slatniku, Drenik na Cikavi, Fon na Uršnih selih, Jakše na Drski, Stangelj v Jurni vasi, Badovinec pri Zajcu, Hudoklin v Brusnicah, Bodovinec v Stopičah, v novem gostišču na Ruperc vruhu in v gostilni Belokranjec v Zabji vasi.

PRVA ZASEBNA MENJALNICA

NOVO MESTO — V torek, 3. marca, je v Novem mestu začela poslovati prva zasebna menjalnica Tradetour. Menjalnica posluje v nekdanjih prostorih Dela v novomeški soseski ob Cesti herojev, obljublja pa odkup in prodajo vseh vrst deviz po konkurenčnih cenah.

KONCERT »DOMOVINI« TUDI NA DVORU

DVOR PRI ŽUŽEMBERKU — V nedeljo, 8. marca, ob 18. uri bo v tukajšnjem kulturnem domu gostoval kormorni moški pevski zbor z Otočca ob Krki z izborom slovenskih narodnih in umetnih pesmi pod nazivom »Domovini«. Izbor pesmi z veznim besedilom je posvečen samostojni Sloveniji in z njim so pevci z Otočca poželi uspeh že na številnih koncertih po dolenjskih krajih.

PODRAŽITEV OSKRBIN V DOMU OSTARELIH

NOVO MESTO — S prvim marcem so se podražile tudi oskrbine v novomeškem Domu starejših občanov. Višje bodo za 29 odst. Dom so sicer nameravali podražiti za 40 odst., vendar pa je novomeška vlada pristala le na omenjenih 29, češ da večja podražitev ni v skladu z rastjo pokojnin.

Trnova pot do lastnine

Zaradi zapletenih postopkov še zelo malo kompletnih vlog za povrnitev odvzete lastnine v Novem mestu

NOVO MESTO — Razgovor o izvajanju zakona o denacionalizaciji, ki ga je v petek na pobudo Združenja lastnikov razlaščenega premoženja sklical novomeški župan Marjan Dvornik, je pokazal, da je na tri komisije, ki sprejemajo in rešujejo vloge prišlo razmeroma malo kompletnih vlog.

Da je tako, govorijo že podatki, da je od prek šeststo bivših lastnikov, ki so v predhodnem zbiranju podatkov najavili svoj interes, komisija za denacionalizacijo kmetijskih zemljišč, gozdov in kmetijskih gospodarstev prejela do sedaj le 16 vlog, od tega 7 popolnih, komisija za denacionalizacijo stanovanjskih hiš, stanovanj, poslovnih stavb in stavbnih zemljišč 15 vlog, od teh 12 popolnih, in komisija za denacionalizacijo zasebnih gospodarskih podjetij 4 vloge, od teh je le ena popolna. Seveda pa se pravi naval šele obeta. Tako je menda

NOV FINANČNI MINISTER

NOVO MESTO — Novomeška občinska skupščina je na zadnjem zasedanju razrešila Kristino Progar funkcije članice občinskega izvršnega sveta in sekretarke sekretariata za finance. 1. marca jo bo zamenjal dipl. ekonomist Igor Vesel, zdajšnji vodja eksterne kontrole v novomeški podružnici SDK. Progarjeva bo ostala na občini kot svetovalka izvršnega sveta za proračun.

Renatine pričeške Daymont Look

Nov frizerski salon

NOVO MESTO — V celem Novem mestu niti ni tako malo frizerjev, so pa nekoliko neenakomerno razporejeni. Posebej reven se te vrste storitvami, občasno nepogrešljivimi moškimi in ženskami, je bil bršljijski konec mesta, še posebno ne tako majhno naselje V brezov log. Praznino je sredi februarja zapolnila Renata Cvetanovska, ki je pri starših v hiši na Cesti brigad odprla salon za žensko in moško frizerstvo.

Renata je še mlada, vendar s toliko izkušnjami, da si je po triletnem službovanju v drugih salonih upala začeti na svoje. Da bo nekoč imela svoj lokal, so starši predvideli že pred leti in temu primerno zgradili en konec hiše, ki ga je zdaj Renata z možem preuredila v ličen frizerski salon. »Do svojega lokala sem prišla prej, kot sem si mislila, a tako je pač naneslo. Vsekakor se bom trudila, da bodo stranke zadovoljne, na roke jim bom šla tudi časovno, vsaj za posebne priložnosti,« pravi Renata, ki seveda spremlja vse modne tokove in spremembe v frizerstvu in jih skuša v čim večje zadovoljstvo prenašati na glave strank. Precej strank je prišlo za njo na novo lokacijo, kot rečeno pa si obeta nove stranke iz okolice, ki so morale doslej po tovrstne usluge kilometre daleč. Salon nosi eksotično ime Daymont Look, ki ga je mož poiskal v reviji, ker je v Novem mestu že en salon Renata. Ime je neobičajno, opominjalo pa naj bi na lepo in dragoceno, kar lepa, obrazu in osebnosti najprimernejša frizura gotovo je.

Renata Cvetanovska

Za skupno dobro vsega naroda

Sprejem za predstavnike verskih skupnosti iz novomeške občine — O sodelovanju pri ohranjanju kulturnih spomenikov — Za sožitje v korist vseh

NOVO MESTO — Prejšnjo sredo dopoldne je novomeški župan Marjan Dvornik pripravil tradicionalno srečanje s predstavniki verskih skupnosti iz novomeške občine. Po pozdravnem govoru župana in predsednika izvršnega sveta Boštjana Kovačiča so predstojniki posameznih občinskih sekretariatov oz. uprav predstavili delo teh sekretariatov oz. uprav in seznanili predstavnike verskih skupnosti z najbolj aktualnimi zadevami s posameznih področij.

K besedi se je oglašil še v. d. direktorja Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine Novo mesto Danilo Breščak, ki je dejal, da ima Zavod dolžnost

skrbeti za naravne znamenitosti in kulturne spomenike, kamor sodijo tudi sakralni. Opozoril je na dolgoletno delo pri pripravi zelo pomembnega odloka o

naravnih znamenitostih in kulturnih spomenikov v občini Novo mesto, ki bo v kratkem v skupščinski obravnavi. Kot dobro je navedel sodelovanje Zavoda pri delih na cerkvi sv. Neže na Lopati, s pleterskim samostanom, pri obnovitvenih delih v novomeški proštiji, kot problematična pa dela v frančiškanski cerkvi. »Zavedati se je treba, da gre tudi pri sakralnih spomenikih za narodno bogastvo, s katerim upravljate in to bogastvo moramo ohranjeno in v čim boljšem stanju zapustiti zanamcem,« je poudaril Breščak.

Za sprejem se je v imenu zbranih predstavnikov verskih skupnosti iz izbranimi besedami zahvalil dekan Adolf Mežan. »Danes se precej težko znajdemo. Smo idejno močno razbiti in neenotni. Večkrat se izgubljam in trošimo svoje moči v medsebojnih sporih in obračunavanjih. Če si bomo hoteli ustvariti lepo prihodnost, bomo morali prerašči našo slovensko majhnost, da se ne bomo toliko prepirali med seboj in si metali polena pod noge, ampak si bomo z združenimi močmi in z ustvarjalnim nesebičnim sodelovanjem prizadevali za skupno dobro vsega slovenskega naroda,« je med drugim dejal dekan Mežan in sklenil svoj nagovor takole: »Vsak izmed nas ima nekaj dobrega in to dobro naj stavi na razpolago skupnosti. To dobro pa tudi priznajmo drug drugemu. Glejmo na to, kar nas povezuje, ne pa na to, kar nas ločuje! Le tako bomo lahko ustvarili lepo sožitje med vsemi in v blagor vseh.«

S PREDSTAVNIKI VERSKIH SKUPNOSTI — Zbrane predstavnike verskih skupnosti iz novomeške občine je pozdravil župan Marjan Dvornik. (Foto: A. B.)

Pomoč mestu in Dolenjski

Ponudili so jo častni občani na srečanju prejšnji terek v Henčkovem domu na Dobravi

NOVO MESTO — V lepem poznozimskem dnevu, ko je že zadišalo po pomladi, so prejšnji terek k Henčku na Dobravo prišli štirje častni občani novomeške občine, kamor jih je povabil župan Marjan Dvornik. Vabilu so se odzvali Tita Kovač-Artemis, prof. dr. Stojan Pretnar, Bogdan Osolnik in Jože Borštnar, nekaj povabljenih pa se je zaradi bolezni opravičilo.

Župan je častne občane seznanil s stanjem in vizijo razvoja občine, gostje pa so obudili spomine na svoje življenje in delovanje v Novem mestu ter izrazili svojo pripravljenost, da po svojih močeh pomagajo pri razvoju in napredku mesta njihove mladosti, občine in cele Dolenjske. Tako je Bogdan Osolnik navrgel misel o ustanovitvi društva prijateljev Novega mesta v Ljubljani, kjer živi in deluje veliko nekdanjih Novomeščanov, ki so še vedno močno navezani na domači kraj. »Zelo si želimo, da bi Dolenjska, ki je bila vedno zapostavljena, napredovala in da bi za to združili vse sile, ne glede na razlike, ki ločujejo ljudi.« Osolnik se je zavzel za popravilo krivic, ki jih je povojna oblast naredila ljudem, vendar je opozoril, da je treba pri tem ločiti, kaj je bila krivica in kaj so bili upravičeni ukrepi.

Najstarejši med častnimi občani na tem sprejemu, a še telesno in duševno izredno čili prof. dr. Stojan Pretnar, je obudil spomine na Novo mesto njegove mladosti, ko je podeželsko mestce štelo komaj 3.000 prebivalcev. Mednarodno priznani pravni strokovnjak je med drugim dejal, da je šele NOB na Slovenskem dokončno ugonobila fevdalizem kot sistem, in to kot sistem tujcev. »Po vojni se je začelo tudi preoblikovanje Novega mesta iz mesteca Goge v moderno stremče družbeno okolje. Seveda so bile pri tem napake, a trend je bil edino pravičen. Zavedati se moramo, da bo Slovenija prišla v Evropo le, če bo

znala svoje organizacijske sposobnosti vgraditi v sistem sodobne evropske civilizacije.« In pri tem ima Novo mesto po profesorjevemu mnenju Novo mesto velike naloge in perspektive.

A. B.

A. B.

LASTNI OBČANI — Tako so prejšnji terek štirje častni občani občine Novo mesto nazdravili z novomeškim županom. (Foto: A. B.)

Instalacije spet na svojem

Instalaterski program GIP Pionir se je preoblikoval v delniško družbo Pionir MKI — Zaenkrat dovolj dela

NOVO MESTO — Sistem GIP Pionir Novo mesto se naprej doživlja notranje organizacijske spremembe. Za Pionirjem Toursom in Avtohišo, ki poslujeta kot delniški družbi že od prve polovice lanskega leta, so v zadnjem času v delniške družbe preoblikovali še osem Pionirjevih, predvsem specializiranih programov, ki naj bi se tako tudi lažje dokapitalizirali. Eden od teh programov so instalacije, organizirane v delniško družbo Pionir MKI s sedežem na Cikavi, ki je približno podobna tistemu, kar se je leta 1983 kot Novomontaža priključilo Pionirju.

»V teh letih smo normalno napredovali, zdaj smo solidno tehnološko opremljeni, čeprav smo v zadnjih dveh letih bolj malo vlagali. Tudi naša kadrovska zasedba je dobra, maščuje se nam lahko le to, da iz zadnjih dveh generacij nismo nič zaposlovali. Zdjaj smo nekaj mladih sprejeli za določen čas. Če bo delo — kaže dobro, in to za delo doma — jih bomo obdržali. Z 270 zaposlenimi, kar je sicer za okrog 15 odstotkov manj kot še pred letom dni, smo po velikosti druga do tretja instalaterska firma v Sloveniji in se je treba kar potruditi, da najdemo dovolj dela. Pri tem

je velik plus, da smo in ostajamo del poslovne sistema Pionir. To je vendarle blagovna znamka, poznana in cenjena doma in na tujem, medtem ko nam celo določa trg, bodisi da delamo poslo, ki jih pridobi Pionirjev marketing ali tiste, ki jih poiščemo sami,« pravi v. d. direktorja delniške družbe Pionir MKI Franci Berlan.

Z delom zaenkrat dobro kaže, in če ne bo večjih političnih preokupcij, si obetajo, da so za naslednje leto preskrbljeni; seveda razmeroma skromno, kar se tiče financ in plač, v čemer so na slabem kot je gradbeništvo nasploh. Trenutno opravljajo kar nekaj del večjega obsega,

• Delniška družba Pionir MKI opravlja strojne in elektro instalacije, v njenem okviru pa na Cikavi deluje tudi trgovina z instalaterskim materialom, belo tehniko, akustiko ipd. S poslovanjem trgovine so zadovoljni, kupci pa očitno tudi, saj zadnje tedne lahko tu dobe material, ki jim ga druge zaradi oteženih povezav s poslovnimi partnerji, predvsem onstran meje niso zmogli zagotoviti. Trgovina ne nazadnje služi gotovino, kar je velikega pomena v teh časih, ko se z likvidnostjo nikjer ne morejo pohvaliti, tudi v MKI ne, čeprav denar vendarle obračajo precej hitreje kot gradbeništvo nasploh.

na primer prenovo vojaških objektov v Cerkljah in Ljubljani. Večjega obsega so delo v Revozu, obetajo pa si še nova. Delajo v Krki v Ločni in Bršljinu na plinifikaciji, nekaj del je v Metliki in Zagrebu, pa seveda na tujem. Monterške ekipe imajo trenutno v Rusiji in na Poljskem. Ruski trg je kljub težavam zanimiv zaradi svoje velikosti, zato poskušajo na njem zdržati, na Poljskem pa računajo, da bodo sodelovali še pri graditvi hotela v Zakopanem, za kar se Pionir poteguje že precej časa.

Z.L.-D.

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 7. marca, bodo odprte v Novem mestu do 19. ure, drugod do 17. ure naslednje prodajalne živili:

- Novo mesto: PC Mercator na Zagrebški
 - Šentjernej: Samopostrežba Mercator
 - Dolenjske Toplice: prodajalna Vrelec
 - Žužemberk: Market Dolenjska
 - Straža: Samopostrežba KZ
- od 7. do 19. ure trgovina CEKAR v BTC-Javna skladišča v Bučni vasi
- Novo mesto, v nedeljo: od 8. do 11. ure: Samopostrežba, Gl. trg 23
 - od 8. do 12. ure trgovina CEKAR v BTC-Javna skladišča v Bučni vasi
 - Črnomelj: prodajalna Pod lipo.

Franci Berlan

Ena gospa je rekla, da je vse potihnilo o gradnji dolenjske avto ceste proti Bregani. Gostje iz Ljubljane zamud na razne sestanke tudi ne opravčujejo več s prometom na »dolenjski«, ampak na primer s problemom parkiranja, ki je seveda lokalna stvar.

MIRNOPEČANI Z »AGATO« TUDI V NOVO MESTU

NOVO MESTO — Mirmopečani uspešno nastopajo s komedijo »Dobrodošla, miss Agata« po dolenjskih in belokranjskih odrih. V ponedeljek, 9. marca, bodo s tem delom gostovali tudi v Novem mestu. Predstava v Domu kulture, kjer bodo nastopili, se bo začela ob 19.30.

PESNIŠKI MARATON

NOVO MESTO — Zveza kulturnih organizacij Novo mesto tudi letos prireja skupaj s svojim odborom za literarno dejavnost pesniški maraton. Prireditelj bo danes, v četrtek, 5. marca, ob 20. uri v klubu Doma kulture, k sodelovanju in na nastop pa so vabljani znani in neznan, mladi in manj mladi besedni ustvarjalci iz vse novomeške občine.

PRODAJNA RAZSTAVA OKRASNE KERAMIKE

NOVO MESTO — V Krkini galeriji v Ločni so ta teden odprli razstavo keramike avtorjev Marte in Karla Pavlina iz Groznjara v hrvaški Istri. Predmeti, ki bodo na ogled do konca prihodnjega tedna, so naprodaj. Informacije o cenah in drugem daje vratar.

DEPONJA — Nategovanja o tem, kje naj bi bilo v črnomaljski občini odlagališče komunalnih odpadkov, se vleče kot zgodba o jari kači in steklem polžu. Največja tragedija je v tem, da bo otrok, ki se je rodil takrat, ko so Črnomaljši začeli polemizirati o novi lokaciji odlagališča smeti, kmalu zakoralak v osnovno šolo, medtem ko rešitev problema odlaganja črnomaljskih smeti še vedno shodila ni.

PREDAVANJE — Minister za drobnogospodarstvo Viktor Brezar, ki je obiskal belokranjske obrtnike in podjetnike, je najprej imel precej dolgo predavanje o tem, kaj vse bi počeli s češkoslovaškimi podjetniki, ki so jih povabili v Slovenijo, a jih zaradi volitev v njihovi državi ni bilo na obisk. Očitno ni dojel, da Belokranjce muči vse kaj drugega kot to, kako se gredo gospodje z republike goste in gostiteljice.

KONDIČIJA — Sicer pa so se ob poslušanju prej omenjenega gosta in njegovega strankarskega kolega Smuka mnogi belokranjski obrtniki in podjetniki spraševali, kaj sploh počnejo zvrst. Nekateri pa so to vprašanje kar izpustili in preprosto odšli iz dvoran. Človek je imel občutek, da gre za sestaneček na izpadanje, saj je ob vsakem vprašanju in odgovoru zapustil prizorišče kateri od udeležencev, do konca pa jih je vztrajala manj kot polovica na začetku prisotnih. Boljšo kondicijo v vztrajnosti so tokrat pokazali Črnomaljši.

Sprehod po Metliki

GOSPODARJENJE STANOVAJNI — Že ne more biti donosen posel, sicer bi se za to delo gotovo potegovala kate-ro od metliških podjetij, če bi šlo za zlato jamo, bi se za zadevo stekli zasebniki. Tako pa bo skrbelo za približno štiristo stanovanj podgursko podjetje, ki pa bo zaposlilo moč, do pred kratkim izgorevajočo na delovnem mestu bivše stanovanjske skupnosti. Lastnike stanovanj je malce strah, da se bo število zaposlenih iz dneva v dan večalo, s tem pa tudi stroški. Zaenkrat je napovedan neizprosen boj administraciji, a krajanstvo je vajeno, da so besede eno, dejanja pa drugo.

KAR NEKAJ JIH JE PREPRIČANIH, da se mora znajti v tej rubriki direktor metliškega zavoda, človek, ki si je dal izplačati dokaj visok osebni dohodek mimo vseh sklepov in dogovorov. Sklep sicer obstaja, vendar ga je sprejel nelegalni organ, neke vrste ožji svet, ki deluje v zavodu poleg »pravega« svetla. Razreševanje zadeve spada v pristojnost metliškega izvršnega sveta, ki usklajuje plače zaposlenih v družbenih dejavnostih. Teh nekaj besed smo zapisali samo zato, da ne bi bila rubrika razglašena za strahopetno.

Trebanjske iveri

PRITLJENOST — Krivica boli, zato je povsem razumljivo, da se hoče ljudje o tistem, kar nas pekli dostikrat zaupati dobremu prijatelju, sosedu ali celo znancu. Skratka, iščemo možnost, da si olajšamo dušo. Je tako razmišljaj tudi anonimnež, ki se je sicer podpisal s polnim imenom in priimkom, toda ne s svojim, ampak vaščana Brune vasi, ki ga že od novembra lani ni več med živimi? Bolje za njegov dušni mir in tistih, ki jih je prizadel, s tem, ko smo ob raziskovanju primera na terenu spoznali, kako pritlehna je srčna kultura marsikoga med nami. Je lahko sploh kakšno opravičilo za tako početje, četudi bi šlo v resnici za morebitni strah pred maščevalnostjo trebanjskih oblastnikov, ki naj ne bi pravično delili odškodnino po toči? Pismo anonimneža je namreč popoln strel v prazno tudi v vsebinskem pogledu.

GRB — Te dni naj bi tudi Trebanjci vendarle dobili svoj grb. Iztekel se je namreč razpis krajevne skupnosti za grb, predlogov pa je kar precej. Če bo strokovna komisija zadovoljna s ponudbo, je drugo vprašanje, vsekakor pa je dejstvo, da so morali Trebanjci, ker nimajo svojega grba, spremeniti prvotni sklep svoje vlade in priporočilo republiški, da naj bi tiste občine, ki nimajo svojega grba, na registrskih tablicah svojih jeklenih konjičkov uporabljale grb Republike Slovenije. Vsaj začasno se bodo Trebanjci morali zadovoljiti z novomeškim »Rudlnom«. Za Trebanjce, zagrizene lokalpatriote, je velika sreča vsaj to, da Kovinska industrija Ig ni kos naročilom, in se bodo še nekaj časa vozili kar s starimi tablicami. Ta čas pa bodo menda ja spicali svoj grb?

UTRUJENOST? — Od začetka tega meseca je spremenjen delovni čas na občini. Menda ne zaradi spomladanske utrujenosti uslužbencev.

Resno o »neresnem« osnutku

Občinski proračun

METLIKA — Čeprav je občinski izvršni svet zapisal, da ni moč predložiti »resnejšega« osnutka občinskega proračuna za letošnje leto, ker tudi v republiški skupščini še ni sprejet osnutek proračuna, so imeli metliški delegati precej pripomb in predlogov na proračun. Po dolgi razpravi so se odločili, da morajo sestavljalci proračuna upoštevati, da bo dovolj denarja za normalno življenje obveznega programa v občini, da morejo nameniti več denarja strankam in posvetiti večjo pozornost vodooskrbi; pri pokrivanju materialnih stroškov policijske postaje naj poiščejo vire denarja izven proračuna. Doslej nenačrtovane naložbe naj obravnavajo programsko in s prednostmi, določeniimi na skupščini, denar zanje pa iščejo tudi izven proračuna in občine.

Delegati so nicali predvsem pripombe na račun porabnikov zunaj občine, ki so jim po njihovem mnenju v proračunu namenili veliko denarja, medtem ko ga za nekatere iz občine ne bo dovolj niti za preživetje. Tako so premalo denarja namenili za požarno varnost, zdravstveno varstvo, šolstvo. Slednje je zadnja leta malo vlagalo v opremo, zato bi moralo imeti letos izobraževanje prednost.

S Komunalne pa je bilo slišati, da so nekatere postavke v proračunu močno zamegljene. Takšen primer so tudi sredstva za komunalno rabo, kjer je vprašanje, če so predvideli probleme z zajetji metliškega vodovoda na Hrvaškem. Kaj lahko se namreč zgodi, da bo ves hribovski predel občine ostal brez vode, vzdrževalci s Komunalne pa se gredo že sedaj ilegalce, skrivaje, da lahko pridejo do »svoje« zajetja pitne vode na Hrvaškem.

M.B.-J.

VINOTEKA ČRIČEK IN TRGOVINA GORCA

TREBNJE — Gostinsko in trgovsko podjetje Hom, d.o.o., Šentrupert, ki je specializirano za vinogradništvo in kletarstvo, bo jutri, 6. marca, ob 13. uri odprlo na Baragovem trgu v Trebnjem kletarsko-vinogradniško trgovino Čriček in vinoteka Gorca. Trgovina bo založena z drobnimi vinogradniškimi pripomočki, predvsem pa s pestro izbiro enoloških sredstev, od kvasovk, pentagela in aktivnega oglja do tekočega žvepla itd.

GREGORJEV SEJEM NA VESELI GORI

ŠENTRUPERT — Krajevna skupnost in turistično društvo iz Šentruperta vabita na tradicionalni Gregorjev sejem na Veseli gori, ki bo v soboto, 14. marca. Na sejmu so vabljeni prodajalci in kupci konj, goveje živine, kramarskega blaga, izdelkov domače obrti, semen in sadik.

Kmetijski davek le za peterico

Trebanjski davkarji opozarjajo na posebne olajšave — Podatki še pridejo

TREBNJE — Lani je v trebanjski občini plačalo davek od kmetijstva (akontacije dohodnine) samo 5 zavezancev, to so bili tisti, ki so presegali 61.032 tolarjev katastrskega dohodka za leto 1991. Vsi ostali zavezanci pa bodo od katastrskega dohodka plačali dohodnino za leto 1991 v letošnjem letu.

Zavezanci morajo med letom uveljavljati znižanje katastrskega dohodka pri davku od kmetijske dejavnosti tako, da najpozneje do 31. maja vložijo prošnjo za znižanje in ji priložijo račune za nabavljeno kmetijsko mehanizacijo in za sredstva, ki so jih vložili v graditev in preureditev gospodarskih poslopij. Na trebanjski upravi za družbene prihodke poudarjajo, da bodo med letom, na primer za leto 1992, upoštevali le tiste prošnje, ki bodo vložene do 31. maja. Prošnje, vložene po tem datumu, bodo upoštevali šele pri odmeri v naslednjem letu. Zavezancem, ki jim je kmetijstvo edini vir dohodka, se prizna posebna olajšava za vzdrževane družinske člane, tudi za vse člane gospodinjstva, ki sodelujejo pri doseganju dohodka iz kmetijstva in jim je to edini vir dohodkov, pod pogojem, da zakonec nima drugih lastnih dohodkov. Omenimo naj še, da bodo posebne

SPREMENJENI IMENI OSNOVNIH ŠOL

METLIKA — Medtem ko so na svetih metliške in podzemeljske osnovne šole že sprejeli odločitev, da se šoli po novem imenujeta le po krajih sedežev, so bila mnenja delegatov v skupščini o tem deljena. Skupščina je šoli sicer poimenovala in zato odloča tudi o spremembi imen. Medtem ko so nekateri delegati menili, da imeni šol — metliška se je imenovala po 15. SNOUB-belokranjski, podzemeljska pa po inž. Janezu Marenciču — nista sporni, pa je bilo mnenje drugih, da zlasti za metliško velja, da ime vojaške formacije ni najbolj primerno. Ob glasovanju se je velika večina delegatov odločila za spremembi imen obeh šol, prav tako pa so sprejeli tudi predloge odlokov o ustanovitvi javnih zavodov OŠ Podzemelj in Metlika ter otroškega vrtca Metlika in dali soglasje k statutom vseh treh zavodov.

BELOKRAJNICAM

ČRNOMELJ — V črnomaljskem kulturnem domu se bosta v soboto, 7. marca, zvečer zvrstili ena za drugo dve prireditvi. Ob 18. uri bodo odprli razstavo raziskav pri Stoničevem gradu: »Pravil jih je Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine iz Novoga mesta«, ob 19. uri pa bo pevski koncert z naslovom Šopek Belokranjicam, ki ga bosta izvajala domači moški pevski zbor Belt in mešani pevski zbor Zvon iz Šmartnega pri Litiji.

KOMISIJA ZA STANOVANJSKE ZADEVE

TREBNJE — Andreja Osolnik, Ivica Banelj in Jože Klemenčič s trebanjske občine, Marija Koželj iz Centra za socialno delo in Anica Bilbija iz Zdravstvenega doma, ki jih je trebanjski izvršni svet imenoval v komisijo za stanovanjske zadeve, ne bodo imeli lahkega dela.

Veliko »žuljev« z Mestnega trga

Ljudje nezadovoljni zaradi parkiranja, kioska, neurejenega starega mestnega jedra in umazanije — Pojasnila predsednika izvršnega sveta

METLIKA — Prebivalci enega od treh metliških trgov v starem mestnem jedru, Mestnega trga, se že nekaj časa razburjajo zaradi vsega, kar se dogaja okrog njih. Pretekli teden so se zborni sestali skupaj z lastniki tamkajšnjih lokalov z željo, da so njihovi problemi obelodani tudi v časopisu, saj pravijo, da jih na občini nihče več ne jemlje resno.

Pred letom dni so delegati v skupščini sprejeli odlok o prepovedi parkiranja avtomobilov na Mestnem trgu med 20. in 6. uro, a ga ne spoštujejo niti tisti, ki so ga sprejeli. Zato prebivalce zanima, kdo bdi nad izvajanjem odluka in zakaj tega ne počne. Drugi problem je zasebni kiosk na Mestnem trgu, prav nasproti občinske stavbe, ki je zaprt že od lanskega poletja, pa ga nihče ne odstrani. Na Mestni trg je letošnjo zimo pozabila tudi zimska služba.

Tisto, kar prebivalce in lastnike lokalov najbolj ježi, pa so že od lanske jeseni razkopani in razriti vsi trije metliški trgi pa še kakšna ulica zraven. »Čeprav je bilo rečeno, da bo asfalt že pred lanskim božičem, se še sedaj kopljevo v prahu ali blatu, odvisno od vremena. Zgovoren dokaz, kakšna je cesta, pa je že to, da se predsednik občinskega izvršnega sveta vozi v službo z džipom. Ljudje se trgov izogibajo, zato je v lokalih precej manjši promet. In ko smo želeli

Razkorak med stroko in krajanji

Novo odlagališče odpadkov v rudniški kadunji? — Strokovnjaki so za, krajanji odločno proti — Velika časovna stiska — Kaj bo z Vranoviči?

ČRNOMELJ — Na javnih razpravah o novi črnomaljski deponiji komunalnih odpadkov v rudniški kadunji, ki so bile decembra lani v KS Dobljice-Kanižarica, Črnomelj in Dragatuš, so bili prebivalci odločno proti sprejetju predlagane lokacije. Veliko je k temu pripomoglo nezaupanje ljudi zaradi slabih izkušenj v preteklosti.

Vse pripombe krajanov je znova dobil v presojo Inštitut za ekološki inženiring iz Maribora, ki je ponovno ugotovil, da je predlagana lokacija v rudniški kadunji iz najpomembnejšega, torej geološkega vidika, najprimernejša. Le tam je po njihovem mnenju moč zagotoviti največjo varnost pred morebitnim onesnaženjem

ter vzpostaviti sistem nadzora. Utemeljene pripombe glede dovodne ceste, ki naj bi vodila mimo vrtca, šol in stanovanjskega naselja, po mnenju inštituta ne zmanjšujejo primernosti lokacije, saj je moč urediti drugi dostop do deponije.

Kakor koli se bo v črnomaljski občini razpletlo glede novega odlaga-

lišča odpadkov, je že sedaj očitno, da bodo najbolj v stiski zaradi časa. Na sedanji deponiji v Vranovičih bo namreč moč odlagati odpadke le do leta 1993 — tako je bilo vsaj zagotovljeno takrat, ko so vaščani bližnjih vasi dopustili, da se odlagališče razširi — čeprav sedaj odgovorni ugotavljajo, da je na razširjeni deponiji moč odlagati odpadke vsaj še deset let. Vprašanje pa je, če bodo ti krajanji tokrat znova popustili in še dovolili odvažati smeti na odlagališče, ki je že dobro desetletje »začasno«.

Predvsem pa čudi, da so takrat odgovorni pristali na odločitev o odlaganju odpadkov pri Vranovičih za tako kratek čas. So morda mislili, da bo nova deponija urejena v letu ali dveh? Sedaj pa vedo povedati, da v razvitem svetu, kjer je urejena zakonodaja in imajo dovolj denarja — vsega tega pa pri nas ni — potrebujejo za ureditev deponije 7 do 10 let. Če samo pridobivanje zemljišč v rudniški kadunji bi lahko trajalo nekaj let, da o zagotovitvi dveh milijonov mark za zgraditev prve faze ter prav toliko za končanje naložbe niti ne omenjamo. Res pa je tudi, da ob tako velikem razkoraku med krajanji in stroko, kot je sedaj, projekta nove deponije sploh ne bo moč uresničiti na normalen način.

M. BEZEK-JAKŠE

Ducat dacarjev zaposlenih z dohodnino

12.500 napovedi!

TREBNJE — »V trebanjski občini pričakujemo do konca marca, ko je zadnji rok za oddajo izpolnjenih obrazcev napovedi za odmero dohodnine za leto 1991, okrog 12.500 davčnih napovedi. Da bi bili kos tako izjemno povečanemu obsegu dela, smo se v upravi za družbene prihodke organizirali tako, da bomo sprejemali napovedi do srede marca v običajnem delovnem času, od 16. do 31. marca pa od 8. do 18. ure. Delali bomo tudi ob sobotah, 21. in 28., marca ter ob nedeljah, 22. in 29. marca, od 8. do 12. ure. Vseeno pa bi prosil, da zavezanci pohitijo z napovedmi.« je povedal direktor trebanjske davkarije Franc Kravcar.

Franc Kravcar

Za obsežno opravilo so se temeljito pripravili, angažirali 12 delavcev, svoje delo pa v dobrih meri usklajujejo z drugimi dolženskimi davkarji. Kravcar pravi, da pričakuje, da ljudje v resnici ne bodo odlašali z oddajo napovedi, saj s tem ne bi prav nič pridobili. Eden izmed družinskih članov pa lahko seveda prinese napovedi za vse člane skupnega gospodinjstva. Naj spomnimo, da je za tistega, ki do 31. marca ne bo vložil napovedi, zagrožena kazen najmanj v višini 25.000 tolarjev, najmanj 200 tisočakov kazni pa bo plačal tisti, ki bi napovedal manjšo davčno osnovo od dejanske.

O nekaterih podrobnostih smo pisali v prejšnji številki na 2. strani. Trebanjcem velja le še napotek, da lahko kupijo obrazce napovedi za odmero dohodnine za leto 1991 v knjigarni Državne založbe. Fotokopije teh obrazcev niso veljavne. Izpolnite pa jih je treba skrbno in natančno.

P. P.

Načrt za rešitev Belta

Pripravili razvojno-sanacijski program — Pričakujejo pomoč — Kratkovidna zamrznitev štipendij

ČRNOMELJ — V Beltu so, potem ko je zabredel v precejšnje težave, pripravili razvojno-sanacijski program, s pomočjo katerega bi zagotovili možnosti za nadaljnje poslovanje.

V zadnjih treh letih se je v Beltu zmanjševala proizvodnja, zmogljivosti so bile vse bolj nezasedene, padala je povprečna prodajna cena njihovih izdelkov v DEM, s tem pa tudi prihodek v DEM na zaposlenega, povečevale so se izgube, medtem ko se je zaposlenost zmanjševala počasneje kot obseg proizvodnje. V Beltu pa hkrati ugotavljajo, da bi v letošnjem letu lahko poslovali brez izgub, če bi zmanjšali stroške, število zaposlenih in finančne obveznosti. Če želijo uresničiti proizvodnje potrebujejo denar za dokončanje naložb iz preteklih let, zamenjavo merilne tehnike in odpravo ozkih grl v proizvodnji. To so kratkoročni investicijski posegi. Dolgoročna razvojna strategija pa sloni na prestrukturiranju sedanjega proizvodnega programa, ki je preobsežen. Usmerili naj bi se predvsem na izdelovanje ulitkov manjše teže in zahtevnejše kvalitete. Sicer pa si bodo prizadevali za

pridobitev mednarodnega certifikata in za računalniško podprt informacijsko-proizvodni program. Priprava Beltove

• Lanskega septembra so v Beltu zamrznili štipendijske pogodbe in od takrat ne izplačujejo štipendij. Štipendijske obveznosti podjetja so takrat znašale 400.000 tolarjev na mesec, vendar so marsikdaj komaj zbrali denar za plače, za štipendije pa ga je zmanjkalo. V Beltu zanikajo, da so štipendije povsem ukinili, in trdijo, da so le zmanjšali obseg štipendij in da za deficitarne kadre, kot so metalurški, ekonomisti in elektroniki, ostajajo še naprej. Izplačevati jih bodo začeli, ko bodo za to možnosti, kdo jih bo dobil, pa se še niso dokončno odločili. Na izvršnem svetu so menili, da je glede na to, da strokovnjaki iz Belta odhajajo, zamrznitev štipendij kratkovidna poteza.

ga programa je precej slonela na dogovorih s Cimosom, za katerega naj bi namenili 80 odst. proizvodnje.

M.B.-J.

PRIZNANJA — Ob 1. marcu — mednarodnem dnevu civilne zaštite (CZ) sta pretekli petek v Trebnjem predsednik vlade Jože Rebolj in poveljnik občinskega štaba CZ Lojze Ratajc podelila zaslužnim posameznikom visoka republiška priznanja CZ. Najvišje priznanje, plaketo, je prejel živnozdravnik iz Trebnjega Ivan Vraničar (na sliki levo), ki se je posebej izkazal v lanski vojni na Medvedjeku; zlate znake so dobili Anton Bajc, Franc Gorenc, Pavlina Hrovat in Dušan Mežnaršič, srebrne znake Milena Gec, Silvester Prašnikar in Tone Poyhe, bronaste znake pa Bojan Bukovec, Sonja Mežan in Marjan Slak. (Foto: P. Perc)

SODLUJEJO TUDI S SRBSKIMI PODJETJI

ŠTEFAN — Podjetje IST, d.o.o., ki ga vodi direktor Jože Vencelj iz Štefana, se ukvarja z veletrgovino, izvozom in uvozom. Pogodbeno sodeluje z več slovenskimi podjetji, zlasti s črnuško Elmo, Elektromaterialom Izlake in trboveljsko Mehaniko, pa tudi s podjetji iz Srbije, Makedonije in Hrvaške. Letos se dogovarjajo tudi o sodelovanju z italijansko firmo Best. Trebanjska vlada je oddala podjetju IST v najem prostor v stanovanjskem bloku na Gubčevi cesti, ker meni, da gre za obetavno podjetje.

Delavci vodstvu ne zaupajo več

V Evrotransu so za sanacijo podjetja vsi, vendar z mnogimi pomisleki

RIBNICA — Čeprav so se Evrotransovi delavci že v začetku novembra lani odločili za sanacijo podjetja, so na zahtevo vodstva podjetja o tem ponovno razpravljali na seji delavskega sveta 28. februarja. Vzrok za takšno zahtevo vodstva so različne govornice in dvomi, ki porajajo med delavci nezaupanje v vodstvo podjetja, ki že od sredine decembra lani izvaja sanacijske ukrepe brez izdelanega sanacijskega programa.

V zapisniku z novembrske seje delavskega sveta je po zatrjevanju v.d. direktorja Zmaga Zaletela le zaradi napake zapisničarke navedeno, da je delavski svet sprejel sanacijski program. Kljub temu pa je ravno to sprožilo med delavci, ki so imeli s prejšnjim vodstvom zelo slabe izkušnje, plaz nezaupanja do novega vodstva. Tako se delavci enote Evrotransa v Medvodah, kjer že leto dni praktično ni dela, bojijo, da bodo vsi opredeljeni kot trajni presežki delavcev. Zagotovila v.d. direktorja, da delavcev ne bodo odpustili, niso odgnala strahu delavcev te enote, ki sami ne morejo odločiti o svoji usodi, zato pa zahtevajo vsaj sanacijski program, da bo vodstvo enote v Medvodah prodalo najboljšemu ponudniku, ne glede na to, ali bo ta delavcem te enote nudil zaposlitev ali ne.

Tudi ostali delavci Evrotransa se bojijo za svoje delo, saj 19 vozil, kolikor jih še imajo v uporabi od skupno preko 100 vozil, kolikor jih imajo še vedno v lasti, ne bo zagotavljalo zaposlitve za vse (približno 190) delavce. To je dejstvo, ki se ga vsi zavedajo in ga tudi vodstvo priznava, le da delavci ne verjamejo obljubam vodstva, da bo problem moč razrešiti brez odpuščanja zaposlenih.

Predsednik sindikata Neodvisnost v Evrotransu, Stane Strupar, se z vodstvom podjetja ne strinja že v oceni

vzrokov za sedanje slabo stanje podjetja. Prepričan je, da je na to vplivala tudi prodaja vozil, v.d. direktorja Zaletela pa trdi, da večina rabo-kupnih pogodb za podjetje ni bilo škodljivih in da so z njimi iztržili celo več, kot bi dobili z direktno prodajo. Pri tem ne zanika osebne odgovornosti bivših vodilnih delavcev podjetja, vendar tudi sam vidi rešitev podjetja v dezinvestiranju oz. prodaji.

Sanacijski program, ki ga pripravlja Poslovni servis, bo po zagotovilih v.d. direktorja temeljil na oceni realnega stanja in pogojev poslovanja,

NEZAUPANJE — V.d. direktor Evrotransa Zmaga Zaletel je na seji dejal, da sicer razume nezaupljivost delavcev do vodstva, da pa zato prihaja do tega, da mu drugi (upniki!) zaupajo bolj kot Evrotransovi delavci.

temu pa se bo prilagajala tudi organizacijska struktura podjetja. Poudaril je, da ne gre za nikakršno zavajanje delavcev in da bo sanacijski program sprejemal tudi izvršni svet. Zato je na

KANALA A NE BO!

RIBNICA — Krajani Ribnice in Dolenje vasi, ki so upali, da bodo lahko namesto koprškega programa sprejeli program kanala A, so v vseh dolgih mesecih pogovora z vodstvom RTV Slovenije — Oddajniki in zvez, upali zaman. Oddajniki in zvez so pred kratkim res posredovali skupščini občine Ribnica novo ponudbo, ki pa se, žal, od predhodne v bistvu razlikuje le v postopku, ki ga priznajo ob takojšnjem plačilu že zahtevanega zneska 11.000 mark, ki bi ga morala občina plačati, poleg stroškov pregledne, zgolj za vzdrževanje oddajniških naprav.

Poniževalno dokazovanje

Sevniški prenovitelji na pogovoru z osnovnošolskimi učitelji — Spremembe naj bodo premišljene

SEVNICA — Učitelji morajo zadnje čase spet nastavljeni hrbet za nove obremenitve, obeta pa se jim tudi zakonodaja, ki jih dostikrat postavlja v slepo ulico in na stranski tir. Zato se je vodstvo sevniške SDP odločilo, da povabi osnovnošolske učitelje iz sevniške občine na pogovor o teh in drugih zagatah.

Romana Ivačić

Sevniški učitelji ugotavljajo, da porabijo vse več časa za pripravo na pouk, veliko tudi za pripravo učne tehnologije. Močno dvomijo o tem, da je srednješolski profesor bolj obremenjen z delom, da mu družba priznava pravico do 20-urne tedenske učne obveznosti, osnovnošolski učitelj pa bi moral opraviti 22 učnih ur na teden. Pri tem je na srednji šoli populacija dijakov veliko bolj homogenega, osnovna šola pa je obvezna za vse in je potrebno učence veliko bolj motivirati in se jim posvečati. Strinjajo se, da bi morali delo na šoli tako razporediti, da ne bi bilo nadur. Če pa je kdo prisiljen sprejeti dodatne obveznosti, naj bo za to tudi ustrezno plačan.

P. P.

seji, ki je bila skoraj v celoti izredno burna, ostro obsodil grožnje in pritisk na g. Mura, ki pripravlja sanacijski program. Po razpravi ob potrditvi zaključnega računa za preteklo leto so člani delavskega sveta ponovno izrazili svojo odločenost za saniranje podjetja.

M. LESKOVŠEK-SVETE

POVRAČILA VOJNE ŠKODE

KOČEVJE — V Kočevju so že dobili plačano vso prijavljeno direktno vojno škodo, sedaj pa od pristojnega republiškega ministrstva prihaja tudi denar za posredno vojno škodo, ki jo je utrpelo tako družbeno kot zasebno kmetijstvo pa tudi drugi. Ker bo denar menda prišel že v kratkem in bo okoli milijon tolarjev potrebno razdeliti na podlagi prijavljenih podatkov oškodovancem, je kočevski izvršni svet imenoval tričlansko komisijo, ki bo ta denar razdelila. Gre za povračilo škode, ki so jo tako zasebniki kot podjetja utrpeli zaradi vpkolice ljudi na vojaške vaje, odvzema vozil za potrebe teritorialne obrambe in podobno.

RAZSTAVA DEL ZMAGA POŠEGA

RIBNICA — Jutri ob 19. uri bo v prostorih Galerije v Miklovi hiši v Ribnici otvoritev razstave kiparskih del. Kipe bo razstavil akademski kipar Zmago Pošega, na otvoritvi pa jih bo občinstvu predstavil umetnostni zgodovinar in direktor Moderne galerije Ljubljana dr. Jure Mikuz.

Od svinjske farme do antraksa

Zeleni o ekoloških težavah v občini Kočevje

KOČEVJE — Sestanka Zelenih v Kočevju, ki je bil minul četrtek, se je udeležil tudi namestnik ministra za varstvo okolja in urejanje prostora mag. Mitja Brčić. Ko so razpravljali o svinjski farmi, so ugotovili, da kočevska

ŠE JE ČAS ZA IZGNANCE

SEVNICA — V Sevnici so 27. februarja ustanovili iniciativni odbor za ustanovitev krajevne organizacije Društva izgnancev Slovenije. Predseduje mu Simona Jakš, člani pa so še Jože Bogovič, Ivan Doberšek, Jože Jeke in Milena Krajnc. Ti dajejo podrobnejše informacije izgnanim v nemška taborišča, v Srbijo, Bosno, na Hrvaško, tistim, ki so pobegnili pred izgnanstvom ali pa če so bili med 2. svetovno vojno kot otroci ukradeni slovenskim staršem. Poudarjajo, da bo sevniška organizacija pokrila celotno območje krajevnih skupnosti na levem bregu Save od Loke, Zabukovja do Blance in da je še čas, da izgnanci izpolnijo pristopne izjave, ki jih dobijo na sedežih krajevnih uradov oz. krajevnih skupnosti, v Sevnici pa na matičnem uradu.

Namesto denarja — sprenevedanje

Sevničani hudo razočarani nad soinvestorji savskih elektrarn, še posebej Smelton

SEVNICA — Lani je investitor spodnesavske verige, to pa so Savske elektrarne (SEL) oz. Smelt kot njihov pooblaščenec, posredno tudi ministrstvo za energetiko oz. država, »odigral zelo nepošteno vlogo. Odnos soinvestitorjev, posebno Smelta, je bil zavajajoč« je že nekajkrat javno povedal predsednik sevniške vlade Marjan Kurmik.

Ministrstvo za energetiko je Sevnico nam obljubilo okrog 30 milijonov tolarjev za rešitev najbolj perečih lastniških vprašanj in namesto da bi se posvetili predvsem pravnemu vidiku glede verige, se zdaj spet vrača vse na začetek. To pa prinaša omejitve v prostoru, kjer ljudje na svoji zemlji že skoraj dve leti (od sprejetja lokacijskega načrta za HE Boštanj) ne morejo nič delati. Kot pravi Kurmik so se o tem želeli pogovarjati z ministrom za okolje, g. Jazbinškom, vendar ga od maja lani zaman prosijo za pogovor.

Tudi katastrofalne poplave novembra 1990 so pokazale, da so glede poplavne ogroženosti nove »črne točke« kar številne in bi bilo treba vsaj okoli izliva Mirne v Savo razmis-

Šola ali odpad?

Stara (Bračičeva) šola ima neprimerno kuhinjo, dotrajale pode...

KOČEVJE — V poraznem stanju je z ozirom na sanitarno-tehnične normative stavba B osnovne šole Zbora odposlancev Kočevje na Reški cesti 3 v Kočevju. To je ugotovil sanitarni inšpektor Predrag Petrovič ob nedavnem ogledu te šole. Ukrepal je tako:

Takoj je prepovedal pripravo kosil za učence, ker kuhinja nima niti najmanjših higienskih, sanitarnih ali tehničnih pogojev za pripravo kosil. Do nadaljnjega bodo sem vozili kosila iz stavbe A te osnovne šole na Trgu Zbora odposlancev 28. Kosila bodo tu lahko razdeljevali. Pripravljati pa smejo v kuhinji le preprosta jedila.

Do 31. avgusta letos je treba zamenjati talne površine v oddelkih 1. in 2. razreda v 1. nadstropju, po predpisih urediti osvetlitev v vseh prostorih šole, temeljito prebeliti vse prostore, zamenjati talne površine na vseh hodnikih itd. Vsi ti ukrepi veljajo tudi za telovadnico, ki za nameček nima niti slačilnice za učence in se ti slačiljo in oblačiljo kar v svojih matičnih učilnicah. Če te pomanjkljivosti ne bodo odpravljene do začetka prihodnjega šolskega leta, bo sanitarna inšpekcija izdala odločbo o preprečitvi pouka.

Na nedavni občinski seji so razpravljali o tem in sklenili, da bodo za te namene zagotovili 4 milijone SLT, in tudi že izbirajo izvajalca del. Sklenili so še, naj bi začeli v bližnji prihodnosti graditi novo šolo.

J. PRIMC

Slabo delo upravnih organov

Predsednik zahteval dopolnitev poročil

KOČEVJE — Na seji kočevskega izvršnega sveta v četrtek, 27. februarja, je predsednik izvršnega sveta Alojz Petek povedal, da z večino poročil o delu občinskih upravnih organov ni zadovoljen. Iz poročil ni razvidno, kaj občinski upravni organi sploh delajo, zato je zahteval od tistih, ki so napisali pomanjkljiva poročila, pri čemer pa jih ni hotel imenovati, naj mu dostavijo dopolnitev poročil.

Sestavljalci poročil po mnenju predsednika izvršnega sveta niso upoštevali predvidene reorganizacije upravnih služb, še manj pa uresničevanje zahtev občinske skupščine po zmanjšanju zaposlenih v upravi. Znano je namreč, da se je obseg nekaterih del bistveno zmanjšal, medtem ko se je drugih povečal. Tako, denimo, občina verjetno ne bo potrebovala gradbenega referenta, ki bi se ukvarjal izključno z izdajo gradbenih dovoljenj, saj je bilo v preteklem letu izdanih le 45 gradbenih dovoljenj, njihovo število pa se bo v letošnjem letu verjetno še zmanjšalo. Število zadev s področja varstva okolja pa se bo po vsej verjetnosti povečalo.

V razpravi je bilo po mnenju razpravljalcev kar nekoliko preveč besedi namenjen problemom Geodetske uprave, ki je bila deležna tudi graje. Največ kritik pa je bilo izrečenih o delu inšpekcijskih služb, tako zaradi prepočasnega in neučinkovitega ukrepanja v primeru bivše kočevske gimnazije kot Mačkoveca, s katerim se ukvarjajo že od lanskega aprila, pa ni še nič narejenega. O prodaji kmetijskih zemljišč in skladu kmetijskih zemljišč, ki določa pogoje prodaje, s katerimi pa se izvršni svet ne strinja, bodo razpravljali na naslednji seji. Glede racionalizacije samega dela uprave, predvsem v tistih oddelkih, ki delajo z občani, so bili prisotni mnenja, da morajo načelniki oddelkov delovati samostojno, vendar v skladu s svojimi pooblastili.

M. LESKOVŠEK-SVETE

POKUŠNJA VIN IN KULINARIČNA RAZSTAVA V BOŠTANJU

SEVNICA, BOŠTANJ — Preteklo soboto je komisija Društva vinogradnikov Dolenjske — podružnice Sevnica—Boštanj končala degustacijo 56 vzorcev vin letnika 1991. Predsednik komisije, enolog v Agrokombinatu kleti v Leskovcu dipl. inž. Zdravko Mastnak, je zelo pohvalno spregovoril o kakovosti letošnjega pridelka, ki je boljši kot lanski. To se posebno pozna pri belih sortnih vinih (teh vzorcev je bilo ocenjenih natanko toliko kot rdečih — 28), saj je bila kar približno tretjina nadpovprečnih z ocenami nad 15,8; boljša nega in kletarjenje pa sta opazna tudi pri rdečih vinih. O tem se bodo lahko prepričali vsi, ki bodo prišli v soboto, 7. marca, ob 14. uri v TVD Partizan, kjer pripravljata omenjena podjetnica vinogradnikov in sevniška občinska zveza kmečkih žensk prodajno razstavo domačih jedi in pokušnje vin.

J. PRIMC

DENARNE POMOČI — Občinski proračun je tako zelo omejen, da kočevski izvršni svet temeljito prouči prav vsako prošnjo za denarno pomoč. Pomembni merili pri odločanju za dodelitev denarja sta uporabnost in koristnost, pa še pri tem so zelo strogi.

NEGOTOVOST — Bolj ko narašča nezaposlenost, več je manjših zasebnih podjetij, trgovin, gostinskih lokalov in obrtnih delavnic. To ni nič čudnega, saj so se mnogi, ki so ostali brez zaposlitve, pravzaprav prisiljeni lotiti privatnega podjetništva. Med temi predvsem tisti, ki so že nekoliko starejši in imajo zato še manj upanja, da bodo dobili zaposlitev. Tako se že prvega aprila (pa to ne bo vroproiška šala!) obeta otvoritev nove trgovine v depandansi Hotela Pugled, ki se bo ukvarjala predvsem s prodajo lesnih izdelkov.

NEJASNOST — Če bi poročila o delu občinskih upravnih organov posredovali na sejo kočevske občinske skupščine v takšni obliki, kot so jih obravnavali na seji izvršnega sveta, bi po mnenju predsednika izvršnega sveta Alojza Petka padla ne le v vlada, ampak celotna občinska uprava. Res, da je verjetno nekoliko pretiraval, kljub temu pa ni dovolj jasno, ali je pri tem mislil le na slabo napisana poročila, ali pa na slabo opravljeno delo upravnih organov v preteklem letu.

Ribniški zobotrebci

VRAČANJE DOVOLJENJ — V Ribnici so določili obrtno cono v Lepovčah in na Bregu, v nekdanji vojašnici pa nameravajo urediti obrtni poslovni servis. To pa ne zmanjšuje problemov, s katerimi se srečujejo ribniški obrtniki zaradi zelo razširjenega šušmarstva v občini. Do pred kratkim ribniška občina ni imela razvojnega programa in obrtništvo se je razvijalo stihijsko, inšpekcijske službe pa so bile zelo neučinkovite v preprečevanju opravljanja obrtniških del brez izdanih obrtnih dovoljenj. Šušmarjenje je tako razširjeno v vseh delovnih mestih, celo v gostinstvu. Zato ribniški obrtniki groze, da bodo vrnili svoja obrtna dovoljenja, če občina in inšpekcijske službe ne bodo temeljiteje in učinkoviteje ukrepale.

GROZI IZPIS — Vrtci niso socialne ustanove in v Ribnici s tem mislijo resno. Vse preveč je zamudnikov, ki jim do sedaj niso niti zaračunavali zamudnih obresti, dolžnikov, ki dolgujejo za mesec, dva ali več, pa tudi že pravih neplačnikov, ki svojih obveznosti do vrtca niso poravnali že več mesecev. V takšnih razmerah vrtce ne more poslovati. Čeprav še ni napočil čas, bo bi ljudje enačili svoje obveznosti do vrtca, recimo s plačilom elektrike, pa v ribniškem vrtcu menijo, da bi bil za to že skrajni čas.

Sevniški paberki

PRIPADNOST — Poslanec Janez Valant je na zadnji seji sevniške občinske skupščine kar precej pihal na dušo sedanjim občinski garnituri in tudi prejšnji, ko je trdil, da se krajani v Mirenski dolini v zadnjih letih spet čutijo, da spadajo v sevniško občino. Poprej so bili dolgo na obrobju dogajanja ne le v Tržišču, ampak tudi v Krmelju in Šentjanžu. Ljudje iz teh zapostavljenih krajev niso poznali neuspešnih referendumov. Bo tako tudi po tej nedelji, ko se v KS Tržišče odločajo o podaljšanju krajevnega samoprispevka? Rezultat bo v dobrni smeri odvisen od tega, kako resno bodo krajani vzeli na znanje številne obljube, da bodo letos končno nadaljevali gradnjo telefonskega omrežja, za katerega so številni krajani že prispevali po 1000 mark v tedanji dinarski protivrednosti. Od telefonije je pač odvisen hitrejši razvoj.

KLAN — Pri »kadrovanju« v nove sevniške fabrike, tiste v Loki, kjer naj bi te dni začeli z izdelavo obutve, in Sileksa na Blanci, ni šlo za nikakršne vnaprej pripravljene rešitve oz. stolčke, zagotavljajo odgovorni na občini. Se več: Clann, tako naj bi bilo ime tovarni firme Andrea v Loki, in Sileks praktično ne bosta poznala režijeve. Clann bo ostal v družinskem klanu, saj naj bi ga vodil lastnikov sin. Ločane so občanarji oz. »klanovci« nekoliko pomirili, ko so jim zagotovili, da tovarna ne bo onesnaževala okolja. Ločani so se bali predvsem hlapov lepil.

KRISTALNO — Poslanec Jože Roštohar z Blance je od odgovornih občanarjev zahteval, da pripravijo »kristalno« jasen pregled, koliko je občina prispevala za posodobitev posameznih cestnih odsekov v občini. Ni nam znano, ali so na Blanci nezadovoljni z denarji, ki so se stekli k njim, ali pa morajo spet polagati kašne račune nekaterim svojim »juristično« razpoloženim krajanom.

Žene alkoholikov strašijo svoje može z mano, kot strašijo otroke s poljaci in parkeljni. (J. Rugelj)

SADJE IN PIJAČA — Krško je ustanovilo sadjarsko društvo. Hkrati se kmetje se naprezajo, da bi znova vrnilo ugled cvičku, pijači, ki je v krških vinorodnih gorah po njihovem nekako doma. Takšno trenutno vodstvo sadjarjev pred vinogradniki še ne povzroča stanovskih sporov, saj so pred kratkim opazili predsednika sadjarjev in osebo iz vinske kleti, kako sta sedela skupaj in se nista brcala pod klopjo. Prestiž sadjarstva pa verjetno že komu postavlja vprašanje, ali je morda ljudstvo na Kranjskem in Štajerskem izgubilo svojo izprično identiteto.

ZNAMENJA — Četrtega julija bodo Krčani naredili Urhov sejem, ki ga bodo vključili v prireditve ob desetletnici pobratenja dveh občin. Semanji dan s tem imenom so neznani občudovalci vzeli zares. Mnogi v nočeh, posebej z nedelje na ponedeljek, že dlje časa močno kličejo urha, kar se da opaziti ob jutrih, preden se cest in odmaknjenih uličnih kotov lotijo pometaja.

KOSTANJ — Slovenske bankirje in krške finančne resorje je te dni zajel preplah, kajti v Kostanjevici so iz kovnic prinesli kostanj, nov denar. Slovenske finančnice je nova valuta navdala z grozo, češ da bodo dolejške Benetke z svojimi novci porazile slovenski tolar. Krčane je zaskrbelo, da bodo Kostanjevčani res imeli svoj denar in da bodo zato v prihodnje odločno zavrnili prav vsako finančno pošiljko občine Krško Kostanjevici. Še sreča, da je kostanj samo pustna valuta. Ali žal, bi rekli Kostanjevčani. Če bi bil prava, se nam ne bi bilo treba jeziti na krško denarno pozabljenost.

Novo v Brežicah

SE PRAVI, KOT MAŠA — Polovica ljudi v Brežicah menda več ne hodi k maši. Raje poslušajo nedeljski komentar brežiškega radia. Najbolje bi bilo, da radio in Cerkev malce zamenjata vloge. Radio Brežice, ki ga tare prostorska stiska, bi tako mogoče dobil akustičen prostor v kaki cerkvi, župnik, ki bi uvedel nedeljski komentar, bi pa spet pridobil na popularnosti.

ZAUPANJE IN VZDRŽNOST — Ciril Kolešnik je namignil članom izvršnega sveta, da bi kdo na zasedanju brežiške občinske skupščine kaj lahko načel vprašanje o zaupnici. Glede na razpoložene v določenih krogih v Brežicah je najverjetneje mislil na zaupnico sedanjemu občinskemu izvršnemu svetu in predsedniku sveta osebno. No, 2. marca ni nihče govoril o morebitni nezaupnici vladi. Tudi o čem drugem uradno niso govorili. Preprosto, zato, ker sta delegate zbora združenega dela spet premagala lepo vreme in njihova politična vzdržnost. Na zasedanje so prišli v premaximnem številu in seje skupščine zato ni bilo. Ker je leto še dolgo, bo pa drugič.

TELEFONI — Na socialdemokratskem večeru so ministroma rekli, da imajo v Posavju zelo slabo razvito telefonijo. Vladna gosta sta pogovor o žičnem komuniciranju končala precej hitro. Tako jima niso mogli na uho prišepniti niti tega, da bi znali ljudje kje pri Obrežju demonstrativno prerezati kabel, ki ga pošta vsem dogovorom navkljub napeljuje po drogovi proti meji, da bodo cariniki lahko telefonirali. Velika Dolina naj pač počaka na telefone, zdaj so na vrsti mejni prehodi in bruseljska linija, kajne, ljudstvo?

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

V času od 20. do 29. februarja so v brežiški porodnišnici rodile: Tatjana Vegej iz Boršta — Matejo, Melita Čerjak iz Bukoška — Matija, Tatjana Černelič s Senovega — Tonija, Jožica Škrlec iz Brestanice — Nika, Breda Pleterski iz Kremena — Ano, Klavdija Molan iz Zdol — Iztoka, Anna Krystina Smrdelj iz Stare vasi — Kristijana, Vesna Radanovič z Vel. Obreža — Tine, Andreja Miklavž iz Podbočja — Alena, Sanja Hotko iz Globokega — Antona, Marijeta Žarn iz Kremena — Natalijo, Hajnalika Dekemati iz Laslova — Marino, Helena Hrstnik iz Krškega — Žana, Martina Čuk iz Dreznova — Petra. Čestitamo!

RORE - Vodovod v Rorah gradijo hitreje, kot so predvideli z načrti in tovrstni speh deluje malce neobičajno. Preden bo voda stekla v hišah skozi pipe, morajo delavci marsikaj zabetonirati, kar kaže tudi posnetek. (Foto L. M.)

»Nuklearke ne zapirajo Zeleni«

Komisija o dostopnosti dokumentov elektrarne

BREŽICE — Z razpravami o prihodnosti Jedrske elektrarne Krško, ki so se znova razmahale po informacijah o napovedanem junijskem slovenskem referendumu glede zapiranja nuklearke, je nekako povezano ime Ivana Tomšeta iz Brežic. Poleg tega, da je član stranke Zelenih Slovenije, vodi delo

Ivan Tomšič

skupščinske komisije za proučitev okoliščin gradnje JE Krško in posledic njegove delovanja.

Verjetno kot predsednik te komisije je Tomšič dejal pred časom na zasedanju sveta posavskih občin, da je del arhiva v zvezi z NEK nedostopen. Ivan Tomšič je trdil, da obstoji takega arhiva, potrdil tudi v pogovoru po seji sveta posavskih občin. Že zaradi tega, ker vsako podjetje ohranja nekaj poslovne tajnosti, je nekaj takega arhiva. Potrebno ga je pogledati in ugotoviti, če tam kaj piše v zvezi z varnim delovanjem nuklearke, sklepa in predlaga Tomšič. Kot pravi, s tem ne kritizira ljudi, ki zdaj delajo v NE Krško. Gre mu za to, da se prouči, kako so elektrarno gradili.

Na omenjeni seji se je pred očitki, da se slovenskim zelenim neznansko mudi z zapiranjem nuklearke, branil s trditvijo, da nuklearke ne zapirajo zeleni, ampak jih zapira nerešeno vprašanje, kam z odpadki. Očitno so odpadki v igri na več načinov. Predvsem gre za to, da Slovenija še nima odlagališča za trajno shranjevanje radioaktivnega materiala. »Toda zgrajeno tovrstno odlagališče je bil takrat pogoj za začetek obratovanja nuklearke,« pravi predsednik parlamentarne komisije. Poleg tega so sporni odpadki v Savi. »Nuklearke so takrat projektirali na čistejšo Savo, ker je bilo objavljeno, da bo reka manj onesnažena. Umazanje ni nič manj. Nekaj pa je bilo treba storiti in namesto da bi očistili Savo v njeni strugi ali smetem preprečili vstop v reko, nuklearke čisti umazano savsko vodo v svojem kanalu,« pravi Tomšič.

Tomšič ugotavlja, da vlada ni naredila vsega doslej obljubljenega. Med najodgovornejšimi je pri tem Republiška uprava za jedrsko varnost. Toda RUJV je bila ustanovljena prepozno, da bi lahko vplivala na bistvene odločitve pri gradnji nuklearke.

Pomembno je, meni Tomšič, da še naprej deluje ta parlamentarna komisija, ki je ustanova civilne družbe. Potrebujemo tako kontrolni organ, ki ima možnost postaviti pod drobnogled tudi RUJV. »Odpri bomo arhive, kaj več nam ne bo uspelo narediti.« L. M.

Dobra zamenjava za umazano vodo

Vodo iz Krškega polja bodo Krčani nadomestili z boljšo iz globinskih izvirkov v Rorah — Študija o varovanju in možni uporabi podtalnice

KRŠKO — Ker pitna voda iz vodovodov v krški občini v resnici ni najbolj pitna, ustrezne ustanove delajo načrte in že tudi novo napeljavajo za boljšo vodo. Šečasoma naj bi postalo vodovodno omrežje v krški občini precej drugačno od sedanjega.

Trenutno so v glavnem gotovi vsi izkopi za nov vodovodni sistem v Rorah. Gradbeniki so po naročilu krške občine naredili 4 vrtine, globoke po 220 metrov. Tri od teh so Krčani že uporabili in z njimi dobili 57 litrov vode v sekundi. To je dosti, če vemo, da cela krška občina potrebuje za dnevno porabo vodo izvir, ki daje 100 litrov v sekundi.

Rore bodo s 2.480 metrov dolgim cevovodom povezali z obstoječim krškim vodovodnim sistemom, s tem

• *Moj moto je živeti tako, da je življenje potrebno še komu drugemu.* (Kučan)

»Nas ni nihče ničesar vprašal«

Protestirajo pri šolskem ministru

KRŠKO — Srednji šoli kovinarske in elektrotehnične usmeritve Krško je sporočilo slovensko ministru za šolstvo in šport, da že v šolskem letu 1992/93 ne bo več vpisovala učencev v prve letnike za poklic elektrinar energetik in elektrotehnik energetik. Zoper tako odločitev je krška srednja šola skupaj s skupščino in izvršnim svetom občine Krško pri ministru odločno protestirala. Glede na dejansko stanje krška protestna nota s podpisom omenjenih treh ustanov sporoča v Ljubljano naslednje: Menimo, da je povsem nesprejemljivo, da bi šola povečala vpis za elektrinarja elektronika, obenem pa ukinila vpis za elektrinarja energetika. Tako kot elektrinar lahko tudi energetik najde zaposlitev marsikje, tudi v vse bolj razvijajočem se podjetništvu oziroma obrtništvu. Krško stališče, pripisano temu protestu, je, naj ima krška srednja šola pravico vpisovati učence v vse programe, za katere je med kandidati interes. Nobenega programa, za katerega se učenci zanimajo in bo zanj vpisan poln oddelek, ni mogoče ukiniti. Medtem ko v Krškem torej prisegajo v zvezi z bodočim šolanjem energetikov na zanimanje in potrebo, pa minister malce zviška maha s sklepom, da bo šolsko ministru v štirih letih racionaliziral mrežo šol.

Kot za tolažbo Krčani spoznavajo, da nekeje v Sloveniji vendarle bodo šole izobraževale za poklice, za katere v Krškem ne bodo učili, če bo obveljala ministru. Tolažba je toliko slabša, kolikor dlje se bodo morali voziti posavski učenci v šolo, če bo omenjeni oddelek v Krškem ukinjen. Gre za to, koliko učencev se bo šlo učiti za tak poklic, a tudi sicer, v oddaljeni kraj. Ni stiska v tem, ali bi se pigmejski pastir znašel v svetovljanskem New Yorku, ampak gre za to, ali bodo nepremožni ljudje s slovenskega podeželja otrokom še lahko plačevali šolnino in stanovanje v drugem kraju.

Gre pa še za nekaj, za način dela, kar dobro povedo besede vodstva krške srednje šole. »Naj nam ministru dovoli sodelovati pri odločitvi. Nihče nas namreč ni ničesar vprašal.«

M. LUZAR

Prijatelji v osami in v težavah

Socialna javna dela v Krškem — Pomoč v prijazni besedi in prijateljskem klepetu — Ko službeni obiski postanejo vsakdanje življenje

KRŠKO — Center za socialno delo v Krškem trenutno opravlja nekako dve dejavnosti. Poleg tega, da z nekaterimi storitvami pomaga starim, a tudi mladim ljudem v vsakdanjem življenju, ponudi tudi prijazno in bodrilno besedo ter koristen namig ljudem v stiski.

Pogosto so pomoči potrebni otroci. Center za socialno delo Krško jim je pripravljen pomagati pri učenju, prav tako lahko pošlje svojega delavca z otrokom, ki gre na primer v oddaljene kraje k zdravniku, vendar sam ne more iti, na primer zaradi invalidnosti. Podobno spremstvo je pripravljeno zagotoviti tudi starejšemu človeku, ki si sam ne more pomagati, na primer bolniku na invalidskem vozičku. Poleg tega Center, če dobi namig ali zazna potrebo, pošlje koga svojih pomagat starejšemu človeku pri gospodinjstkih in podobnih opravilih.

Nekoliko novejšega datuma je družabništvo, dejavnost Centra, v katero sodita bodrilna beseda in nasvet. Spada v tako imenovana socialna javna dela in ga Center za socialno delo Krško razvija skupaj s Karita-

som. Najbrže pomeni nekaj več od običajnih oblik socialnih pomoči, zanj pa so se v Centru odločili, ker je ljudem morda še bolj kot materialna pomoč potrebna topla beseda in bližina človeka, čeprav tujca. Pri družabništvu gre za to, da so delavci Centra za socialno delo pripravljeno posetiti z osamljenim človekom.

Sicer pa so spodbudnih besed in napotkov socialnih delavcev veseli tudi v družinah, kjer torej prebiva več ljudi in zato ni glavni problem osamljenost. Družine, ki se jim v omenjenem pogledu posvečajo socialni delavci, so praviloma neurejene in delovni moto Centra je v takih primerih nekako tale: Celovito pomagamo otroku in družini v kateri otrok živi. »Kar mislimo, da je dobro, skušamo doseči s pogostim druženjem otroka, staršev in socialnega delavca v njihovem življenjskem okolju. Se pravi, da socialni delavec prihaja v družino. Pogosto se zgodi, da družine sprejmejo socialnega delavca kar nekako za svojega člana,« ugotavlja Olga Go-

renc, direktorica Centra za socialno delo Krško. Center, ki v okviru omenjenih javnih del načrtno ugotavlja življenjske možnosti starejših ljudi in morebitne potrebe po pomoči le-tem,

• *Center za socialno delo Krško še vedno ugotavlja, da je premalo rejniških družin. Družine, ki bi želele in zmogle vzeti v oskrbo in varstvo otroke, ki ne morejo živeti pri svojih starših, krški socialni delavci vabijo, naj se oglasijo Centru za socialno delo. Gre začasno oskrbo. Poleg tega, da je taka oskrba plačana, se da rejništvo uveljaviti kot poklic. Za to imajo možnosti starši, ki vzamejo v oskrbo 3 zdrave otroke, ali 2 lažje invalidna otroka ali pa otroka, ki je težji invalid.*

organizira družinsko pomoč v sodelovanju z drugimi ustanovami, na primer z delavsko univerzo.

M. LUZAR

NEREZINE NE ZAPIRAJO VRAT

KRŠKO — Počitniška skupnost Krško nemoteno pripravlja vse potrebno za sprejem gostov v poletnih mesecih v svojem počitniškem naselju, ki ga ima v Nerezinah. Potem ko je lani dopustovalo v Nerezinah več kot 5 tisoč gostov, pričakuje skupnost tudi letos dober odziv ljudi, ki bi radi preživeli prijetne počitnice v mirnem okolju v Nerezinah. Občina Mali Lošinj, kjer so Nerezine, izraža zadovoljstvo nad tem, da tudi v teh časih vezi med Krškim in Nerezinami niso popustile, kar torej dokazuje, da je vse v zvezi z omenjeno slovensko počitniško kolonijo v Nerezinah po starem in tako v najlepšem redu. Napoved, da se bo Počitniška skupnost Krško najverjetneje preselila v Strunjan, po uradnih informacijah strokovne službe skupnosti ne drži. V Krškem dopuščajo možnost, da se iz Nerezin v Strunjan kdaj preseli »Šola zdravega življenja«, torej medicinsko podprta rekreacija.

Brežiški radio dobiva lastnike

Strankarski apetiti?

BREŽICE — Trenutno še ni znano, čigava last bo Radio Posavje Brežice v ustanavljanju - Studio Brežice, kot se uradno imenuje radijska hiša s sedežem v Brežicah. Radijski delavci lahko verjetno še zmeraj računajo z dvema možnima razpletoma, in sicer bi po eni varianti solastnica z večinskim deležem kapitala postala država, po drugi strani pa bi država prispevala manj kot drugi delničarji oziroma družbeniki, katerih imena pa še niso znana. Dejstvo je, da se je brežiški radio znašel na trgu blaga in storitev, kajti nekateri predlagajo, naj radio prodajo najboljšemu kupcu. Radijski delavci tega predloga očitno ne sprejemajo z navdušenjem, četudi je direktor Srečko Zore na nedavni seji brežiškega izvršnega sveta poudaril predvsem to, da bi radijska ustanova postala docela komercialna, če bi jo prodali.

V zvezi z lastništvom radia obstajajo tudi ugibanja. Kot je na seji sveta dejal Jože Baškovič, ne bi bilo presenečenje, če bi bila solastnica radia katera od strank. Ob vseh debatah o lastništvu, bodočih dveh možnih lokacijah radia in še o čem, kar zadeva obstoj medija, vsi bolj ali manj priznavajo pomen brežiške radijske ustanove. Kot je na seji izvršnega sveta ocenil predsednik občinske skupščine Teodor Oršanič, je verjetno skupen interes, da omenjeni radio deluje, da mu povečujejo slišnost in da ga razvijajo. Natančno se bodo o prihodnosti in koristnosti brežiškega radia pogovorili na sestanku v Brežicah. Poleg delavcev radia naj bi se ga udeležili tudi predstavniki strank in gospodarstveniki.

L. M.

KMETJE ZA RAJONIZACIJO

KRŠKO — Krška podružnica Slovenske ljudske stranke se zavzema za rajonizacijo kmetijskih območij v občini Krško. Potrebno je jasno povedati, menijo kmetje, kje v občini se sme razvijati določena kmetijska dejavnost in kje se kateri od teh sme nasprotovati. Taka delitev na rajone bi pomenila tudi, da bi v določenem območju načrtno spodbujali samo določeno dejavnost. Kot se da razumeti pobude, naj bi na ta način sčasoma spet začeli v večjem obsegu pridelovati cviček, ki so ga zdaj izrinila druga vina.

SOCIALDEMOKRATSKI VEČER — Le kaj bo minister Kranjc potegnil iz aktovke? Gotovo ne načrta hitre železnice, saj je rekel, da je Slovenija še ne bo imela kmalu. (Foto: L. M.)

Drugje blokade, doma pomanjkanje

Socialdemokratski večer v Brežicah — Dr. Ocvirk o slovenskem gospodarskem sodelovanju: nostalgija za jugoslovanskim trgov — Vzdržujmo, kar imamo

BREŽICE — Tu so pripravili 26. februarja socialdemokratski večer, v katerem sta v pogovoru sodelovala tudi podpredsednik slovenskega izvršnega sveta dr. Andrej Ocvirk in Marjan Kranjc, slovenski minister za promet in zveze. Dr. Ocvirk je uvodoma dosti jasno povedal, da je Slovenija izgubila tako imenovani jugoslovanski trg in da si ga želi v prihodnje imeti. Pri vzpostavljanju starih odnosov pa se pojavljajo zaradi upravnih blokad precejšnje težave, tudi na Hrvaškem.

V Sloveniji nastajajo načrti za povečanje gospodarske rasti. Verjetno, je ocenil dr. Ocvirk, je ne bomo okrepili brez javnih del, med katera

bi lahko spadala tudi gradnja verige savskih elektrarn. V zvezi z Jedrsko elektrarno Krško bi tudi morali razpodeliti s pomembnimi načrti, ki bi po morebitnem zaprtju nuklearke urejali preskrbo z elektriko in še kaj.

Pred referendumom o zapiranju elektrarne bi morali vedeti, je dr. Ocvirk dejal v odgovoru na vprašanje Petra Zigaretjeja, kaj bi zapiranje pomenilo za slovensko gospodarstvo. Poleg tega potrebujemo nevtralne ocene mednarodnih ustanov o varnosti JE Krško. Da ne bi prišlo do nesporazumov s Hrvaško, je potrebno s to državo pravno in ekonomsko urediti vse v zvezi z nuklearko. »Vsi mislimo na zapiranje nuklearke leta 1995, ne mislimo pa na varno obratovanje danes, jutri,« je dejal dr. Ocvirk.

Marjan Kranjc je ostal precej nejasen glede načrtov. Dejaj, da je zanj cesta, po kateri na dan pelje en šolski avtobus, enako pomembna kakor tista, ki je polna vozil. Pozneje je v pogovoru priznal, da se razvoj prometa in zvez »v naših razmerah« ne da načrtovati. Glavni vzrok temu je pomanjkanje denarja, kot se da sklepati iz njegovih besed. Ker smo v težavah, skušajmo obdržati, kar smo že zgradili, je dejal. Glede prihodnje rabe letališča v Cerkljah ob Krki je Kranjc dejal, da ne ve »čisto nič«. Z več informacijami je minister Kranjc pokazal, da bo Slovenija v prihodnje sodelovala v prometu in zvezah še bolj kot doslej z Madžarsko.

L. M.

občini Krško, v tem smislu: v krški občini sta zdaj dve zajetji pitne vode, in sicer na Drnovem in v Bregah. Drnovsko, ki je zablato, je vse manj izdatno. Bregi so poplavno območje in zato neprimerne za zajetje neoporečne pitne vode. V takih okoliščinah

• *Vodo na Krškem polju bodo varovali, kolikor se največ da, tudi v prihodnje. Za koristen napotek bodo pobarali strokovnjake. V sodelovanju z republiškim ministrom za varstvo okolja pripravljajo študijo o zaščiti in izkoriščanju podtalnice na Krškem polju.*

bodo iz omenjenih dveh virov na Krškem polju črpali tako imenovano industrijsko vodo, medtem ko bodo pitno dobivali iz globinskih vrtin na Rorah.

KURENTI POD KAPITLJEM — V sredo so ptujski kurenti preganjali zimo in klicali pomlad v Novem mestu. Svoj prastari obredni ples so zaplesali pod mogočnim kapitljem in se od tam odpravili po mestu, kjer so ljudje z zanimanjem opazovali te za Novo mesto nenavadni prikazni in njihovo obredje. Kurenti so v Novo mesto prišli kot posebni poslanca ptujskega župana in Novomeščanom prinesli simbolično pletenico kruha, poslanico s pozdravi in povabilo za obisk Ptuja. (Foto: A. B.)

BO POSLEJ SPET TRADICIJA? — Že 36 let je minilo od tedaj, ko so na pustno nedeljo zadnjič peljali Kurenta po podgorjanskih vaseh. To nedeljo so ga člani društva Podgorski zvonovi iz Stopič ponovno obudili. Pustne seme na vprežnem vozu s Kurentom na čelu je šele prvo dejanje iz programa tega društva, za katero vodja Franci Mežnar pravi, da bo obujalo stare običaje, ki so bili nekdanj še kako živi v teh krajih. Na sliki: prva postaja med vožnjo Kurenta je bila v vasi Hrušica. (Foto: J. Pavlin)

NAREDILI SMO ZBIRKO KAMNIN IN FOSILOV — Pri naravoslovnem krožku smo se dogovorili, da bi naredili zbirko kamnin in fosilov. Na šolo smo povabili geologa in raziskovalca Tomaža Verbiča. Skupaj z nami je pregledal našo zbirko in nam poimenoval vse kamnine, fosile in nekaj mineralov. Določil jim je tudi starost. Bili smo veseli, saj imamo v zbirki zelo stare kamnine. Čas z njim je hitro minil. Povedal nam je tudi, kako postaneš geolog in kje se lahko potem zaposliš. Dogovorili smo se, da bomo z njim še naprej sodelovali. Srečanje nam je ostalo globoko v spominu. (Učenke naravoslovenega krožka OŠ Veliki Gaber)

PEVCI OŠ CENTER — 21. februarja so se v domu kulture predstavili pevci OŠ Center Novo mesto. Nastopala sta oba zbora, otroški in mladinski pevski zbor, ki ju vodi učiteljica glasbe Marjana Dobovšek. Na koncertu so sodelovale tudi učenke Glasbene šole Marjana Kozina: Urška Jerčić, Špela Verbič in Sandra Uhan. Pevci so bili zelo veseli, ker je bila dvorana polna, kar dokazuje, da še živi zanimanje za otroško zborovsko petje. (Foto: B. Pelko)

TELEVIZIJSKI SPØRED

ČETRTEK, 5. III.

SLOVENIJA 1

9.35 — 12.10 in 14.20 — 1.00 TELE-TEKST
9.50 VIDEO STRANI
10.00 PROGRAM ZA OTROKE
PEDENJŽEP
MAČKON IN NJEGO TROP, risanka
10.55 ŠOLSKA TV, ponovitev
12.00 POROČILA
14.45 NAPOVEDNIK
14.50 ŠPORTNA SREDA, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 SLOVENSKA KRONIKA
17.20 PROGRAM ZA OTROKE
SUPER BABICA, angl. naniz., 8/13
ŽIV ŽAV
18.40 ŽE VESTE..., svetovalno izobraževalna oddaja
19.10 RISANKA
19.17 NAPOVEDNIK
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 RAZREDNIK, amer. naniz., 15/22
20.30 TVARIETE
21.35 TEDNIK
22.25 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.55 POSLOVNA BORZA
23.05 NAPOVEDNIK
23.10 SOVA
SOVRAŽNIKOV SOVRAŽNIK, švedska nadalj., 5/8
CELLINI, italij. nadalj., 5/6
0.50 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

14.55 Video strani — 15.05 Sova (ponovitev) — 17.15 Video lestvica — 17.40 Euroritem (42. oddaja) — 18.00 Regionalni programi - Koper — 19.00 Kremenčkovi (risana serija) — 19.25 Napovednik — 19.30 Dnevnik RAI — 20.05 Gospodarska oddaja — 20.35 Umetniški večer: Cyrano de Bergerac (franc. film) — 23.00 Yutel

PETEK, 6. III.

SLOVENIJA 1

8.55 — 12.10 in 13.25 — 1.55 TELE-TEKST
9.10 VIDEO STRANI
9.20 PROGRAM ZA OTROKE
LEGENDE SVETA, 7. epizoda kanadske naniz.
PRAVLJICE IZ LUTKARJEVEGA VOZIČKA
JELENČEK, ponovitev serije HTV, 2/13
10.40 EURORITEM, ponovitev
11.00 PO SLEDEH NAPREDKA
12.00 POROČILA
13.50 NAPOVEDNIK
13.55 UMETNIŠKI VEČER, ponovitev
16.20 GOSPODARSKA ODDAJA
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 SLOVENSKA KRONIKA
17.20 TOK TOK, kontaktna oddaja za mladostnike
19.10 RISANKA
19.17 NAPOVEDNIK
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
19.55 FORUM
20.15 BERTINIJEVI, nemška nadalj., 1/10
21.10 ZGODOVINA Vatikana II. OD KONSTANTINA V NAŠ ČAS
22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.40 SOVA:
PRI HUXTABLOVIH, 32. epizoda amer. naniz.
SOVRAŽNIKOV SOVRAŽNIK, švedska nadalj., 6/8
JUNAK, švedski film
1.45 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

15.25 Video strani — 15.35 Sova (ponovitev) — 17.15 Jazz in blues — 17.40 Euroritem (ponovitev 42. oddaja) — 18.00 Regionalni programi - Maribor — 19.00 Kremenčkovi — 19.25 Napovednik — 19.30 Dnevnik ZDF — 20.00 Alternativni program: Studio City — 21.00 Dobrodošli — 21.30 Večerni gost: p. dr. Edvard Kovač — 22.15 Koncert orkestra Festival strings iz Luzerna — 22.50 Yutel

SOBOTA, 7. III.

SLOVENIJA 1

7.40 — 2.10 TELETEKST
7.55 VIDEO STRANI
8.05 IZBOR
8.05 ANGLEŠČINA - FOLLOW ME, 39. lekcija
8.25 RADOVEDNI TAČEK
8.40 KOLEDAR: MAREC
8.55 KLUB KLOBUK
10.40 ALF
11.00 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
12.00 POROČILA
12.05 TOK, TOK, ponovitev
14.00 NAPOVEDNIK
14.05 VEČERNI GOST: P. DR. EDVARD KOVAČ, ponovitev

14.55 TVARIETE, ponovitev
16.00 TEDNIK, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 PIKA IN KIT, avstralski film
18.10 RAPUNZEL, amer. film
19.05 RISANKA
19.10 NAPOVEDNIK
19.15 ŽREBANJE 3 X 3
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
19.55 UTRIP
20.15 ONA + ON
21.20 DELO NA ČRNO, amer. naniz., 6/10
22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.40 NAPOVEDNIK
22.45 SOVA:
MURPHY BROWN, 14. epizoda amer. naniz.
SOVRAŽNIKOV SOVRAŽNIK, švedska nadalj., 7/8
RAZMERJE, amer. film
LJUDJE POČNEJO VSE MOGOČE, amer. varietjski program
2.00 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

15.40 Video strani — 15.50 Sova (ponovitev) — 17.05 Klasika — 17.30 Da ne bi bolelo — 17.45 Angleščina v poslovnih stikih — 18.00 Pogled in zadeni — 18.30 Videomeh — 19.00 Kremenčkovi — 19.25 Napovednik — 19.30 Dnevnik RTV Srbija — 20.15 Batman (amer. film) — 22.20 Alternativni program — 23.50 Yutel

NEDELJA, 8. III.

SLOVENIJA 1

7.40 — 13.20 in 13.45 — 0.30 TELE-TEKST
7.55 VIDEO STRANI
8.05 PROGRAM ZA OTROKE, ponovitev:
ŽIV ŽAV
SUPER BABICA, angl. naniz., 8/13
9.30 PLESI POD SLOVENSKO LIPO, 4. oddaja
9.55 SHOW RUDIJA CARRELLA, ponovitev
11.30 OBZORJA DUHA
12.00 POROČILA
12.10 KREMENČKOVI, amer. risanka
12.40 VIDEOMEH, ponovitev
14.10 PLAVA LAGUNA, amer. film, ponovitev
15.55 NAPOVEDNIK
16.00 KAPITAN JAMES COOK, angl. nadalj., 2/8
16.50 EP VIDEO STRANI
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 ZAPOZNELA NEVESTA, angl. film
18.40 MERNIK
18.55 RISANKA
19.13 NAPOVEDNIK
19.20 SLOVENSKI LOTO
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
19.55 ZRCALO TEDNA
20.15 ZDRAVO
21.20 PODARIM DOBIM
21.40 ŠPANSKA ARMADA, angl. dok. oddaja, 3/3
22.30 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.55 NAPOVEDNIK
23.00 SOVA:
KO SE VNAME STAR PANJ, angl. humor. naniz., 8/13
SOVRAŽNIKOV SOVRAŽNIK, švedska nadalj., 8/8
0.20 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

Opomba: 18.55 nogomet Koper:Maribor, posnetek
17.25 Video strani — 17.35 Napovednik — 17.40 Sova (ponovitev) — 19.25 Napovednik — 19.30 Dnevnik HTV — 20.10 Potovanja (angl. poljudnoznan. serija, 6/9) — 20.50 Dekalog (poljska naniz., 2/10) — 21.50 Športni pregled — 22.10 S. Bergoč: Vmesni čas (izvirna TV igra) — 23.15 Yutel

PONEDELJEK, 9. III.

SLOVENIJA 1

8.40 — 12.15 in 16.00 — 0.50 TELE-TEKST
8.55 VIDEO STRANI
9.05 PROGRAM ZA OTROKE
10.10 KARKOLI DRUGEGA BI BILO
POHLEPNO, angl. nadalj., 6/6
11.00 TV MERNIK, FORUM, UTRIP, ZRCALO TEDNA ponovitev
12.00 POROČILA
16.15 VIDEO STRANI
16.25 NAPOVEDNIK
16.30 PODARIM DOBIM, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 SLOVENSKA KRONIKA
17.20 PROGRAM ZA OTROKE
18.10 OBZORJA DUHA, ponovitev
18.45 BOJ ZA OBSTANEK, angl. poljudnoznan. oddaja
19.10 RISANKA
19.17 NAPOVEDNIK
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 MR. BEAN, angl. naniz., 1/4
20.40 SVET NA ZAŠLONU

21.30 P. Pavičić: NORE GOBE, drama HTV
22.35 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
23.00 NAPOVEDNIK
23.05 SOVA:
SVETILNIK, angl. naniz., 1/10
ZVEZDNE STEŽE, 10. epizoda amer. naniz.
0.40 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

16.40 Video strani — 16.50 Sova (ponovitev) — 18.10 Euroritem — 18.30 Športni dogodek (ponovitev) — 19.00 Videošpon — 19.25 Napovednik — 19.30 Dnevnik KP — 20.05 Žarišče — 20.30 Znanost in resnica (amer. znan. serija, 1/6) — 21.25 Video godba — 21.55 Alpe-Donava-Jadran — 22.25 Sedma steza — 22.45 Ciklus filmov A. Hitchcocka: Gospa, ki izginja (angl. film, ČB) — 0.20 Yutel

TOREK, 10. III.

SLOVENIJA 1

8.25 — 12.10 in 14.15 — 0.35 TELE-TEKST
8.40 VIDEO STRANI
8.50 PROGRAM ZA OTROKE
9.50 ŠOLSKA TV
10.50 EURORITEM, ponovitev
11.10 SEDMA STEZA, ponovitev
11.30 DA NE BI BOLELO, ponovitev
11.45 ANGLEŠČINA V POSLOVNIH STIKIH, ponovitev
12.00 POROČILA
14.30 VIDEO STRANI
14.40 NAPOVEDNIK
14.45 GOSPA, KI IZGINJA, ponovitev angl. filma
16.20 ALPE-DONAVA-JADRAN, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 SLOVENSKA KRONIKA
17.20 PROGRAM ZA OTROKE
18.30 SVET POROČA
19.10 RISANKA
19.17 NAPOVEDNIK
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 PRAVI JUNAK, angl. nadalj., 4/6
21.00 NOVOSTI ZALOŽB
21.10 OSMI DAN
22.05 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.30 POSLOVNA BORZA

**Akumulatorska delavnica
BLAŽO TASEV, NOVO MESTO
Partizanska 11
tel. (068) 23-826**

Delovni čas: od 7. do 16. ure
sobota: od 7. do 13. ure

obvešča vse delovne organizacije, zasebnike, šoferje in avtomehanike

da po ugodnih cenah **ODKUPUJE** vse vrste odpadnih akumulatorjev, tudi industrijske akumulatorje za viličarje, in svinčene odpadke ter **PRODAJA** vse vrste novih akumulatorjev (predstavništvo za akumulatorje VESNA MARIBOR IN TOPLA MEŽICA)

• Servis zagotovljen! • Hvala za zaupanje!

beti tekstilna industrija, p.o.
preja
pletiva
trikotajna oblačila

Komisija za odprodajo osnovnih sredstev

razpisuje

licitacijo

za razhodne šivalne stroje. Na razpolago so mauserlockki, dürkoppi cikcak in unioni ter nekaj drugih.

Ogled strojev bo možen 6. 3. 1992 od 9. do 10. ure.
Licitacija bo 6. 3. 1992 ob 11.30 v prostorih »Beti« v Metliki.

CENTER®
LJUBLJANA

Poslovalnica Novo mesto, Bršljin 2

Do sedaj ste kupovali samo dopoldne, odslej pa tudi popoldne do 19. ure in ob sobotah do 13. ure.

Gradbeni materiali in vse vrste izolacij so vam na voljo še naprej v večjem obsegu.

Znižane cene toplotnih in hidroizolacij samo v marcu. Pohitite!!!

Gradi — izoliraj — ogrej

»Dovolj jalovega upanja!«

Dr. Srečo Zakrajšek se ne strinja z vladno politiko do šolstva in je odstopil kot direktor Zavoda RS za šolstvo — Dr. Vencelj: »Ni privolil v pomoč«

Direktor Zavoda Republike Slovenije za šolstvo in šport dr. Srečo Zakrajšek je prejšnji teden odstopil, ker se ne strinja s sedanjo vladno politiko do šolstva. V daljši pisni izjavi je navedel glavne razloge, ki so privedli do takšne njegove odločitve.

Za osnovni razlog svojega odstopa šteje dr. Zakrajšek nekajmesečno blokado dela Zavoda, ki jo je na eni strani povzročilo neizpolnjevanje finančnih obveznosti, na drugi strani pa nesprijemanje dokumentov, nujno potrebnih za delo Zavoda, čeprav so »že dolgo pripravljene«.

Neposredni povod za odstop je bila, kot je zapisal dr. Zakrajšek, zahteva ministra dr. Petra Vencelja, naj on kot direktor zagotovi popolno strokovno podporo Zavoda izvajanju politike preživetja v slovenskem šolstvu v naslednjem obdobju.

»Tega od mene ni mogoče pričakovati,« odločno pravi dr. Zakrajšek in nadaljuje, da pomeni posebno nevarnost zahteva Venceljevega ministrstva, da mora Zavod strokovno podpirati in zagovarjati tiste rešitve, ki se vladni zdijo v določenem trenutku prave in jih lahko plača.

Dr. Zakrajšek takšne zahteve zavrača, ker meni, da slovensko šolstvo ne more več vzdrževati niti minimalne ravni, ki »smo si jo skupaj postavili kot spodnjo mejo.« »Ne moremo več živeti v jalovem upanju, da se bo najprej pobralo gospodarstvo, nato pa bo denar za šolstvo,« odgovarja dr. Zakrajšek na zanj nesprijemljiv odnos vlade in ministrstva do nakopiče-

ne problematike v šolstvu.

Minister za šolstvo in šport dr. Vencelj je ob odstopu dr. Zakrajška dejal, da gre do sedanjemu direktorju Zavoda Republike Slovenije za šolstvo in šport vse zasluge za oblikovanje vizije razvoja v šolstvu in ustreznih strokovnih podlag, da pa je nujno upoštevati tudi sedanjo stvarnost. Materialne razmere so takšne, da je denarja za šolstvo bistveno manj, kot bi ga moralo biti, zato bi morali rešitve iskati v okviru danih možnosti. »Ko sem dr. Zakrajška prosil, naj pomaga oblikovati rešitve, ki bi jih bilo mogoče izpeljati in bi bile tudi strokovno utemeljene, ni privolil,« je pojasnil minister.

Ob tem je minister dr. Vencelj tudi dal jasno vedeti, kakšnega človeka bi rad videl na mestu, ki ga je dr. Zakrajšek nepreključno zapustil. Takšnega pač, ki ga ne bo vodila le vizionarnost, ampak tudi odraslost in razumevanje.

Komentar ob tej zadevi se zdi nepotreben, pa ga kljub temu dodajmo. Vsaj v obliki retoričnega vprašanja: Ali pomeni odstop in odhod dr. Sreča Zakrajška s položaja direktorja Zavoda Republike Slovenije za šolstvo in šport, da bodo posledje stvari v tej strokovni instituciji tekle izključno po volji ministrstva za šolstvo in šport oziroma, širše, po volji vlade, se pravi, da bo razvoj šolstva tudi po strokovni strani odvisen od naklonjenosti oblasti temu področju?

I. Z.

MED PREDSTAVITVIJO KNJIGE — Četrtekova predstavitev knjige Slavke Ložar o starih gostilnah in gostilničarjih v novomeški občini, ki je bila minul teden zvečer v salonu gostišča Kandija, je privabila številne obiskovalce. Posnetek kaže omizje, kjer sta v ospredju avtorica knjige Slavka Ložar (na levi) in etnologinja dr. Marija Makarovič, ki je govorila na predstavitvi (na desni), poleg nje sedi prošt Lap, v ozadju, na koncu omizja, pa sedita eden poleg drugega nekdanji in sedanji ravnatelj Dolenjskega muzeja, prof. Janko Jarc in Bojan Božič. (Foto: A. Bartelj)

Dragocena knjiga o starih gostilnah

Knjigo »Stare gostilne in gostilničarji v novomeški občini« Slavke Ložar so predstavili minuli četrtek v salonu gostišča Kandija — Odprta tudi razstava

NOVO MESTO — V dneh, ko so se vrstile prireditve v počastitev slovenskega kulturnega praznika, je izšla pri Dolenjski založbi (v Seidlovi zbirki) knjiga »Stare gostilne in gostilničarji v novomeški občini,« ki jo je napisala Slavka Ložar.

Avtorica v knjigi predstavlja sadove večletne raziskave, ki se je lotila še kot aktivna sodelavka dolenjskega muzeja. Iz te snovi je leta 1981 pripravila v Dolenjski galeriji razstavo o novomeških gostilnah in gostilničarjih od konca 18. stoletja do druge svetovne vojne in napisala katalog. Tako razstava kot katalog sta bila pri obiskovalcih pohvalno sprejeta in pri strokovnjakih visoko ocenjena. To je Slavko Ložar spodbu-

lo, da je začela sistematično raziskovati nekdanje gostilničarstvo po vsej novomeški občini, pri čemer je upoštevala obdobje od konca 19. stoletja. V obravnavo je vključila nad 340 gostiln, ki so do začetka druge svetovne vojne delovale v okoli 130 naseljih, največ pa jih je bilo v samem Novem mestu. Pri zbiranju gradiva, pisnega in slikovnega, s katerim je knjiga bogato opremljena, se je Slavka Ložar naslonila na pomoč najrazličnejših informatorjev, predvsem pa črpala iz virov, kot so občinski in župnijski uradi. Pri pisanju pa je seveda ni zanimalo samo to, kako so gostilne gospodarsko živele, kako so se menjavali njihovi lastniki, in podobne reči, ampak tudi gostilne kot kulturni, politični in sploh družabni prostor. Ko je avtorica spoznavala tovrstno življenje v gostilnah, je bil, kot sama navaja v kratkem predgovoru h knjigi, pogosto njen nevidni sopotnik Janez Trdina, katerega zapise je skrbno prebrala in iz njih marsikaj uporabila.

Predstavitev knjige »Stare gostilne in gostilničarji v novomeški občini« so pripravili v četrtek, 27. februarja, zvečer v salonu gostišča Kandija, v istem pro-

V SOBOTO KONCERT V STRANSKI VASI

STRANSKA VAS — Moški pevski zbor Ruperč Vrh, ki ga vodi Peter Cigler, praznuje 20-letnico delovanja. Jubilej bo praznoval s koncertom, ki bo v soboto, 7. marca, ob 19. uri v gasilskem domu v Stranski vasi. Slavljenjem se bo pridružil in tudi zapel Dolenjski oktet.

VEČERNI KONCERT

METLIKA — Tukajšnji Ljudska knjižnica in glasbena šola pripravljata za soboto, 7. marca, ob 19.30 v metliškem kulturnem domu večerni koncert mešanega pevskega zbora GIP Pionir iz Novega mesta in mešanega pevskega zbora Litostroj iz Ljubljane. Vstop bo prost. Vabljeni!

kultura in izobraževanje

Skromni, a delavni

S skupščine Belokranjskega muzejskega društva

METLIKA — Belokranjsko muzejsko društvo, edino tovrstno na Dolenjskem, je v preteklem letu kljub skromnemu denarju, ki mu je bilo na voljo — imelo je le 39 tisočakov prihodka — opravilo pomembno delo. Člani so sodelovali pri razstavi starih belokranjskih razglednic v Ganglovem razstavišču, v Črnomlju pripravili okroglo mizo o urejanju starega mestnega jedra, skupaj z Belokranjskim in Slovenskim gasilskim muzejem pa razposlali na več pomembnih naslovov po svetu pisma s prošnjo za pomoč zaradi vojne v Sloveniji in na Hrvaškem. Društvo je sodelovalo tudi pri praznovanju 40-letnice Belokranjskega muzeja, skupaj z obema belokranjskima kmetijskima svetovalnima službama pripravilo predavanje etnologa dr. Janeza Bogataja ter obnovilo zalogo publikacij.

Med pomembnejše naloge v letošnjem letu sodijo obnova spominskih plošč kulturnim delavcem po Beli krajini, urejanje mitreja na Rožancu skupaj s črnomaljsko gimnazijo, tiskanje Etnološke topografije občine Metlika, posneti nameravajo videokaseto o Črnomlju in Metliki, spodbudili bodo izdelavo vstopnih tabel za Belo krajino s primerno strokovno predstavitvijo. Člani naj bi sodelovali tudi pri urejanju metliškega starega mestnega jedra. Kot je bilo slišati na redni letni skupščini društva pretekli teden v Metliki, pa naj bi vnaprej tudi črnomaljska in ne le metliška ZKO izpolnila obveznosti do društva, saj je pri tako skromnih sredstvih, kot jih ima društvo na voljo, dobrodošel vsak tolar.

M.B.-J.

POTUJOČA KNJIŽNICA PRED OŠ BAZA 20

DOLENJSKE TOPLICE — Potujoča knjižnica iz Novega mesta je začela po novem letu obiskovati tudi Dolenjske Toplice. Postajališče ima pred Osnovno šolo Baza 20, bibliobus pa tam ustavlja ob četrkih, in to enkrat na mesec. Potujoča knjižnica je na tem postajališču od 14. do 15. ure. Po zdajšnjem razporedu bo bibliobus, naložen s knjigami, pred topliško osnovno šolo spet stal danes, v četrtek, 5. marca, v omenjenem času, potem pa še naslednje četrte: 9. aprila, 7. maja, 4. junija, 10. septembra, 8. oktobra, 5. novembra in 10. decembra.

Portreti, akti, krajine ali Odsev 1991

V Dolenjski galeriji se z razstavo lani in letos ustvarjenih del predstavlja mladi akademski slikar Dušan Filipčič iz Župelevca — Govoril Marijan Tršar

NOVO MESTO — V Dolenjski galeriji so minuli petek zvečer odprli razstavo, ki novomeške ljubitelje likovne umetnosti seznanja s slikarstvom 30-letnega Dušana Filipčiča, Brežičana, ki živi in dela v Župelevcu. Mladi akademski slikar je pred štiri leti diplomiral na ljubljanski Akademiji za likovno umetnost pri profesorici akademski slikarki Metki Kraševc in se do zdaj ni veliko pojavljal v javnosti. Razstavljal je vsega trikrat, prvič leta 1986 v ljubljanski Mestni galeriji, prvo samostojno razstavo pa je imel predlani v Posavskem muzeju.

Sedanja razstava v Novem mestu ni le Filipčičeva prva samostojna predstavitev v kulturnem osrčju Dolenjske, temveč tudi in predvsem obsežna prezentacija avtorjevega najnovejšega likovnega »trenutka«. Da gre res za to, pove že naslov razstave oz. dejstvo, da je slikar ta svoj »trenutek« imenoval Odsev 1991. Na ogled je torej postavil dela, ki odsevajo njegovo ustvarjalnost v minulemu letu, a jih je med vsemi 45, ki napolnjujejo stene v veliki in mali dvorani Dolenjske galerije, skoraj tretjina še novejših, nastalih letos. Očitno je, da je slikar prav zdaj v velikem, neustavljivem ustvarjalnem zagonu in da pred-

motivni sklopi: portreti, akti in krajine. Slike, ustvarjene zvečine v mešani tehniki na platnu, so tako tudi podnaslovljene. Toda kdor bo na slikah iskal portrete, akte in krajine, kakršne so ustvarjali realisti, bo razočaran, ker nič od tega ne bo našel, ne videl. Videl pa bo, če bo to hotel ali zmogel, marsikaj drugega: tisto, kar je kot portret, akt in krajino slikar doživel in občutil v sebi, kar je kdove koliko časa presnavljal v mislih, ves predan svetu, ki mu vlada harmonija barv in oblik, neka poetičnost. Zato to, kar se je odslakalo in naslikalo in je zdaj izročeno oblikovalcu v duhovno uživanje, ne more biti nekaj realističnega, otipljivega in prepoznavno podobnega, kvečjemu abstrakcija, skratka, nekaj, kar je ustvarjeno izključno kot slikarska stvaritev. V tem smislu je Filipčičeve slike številnim obiskovalcem pojasnjeval tudi Marijan Tršar.

V Dolenjski galeriji bo razstava odprta do 29. marca, nakar jo bodo pokazali še v Posavskem muzeju v Brežicah. I. ZORAN

Akademski slikar Dušan Filipčič med slikanjem.

PREDSTAVITEV KNJIG S SEJMA V FRANKFURTU

NOVO MESTO — Študijska knjižnica Mirana Jarca bo danes, v četrtek, 5. marca, med 18. in 20. uro v veliki čitalnici predstavila obiskovalcem nove knjige, ki jih je pridobila v zadnjih mesecih. Med to literaturo bodo tudi tuje knjige, ki so bile kupljene na knjižnem sejmu Frankfurtu pri nas, razstavljene pa že na sejmu v Frankfurtu v Nemčiji. Knjige si bo moč takoj po predstavitvi izposoditi na dom.

I. ZORAN

● Akademski slikar, likovni teoretik, pedagog, kritik in publicist Marijan Tršar, rojak iz Dolenjskih Toplic, je pred kratkim praznoval 70-letnico. V imenu obiskovalcev in Dolenjskega muzeja mu je na otvoritvi Filipčičeve razstave minuli petek čestitko za ta njegov življenjski jubilej izrekel ravnatelj muzeja Bojan Božič.

stavlja razstava izbor, ne pa vsega, kar se je nakopičilo v Filipčičevem ateljeju.

Kot je bilo omenjeno na petkovi otvoritvi, ki jo je uvedel projekt Studia Visio iz Ljubljane (po domače: predvajanje diapozitivov s posnetki slik in slikarja), je k temu, da se je v mladem akademskem slikarju vse to tako silovito sprožilo in ostvarilo v slikah, precej pripomogel akademski slikar, likovni pedagog in kritik Marijan Tršar, ki je Filipčiču znal v pravem trenutku nasvetovati najboljše rešitve. Marijan Tršar je tudi napisal spremno besedo za barvni katalog, ki ga je ob razstavi izdal Dolenjski muzej, govoril na otvoritvi razstave in le-to formalno odprl. Izid kataloga in postavitev razstave so omogočili različni sponzorji, med drugimi Sava papir iz Krškega, novomeška Krka Kozmetika, Vino Bizelsko iz Brežic in Zavarovalna skupnost Triglav iz Ljubljane, od katerih so se nekateri tudi predstavili s svojimi izdelki.

Filipčičevo razstavo sestavljajo trije

JUTRI KONCERT ZBORA IMV

NOVO MESTO — Jutri, v petek, 6. marca, zvečer bo imel mešani pevski zbor IMV samostojni koncert v novomeškem Domu kulture. Zbor, ki ga od ustanovitve vodi zborovodja Slavko Rauch, se bo predstavil s sporedom, s katerim je svojas čicer že nastopal, a ga je moral zaradi novovključenih pevcev in pevk obnoviti in utrditi. V ta namen je bil zbor pred kratkim dva dni na Jezerskem, kjer je ves čas sva dval.

»Nekaj od tega bo menda ostalo...«

Dularjev roman »Krka umira« doživel že tretjo izdajo — Pisatelj že leta 1944 za dnevnik Slovenec izjavil, da ni mislil na roman, ampak na novelo — Pisati je začel natanko pred 50 leti — spomladi 1942 — Kaj so zapisali kritiki

Pesnik in pisatelj Jože Dular je pred kratkim, na Matijev dan, dopolnil sedemdesetletno življenje. Toliko let mu nihče ne bi prisodil in tudi sam pravi, da se za zdaj še ne počuti betežnega. Nasprotno, lahko blagruje usodo, da je še vedno pri močeh, telesnih in umskih, zlasti pa ji je hvaležen, da lahko še služi svojemu notranjemu klicu — ustvarjanju. Pesniško pero se mu je v glavnem že obrusilo in ga le še tu in tam vzame v roke, pisateljsko pero pa se mu kar naprej suče med prsti, nad listi, ki čakajo, da se bo na njih udomila nova literarna ali vsaj publicistična zgodba. Pravi, da ima in mora še marsikaj napisati, povedati. Metliki, kjer živi že štiri desetletja in pol, bi se rad pisateljsko oddolžil vsaj še z enim daljšim tekstom, s pripovedjo iz njene snovi, iz njene preteklosti. »Z okoli sto strani dolgo zgodbo,« pripomni pisatelj in omeni, da ima zasnovano v glavnem že v glavi. Vsekakor bo še mnogokrat sklonjen nad papirji na pisalni mizi v svojem metliškem domu.

Nekaj tednov pred rojstnim dnevom mu je spet izšel roman »Krka umira«, že tretja izdaja. Knjigo so tokrat izdali pri Dolenjski založbi v zbirki Utva. Za drugo izdajo leta 1963 pri mariborskih Obzorjih je pisatelj roman pregledal in izročil za poldrugo polo (približno 24 strani) besedila. S tem je po njegovem mnenju ponekod odpadlo nepotrebno ponavljanje in razveličnost. Z izdajo ni bil povsem zadovoljen, zato je za zdajšnjem, tretjo, ponovno pregledal ta roman in ga skrajšal še za pol pole. Upa, da mu je dal končno podobo. Seveda je vnesel tudi manjše jezikovne in stilistične popravke, kjer se mu je to zdelo potrebno.

Pisca teh vrstic je zanimalo, kako

pisatelj sicer gleda na ta roman zdaj, po skoraj petdesetih letih, kar so mu ga prvič natisnili (izšel je decembra 1943 v ljubljanski založbi Klas), oziroma, kaj ga je takrat kot mladega pisatelja spodbudilo, da se je lotil snovi, ki jo v romanu obravnava, in sploh tako obsežnega teksta (okoli 36 avtorskih pol). Pa je pisatelj »odgovoril« z izjavo, ki jo je dal po izidu romana in jo je dnevnik Slovenec 10. februarja 1944 priobčil v teje obliki:

(Jože Dular): »... Res sem napisal nekaj roman, čeprav sprva niti malo nisem mislil nanj. Pred kakimi sedmimi leti mi je v domačem kraju (v Vavti vasi, o.p.) »neki ribič« pripovedoval o rakah in račji kugi, ki se je pred šestdesetimi leti zasejla v Krko

in temeljito opustošila med njenimi žlahniki. Pa še o prepričanju za to rajše bogastvo mi je povedal, o zapiranju račjih tatov, o mnogih pritožbah na oblast, o zahtevani parcelaciji Krke in podobno. Takrat sem se prvič spomnil, da bi bilo dobro iz tega napisati novelo. Napisal sem si že kratek osnutek, toda novele nisem napisal, pač pa sem se pričel temeljiteje zanimati za nekdanje krške »žlahnike«. Poizvedoval sem pri domačih očencih, prebiral račjo literaturo in tedanje časopise ter končno spredel, da je stvar prezanimiva, preobširna in — če pomislim na našo zeleno Krko — tudi prelepa, da bi mogel vse skupaj odpraviti s kratko novelo.

Tedaj sem se spomnil, da bi utegnil iz nabrane snovi in fabule, ki je v mnogočem resnična, napisati povest za Mohorjevo družbo. Na to sem se spomnil tem prej, ker mi je takratni urednik Mohorjeve družbe rekel, naj pričnem malo misliti na njihove večerice. Potem smo se nenadoma znašli sredi vojske in s tem načrtom zaenkrat ni bilo nič. Spomladi 1942 pa sem se kljub temu iz današnje trde resničnosti odmaknil v leto 1881 in pričel pisati. Zdal nisem mislil več na navadno večerniško povest, kajti po

fabuli, ki sem si jo v nekaj dneh zasnoval v glavi, sem spoznal, da to, kar nameravam napisati, niti povest ne bo več. Krka, ki je s svojimi raki razbijala usodo mojih ljudi, jih je po drugi strani spet čudovito vezala v neki krog, iz katerega so se trgali pa spet vračali vanj. Krka je bila tisto resonančno dno, ki je odgovarjalo na usodo posameznih ljudi in dajalo vsej fabuli ceno nekakega romana. Krka je glavna oseba; z njo fabula živi in tudi — umre.«

Roman »Krka umira« ni vzbudil izjemno dobrega odziva le pri bralcih, ampak tudi pri kritikih. Ti so napisali ocene, kakršnih bi si želel vsak pisatelj, kaj šele mlad. V Dularjevem romanu so znali poiskati in opozoriti na tisto, kar, kot je v Jutru 30. decembra 1943 zapisal Božidar Borko, »opravičuje in v kvalitetno poplačuje bralčevo požornost.«

»Reči si upam,« je tedaj pisal France Vodnik, »da Slovenci zlepa nismo imeli tako čistega pripovednika, kakor je Dular, če kajpada, čistost razumemo v smislu avtonomne literarne vrste. Avtor je stopil popolnoma v ozadje in le tako je bilo mogoče, da se je rodila tako mirna epika, kakor jo predstavlja njegov roman »Krka umira«... Zasnovano in razplet romana je omogočilo avtorju predvsem dejstvo, da je vse zgodbe in dogodke zvezel z osrednjim motivom račjeje love v Krki, ki je na ta način postala gonilna sila dejanja in središče vse povesti. Tako mu je Krka nudila ne le ogrodje za

zgradbo povesti, ampak je avtorju narekovala tudi čudovito lepe opise pokrajine, kar predstavlja drugo, morebiti še večjo vrednoto pričujočega romana. Prav v opisih Krke in pokrajine okrog nje se je izkazal Dular posebnega mojstra. Pod njegovim peresom zaživi vsa narava, cvetje, rastline in živali, v neki posebni skladnosti resničnosti in poezije. Njegovi opisi so z ene strani tako strokovno polni, da imamo občutek, kakor da nam prirodoslovec razlaga tajne prirode in razkazuje herbarij ali akvarij; in vendar hkrati čutimo, da se ta svet pred nami izpreminja v skrivnost, katero odkrivati je dan samo pesniku.«

»Krka umira« je osrednje in bržkone tudi najpomembnejše Dularjevo pisteljsko delo, ne pa edino, v katerem ta reka povezuje usode ljudi njegovih zgodb. Še tri knjige so, ki to usodnost nakazujejo s Krko že v svojih naslovih — zbirka črtic »Ljude ob Krki«, roman »Krka pa teče naprej« in zbirka novel »Na drugi strani Krke« — in ki skupaj tvorijo knjižni cikel, nekakšno tetralogijo, o Krki. V tem ciklu so Dularjeve nedvomno najboljše in najprepričljivejše pripovedne strani in najbrž smemo reči, da se avtor z njimi zapisuje v slovensko literaturo kot trajni pisateljski reprezentant Dolenjske. Tega se prav gotovo zaveda tudi sam, čeprav o tem skromno le takole razmišlja: »Nekaj od tega, kar sem naredil, bo menda ostalo. A kdo ve!«

I. ZORAN

dežurni poročajo

IZGINILA VLEČNA VRV — V začetku februarja je s smučarja v Butoraju izgubila vlečna vrv smučarske vlečnice, s čimer je tamkajšnje športno društvo oškodovano za 10.000 tolarjev.

OSUMLJEN TATVINE — 15-letni Marindolčan je utemeljeno osumljen, da je 5. februarja zvečer v Adlešičih iz osebnega avta Marije Cvitkovič iz Purge, ki je vozilo pustila pred trgovino KZ, ukradel avtoradio z anteno. Škode je za dva tisočaka.

MLADOLETNIKA VLOMILA — 22. zvečer naj bi bila dva mladoletnika iz Črnomlja vlomila v avtobus črnomljskega Integrala in odnesla digitalno uro ter osem avdio kaset. Škode je za 5 tisočakov, avtobus pa je stal parkiran na Belokranjski cesti.

OB DEVIZE IN TOLARJE — Aleš Wachter iz Novega mesta je 27. februarja zvečer parkirali svoj mercedes pred hišo na Mestnih njivah. Prek noči je v vozilo nekdo vlomil in mu odnesel za 165.000 tolarjev nemške in naše valute. Nepridiprava še iščejo.

OSKUBLJENI JUGO — V noči na 29. februar je nekdo vlomil v osebni avto jugo, last Draga Slige, ki je vozilo parkirano v Ulici Danila Bučarja v Novem mestu. Odnesel je avtoradiokasetofon z delom armaturne plošče in dva zvočnika, tako da je škoda za okroglih 45 tisočakov.

TOČIL JE NAFTA — 28. ali 29. februarja je neznanec iz odklenjene lesene barake na Potov Vrhu, kjer je stal sod nafte, iztočil kakih 100 litrov goriva in tako Stanislava Košmrlja oškodoval za 4.200 tolarjev.

ODPELJAL HLODOVINO

GRIČ — 32-letni B. K. z Griča je utemeljeno osumljen, da je 14. februarja iz gozda Vrhgora odpeljal 16 kubičkov hlobovine in tako Petra Režka iz Močil oškodoval za okroglih 110 tisoč tolarjev.

NAJDEN MRTEV

NOVO MESTO — 25. februarja je bil v stanovanju na Cesti herojev najden mrtev 36-letni Stanislav Jemič iz Gorenjih Lakovnic. Jemič je bil tod na obisku pri prijatelju. Vzrok smrti še raziskujejo.

ZASEGLI AVTOMATSKO PUŠKO

HERINJA VAS — Policisti so 26. februarja 25-letnemu Marjanu T. iz Herinje vasi zasegli avtomatsko puško, dva okvirja in 69 nabojev kalibra 7,62 mm. Marjan je orožje za 800 mark kupil v Ozlju.

Ponoči v bolnišnico po mamila

Vlom v ginekološki oddelek brežiške bolnišnice je Marka Tukero stal leto in 8 mesecev zapora — Oproščen vloma v mesnico

NOVO MESTO — 25-letni Marko Tukera iz Brežic je v novomeškem priporu že od lanskega 31. oktobra. Dobršen del svoje mladosti je mladenič že doslej preživel za rešetkami, vse kaže, da mu bodo zapori tudi vnaprej drugi dom. Tokrat ga je novomeški senat temeljnega sodišča obsodil na skupno enotno kazen enega leta in osmih mesecev zapora.

Marko Tukera je narkoman, to je potrdil tudi psihiater, ki je v svoje mnenje zapisal, da sicer ne gre za duševno bolnega mladeniča, pač pa hudo osebnostno motenega, katerega zmožnost razumske presoje je bila zaradi dolgoletnega jemanja drog precej oslabiljena. Tudi v tisti noči na lanski 31. oktober, ko je Tukera v Černelčevi ulici 17 v Brežicah vlomil v ginekološki oddelek tamkajšnje bolnišnice. Strgal je zaščitno mrežo in nasilno odprl okno, nato pa stikal po prostirih. Z izvijačem je skušal odpreti vrata več ordinacij, odpiral je predale miz in omar, naposled je vzel

TAT V BOLNIŠNICI

NOVO MESTO — 27. februarja je neznanec storilec zmaknil iz jakne na obešalniku v ORL oddelku novomeške bolnišnice denarnico za 10.000 tolarji in čekovno karto. Jakna je last Jožeta Tomaševiča s Sinjega Vrha.

VEČERNA RAZBIJAČA

NOVO MESTO — J.H. in P.T. iz Vavte vasi sta utemeljeno osumljena, da sta 21. februarja zvečer na Roški cesti v Novem mestu poškodovala tri prometne znake, izruvala več obcestnih stebričkov, na avtobusni postaji pa razbila več stekel. Novomeške cestarje sta fanta oškodovala vsaj za 25.000 tolarjev.

PO DOLENJSKI DEZELI

- Neke minulih noči je neznanec nepridiprav vlomil v dvoje kleti stanovanjskega bloka v Ulici Moše Pičadeja v Črnomlju. Edina dokaj zanesljiva sled za storilec je podatek, da gre za osebo z avitaminozo. Zdravilo zanjo je našel v kozarčih vložene zelenjave.
- Mladi Mokronožan, dijak novomeške SŠTZU, je mrzle zimske dneve dobro vovčil. V športno dvorano je praviloma hodil zgolj v puloverju, iz nje pa v bundi. Kar štiri puhovke je zmaknil na tak način, bunde pa nato prodal in se predal užitek polnih žepov. Sodnjake je oškodoval za vsaj 35.000 tolarjev.
- Iz opuščene obrata DO Leso Črnomelj v Semiču je ondan izgini- lo 16 gasilnih aparatov, telefon in 6 športnih pokalov. Nenavadna oprema za opuščeni obrat.
- Policisti novomeške postaje so minule tedne v Revozu odkrili več tatvin avtomobilskih delov in drugega repromateriala za katrce in pevice. Pravijo, da deli praviloma izginjajo pod delavskimi haljami. Za razliko od tistih v drugih tovarnah, ki hodijo v srajcah številka 36 in delovnih haljah št. 60, pa nimajo pod njo kaj skrivati. In takih je v novomeški občini vse več.

ZGORELO GOSPODARSKO POSLOPJE

BREŽICE — 42-letni Vlado G. iz Gornjega Obrežja je 29. februarja doma čistil peč za centralno kurjavo, tleči pepel pa nosil na gnoj zraven gospodarskega poslopja. Očitno je bilo prav to vzrok, da je čez kratek čas ogenj zajel poslopje in ga uničil, škoda pa je za 70.000 tolarjev.

MRTEV POD UKRADENIM BAGERJEM

BREŽICE — 21-letni Darko Braduč iz Podgorja je 29. februarja okoli 13.30 našel v kamnolomu Pišce delovni stroj bager, last Franca Kunsta iz Šmarja, v njem pa tudi kontaktne ključe. Mladenič je pogumno sedel na bager, ga spravljal v pogon in se z njim odpeljal proti Piščam. Med vožnjo je zavoljo neizkušnosti zapeljal na travnik, nakar se je bager pod strmim pobočju prevrnil in voznika pokopal pod seboj. Braduč je bil na mestu mrtev.

ZASEGLI MERCEDES

BREŽICE — Kriminalisti krške UNZ so 28. februarja zasegli osebni avto Mercedes benz 300 D, last Stjepana P. iz Brežic. Obstaja namreč sum, da je bil avto ukraden in nato ustrezno predelan. Med drugim je bila presekana številka šasije.

izkusno dobo štirih let. Nova enotna kazen je tako eno leto in 8 mesecev zapora, pri tem pa sodniki niso mogli mimo tega, da gre za povratnika, ki mu je bil že kot mladoletniku dvakrat izrečen vzgojni ukrep, dvakrat pa je bil pravomočno obsojen tudi kot polnoletnik.

Na taisti sodni obravnavi je bil Marko Tukera oproščen krivde, da je 1. oktobra lani v Ulici 21. maja v Brežicah vlomil v mesnico Kmetijske zadruge in vzel registrsko blagajno, jo na pokopališču razbil ter vrgel v kontejner. Sodniki za krivdo Tukero niso našli dovolj dokazov, pravih sledov tudi policisti niso odkrili, zato sodbe pač ni bilo.

OSTALO PRI POSKUSU

NOVO MESTO — 26-letni I. Z. iz Novega mesta je utemeljeno osumljen, da je skušal 27. februarja iz novomeškega Revoza odnesti 3 kg barve in 5 kg trdilca v skupni vrednosti 8.000 tolarjev.

KRADEJO TORBICE

NOVO MESTO — Na območju novomeške policijske postaje je bilo letošnje prek 50 vlomov v osebne avtomobile, storilci pa krađejo predvsem torbice, ki jih lastnice puščajo na vidnih mestih v vozilih. Ponovno opozorilo občanom, naj v avtih ne puščajo vrednejših stvari, zato ne bo odveč, hkrati pa policijska postaja in UNZ prosita vse, ki bi videli kakršnekoli sumljive osebe okoli vozil, naj o tem nemudoma obvestijo policijo na telefon 92.

BOGAT PLEN

BREŽICE, ČATEŽ — V noči na 26. februar so neznanec vlomili v trgovino brežiške Agrarie in odnesli televizor Syntronic, dva videorekorderja in dva radiokasetofona Samsung in Goldstar, skupne škode je za 140.000 tolarjev. Iste noči pa je bilo vmlomljeno še v pizzeriji Colibri na Čatežu, od koder so izginili televizor Fischer, sintesizer, kasetofon znamke Yamaha in CD player Sony, tako da je škoda skoroda na las podobna zgornji.

Pomladanski požari znova opozarjajo

NOVO MESTO, KRŠKO — Pomladanska nepredvidnost in lahkomišelnost ob požiganju trave in grmičevja znova netita požare. Prav nič nedolžne, kot kažejo tudi naslednji primeri.

26. februarja je Ljubljčan Anton K. v vinogradu nad Dolnjim Kotom požgal suho travo, ogenj pa se je razširil v hrastov gozd, ga uničil kar osem hektarjev, tako da je škoda za 300.000 tolarjev. Ni pa še znana škoda, ki sta jo 28. februarja popoldne povzročila Franc M. z Daljnega Vrha, ki je požigal travo, ogenj pa se je razširil na 3 hektarje široko območje, in Slavko A. z Vinjega Vrha, ki je z nepredvidnostjo zažgal svoj in bližnje vinograde. Kar 500.000 tolarjev pa je bilo škode v Gradšču pri Bizeljskem, kjer je minulo soboto Antonija L. požigala travo, ogenj pa ji je med malico ušel na gospodarsko poslopje, zatem pa še na sosedovo stanovanjsko hišo.

Eni z osebno, drugi z vizumom

Vojna in meja obeležili delo slovenske policije — Težav na južni meji je vse manj — Kakšen režim v prihodnje?

LJUBLJANA — Vojna in nastanek nove južne meje s Hrvaško sta neizbrisno obeležila lansko delo slovenske policije. To je prejšnji teden na pogovoru z novinarji potrdil tudi mag. Pavle Čelik, poveljnik slovenske policije, rekoč, da je milica takrat prevzela nase začetni in končni udarec vojne agresije, saj druge organizirane obrambne moči tisti hip pač ni bilo. »Vojna je pustila posledice tudi na disciplini, ta je kar precej padla, naša naloga je zato, da se z disciplino v policiji čimprej vrnemo tja, kjer smo bili pred agresijo. Ne moremo si dovoliti, da disciplina v policiji pade na nivo, kot je v teritorialni obrambi,« je kritično razmišljal mag. Pavle Čelik.

A če je vojna že preteklost, to nova meja seveda ni. Že 10. oktobra lani je bil izdelan projekt, imenovan »Varna meja«, ki je natan-

po potrebi maloobmejne prehode prekategoriziral v mednarodne, pravi prvi mož slovenske policije.

Mejni incidenti so poglavje zase. Na državnih meja Slovenije z Avstrijo, Madžarsko in Italijo jih je bilo lani 16, od tega sedem v našo škodo, veliko več pa na meji s Hrvaško. Pa najsi gre za kršitve zračnega pro-

• Stroški opreme policista, ki je prvokrat oblekel modro uniformo, so lani znašali natanko 152.143 tolarjev. Temu primerno skušajo z različnimi varčevalnimi ukrepi v slovenski policiji zmanjšati stroške. Med drugim podaljšujejo roke trajanja uniform, stare in ponošene razdelijo med rezervni sestav, ne pomembna je tudi odločitev, da za opremo slovenske policije skrbijo izključno domači izdelovalci.

• Času in razmeram primerno so slovenski policisti lani opravili 379 protidiverzantskih pregledov, 61 pregledov sumljive prtljage, 49 pregledov prostorov, koder so potekale kulturne, športne in druge prireditve itd.

stora, nasilnost in objestnost gardistov ali strljanje čez mejno črto. Pri obravnavi tovrstnih zapletov se slovenska policija ravna po posebnem pravilniku o reševanju mejnih incidentov, nekatere primere rešujejo slovenski policisti skupaj s hrvaškimi, o težjih incidentih pa je obveščeno ministrstvo za zunanje zadeve. Pavle Čelik pravi, da tovrstna obmejna dogajanja ne vplivajo na odnose med Slovenijo in Hrvaško, po njegovem je sodelovanja med obema republiškima ministrstvom vse več, temu primerno pa je vse manj težav in problemov.

In kakšen bo prihodnji režim na južni slovenski meji? »S Hrvati imamo dogovor, da bo za prehod zadostoval osebna izkaznica, kako bo z državljanji ostalih republik bivše Jugoslavije, še ni določeno. Zanje zancrat velja enak režim, toda dan je predlog, naj ministrstvo za zunanje zadeve sklene ustrezne dogovore o prestopu meje s temi republikami. Državljanji tiste, ki do-

• Lani so imeli slovenski policisti s sosedi na mejah kar 6000 osebnih stikov, pogovorov ali srečanj.

govora ne bo podpisala, bodo pač na slovenski meji morali pokazati potni list in vizum,« je bil odločen mag. Pavle Čelik.

B. BUDJA

KRONIKA NESREČ

OSTALI BREZ VETROBRANSKIH ŠIP — V pomanjkanju trkov pride prav tudi zapisi o druge vrsti nesreče. Kar štirje lastniki osebnih avtomobilov so minule dni žalostno ogledali svoje jeklene konjčke. Angela Smrekar z Gumberka je imela prejšnji teden pred novomeško bolnišnico parkirani osebni avto jugo 55, s katerega pa je nekdo demontiral in neznanako kam odnesel vetrobransko steklo, vredno 25.000 tolarjev. Podobne tativine so se dogajale tudi v noči na 28. februar. Novomeščanka Marija Baznik je imela v skupnih garažah na Cesti herojev parkirani osebni avto jugo, ki jo je zjutraj naslednjega dne pričakal brez vetrobranskega stekla, vrednega 23.000 tolarjev. Podobno presenečenje je čakalo tudi Majdo Jan iz Jezera, ki je svoj P—126 pustila parkirani v Ulici Cankarjevih brigad v Trebnjem. Tudi ona je ostala brez 20 tisočakov vrednega vetrobranskega stekla. In še četrti primer. Jože Erjavc iz Dolenje Nemške vasi je v domačem kraju parkirali svojega pečjčka, ki je prek noči ostal brez vetrobranskega stekla. Škoda je podobna prejšnjim, bolj zanimivo je vprašanje, kje so šipe končale.

Pravica je prišla po petih desetletjih

Novomeško temeljno sodišče razveljavilo štirinštirideset sodb, izrečenih 5. avgusta 1945 — Prisilno delo z odvzemom svobode, izguba volilnih pravic, javnih služb, zaplembe premoženja

NOVO MESTO — 5. avgusta 1945 je bila pred novomeškim senatom vojaškega sodišča ljubljanskega vojnega območja za tiste čase običajna, za današnje pa vsaj nenavadna in nevsakdanja sodna obravnava. Na zatožni klopi je sedelo kar štirinštirideset obtožencev, katerim je dan poprej vložena obtožnica očitala sodelovanje z okupatorjem, domačimi izdajalci, organiziranje enot bele garde, vohunstvo in kar je še podobnih dejanj. Predsednik senata, poročnik Anton Rozman, in sodnika porotnika Adij Jeraj ter Albin Kulovec so bili neizprosni, v celoti so pritegnili besedano tožilca Cirila Rusa in dvanštirideseterico obsodili na za tisto obdobje pričakovane kazni.

Večina jih je bila obsojena na prisilno delo z odvzemom svobode, temu je praviloma sledila še izguba volilnih pravic za določeno obdobje, pravic do javne službe, zaplamba imovine pa je bila nasploh že kar sestavni del sleherne sodbe. V rokah držimo porumenelo in že krepko sčefrano sodbo z datumom 5. avgust 1945, katere sestavni del je tudi potrdilo o zaplembi. Iz njega je moč razbrati, kako je večina obsojencev ostala brez njiv, travnikov, gozdov, spet tretji brez orodja, sena, slame, nekatere pa je bila zasežena živina, našli so se celo taki, ki so ostali brez sodov in sadnega drevoja. Taista sodba je tudi brez slehernega pravnega pouka ali obrazložitve dosojene kazni, v njej stoji le stavek, da so obsojenci krivdo delno priznali in da so pač kaznovani, ker so bili proti njim vložene prijave organov narodne oblasti. Kaj več taktat sodniki pri svojem delu očitno niso potrebovali. In tako se je zgodilo, da je bil tistega

mesečno 500 lir plače, medtem ko naj bi bil Karel Simon iz Velikega Mraševca, rojen leta 1910, nemški tolmač in izdajalec, ki je 27 krajanov spravil v internacijo in se vrh tega ob mobilizaciji ni javil slovenski oblasti. Janez Jelenc, rojen leta 1889 in doma iz Velikih Lašč, naj bi bil organizator bele garde in nasprotnik OF, zakrivil naj bi tudi aretacijo nekega Mikuliča iz Želmele, ki je bil potem ustreljen. Franc Hrovat iz Novega mesta je bil rojen leta 1899; obtožnica mu je očitala, da je pobiral podatke iz občinskih kartotek in okupatorja seznanjal s pripadnostjo občanov, medtem ko naj bi bil leta 1911 rojeni Stane Repše iz Brinja obveščevalec domobrancev, ki se tudi ni odzval klicu mobilizacije. Tomaž Štifter iz Starega trga, rojen leta 1911, je bil obsojen zavoljo dezertstva, Jože Vrban z Bol-draža, rojen leta 1925, pa naj bi bil sodeloval v oboroženih akcijah proti partizanom, zraven naj bi bil celo pri požigu Brezovice. Leta 1907 rojeni Jože Glavan z Rebrni naj bi bil krivi sodelovanja z Italijani, Anton Papež iz Repja, rojen leta 1903, pa naj bi se po ugotovitvah sodišča skrival pred klicem domovine, potem pa odšel k domo-

avgustovskega dne leta 1893 rojeni Martin Novak s Čirnika obsojen, češ da je sodeloval z okupatorjem in izdajalci ter sina Martina nagovoril, da je iz NOV pobegnil k domobrancem. Očitno li so mu, da je hodil na protipartizanske sestanke, pozimi leta 1945 pa naj bi izdal sedmerico partizanov, ki so jih okupatorji potem pobili; trpla naj bi v gnojnem košu prepeljal na Mirno, za nameček pa se mrtvim smejal in jih sramotil. Ferdinand Kisovec, rojen leta 1894, iz Rakovnika je bil kaznovan, ker je ob napadu na Dob izdal partizanske pomagače, ki jim je sovražnik potem sodil, prav tako naj bi sina nagovoril, da je pobegnil k domobrancem. Iz Klinje vasi je bil doma Ivan Krakar, rojen leta 1880, kateremu so sodili zavoljo tega, ker naj bi delal po navodilih gestapa in izdajal zavedne krajanje. Peter Poznič iz Mahovnika je bil rojen leta 1895; pred sodnike je moral z obtožbo, da je bil ob prihodu Nemcev leta 1943

brancem. Za leta 1921 rojenega Jožefa Struno iz Malih Rebrc stoji v sodbi, da je bil italijanski vođa, da je sodeloval v bojih proti partizanom, bil nato mobiliziran v NOV, a je od tam pobegnil in se potem skrival. Franc Gradšcar, rojen leta 1924, štiri leta starejši Jože Božič iz Suhadola, še leto dni dni starejši Franc Oražem iz Dolenje vasi, leta 1903 rojeni Jože Bobnar z Rdečega Kala, Rudolf Kastelic iz Radohove vasi, rojen leta 1918, tri leta starejši Alojz Lavrič iz Srednje vasi, leta 1923 rojeni Anton Ark iz Ljubljane, Novomeščan Franc Berdorfer, rojen leta 1909, Pavle Šuštar, rojen leta 1920, iz Ljubljane, leta 1911 rojeni Jože Kastelic iz Sentjošta, Jožef Saje, rojen leta 1922, iz Boršta ter Anton Lavrič iz Loškega Potoka in Damir Košmrlj, oba rojena leta 1912, iz Novega mesta, so bili obsojeni, ker se navlic obvestilu o amnestiji temu klicu niso odzvali, pač so ostali v službi okupatorja do kapitulacije. Za razliko od teh so bili skrivaštra ter dela za domače izdajalce obsojeni: Franc Krivec, 1907, iz St. Jurija, Anton Pave, 1910, doma iz Martinje vasi, Franc Bingo, 1918, iz Morave, Jože Koporec, 1922, doma v Malm Gabru, Ignacij Kresal, 1922, iz Velike Ševnice, Martin Murn, 1911, iz Podlpe, Jože Kos, 1909, z Velikega Čirnika, Alfonz Sladič, 1908, iz Ševnice, Jože Breznik, 1906, doma iz Dolenjih Kamenc, ter leta 1903 rojeni Franc Berkopec z Velikega Cerovca. Kot štirinštirideseti je 5. avgusta 1945 na zatožni klopi novomeškega vojaškega sodišča sedel leta 1903 rojeni Ivan Novak

B. BUDJA

Pogovor, vrednejši od zlata

Kaj vse je že slišalo »telefonsko uho za težave«, kjer delajo prijazni in sočutni ljudje! Na telefonski številki Klica v sili se izpisuje delčki naše resničnosti, tisti delčki, ki jih prezremo, ne vidimo ali ne želimo videti, ker niso prijetni. A vendar so del našega življenja.

Priden in bister fantič, ki ga zanima mnogo stvari in že mnogo ve, se vendarle vsak dan z jokom odpravlja v šolo. Tam ima v bistvu brez razloga tremo, je počasen in vse bolj žalosten. Prvošolček je pač izredno plašen in občutljiv fantič. Njegova stiska ni nerešljiv problem, že po nekaj obiskih pri strokovnjaku bo njemu in staršem mnogo lažje. Strokovnjakov, ki znajo pomagati v takih in podobnih problemih, niti ni tako malo, navedenim imajo vsaj enega tudi v marsikateri šoli in vrtcu. Vendar je na splošno marsikomu težko priznati, da si sam ne zna pomagati, da potrebuje strokovno pomoč in marsikomu je to vsaj prvič, lažje storiti komu, ki ga ne vidiš, ki pa ima uho samo za tvojo težavo in če že ne pravega nasveta, vsaj napotek, s čigavo pomočjo se da spraviti nadjno.

Takšno uho za težave je tudi novomeški telefon 23-304, imenovan Klic v sili. Prestregel je tudi primer omenjenega fantiča in doslej še precej drugih problemov in stisk. Telefon na pobudo občinske Zveze prijateljev mladine deluje vsak četrtek med 18. in 20. uro že skoraj leto dni. Delo telefona vodi in usklajuje pedagoška svetovalka Ana Lečevski, za slušalko pa se izmenjuje osem strokovnjakov prostovoljcev. Renata Bačar, Irena Mohorovič in Marjan Stokanovič so psihologi, Marija Gabrijelčič, Olga Jukič in Marija Jaklič pedagoške, nedavno pa sta se jim pridružili še socialni delavki Mojca Papič in Ivanka Vene.

Novomeški Klic v sili je bil uveden z namenom, da bi nudili dodatno pomoč pri iskanju izhoda iz vsakdanjih težav, ki so povezane z razvojem, vzgojo, učenjem, odraščanjem, navezovanjem stikov z okolico, s poklicnim odločanjem in podobnim. Kot telefon za vse, ki potrebujejo nasvet za predšolskega otroka, šolarja ali mladostnika, ga vodijo tudi v naši ženi v že kar obširnem seznamu pomoči po telefonu, ki je na voljo prebivalcem v Sloveniji. Kot rečeno, marsikomu je težko poiskati pomoč in je vsaj prvič lažje zaupati težave neviden in nepoznan nevidnemu na oni strani žice kot pa svetovalcu v šoli ali vrtcu ali kateri od obstoječih svetovalnih ustanov.

Doslej so na telefon 23-304 — gre sicer za telefon novomeške Posvetovalnice — ob četrtkih res največ klicali starši v zvezi z otroki z učno-vzgojnimi in čustvenimi težavami. Imeti probleme z otroki je namreč v našem vzorcu mišljenja in obnašanja normalno, medtem ko je druge osebne in družinske probleme težje priznati. S trpinčenjem otrok ali žensk, česar sploh ni tako malo, s problemi povezanimi z alkoholizmom, s spolnimi zlorabami otrok in podobnim novomeški strokovnjaki na drugi strani žice telefona v sili še niso imeli opravka.

Najlažje se je torej odpreti s problemi v zvezi z otroki, ki niso izjema. Žensko, ki je ostala vdova s tremi otroki, seveda tišči tisoč problemov, krize odraščajočega otroka so bile le ventil, da so prišle na dan še vse druge težave. Oglašajo se tudi mladostniki. Srednješolka, ki v osemletki ni imela nikakršnih težav, nenadoma nima nobenih učnih uspehov. Srednješolček je venomer utrujen in brez volje za

učenje, ker misli, da mu ne gre nič v glavo. Spet srednješolka, ki se ne more navaditi na internet v Ljubljani in se zelo slabo počuti, z njo pa seveda tudi starši oziroma vsa družina. Strokovnjaki iz pogovorov ugotavljajo, da se otroci sploh ne znajo učiti. Kakšen nasvet se jim da dati po telefonu, dobro pa je, če jih sogovorniki uspejo prepričati o koristnosti obiska v pravi svetovalni ustanovi. Če so nenadoma težave z učenjem ob prehodu v srednjo šolo, je vsekakor najmanj, kar je treba storiti, preveritev pravilnosti izbire usmeritve. Odrivanje problema ne bo zmanjšalo ali celo odpravilo, ampak kvečjemu povečalo.

Pojavljajo pa se vse bolj tudi drugi problemi in stiske, manj »fani« od vzgojno-izobraževalnih, ki se jih največkrat lotevajo rešiti bolj osveščeni ljudje, ko imajo urejene osnovne življenjske pogoje. Danes, ko se vse več ljudi cele dni ukvarja s problemom preživetja družine, se takšni problemi žal mnogokje odrivajo na stran in nevarno kopičijo. Brezposelnost, ki je je več, vsestran-

ska in močno prizadene sicer normalne družine. Konkretno pomoč bodo v obstoječih službah in ustanovah vsaj v minimalnem obsegu dobili, z vsem drugim, kar brezposelnost prinaša s seboj vajenim dela in življenja od lastnih rok, pa se praktično nihče ne ukvarja.

»Ukvarjamo se z običajnimi človeškimi stiskami, problemi, krizami, ki nastajajo v vsakdanjem življenju v vseh starostih. Ne zdravimo, to delajo v bolnici, zato pa poslušamo, se pogovarjamo in svetujemo, kako se lotiti reševanja nekega problema. Če lahko pomagamo vsaj enemu ali dvema v tistih dveh urah, ko sedimo za telefonom, mislim, da smo nekaj naredili,« pravi Bačarjeva, ena od prostovoljk telefona v sili. Včasih je veliko že to, da človeka v stiski sploh nekdo posluša in se pogovarja z njim. To ga pomiri, da na problem lahko pogleda treznejše, v pogovoru pa se da skupaj iskati poti, kako naprej. Veliko je vredno, da si nekateri od prostovoljcev klicatelje, če ti to želijo, lahko naročijo k sebi na nadaljnje pogovore ali pa jih usmerijo na pravi naslov. Klici so namreč iz zelo različnih krajev, veliko iz obrobja, kjer svetovalnih služb ni.

Po novomeških izkušnjah so klicatelji v večini primerov že precej razmišljali o problemu, navsezadnje je problem treba najprej zaznati kot takega, da lahko začne zoreti misel o potrebnosti njegovega reševanja. Nekateri kličejo, ko že imajo neke rešitve, a želijo potrditev strokovnjaka, da imajo prav. Ta jim mora včasih pomagati zožiti izbor možnih rešitev, v drugem primeru pa ta izbor morda razširiti, da samo ena pot človeka v stiski preveč ne vrže iz tira. Odločitve so na

FOTO: M. MARKEJ

koncu seveda na človeku samem, so pa lažje, če je človek po pogovoru s strokovnjakom manj stisnjen v kot. Za nekatere je tak klic, ki je lahko anonimen — podatki pa v vsakem primeru ostajajo znani le strokovnjaku na drugi strani žice — preverjanje strokovnih rešitev, ki so bile človeku že ponujene, a je do njih skeptičen. To pa ima človek vedno pravico biti, ko gre zanje, njegovega otroka

ali njegove najbližje.

Novomeški telefon Klic v sili je v slabem letu delovanja zazvonil okrog petdesetkrat. Tudi posameznim »prostovoljcem« se to ne zdi veliko. Zdi pa se jim vredno vztrajati. Tak klic je marsikomu vendarle edina rešilna bilka, ki so se je, soočeni s problemom, pripravljeno prijeti.

Z.L.-D.

kulturna dediščina

Pri frančiškanih ni miru

V novomeškem frančiškanskem samostanu so v letu, dveh naredili precej stvari, od del v cerkvi do centralnega ogrevanja po sistemu toplotnih črpalk. Ta dela in sedanje odstranjevanje tlaka v cerkvi pa so podvržena hudemu nasprotovanju strokovnjakov.

O tem, kako so si v novomeškem frančiškanskem samostanu ogrevanje uredili s sistemom toplotnih črpalk, smo v našem časopisu pisali pred kratkim. Že to zimo so samostan ogrevali s toploto, ki jo odvezujemo vodi, ki jo črpajo izpod samostanskih globlin. Vendar vsa stvar še ni zaključena, ker imajo v načrtu urediti po tem sistemu še talno ogrevanje velike cerkve. To naj bi bilo nared do začetka prihodnje zime.

Prejšnji teden so v cerkvi odstranili nekaj kvadratnih metrov cerkvenega tlaka, da bi videli, kaj je pod talnimi ploščami. »Za to smo se odločili na pobudo arhitekta Kvaternika, ki po arhitekturni plati ureja te stvari,« je povedal gvardijan novomeškega frančiškanskega samostana pater Peter Lavrih, ki je hkrati tudi župnik župnije sv. Lenarta. »Seveda smo vedeli, da so pod tlakom grobnice, kajti v cerkvi so do leta 1784 pokopavali tako članke samostanske družine kot ugledne prebivalce Novega mesta in okolice oziroma dobrotnike našega samostana. Po seznamu, ki obstaja, naj bi bilo do tega leta, ko je oblast pokope v cerkvah prepovedala, v naši cerkvi pokopanih okoli 88 oseb. Obstaja celo opis, kje ležijo posamezni grobovi oziroma rodbinske grobnice. Ves čas smo se bali, da so grobnice takoj pod tlakom in da bo treba zato pri urejanju talnega gretja cerkveni tlak zvišati.«

Prejšnji teden so tako odstranili nekaj kvadratnih metrov talnih plošč, s katerimi so po besedah gvardijana cerkev tlakovali pred 100 leti. »Pri tem

so nekatere grobne plošče vzeli ven in jih vzdali v cerkvene stene, nekatere pa kar pustili, jih zasuli in povrh položili talne plošče. Te so bele in temne in sedaj, ko smo jih nekaj odstranili, smo videli, da so bele marmorne, pri črnih pa so »šparali«, saj gre za nekakšno mešanico betona in skrilovca ali nekaj podobnega. V tlaku, kot delu sedanjih talnih plošč, je iz tistih časov ostala le nagrobna plošča Matije Kastelca. »Ko so talne plošče odstranili, so tik pod njimi našli zasuto nagrobno ploščo in na oboke z opeko zidanih grobnic.« Pri eni smo odstranili nekaj opek in pogledali v notranjost velike grobnice, kjer je videti zložene in že preperle krste,« pripoveduje pater Peter.

»Za nas je važno, da damo ljudem, ki so tukaj pokopani, mir. Dolžni pa smo tudi urediti talno gretje v cerkvi, kajti to je edino gretje, ki ne bo škodovalo inventarju cerkve. Za to pa bo treba za kakšnih 10 cm dvigniti tlak, točno za koliko, bomo videli, ko bo odstranjen ves sedanji tlak in bomo lahko določili osnovno ravnino, kar bi lahko naredili do velike noči. Dela bodo potekala med tednom, od ponedeljka do petka, takrat bodo maše v luški kapeli, tako kot pozimi, ob nedeljah pa v cerkvi. Septembra bomo praznovali 25-letnico župnije, najkasneje do sv. Lenarta, ki goduje 6. novembra, pa naj bi bila dela pri talnem ogrevanju cerkve končana. Do takrat bomo uredili še nov oltar. Idejno vodi in nam svetuje pri ureditvi notranjosti cerkve pater dr. Bernardin Škunca iz Zadra, ki je letos za slovensko provinco sv. Križa generalni vizitator. Poleg tega imam jaz v zvezi s temi

deli, ki jih opravljamo v samostanu in v cerkvi, vsekoli široko mrežo svetovalcev, kajti take stvari se ne delajo samo od danes do jutri, ampak za daljše obdobje. Vedeti pa je treba, da se cerkev vedno dela za bogoslužje, prvotni namen je graditi svetišče Bogu, to pa so vedno delali časi, dobi in stilu primerno,« je končal gvardijan pater Peter.

In kaj o tej stvari pravijo na novomeškem Zavodu za varstvo naravne in kulturne dediščine?

»Zapleti, ki jih ima naš zavod z vodstvom novomeškega frančiškanskega samostana zaradi nestrokovnega in grobega poseganja v strukturo cerkve, ki je sakralni spomenik najvišje kvalitete, se s tem zadnjim delom nadaljujejo,« pravi vršilec dolžnosti direktorja Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine, dipl. arheolog Danilo Breščak. »Začelo se je z nestrokovno in neustrezno prenovitvijo kora brez potrebnih dovoljenj in soglasij, o čemer je bilo lani veliko pisanega, nadaljevalo s prav tako neustreznim prebojem notranjega prehoda v Karmelsko kapelo, prav tako brez soglasja našega zavoda, sedaj pa je na vrsti cerkveni tlak.« Na zavodu so za ta dela zvedeli tako, da je gvardijan prejšnji petek zvečer o tem obvestil enega od konservatorjev zavoda. »Takoj v ponedeljek smo si šli stvar ogledat in ugotovili, da sta odkrita svoda dveh grobnic, pri čemer

so v enem iztrgali več opek in tako naredili luknjo, skozi katero se vidi v notranjost grobnice, kjer je vrsta zloženih krst. Problem grobnic pod cerkvenim tlakom je znan in je bilo nanj opozorjeno tudi na seji strokovnega republiškega sveta pred letom dni. Grobnice so sestavni del tega kulturnega spomenika in so pomembne za zgodovinsko in kulturno podobo Novega mesta in Dolenjske. To so vendar grobovi odličnikov in donatorjev samostana. Te grobnice tudi nakazujejo, da tlak stare gotске cerkve ni segal globlje.«

Po Breščakovem mnenju odstranitve sedanjega cerkvenega tlaka ne bi zadostovala za tehnično izvedbo talnega gretja. »Če seveda ne bi odpirali in zniževali grobnic, kar bi bilo skrajno nekulturno in nepietno dejanje, in ne da bi spremenili sedanjo višino tlaka. Če bi nivo tlaka zvišali, bi občutek prostora stare gotске cerkve, ki je bil porušen že z izvedbo baročnega oboka po požaru cerkve, še dodatno porušili.«

Skratka, stanje je tako, da zahteva nujen sklic strokovnega sveta in dogovor o nadaljnjih delih v cerkvi. Do takrat pa naš zavod predlaga, da se z deli počaka. Zavod je dal prijavo inšpekcijskim službam, v kateri smo za ustavitve del navedli strokovno utemeljene argumente.«

A. BARTEJL

Gvardijan pater Peter Lavrih na delu frančiškanske cerkve, kjer so odstranili talne plošče in odkrili zasuto nagrobno ploščo in svoda dveh grobnic.

FOTO: A. BARTEJL

Sejem bil je živ...

Namesto volov in krav so jugoti, fički, katrce, petke, džipi in tudi kakšen mercedes in beemve se razkazujeta vmes. Cene staremu »plehu« so padle, zijal je več kot kupcev, za nekaj več kot tisoč nemških mark se že lahko odpeljete v svojem avtomobilu.

»Koliko pa hočete za to kripo?« sprašuje mlad fant — človek bi mu komaj prisodil, da že ima vozniški izpit — in skupinica, ki mu sledi, obstane in se radovedno zazre v juga in njegovega lastnika, ki je očitno že vajen takih vprašanj, zato hitro zdrdra: »Jugo 55, letnik 89, 39 tisoč kilometrov. Nobenih problemov, dobro ohranjen, en lastnik. Šest tisoč mark in nič manj.«

Medtem nekateri iz skupinice že hodijo okoli avtomobila, zloščena tako, kot še nikoli, odkar je prišel iz trgovine, pogledujejo pod njega, odpirajo vrata in zmagujejo z glavami.

Fant, ki je vprašal za ceno, sede za volan, prižge motor, pritisne nekajkrat na plin, potem pa spet ugasne in vstane. Pomenljivo se spogleda s svojimi spremljevalci, ki so medtem že končali obhod, in izreče svojo ponudbo: »Za to ceno jih dobim kolikor hočete. Štiri in pol vam dam, pa urediva takoj.«

»Kaj? Zastoj vam ga pa ne dam!« se sedaj skoraj razburi lastnik, zaloputne vrata avtomobila in se živčno sprehodi okoli njega: »Pet in pol, to je zadnja cena. Ga pa že rajši peljem domov, saj ni z njim nič narobe.«

»Bomo še videli,« se zasmije fant in se na čelu skupinice odpravi naprej. Pesek škriplje pod njihovimi nogami, ko se oddaljujejo in glasovi se mešajo s tisoči drugih na tej širni planjavi. Povsod naokrog, do koder seže oko v tem hladnem in meglenem barjanskem jutru, se odigravajo podobni prizori. Avtomobilska vrata loputajo, motorji se prižigajo in ugašajo, odpirajo se pokrovi nad motorji in prtljažnimi prostori in spet s pokom zapirajo. Lastniki avtomobilov ponavadi uslužno

izpolnijo vsako željo tistih, ki se ustavijo in približe zanimajo za njihovega konjička. Kajti veliko več je takih, ki se sploh ne zmenijo zanj, ampak, vztrajno zroč čez dolge avtomobilske vrste, iščejo avto svojih sanj, najlepšega in najmočnejšega, ki bo po čudnem naključju usode napol zastoj. In kaže, da je takih obiskovalcev avtomobilskega sejma v Ljubljani te čase največ.

V hladnem februarjem nedeljskem jutru se odpravimo na ljubljanski avtomobilski sejem, da mu izmerimo utrip. Komaj pri Šmarju Sap zapustimo avtomobilsko cesto in se ob gradbišču nove trase skozi tunel spustimo v Ljubljansko kotlino, že nas objame megla, ta zvesta spremljevalka barja. Na južni obvoznici se nad barjem sicer nekoliko dvignemo, a le toliko, da postane megla bolj prosojna, sonce pa čezjo ne prodre več. Sončna Dolenjska je nepriključna za nami. V megli je treba paziti, da ne zgrešimo, in se pri odcepu za center spustimo s podvoznice. Potem pa ni treba več skrbeti, da ne bi našli avtomobilskega sejma. Kolone avtomobilov, ki se z vseh strani zgrinjajo na eno samo, že dokaj zatrpajo cesto, kjer miličniki nadzirajo promet, da takoj vedeti, da smo na pravi poti. Kranjske, goriške, koprške, mariborske in celjske registrske tablice, poleg ljubljanskih, ki jih je največ seveda, dajo slutiti, da se obeta vseslovenska avtomobilska fešta. Precej tablic je že novih, z mestnimi grbi, in so prava paša za radovedneže.

Kolona se sedaj počasi premika naprej. Ob cesti je že kar precej parkiranih avtomobilov. Dlje se peljemo, bolj so občestni jarki zasedeni. Mrki pogledi policistov, ki opazujejo tako parkirane avtomobi-

le, nas odvrnejo od tega, da bi tudi sami poskusili svojega konjički stisniti ob cesto. Raje še malo počakamo in se za petdesetaka brez skrbi odpeljemo na prostrano parkirišče za goste. Tisti, ki so se odpeljali na desno in se odločili s svojim vozilom spustiti se v kupčijo, so morali za parkiranje plačati seveda več, kar desetkrat toliko.

Za nekaj tisoč mark železja

Na parkirišču za goste brez težav najdemo prostor in se napotimo na drugo stran, kjer se vrstijo avtomobili za prodajo, drug za drugim kolikor daleč v meglo sega pogled. Pozneje smo od Marjana Škerjanca, vodje komerciale avtomobilskega sejma pri ljubljanskem podjetju Parkirišča, ki upravlja avtosejem, zvedeli, da je bilo to nedeljo naprodaj 1560 avtomobilov in da jih prihaja približno toliko vse zadnje nedelje, da pa so jih na sejmu doslej sprejeli največ 2700, kar pa bo verjetno kmalu spet preseženo. Spomladi načrtujejo namreč sejemski prostor še razširiti. K tem je treba prišteti še kakih 1500 avtomobilov, ki jih vsak sejemski dan parkira na parkiriščih za goste, ter po naši oceni še najmanj toliko tistih, ki so postavili svoja vozila izven urejenih parkirišč, da bi prihranili tistih petdeset dolarjev.

Ko takole hodimo v gosti množici, da se komaj izogibamo drug drugemu med neskončnimi vrstami avtomobilov najrazličnejših znamk, od fičkov, pejškov in starih škod do najnovejših mercedozov, beemvejev in ferarijev, si ne moremo kaj, da se ne bi spomnili tistih časov, ko je bilo treba na najbolj navadne Zastavine modele — drugih skoraj ni bilo moč dobiti — čakati tudi po pol leta in več po vplačilu, starejših avtomobilov pa tudi ni bilo moč dobiti, razen če si zanje plačal več kot za novega. Če pa je kak starejši že bil naprodaj, je bil hitro osumljen, da je z njim nekaj narobe, in kupec se je takoj prelevil v detektiva, plazec se pod avtomobilom in vsepovsod okoli njega, da bi izvohal skrito napako.

Kako drugače je danes! Če imaš v žepu nekaj tisoč mark, si že gospod in skoraj gotovo se boš od tod odpeljal, če boš le hotel. Najnižjo ceno, 1.200 mark, smo opazili na stari škodi in še ta je kazala vse znake, da bi nas brez težav odpeljala na Dolenjsko. Seveda je treba takoj povedati, da na avtomobilskem sejmu še vedno nekaj velja le marka. Plačila v tolarjih kupci tudi sprejemajo, toda cene

so že zaradi lažje primerjave postavljene praviloma v markah. In marka je precej pogosto tudi tista valuta, ki roma iz kupčevega žepa v žep prodajalca, ko je kupčija sklenjena.

Kaže, da je obisk na avtomobilskem sejmu za marsikoga prava nedeljska zabava. Je pa to izrazito moški šport, če temu lahko tako rečemo, kajti le redko je tukaj videti žensko. Če že je, sedi za volanom in varuje vozilo, medtem ko mož poizveduje okoli, kakšno ceno je postavila konkurenca. Mnogi, ki se sprehajajo po tem ogromnem prostoru, so tukaj zgolj zato, da si napasejo radovednost in se z ljudmi malo pogovorijo. Za to je priložnost ob zanimivejših avtomobilskih modelih, kjer se zbira večja skupina radovednežev, na primer pri novem modelu golfa za 27 tisoč mark ali kakega japonsca med dvajset in petindvajset tisoči. Priložnost za pogovor pa je tudi ob številnih šankih s kuhanim vinom in žganimi pijačami, saj gre v hladnem jutru oboje kar dobro v promet. Tisti, ki so prišli od dlje, se že teščajo tudi s klobasami, pleskavicami in turškimi klobasicami, kar vse je moč dobiti.

Dolenjcev je na sejmu veliko, saj opazimo znane obraze tako med prodajalci kot med kupci in radovedneži. Še lansko pomlad je kazalo, da bomo dobili na Dolenjskem avtomobilski sejem na vsakem večjem parkirišču, a se je prva vna hitro poglobila. Očitno je treba za dobro kupčijo kar veliko število avtomobilov in kupec, sicer stvar hitro propade. Na trgovino z rabljenimi avtomobili je gotovo že v začetku lanskega leta precej vplival tudi nemir v južnih delih bivše Jugoslavije. Vse manj je bilo kupecv s Kosova in iz Makedonije, kamor se je sicer preselil velik del rabljenega slovenskega avtomobilskega parka. Danes se je ta tok že čisto ustavil, čeprav je na sejmu še zelo pogosto slišati srbohrvaško govorico. Pravijo, da gre nekaj avtomobilov še vedno na Hrvaško, sicer pa so tisti, ki govorijo srbohrvaško, bolj prekupevalci z avtomobili iz Ljubljane ter prekupevalci z markami, ki kljub zadnje čase bolj skromnemu zaslužku še vedno poskušajo srečo. Čim vidijo, da je bila kupčija sklenjena v tolarjih, so hitro zraven in ponujajo menjavo.

Veliko pripeljanih, malo izbranih

Poprečni slovenski kupec avtomobila hoče novo vozilo. Zato so lani mnogi izkoristili nakup po hrvaški varianti, ki so ga ponujala tudi mnoga slovenska podjetja. Letos je tudi Slovenija z znižanimi dajatvami omogočila svojim državljanom lažjo pot do novega avtomobila. Za domače avtomobile

plastična kirurgija

Tiranija lepote

Vsakdo bi bil rad lepši, kot je v resnici. Ljudje so se do nedavnega lepševali predvsem z obleko, nakitom in kozmetiko, s plastično kirurgijo pa se je odprla možnost za več. Lepotne operacije so v razvitejših delih sveta dokaj pogoste. Z njimi se da popravi skorajda celo telo, od nog do glave. Raziskave so pokazale, da v moderni družbi velja pravilo, da so privlačnejše osebe uspešnejše.

Estetska kirurgija je eno najbolj kontroverznih področij medicine, ker se ukvarja z lepšanjem, pomlajevanjem in ustvarjanjem novega videza človeka. Razlikovati jo moramo od plastične kirurgije, ki odpravlja brazgotine po poškodbah in opeklinah, in od plastične kirurgije, ki zdravi prirodne anomalije.

Danes je ljudi strah pred starostjo, boleznijo in smrtjo. Te strahove skrivajo in jih tabuizirajo. Kolektivni miti so: mladost, zdravje in življenjskost, torej vse, kar je lepo. Za današnje žensko je značilno, da želi čim dlje ostati mlada in privlačna, zato veskrozi skrbi za svojo zunanost. Res pa je, da vsi ne čutijo te potrebe. S svojim telesom niso zadovoljne predvsem ženske, le malokateri moški se ukvarja s tem problemom. Tako, kot se nekateri nemarno oblačijo, pa jih to ne moti, druge ne moti kriv nos.

Ko se pacient odloča o operaciji, je dragocena pomoč psihiatra, ki ugotovi, koliko fizične po-

do prostornine 1,8 litra je odmerila 20 odstotkov in 32 odstotkov za tiste z večjo prostornino, za uvožene pa je treba skupaj s carino odriniti 46 odstotkov za vozila z manjšo prostornino motorja od 1,8 litra in 58 odstotkov za tiste s prostornino nad 58 odstotka. Dajatve za avtomobile s katalizatorjem so še nekoliko nižje. To je seveda pripeljalo na avtomobilski sejem veliko rabljenih avtomobilov. Hkrati pa je nižji življenjski standard poskrbel tudi, da bodo tam še nekaj časa ostali. Srečali smo znanca iz okolice Novega mesta, ki je izjavil, da je tukaj s svojim džipom že drugič: »Saj gledajo in se zanimajo, a nimajo denarja. Avto pa tak kot strela! Pogledajte, kako široke gume! Zadnjič, ko je bil visok sneg, sem iz hribovske vasi peljal pogreb, saj drugače niso mogli do pokopališča.« No, kljub celo pogrebniškimi sposobnostim je džip verjetno tudi tisto nedeljo ostal brez kupca. Prav tako ni bilo videti kaj dosti gneče okoli popolnoma novih campusov. Še brez registrskih tablic in vse v polivinilu, kot so prišle iz tovarne, vidimo na sejmu tri, verjetno jih je še več. Kaže, da lastniki postavljajo ceno po potrebi, saj je na eni napisana cena 14 tisoč mark, na drugi 15 na tretji pa 16 tisoč.

Kaj pa tukaj pravzaprav gre v promet? »Pri nas overovimo na sejemski dan od 70 do 80 kupoprodajnih pogodb, vendar to še zdaleč ni vse, kar gre v promet, saj je precej takih kupčij, ki so tukaj dogovorjene, pa jih potem stranke urejajo doma na svojih občinah. Kakor opažamo, gredo najbolj v promet avtomobili v cenovnem razredu od 5 do 7 tisoč mark,« pravi Marjan Škrjanc.

In katere avtomobile bi lahko stlačili v to poprečje? Med našim sprehodom po tej živahni areni smo s približno tako ceno videli tri leta stare juge, stoenke, lade, katrce, pet let stare petice in šest let stare golfe. Seveda dobite za ta denar tudi mercedesa, toda leta mu bodo že precej častiljiva. »Sicer pa,« meni Marjan Škrjanc, »kljub znižanemu življenjskemu standardu računamo na večji obisk. Sejem je postal tudi neke vrste družabno srečanje in privablja čedalje več ljudi, zato širimo ponudbo.«

Kupčije in in ves cirkus okoli njih, predvsem pa ogledovanje in nagovarjanje, vse, kar sodi k družabnosti okoli druženja z avtomobili, še vedno traja, ko mi že zapuščamo prizorišče. Za nami se bodo po tej poti čez nekaj ur v večji gneči odpeljali tudi ostali udeleženci predstave in le malo med njimi jih bo zamenjalo volane. Hvala bogu smo tudi mi končno prišli do avtomobilskega trga, kjer je kupec gospod in je ponudba precej večja od povpraševanja. Stvari se normalizirajo, bi lahko rekli.

TONE JAKŠE

naše korenine

Srečanje na grajskih ruševinah

Živahna govorica le poredkoma izdaja, da je mož že peto desetletje v emigraciji tam v daljni Argentini, dogajanja in ljudi, kraje in kulturo v stari domovini pa pozna tako dobro, da bi zlahka spravil v zadrego marsikaterega tukaj živečega rojaka. Tak je Anatol Fabjančič, rupeški graščak mu pravijo nekateri, zaenkrat pa je le eden od mnogih, ki čaka, da bo dobil po zakonu o denacionalizaciji povrnjeno imovino, ki je bila po vojni odvzeta njegovim roditeljem. Mnogo preprek je postavil snovalec zakona tistim, ki si prizadevajo za povrnitev lastnine, kajti štiri desetletja in pol je dolga doba in izogniti se hoče, da bi popravljanje krivic nekdanjim lastnikom povzročilo nove krivice tistim, ki so si v tem času uredili življenje po pravi in zakonu nove države.

Z Anatolom se zapeljemo na Ruperč Vrh, kjer je preživel svojo mladost. Kup kamenja, poraslega z leščevjem, da sluti, kje je nekoč stal grad. Le na enem koncu iz visokega grmovja še štrlijo ostanki ene stene. »Glej, Anatol, tu je bilo okno tvoje sobe,« pravi Pavlinova Anica in pokaže v eno izmed lin v steni. Anica je nekoč služila na gradu. Bila je tam tik pred vojno in tista vojna leta, ko je šlo počasi vse po zlu, dokler ni nad mogočno dvonadstropno stavbo zapel ognjeni petelin in ni bil gospodar, Anatolov oče, skupaj z nekaterimi drugimi civilisti ubit in vržen v kraško jamo globoko v gozdu Padež. Mati Dora, prav tista Dora Staretova, ki je bila nekoč botra Trdinovemu vrhu, je bila zadnji trenutek posvarjena, naj se umakne, sicer bi tudi njo doletela enaka usoda. Sedaj je Anatol Anin gost, tukaj na obisku, da bi uredil zadeve okoli vrnitve zaplenjenega premoženja.

»Nikoli ne bom razumel, zakaj so to storili,« razmišlja o usodi svojega očeta in doma Anatol, »oče se ni ukvarjal s politiko. Najprej so ga vzeli partizani, pa so ga izpustili. Potem so ga prijeli Ita-

lijani, kajti postal jim je sumljiv, saj se je od partizanov le malokdo vrnil domov živ. Ko so ga Italijani izpustili in je prišel razpad, so se nad njim znesli partizani. Vse skupaj pa najbolj diši po osebnem obračunavanju. Jaz sem bil takrat še mlad, osemnajst mi jih je bilo ob koncu vojne, in dogodki so me sami potiskali na drugo stran. Če te nekdo pretepa in ti grozi, potem iščeš zatočišče drugje,« razlaga Anatol svoj odnos do takratnih razmer. Med vojno je hodil na gimnazijo v Novem mestu, maturo pa je naredil že po vojni v Benetkah. V Italijo sta se ob koncu vojne k sorodnikom zatekli tudi njegova mati in sestra Felicita. Od tam so se vsi skupaj preselili v Argentino. Leta 1972 sta obe umrli v Buenos Airesu.

V Argentini se je Anatol poročil z Italijanko in rodilo se jima je šest otrok, tri hčerke in trije sinovi. Otroci znajo slovensko bolj malo. Dva od sinov pa se sedaj živo zanimata, da bi se lotila poslovanja po sestviti, ko bodo spet postala last družine. Teh posestev pa ni tako malo, saj ne gre samo za graščinsko posestvo Ruperč Vrh in stavbo Gostišča na Glavnem trgu v Novem mestu, temveč za več drugih širom po Sloveniji, ki bi po dnednih pravicah tudi pripadla v celoti ali delno Anatolovi družini. Sin Niki je zaposlen kot strokovnjak za razvojna vprašanja pri Organizaciji združenih narodov v New Yorku in bi lahko v marsičem pomagal tudi Sloveniji pri njeni poti k politični in ekonomski osamosvojitvi. Z našim predstavnikom v ZDA je že zdavnaj poskusil navezati stik, vendar ta ni po-

kazal nobenega interesa. Nasploh je Anatol mnenja, da je slovenska država še vedno preveč zadržana do svojih izseljencev, ki bi ji v marsičem lahko pomagali. Pravi, da imajo Hrvatje bolj neposreden odnos in so zato bolj uspešni pri pridobivanju pomoči iz tujine.

Seveda pa so tudi zadeve, za katere Slovenci nismo neposredno odgovorni. Kot na primer za dogodek na jugoslovanski ambasadi v Buenos Airesu. Anatolova hčerka, sicer doktorica ekonomije, se je pred leti podala tja, da bi poizvedela, kako je z očetovim državljanstvom, ki mu je bilo leta 1962 nenadoma odvzeto. Konzularni uradnik jo je odpeljal v klet, kjer je bila deležna toliko ponižanja in zasramovanja, da od takrat noče niti slišati več za Jugoslavijo in nič ne pomaga pojasnjevanje, da je bil tisti uslužbenec po narodnosti Srb, ne pa Slovenec in da je Slovenija sedaj samostojna.

Na ruševinah postane Anatol nemiren, kot bi se mu povrnil davno izgubljen instinkt. Hodi sem in tja, meri s koraki in ugiba: »Tukaj je bil vhod v klet, tukaj kapela, tukaj je stal baročni vodnjak. Kje neki je sedaj? Ja, grajski portal je na Študijski knjižnici, videl sem ga. A že propada, mestni zrak ga zdeluje. Tam v dolini je bilo igrišče za tenis. Zraven ledenica...« V spominu kraj spet oživi, ozeleni. V resnici pa je povsod poležana suha, visoka trava, preraslja z grmovjem. Očitno tistim, ki so ta grad zažgali in posestvo zaplenili, nadaljnja skrb zanj ni bila mar. Bo mar sedaj kaj bolje?

TONE JAKŠE

FOTO: T. JAKŠE

NAGRADA V HRASTNIK IN NOVO MESTO

Žreb je izmed reševalcev 7. nagradne križanke izbral FRANCIJA JANCA iz Hrastnika in UROŠA PLAVCA iz Novega mesta. Jancu je pripadla denarna nagrada 1.000 tolarjev, Plavec pa bo prejel knjižno nagrado. Nagrajencema čestitamo. Dobitnika denarne nagrade prosimo, da nam čimprej sporoči svojo enotno matično številko (EMŠO) in številko ali tekočega računa ali žiro računa ali hranilne knjižice, da mu bomo nagrado lahko kar najhitreje nakazali.

Rešite današnjo križanko in rešitev pošljite najkasneje do 16. marca na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 9!

REŠITEV 7. NAGRADNE KRIŽANKE

Pravilna rešitev 7. nagradne križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: IGRE, NAVOR, OLIMPIJSKE, OKOV, ATON, FRANCIJA, INA, RAVAN, Z, BOJ, OI, EMA, TIROLE, BANKET, OMAKA, PANJ, RU, ASTA, LED, ASIR, SKALNICA, SAKE, TER, TVAR, ATAL.

prgišče misli

Z enim samim ključem se ne moremo dokopati do skrivnosti človeškega bivanja.

A. LOWEN

Čas je veter, ki pleve razpiha in le zrno pušča.

F. LEVSTIK

Bližnji in ti sta dva, četudi te bližnji še tako ljubi.

L. KOVAČIČ

Življenje, stvano iz laži in sprenevanj, je tista gladka pot, ki uničuje posameznika in skupnost.

I. VERČ

nagradna križanka

9

	DOLENSKI LIST	NERODOVIT-NA POKRAJINA	HRV. POLITIČNO GIBANJE PO 1. SVET. VOJNI	TEŽAVA	KANON	ANTON VODNIK	AVTOR J. UDIR	MESTO V NOTR. DALMACIJI	NOVO MADŽ. MESTO V BALKONJSKEM GOZDU	BAJESLOVNI KRALJ BRITANJE
	OGRSKA STEPA KEM. SIMBOL ZA FOSFOR						KLICA DOUNA V DOLOMITH (ITALIJA)			
	MESTO V MAKEDONIJI					NEK. HRV. POLITIK TRIPALO				
	Z URO. MERJENA DIMENZIA					KDOR APNO ZGE				
	PODROČJE MEZVARJE					FR. DRAMATIK (JEAN)				
									URADNI JEZIK DRŽAVE ISRAEL	PREDVOJNI MADŽ. PESNIK (ATTILA)
										PRESTOLNICA TURČIJE
DOLENSKI LIST	TAT	NEK. ROOD-IV V ITALIJI	POMOČ PRI SMRTI ST. SLOV. BOG PASTIRJEV, ŽIVINE							
HRUP OTROK					ZVENENJE PO ZVONJENJU GRŠKA ČRKA					
SESTAVNA SVETILNEGA PUNA				ORGANIZACIJA AFRIČAN UNITY VRTINEC				IND. MESTO NA OBRONJU URALA		
GR. IN RIM. VFRHNA HALJA				PODOBA				INDONEZ. DEL. MOLUKOV	JUNAKINJA ROMANA MIPE MIHELIC (APRIL)	
DREVORED					OBLIŽ ZA RANE				SOTLAR LIDJA	
TEHNIČNI POKLIC					GR. JUNAK				FLEMING ALEXANDER	

praktični KRIŽANJE

Ozko krilo

Moda je letos širokogrudna, obožuje tako strogo klasično linijo kot veselo, mladostno modo, ki se spogleduje s poznimi šestdesetimi leti. Posebno v kostimu, brez katerega si je urejeno zaposleno žensko težko predstavljati, pa ima še vedno najraje ozko krilo. Njegova dolžina je zelo spremenljiva. Ozka krila mladih deklet in lepih postav so drzno kratka. Potem je tu umirjena, klasična dolžina, ki se suče okrog kolen, malo nad ali malo pod njimi, pa ekstravaganca midi dolžine. Ozko krilo ima povišan pas, pri daljših inačicah pa za udoben korak zadaj razporek ali gubo.

V boju z muhami

Ob zadnjem toplem vremenskem valu je v stanovanja že priletela kakšna muha. Teh bo vse več, ubranimo pa se jih lahko na različne načine, bodisi z insekticidi ali mrežami na oknih in vratih. Morda so za odganjanje muh nekoliko manj poznani, a za okolje zelo prijazni listi črnega bezga, sivke, mete, rutice ali pelina, ki jih damo v vazo ali pa jih obesimo. Liste večkrat zmanemo med prsti, da sprosti-jo vonjave, te pa odganjajo muhe. Lahko pa pripravimo tudi ekološko neoporečno past za muhe tako, da na okno ali vratni podboj obesimo koščke korenine omana. Takšna korenina ne vsebuje strupov kot običajni lepljivi trakovi za muhe, vendar vabi muhe in ker je hrkati lepljiva, z njo muhe učinkovito uničujemo.

Pečena riba po mlinarsko

V času posta bo prišel prav recept za pripravo ribe. Predlagamo pečeno ribo po mlinarsko. Potrebujemo 80 do 100 dag ribe (list, oslič, brancin, cipel, postrv), 6 dag olja, ostro moko, sol, poper, limonin sok, 5 dag kaper, 3 dag masla in worčestersko omako. Očiščene ribe solimo, jih z obeh strani povajamo v moki ter spečemo na olju. Pečene preložimo na servirno posodo. Olje odlijemo. V isti posodi zarumenimo maslo, dodamo sesekljane kaper, poper, limonin sok in nekaj kapljic worčesterske omake, prevremo. Z omako prelijemo pečene ribe. K tako pripravljeno ribi ponudimo kuhan krompir s peteršiljem.

Da bo spomin ostal svež

Bliža se čas najrazličnejših praznikov, ko bodo obdaritve s šopki rož, strokovno rečeno z rezanim cvetjem, spet bolj pogostna. Od več stvari je odvisno, koliko časa bo odrezan cvet ohranil ohranil svojo svežino. Predno damo cvet v vazo je zelo pomembno, da je rez na koncu peclja nova, narejena z ostrim nožem ali škarijami in da je rez čimvečja, zato ponavadi režemo poševno. Pri tem tudi pazimo, da listje ne sega v vodo, ker odmirajoče listje zapre reže na peclju, kjer rastlina vsrkava tekočino. Vodo v vazi moramo redno menjavati, če pa vanjo dodajamo hrano za rezano cvetje (chrysal), pa to ni potrebno, ampak v vodo redno dodajamo le predpisano količino koncentrata.

S pametjo na pot

Voznik, ki se zaveda vseh nevarnosti, katere lahko povzročijo vozilo, cestišče ali vreme, da ne govorimo o soudeležencih v prometu, se bo oskrbel še z dodatno opremo, ki mu bo pomagala iz zagate. Tako bo imel v prtljajniku poleg rezervnega kolesa, ki naj mu od časa do časa prekontrolira pritisk v zračnici, še vsaj petlitrski karnister z rezervnim gorivom, ročno baterijsko svetilko, vlečno vrvi, startne kable, elastično vrvi za spenjanje prtljage, ki bi sicer udarjala po prtljajniku sem in tja, ter najnovejšo orodje — serijo izvijačev, avtomobilskih ključev in kombinirke. Predno bo sedel v nov avtomobil, se bo tudi prepračil, kje je nameščena avtomobilska dvigalka.

duhovni poklici

Notredamke s Kapitlja

Vse v črnem. Od vrha do tal, le z belo poškrb- ljeno obrobo prosojnih obrazov. Tako so, v plašč skrivnosti in naše domišljije zavita, človeška bitja — nune. Najdemo jih v verzih, lotila so se jih perea pisateljev, filmarji so z njimi polnili dvorane, v resnici pa so te neveste Kristusove preprosta, dostopna in zgovorna bitja. Vsaj red notredamk je dokaj svoboden in odprt.

Pod Kapitljem že dalj časa živi štirinajst sester notredamskih. S. Ines in S. Dolores, obe že v devetem križu, sta imenitni sogovornici. Dogodki, imena, letnice, ki so že zdavnaj pokriti s prahom pozabe, so zanj kot včerajšnji dan. Kot je pač v navadi, sta začeli z rojstvom njihovega že šestst- letnega reda.

Ustanoviteljica je bila Karolina Gerharding, hči splavarja iz obdonavskega mesta Regensburg na Bavarskem. S svojim življenjem in delom je postala svetnica in zaščitnica redovnic notredamskih, ki so zakoreninjene na vseh koncih sveta.

Tako sta na kratko opisali sestri Ines in Dolores izvor notredamk. Ko sta, sicer malce neradi, posegli v preteklo polstoletje, ni niti za trenutek izginil mir z njunih obrazov, čeprav je iz spominov sevala odmaknjena, vendar nikoli pozabljena grenkoba. Imele so svojo šolo v Šmihelu. Izgorevale so v poklicu. Za tiste čase je bila to imenitna dekliška šola. Nekdanje gojenke vedo tudi, da to ni bila samo šola; Šmihelski samostan je bil vedno odprto zatočišče ubogih.

Čas ima v svojih rokah neizprosno, večkrat tudi krivično metlo. Tako so morale, takoj po vojni, sestre zapustiti svoj Šmihel in se preseliti na zapuščen struški grad. Vse življenje vajene poučevanja, gospodinjstva in vrtnarjenja so morale poprijeti za vsa dela. Najtežje jim je bilo drvarjenje. Velike težave so imele tudi z nabavljanjem hrane in drugih potrebnih stvari. Vse so morale pripeljati s čolnom, saj mostu prek Krke tedaj ni bilo. Živila so bila na karte in velikokrat se je zgodilo, da je kart prav zanje zmanjkalo. Da bi vsaj nekaj zaslužile in si iz-

boljšale življenje, so začele pesti jopice iz ostankov in domače ovčje volne. Davkarija pa jih je tako pritisnila, da so delo opustile in životarile naprej. Ko so Strugo uredile v prijeten dom z urejeno okoli- co, so morale spet drugam. Tokrat pod Kapitelj. V lični, toda majhni hiši ni bilo prostora za 54 se- ster, kolikor jih je bilo na struškem gradu, zato so ostale v Novem mestu le najstarejše. Druge so se razselile po ostalih notredamskih samostanih v Sloveniji.

In kakšno je življenje 14 notredamk, ki žive med nami? Skromno in kljub povprečno visoki starosti delavno. Delo jim je v veselje, pomaga pa jim tudi preživeti. Deset jih prejema najnižjo pokojnino. Križem rok bi se ne dalo dihati, zato imajo svoj čas odmerjen na natančne kosce. Njihov dan se začne že pred šesto uro. Še pred zajtrkom berejo brevir in opravijo sveto mašo. Ob osmih so že vse na delu. V delavnici šivajo in vezejo oblačila in vse potrebno za župnišča. Zanje tudi perejo perilo in pečejo ho- stije. Dela je toliko, da morajo po kratkem kosilu takoj spet poprijeti. Tako vse do pete ure, ko je na urniku skupna molitev. Po večerji je razvedrilo. Kaj je zanje razvedrilo? Pogovor, branje prepro- stega leposlovja, verskih listov in gledanje televizij- skega dnevnika. Le redkokaj, kadar so prepričane, da je vsebina zanje primerna, podaljšajo večer s filmom. Običajno pa še pred deveto pogasnejo luči.

Oglasil se je znovec. S. Ines, ki je profesorica glasbe, je odšla. Čez nekaj trenutkov so se že slišale lestvice s klavirskih tipk. Ko sva ostali s S. Dolores sami, si nisem mogla kaj, da bi je ne pobarala, če- mu ni ubrala običajne poti deklet, saj je morala biti prava lepota. Odrekla se je ljubezni, materinstvu, razočaranjem, vsemu posvetnemu sploh. Je mar kdo vplival na to njeno odločitev ali jo je v samo- stan pahnila nesrečna ljubezen? Je kdaj padla v past izkušnje? Odgovor je bil osupljiv, toda tako trden, da ni dopustil še tako rahlega dvoma v res- nico. Sestre notredamke so resda vzgojene v krš- čanstvu, vendar jim dom nikoli ni krojil življenjske poti. Včasih so kateri starši celo odsvetovali, brani- li. Odločitev je bila v njih samih. Običajno so se že v šoli zatrdno odločile, da bo Jezus njihov izvolje- nec, edini resnični prijatelj, življenje sploh. Nikoli, ne med študijem (skoraj vse so visoko izobražene!) ne v preobleki jih ni za en sam trenutek pokolebal kes. Molitev, delo, pomagati ubogim in neizmerna zvestoba Njemu, to je in bo do večnega srečanja z Njim njihovo poslanstvo.

Zadovoljstvo, sreča, mir, ki je pri njih prisoten, to troje je razkošje, ki je malokateremu dano.

JANJA KASTELIC

zanimivosti iz sveta

Hitra dekleta, ki so »fantje«

Bakle na prizoriščih zimskih olimpijskih iger so se komaj ohladile, pozornost ljubiteljev športa pa se že usmerja proti Barceloni, kjer bodo tekmovali športniki vsega sveta na poletnih olimpijskih igrah. Prinesle bodo vrsto novosti v merilni tehniki, rezultatih, opremi in še čem, novost pa bo najbrž tudi ugotavljanje spola, te kočljive zadeve, o kateri se poredkoma govori, kroji pa predvsem usodo športnic.

Spol atletinj so začeli preverjati leta 1966, da bi onemogočili nepošteno konkurenco domnevnih v ženske »predelanih« atletov iz vzhodnih socialističnih držav, ki so takrat s svojimi športniki vdrlji v mednarodne športne arene s presenetljivimi dosežki. Mišičaste atletinje z izjemnimi telesnimi zmogljivostmi so presenečala športno javnost in seveda zbuja- le sume v nepoštenost. Atletinje so zato morale od tega leta na- prej gole pred komisijo ginekologov, ki je potrdila, ali gre res za ženske. Ta nedvomno ponižujoč način preverjanja spola so opustili leta 1968, ko so začeli izvajati kromosomske teste, pri katerih ni nobene potrebe, da si kdo ogleduje gole atletinje. Toda tudi ta znanstvena metoda se je izkazala za ne dovolj natančno. Bilo je več primerov, ko so atletinje na testu padle. Genetsko so namreč moški, čeprav so duševno in telesno prave ženske.

Ugotovitev, da kromosomi določajo spol, ne drži docela. Y-kromosom sicer res običajno do- loča moški spol, vendar pride na vsakih 200.000 ljudi eden, kjer je genetska slika motena z na- sprotnimi kromosomi, četudi na resnični spol posameznika to ne vpliva. Tako so ženske v tem pogledu genetski moški, četudi to zares niso. Ta problem je seveda postavil vprašaj nad kromoso- mskimi testi in Mednarodna amaterska atlet- ska zveza ponovno razmišlja o preprostem ugo- tavljanju spola z očesom. Odločili so se, da bodo zdravniki med rutinskimi zdravniškimi pregledi atletinj kar najbolj diskretno še pogledali genita- lije ter uradno zabeležili ugotovljeni spol. Zveza je predlagala tudi ostalim športnim organizaci- jam, da sledi njenemu zgledu. Med drugim je poziv dobil tudi Mednarodni olimpijski komite.

Kar nekaj atletinj je, ki bi jim to prav prišlo. Na nov način testiranja stavi španska atletinja Maria Jose Martinez Patino, ki je vse do leta 1985 šla gladko skozi teste, tega leta pa se ji je zalomilo na Univerziadi v japonskem Kobeju. Njena kromosomska podoba je postala moška,

četudi je nesrečna tekačica seveda anatomsko vsem ženska. Patino upa, da se bo le os lahko po- javila na atletski stezi, še posebej zato, ker bodo olimpijske igre v njeni domovini. Zdravnikovo oko bo bolje vedelo, kaj atletinja je, kot so ugo- tovile zapletene naprave za kromosomske teste.

Zakaj čas leti?

Če si v prijetni družbi, ure minevajo kot minu- te, na zobozdravniškem stolu pa so minute dolge kot ure. Ta vsakdanja izkušnja zgovorno kaže, da je potekanje časa za človeka lahko zelo raz- lično in da zanj ne velja znanstveni objektivni čas, ki ga fiziki merijo do milijoninke sekunde natančno po vibracijah atoma. Objektivni čas ni čas, kot ga ljudje doživljamo.

Značilno za ljudi je, da različno doživljajo po- tekanje časa ne samo v posameznih obdobjih dneva in situacijah, ampak tudi v različnih živ- ljenjskih obdobjih. Psihologi so ugotovili, da sta- rejši ko smo, hitreje nam tečejo meseci in leta.

Charles E. Joubert, psiholog na univerzi North Alabama, ugotavlja še eno zakonitost v našem dojetanju časa. Hitreje nam teče čas, v katerem imamo natrpan urnik, kot čas brez ure- jenih obveznosti. Ker odrasli večino časa prebi- jejo na delovnih mestih z bolj ali manj urejenimi in razporejenimi dolžnostmi, je tudi to vzrok, da imajo občutek, kako čas z leti vse hitreje leti. Ko dnevi potekajo enako, se stapljajo in meseci mi- nevajo mimogrede. Dodatno nam notranjo ča- sovno uro pospešijo tudi pričakovanja.

Da bi se ognili prehitremu odtokanju časa, moramo porušiti enoličen ritem vsakdanjika in vanj vnašati novosti. Pojdimo kam na obisk, oglejmo si kakšno razstavo, stopimo na sprehod kam, kjer je dolgo ali sploh še nismo bili ipd. Eden od načinov, kako upočasniti čas, je tudi učenje. Med razlogi, zakaj so se nam zdeli dnevi v mladosti polni in dolgi, je tudi ta, da so bili to dnevi učenja in odkrivanja. Za mnoge se učenje konča, ko zapustijo šolo, a ne bi smelo biti tako. »Ne bojte se novih začetkov,« pravi Ronald Graham, priznani ameriški matematik. On sam se je v 40 letih službe naučil kitajščine, naučil se je igranja na klavir, pisal prispevke v kakih 12 časopisov in vsako leto prepotoval na tisoče ki- lometrov, zato nima občutka, da so mu leta pre- hitro odletela.

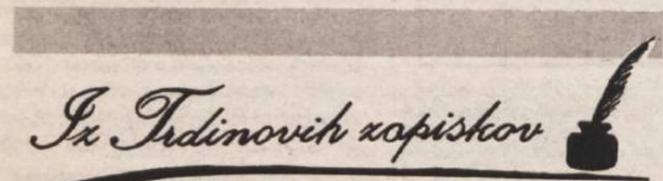
Včasih se da uro upočasniti tudi s spominjan- jem. Pisanje lastnega življenjepisa je odlična način, kako razločiti leta, ki so se zila v nejasno gmoto. Montaigne je zapisal: »Vrednost življenja ne leži v dolžini dnevov, ampak v tem, kar nare- dimo iz njih.«

preteklost v gosteh

LENKOVIČEVA MEJNA UTRDBA — Grad Pobrežje je dal leta 1549 pozidati takratni general Vojne krajine Ivan Lenkovič. Mogočna trdnjava, postavljena na skalnih pečinah nad Kolpo, naj bi turškim plenilcem preprečevala vpadanje prek reke. Podobno kot pri drugih mejnih utrdbah (Predgrad, Vinica) je bilo tudi tu, poleg osrednje trdnjave, znotraj grajskega obzidja dovolj prostora za manjše naselje, trg Pobrežje. Grad in njegovi tržani so doživljali in preživljali burne zgodovinske dogodke, druga svetovna vojna pa stari arhitekturi ni prizanesla. Danes razvaline obširnega grajskega kompleksa zarašča bršljan, na prostoru nekdanjega trga se pasejo krave, kapela je v razvalinah in grobnice odprte. Le gmota generalije priča o časih stare slave. (Pripravila: umetnostna zgodovinarica Marinka Dražumerič)

Petrolej za rane — Petrolej jeli so Dolenjci precej rabiti ne le za svečavo ampak i za ozeblino i rane.

Nesnažnost — Sir ni nikjer apeten, ker se vse gospodinjice usekujejo z roko. V umazane robce se devlje sol in celo meso! Kupica se briše skor sploh z žepnim robcem, češ da bo bolj čedna! Otroci vsi smrkavi, razcapani, oprizani, nepočesani. Mnogi vode ne marajo ne za pitje ne za umivanje. Ipak čut snažnosti živi in še napreduje. O praznikih mora biti vse čisto i dolnje kikle, umiva se tada i posoda, oirajo noži in vilice, pometa pridno.

Tercijalke — Tercijalke zlasti brežke poseben tipus, strašno grde, smešne pokveke, potuhnjenih obrazov, hinavskih grdih oči. Jedo najraje kavo, drugače grdo skoparijo, razen če dobe kaj zastonj, tudi ukradejo čisto ena drugi. Koče gusne, kjer bivajo, i gnezdo koz, kolere in vsake nesnage in kuge. Babe ujedljive ko psi - mimo teh kolib ni varno hoditi rad zlobnih jezikov.

Za razliko od Belzonija, ki je bil neutrujen zbiralec, je bil Mariette ohranjevalec. Njegova zasluga je ustanovitev veličastnega muzeja v Kairu, v katerem so zbrane in razstavljene neprecenljive dragocenosti starega Egipta. Poleg Belzonija in Mariette se vrsti dolga vrsta raziskovalcev, ki so prihajali in še prihajajo iz vseh dežel sveta in skušajo izrgati prastari civilizaciji čim več skrivnosti. Kako sijajno sodelovanje (pa tudi rivalstvo) med posamezniki različnih narodnosti, jezikov, političnega prepričanja in veroizpovedi!

Razmišljam o silni volji, vedoželjnosti in garaštvu ljudi, ki so rili po pesku in iskali ostanke davno izgignule civilizacije. Koliko diplomacije in prepričevanja je bilo potrebnih, da so od islamskih oblastnikov dobili dovoljenja za potovanje po deželi, in kako so bila ta potovanja naporna. Podkupljivi uradniki, sviti šejki, arabski vodniki, cestni roparji, kamele in osli, legende, ki so govorile o v puščavski pesek zakopanih svetiščih, vročina, prah in droben pesek, ki prodre v vsako poro telesa. In nato veselje ob odkritjih, vstopanje v grobnice, v katere že tisočletja ni stopila človeška noga, v svetlobi bakel strmenje ob risbah na stenah, ki prikazujejo bogove s človeškim telesom in živalskimi glavami.

Povsod hieroglifi. »Bili so na lesu, kamnu in naštetih papirusih. Bili so na stenah svetišč, v sobanah grobov, na spominskih ploščah in krstah, na nagrobnih stebrih, kipih, slikah bogov, na omarah in posodah; celo na pisalnem priboru in čebelnih panjih so bila hieroglifska znamenja. »Ko je Jean — Francois Champollion leta 1822 razvozlat njihov pomen, so začeli pripovedovati zgodbe o življenju in delu starih Egipčanov, o vojnih pohodih in zmagah faraonov, o potovanju duš v onostranstvo, o bogovih, ki so uravnavali tek življenja, iz davne pozabe so oživljali imena odličnikov in lepih kraljic.

Marija Pezdirc:

V DEŽELI TISOČLETNE KULTURE

Okamenela geometrija

Egiptologom je pred dobrimi stoletji uspelo razvozlati pomen hieroglifov, piramide pa še niso razkrile vsega. Piramide — okamenela geometrija, molčeča večnost. Dolga stoletja so ljudje tuhtali o njihovem pomenu. Težko se je bilo sprijazniti z razlago, da so to le grobovi, zvečine prazni grobovi, kenotafi. Benesch trdi, da so bile piramide kraj, kjer se je v povezavi z drugimi kulturnimi stavbami izvršila obredna preobrazba umrlega kralja v boga, ki je lahko iz onostranstva zagotavljal nadaljnji obstanek svojega ljudstva. »Toda takšna razlaga je še vedno za mnoge premalo. Za številne učenjake in šarlatane, zanesenjake in spekulante predstavljajo piramide materializiranje nekega za nas zdavnaj izgubljenega tajnega vedenja, le pravi ključ je potrebno odkriti in razkrile se bodo vanje vgrajene prastare skrivnosti.

Najbolj znane piramide, Keopsova, Mikerinova in Kefrenova, ki jih čuva velika sfinga, stojijo v Giza, le nekaj kilometrov od središča Kaira. Pot do njih ni težka. Le na postaji na trgu el — Tahrir je potrebno poiskati pravi avtomobil, počakati nekaj minut, da se nabere devet potnikov, toliko, kot je sedežev. Ker je to povsem običajen mestni prevoz, ga uporabljajo v glavnem domačini. Voznik ustavlja po željah in navodilih potnikov, mimogrede pobira plačilo in spretno vjuga v gostem prometu. Po mostu, ki ga čuvajo orjaški železni levi, prečkamo Nil. Peljemo se mimo prelepe, bleščeče bele stavbe ope-

re, pred katero vrtnarji urejajo zelenice, mimo sovjetske ambasade, kjer dva dni po razpadu Sovjetske zveze že visi ruska zastava, mimo živalskega vrta, v katerem žirafe stegujejo dolge vratove in za zajtrk obirajo listje v krošnjah dreves, mimo zbirališča, kjer gruča moških, vsak z lopato ali motiko v roki, čepa čaka, da jih bo kdo najel za delo. Skoz odprta okna vdira hrup ulice, možje kadijo, temnopolt otroček v materinem naročju liže liziko in zvedavo ogleduje belopolta tujca, domišljija pričara privid piramid.

Piramide so stari Egipčani gradili iz osnovne verske predstave, da se človekova pot po njegovi telesni smrti brez prestanka nadaljuje v večnost. Verovali so, da je onostranstvo »dežela med nebom in zemljo«, kjer prebivajo mrtvi. Toda s seboj morajo imeti prava sredstva za obstanek. To pa je bilo vse, kar je

FOTO: M. PEZDIRC

pokojnike spremljalo tudi v življenju: lepa hiša, dobra hrana in pijača, služabniki, sužnji in uradniki, nakit in okrasje, orožje, dragoceno posodje, številni drobni predmeti za vsakodnevno rabo.

Najbolj pomembno pa je bilo ohraniti telo in ga zanesljivo zavarovati pred poškodbami. Samo tako je lahko duša, ki je po smrti svobodno plahutala okoli, našla telo, ki mu je pripadala, enako tudi pokojnikov duh varuh, ka, poosebljenje njegove življenjske moči, ki je bila z njim rojena in je s smrtjo ni bilo konec. Ka je živel dalje in dajal umrlemu v onostranstvu, »kjer zraste žito sedem komolcev visoko, a ga je potrebno obdelovati«, potrebno moč.

Verska predstava v oživljeno življenje v onostranstvu je bila razlog za mumificiranje trupel in gradnjo grobov, ki so morali dobro varovati mumificirana trupla pokojnikov. In piramide so kot nekakšne trdnjave dvakrat, petkrat, desetkrat varovale mumije fraonov. Milijoni kamnitih kvadrov so varovali kraljevska telesa. Zazidani hodniki in arhitekturne zvišave zakrivanja naj bi zadržale nepoklicanega obiskovalca in obvarovali mumijo pred poškodbami ali celo uničenjem.

Čeprav se zadnja leta nekateri egiptologi ogrevajo za teorijo, da so piramide gradili egipčanski kmetje takrat, ko niso delali na poljih, in naj bi bilo sodelovanje pri gradnji posmrtnega bivališča faraona, ki je bil poosebljenje samega boga, versko dejanje, sama dvomim o tem. Piramide so enostavno premožne in prevelike, da bi bile lahko zgrajene brez krvi in znoja, kletev in solza, brez neskončnega trpljenja tisočev, ki so jih žrtvovali zato, da so zagotovili večno varnost in večno življenje enemu samemu mrtvecu.

Faraon, ki si je že za življenja več desetletij gradil poslednji dom, je uničil narod in zadolžil ne le sebe, ampak tudi svoje otroke in otrok otroke.

ZGODBA vaša zgodba/vaša

VAŠA

P.P.: Prijateljica

popostila s sadeži. To je bil najin zajtrk.

Prišel je čas druge svetovne vojne. Moja prijateljica je čez noč izginila. Njena mama mi ni hotela povedati ničesar, rekla je samo: »Svet je velik.« Ker se ni vrnila, sem bila prepričana, da je ni več med živimi. Življenje pa je teklo naprej v dobrem in slabem.

Leta 1988 pa je prispelo pismo iz Avstralije. Na moje veliko začudenje mi je pisala moja »preminula« prijateljica. Eno leto sva si pisarili, ona me je vedno vabila, naj jo obiščem. Tedaj sem bila že upokojena in denarja za pot nisem imela. Ona se je po letu dni odločila in mi poslala karto za tja in nazaj. Težko sem se odločila za dolgo pot, ker nisem še nikoli bila po svetu. Prišel je dan, ko sta me sinova z družinoma pospremila na letališče Brnik. Zame je bilo veliko doživetje že to, da sem sedla v avion. Vožnja je trajala 24 ur s petkratnim pristankom. Zadnja postaja je bil Sydney, kjer me je čakala prijateljica s hčerko. Odpeljale smo se na njun dom. Tu sem bila tri mesece. Snidenje po 47 letih je bilo enkratno in nepozabno. Takih prijateljic, kot je moja, je na svetu zelo malo.

Samo K.: Rad sem imel dekle

Oziram se skozi okno v februarski večer. Vidim otroško igrišče, nihče se na njem ne igra. Ni snega, morda pa je za igre tudi že prepozno. Nato pogledam še na parkirišče, ki pa je nabito polno. Ljudi vidim, kako zapuščajo parkirišče in hitijo domov k ženi in otrokom. Nekoč sem tudi jaz hitel domov k svoji ljubeči ženi, sedaj pa me, odkar je več ni, nič več ne mika prazen dom. Zaslíši se otožno prirovanje zvonov, kakor da bi kdo umrl.

Imel sem rad dekle in še jo imam, čeprav je ni več. Umrla je, mene pa je pustila samega. Nimam več solz, da bi izjokal bolečino.

Takrat mi je bilo trideset let in za sabo sem imel že en zakon, ki pa je bila prava polomija. Kljub vsemu sem bil obogaten z izkušnjo več, in ta je: naj te lepota ne spelje takoj na led. Bil sem sam, blodil sem

kakor tujec v svojem lastnem življenju, ko sem srečal njo, ki me je hitro vzdignila in zopet sem rad imel življenje. Čez nekaj časa sva se poročila in z njo sem doživel tisto, česar v prejšnjem zakonu nisem. Spoznal sem, kako lepo je biti ljubljen. Življenje je naenkrat postalo lepše, veselil sem se vsakega trenutka, veselil kot otrok. Veselje do življenja pa je čez nekaj let splahnelo, ko mi je žena umrla. Z njo je umrl tudi del mojega srca. Spominjam se še prav dobro, kako sva zadnje leto hodila okrog zdravnikov, se stiskala in boderila, kako se mi je ob vsakem njenem krču trgalo srce.

Še vedno verjamem, da hodi za mano kot nevidna senca, še vedno verjamem, da jo bom nekoč srečal, če ne z njenim pravim obrazom, bom pa srečal žensko, ki me bo znala potolažiti in bom vedel, da je ta druga ženska ona.

KNJIŽNA POLICA

S knjigo po svetu

Pravimo, da je svet postal majhen. To sicer drži, če imamo v mislih potovanja in komunikacijske povezave, ko se nam zdi oddaljene dežele tako rekoč malo za naslednjim vogalom, če pa pomislimo na resnično poznavanje in vednost o tujih deželah in ljudeh, pa se zdi, da se je svet neznanostno razširil. Ni več šablonskega razumevanja drugih dežel skozi zahodnjaška očala, ki jim je dioptrijo določal evropscentrizem in kulturni rasizem, dežele in ljudstva spoznavamo nanovo v njihovi pravi in resnični podobi, zato je svet bogatejši in videti širšeji kot poprej.

Knjižni izlet v ta bogatejši in pestrejši svet nam ponuja zbirka Dežele in ljudje, ki jo skupaj z britansko in nemško založbo za slovenski in jugoslovanski trg izdaja Mladinska knjiga. Prva od desetih knjig »Severna in Srednja Amerika, Veliki Antili« je izšla lani jeseni, zdaj pa je tiskarno zapustila druga, in sicer knjiga »Jugozahodna in južna Azija«. V njej so s sliko in besedo predstavljene dežele od Turčije do daljnega Bangladeša, skupaj 21 držav. Ta del sveta je še posebej zanimiv, saj ima z njim Evropa tisočletne povezave. Stiki so bili zanj in za Evropo usodni, pogosto kruti, a tudi duhovno plodni. Pomislimo na Aleksandrova zavojevanja, na britansko imperialno oblast na indijskem podkontinentu pa na otomanski imperij, ki se je raztegnil do vrat Srednje Evrope, hkrati pa na obilje kulturnih in duhovnih dobrin, ki so se izmenjale. O deželah, kot so: Turčija, Iran, Irak, Pakistan, Indija, Bangladeš, Sri Lanka in druge, nam knjiga pripoveduje na poljuden in privlačen način. Ob obilju stvarnih podatkov iz gospodarskega, političnega, kulturnega, socialnega življenja nam ponuja še številne podrobnosti in drobnarije, za katere nismo vedeli, pomagajo pa razumeti dežele, njihovo naravno in kulturno bogastvo ter seveda ljudi v njihovi posebnosti in različnosti. Besedilo spremlja obilo slikovnega gradiva, tako da je knjiga zanimiva tudi kot paša za oči.

M. MARKELJ

Ločnice azijskih filozofij

Zanimanje za vzhodnjaške filozofije in sploh misel Vzhoda je dandanes precejšnje, če ne celo že kar modno. Na trgu je kar zajeten kup najraznovrstnejših knjižnih izdaj, ki posegajo na področja vzhodnjaške modrosti, večidel pa gre ali za nekakšne brevije in priročnike ali za delne prevode znanih starih besedil, kar vse celovitega pogleda v indijsko in kitajsko filozofijo, pač ne more dati. Zato je izid knjige Čedomila Veljačiča Ločnice azijskih filozofij pomembno in potrebno za ložniško dejanje, saj smo v slovenščini tako dobili prvi strokoven in hkrati dovolj poljuden pregled vzhodne misli. Zaenkrat je izšla prva knjiga, v katero je zajet pregled osnov indoiranskega pogleda na svet, kot se je izrazil v vedah, Avesti in upanišadah, ter džainizmu in budizmu na indijskem podkontinentu in taoizmu ter konfucijanstvu na Kitajskem.

Če za katerega avtorja, potem za Čedomila Veljačiča v polnosti velja izrek, da prave filozofije ne moremo niti misliti, če v skladu z njo ne živimo. Veljačič ni samo svetovno priznan poznavalec vzhodnih miselnih sistemov, ploden pisec knjig (njegova bibliografija šteje prek sto naslovov) ter izreden erudit, je tudi »biku«, budistični menih. Ko je pred desetletji v študijske namene obiskal Indijo, je deželo prepoznal kot svojo duhovno domovino, oblekel je oranžno budistično haljo in se dal posvetiti za meniha. Zdjaj živi na Sri Lanki. Njegovo evropsko poreklo in izobrazba mu omogočata, da vzhodne filozofije prikazuje primerjalno z zahodno mislijo ter nam tako na verjetno najprimernejši način gradi most do razumevanja nam vsakokrat tujih duhovnih območij in nenavadnega načina mišljenja.

Knjigo je prevedel Božidar Kante, ki se je potrudil in imena ter pojme transkribiral v slovenščino, hkrati ko navaja v svetu uveljavljeno angleško transkripcijo. Tako končno le lahko kolikor toliko pravilno izgovorimo imena in pojme iz indijske in kitajske duhovne tradicije, za katero se danes mnogi tako zanimajo.

M. MARKELJ

TELEGRAMI

— Art agencija je izdala prvo knjigo izbranih del Leva Detele, ki pod naslovom PPOSELJNA GORA prinaša izbor iz pisateljeve zgodnje proze.

Kegljači brez kegljišča

Dolenjska danes nima niti enega kegljišča — Edini izhod je v bivšem domu JLA — Na tekme v Ivančno Gorico

NOVO MESTO — Ne le nena-
vada, pač pa predvsem žalostno je
spoznanje, da Dolenjska danes ne
premore niti enega kegljišča. Od
tradicije se pač ne da živeti, to vse
bolj na svoji koži spoznavajo člani
Kegljaškega društva Novo mesto, ki
je še pred leti, ko so bila v dolenjski
metropoli kar tri kegljišča, imelo
prek 600 registriranih igralcev, lani
spomladi, ko je bilo na voljo le še
kegljišče doma JLA, jih je bilo prek
300, registriranih v trinajstih klubih.
Kako je danes, je težko reči. Le
eno je zagotovo: zanimanje za kegljanje
je v novomeški občini veliko,
o tem navsezadnje pričča tudi podatek,
da je na lanskih delavskih
športnih igrah moči merilo kar 33
sindikalnih ekip.

Danes so kegljači brez kegljišča,
imajo le keglje in krogle, ki so jih tik
pred lansko vojno agresijo pobrali
iz bivšega doma JLA. Ženska vrsta,
ki je prav te dni sklenila z nastopi v
II. republiški ligi, je morala nasto-
pati na kegljišču Čož v Ivančni Go-
rici, moški so bili sploh brez tekem
in treningov. Odrekli so se jim v ko-
risti ženske ekipe, saj bi sicer zmanj-
kalo denarja. Ali bo novomeško
kegljanje dokončno propadlo? Od-
govor na to vprašanje bodo dali na
slednji dnevi, edina rešitev je v tem,
da preide kegljišče nekdanjega do-
ma JLA v last in upravljanje občins-
ke športne zveze. Le da problem

tudi s tem še ne bo v celoti rešen.

Predstavniki KD Novo mesto so
si pred dnevi opuščenemu kegljišču
v bivšem domu JLA ogledali; dejstvo
je, da je za treninge in tekme nespo-
sobno. Nekdo je z njega ukradel
elektromotor, ki je bil lanskega no-
vembra vreden 47.000 tolarjev, pre-
cej je še ostalih poškodb. Kegljaci
ocenjujejo, da bi za popravilo in sa-
niranje kegljišča potrebovali vsaj
6000 mark. Kje jih dobiti, je drugo
vprašanje, za začetek in novo roj-
stvo novomeškega kegljanja pa bi

• V ligaški sezoni 1990/91 je
ženska ekipa v II. slovenski ligi
osvojila četrto mesto. Če bi letos
imela domače kegljišče, bi bila
zanesljivo prva, kar bi pomenilo
vstop v višji tekmovalni razred.
Moška ekipa je nastopala v ob-
močni ligi in osvojila enako šte-
vilo točk kot prvouvrščeni Metli-
čani, kvalifikacije za vstop v II.
slovensko ligo pa je zgrešila za
vsega 9 kegljev.

bilo vendarle dovolj že, če bi včeraj-
šnji dom JLA kegljačem znova od-
prl svoja vrata. Kako blizu razsulu
je ta šport danes, po svoje kaže tudi
podatek, da je bilo še nedolgo tega
v Novem mestu 40 kegljaških sodni-
kov, danes so ostali le še trije. Sicer
pa: brez kegljišča so tudi ti odveč.
B. BUDJA

Zadnji mesti oddani Dolenjcem?

Slabi rokometni obeti — Inles Riko zadnji v moški, IMV pa v ženski superligi — Prepričljiv poraz Opreme v Ljubljani

Dolenjskim rokometnim superligašem so obetaj črna pomlad. Potihem jo je
dal slutiti že jesenski razplet ligaških obračunov, tekme takšno napoved le še
potrjujejo. Inles Riko je po trinajstih odigranih kolih zdrknil na zadnje mesto,
igralke kočevske Opreme so vse dlje od četrtega mesta na lestvici, Novomeš-
čanke pa so v soboto zapravile bržkone zadnjo priložnost za prvo prvenstveno
zmago.

Malo je bilo možnosti za presenečenje v
tekmi na Kodeljevem, toda lesarji so se v
soboto oprjeli tudi tega upanja. V borbi
za obstanek jim po zadnjih izidih kaže naj-
slabše in potrebno bo tudi kakšno prese-
janje, da se bodo Ribničani rešili najhuj-
šega. Brez dvoma je Kolinska Slovan
močnejša ekipa od Inlesa, to potrjuje tudi
njihovo drugo mesto na lestvici, vendar so
bili lesarji enakovredni nasprotnik vse do
dr drugega polčasa. Če Ljubljancini ne bi
imeli v vratih izredno razpoložena De-
niča, bi jim zagotovo trda predla, tako pa
so na koncu slavili visoko in prepričljivo
zmago. Inlesu tako ne preostane drugega,
kot da skuša slab spomladanski start po-
praviti v soboto z zmago nad Omnikom
Rudarjem. Kako težka naloga bo to, kaže
podatek, da so rudarji ta čas na tretjem
mestu lestvice.

Kočevke so se znova opekle. V bržkone
odločilnem srečanju za 4. mesto na lestvi-
ci, ki še vodi v zaključne obračune za prvi

naslov državnih prvakinj, so klonile v
Ljubljani, kjer jih je s 27:22 ugnala ekipa
Krima. Slednja je zagotovo najprijetnejše
presenečenje spomladanskega dela prven-
stva, njeno imenitno formo so najbolj
očutili Kočevke. Bile so povsem brez
možnosti za presenečenje, gostiteljice so
prepričljivo vodile od začetka do konca
tekme, pri tem pa zastreljale še pet se-

TRI ZMAGE NOVOMEŠKIH BOKSARJEV

PTUJ — Minulo nedeljo je bila na Ptu-
ju boksarska revija, ki jo je slovenska zve-
za določila kot izbirno tekmovanje za na-
stop v državni reprezentanci. Nastopili so
tekmovalci iz osmih slovenskih klubov,
med njimi tudi Novomeščani, ki jih je vo-
dil Gorazd Čanič, večkratni slovenski prv-
vak, Novomeški nastop je bil izredno
uspešen, v treh dvobojih so zabeležili tri
zmage: prvo Dželadini, ki je po točkah
premagal Ptujčana Torbuca, drugo Juršič,
ki je v drugi rundi prisilil k predaji Ptuj-
čana Kerina, in tretjo Horvat, ki je v članski
velter kategoriji že v prvi rundi opravil
z Eberleto iz Slovenske Bistrice. Zavoljo
poškodb tokrat nista nastopila Laban in
Čanič.

BERLAN IN PAVLIČEVA

NOVO MESTO — Občinska strelska
zveza je 29. februarja pripravila občinsko
prvenstvo v streljanju z zračno puško, naj-
več uspeha pa so imeli tekmovalci Krke in
SD Tone Mišič iz Straže. V konkurenci
članov je ekipno zmagala Krka, posamično
pa Berlan pred Sobotom in Piškuričem,
med članicami ekipno znova Krka in posamično
Pavličeva pred Čarjevo in Aševco (vse Krka),
pri mladincih ekipno SD Tone Mišič in posamično
Stražani Kren pred Bobnarjem in Kavčičem, med
pionirji je bil ekipni zmagovalec enak, v posamični
konkurenci pa je slavil Adrovič pred Erpetom in Beletom (vsi SD Tone
Mišič).

Eržen in Mervar najboljša krkaša na uvodni dirki

Novomeščani v kriterij-
ski dirki potrdili dobro
formo

PORTOROŽ — S spremenljivim
uspehom so novomeški kolesarji nasto-
pili na uvodnih dirkah letošnje tekmo-
valne sezone v Portorožu, ki so jih pri-
pravili sami v sodelovanju s KK
Portorož in Obalno turistično skup-
nostjo.

Četrtkovo cestno 106 km dolgo pre-
izkušnjo, na kateri je nastopil 101 kolesar
iz Slovenije, Hrvaške, Italije, ČSFR
in Poljske, je namreč dobil Valter Bon-
ča (Astra), med deseterico najboljših ne
najdemo nobenega krkaša, zato pa je bil
v točkovanju letičnih ciljev prvi Mervar
pred Štangljem, gorske cilje pa je dobil
Mervar pred Glivarjem. V mladinski
konkurenci je Filip (vsi Krka) zasedel
drugo mesto. Povsem drugače pa je bilo
na petkovem kriteriju, kjer so Novo-
meščani vendarle potrdili napovedi o
dobri pripravljenosti. Krkaši so pod
taktirko Sandjaja Papeža krojili razplet
dirke, zmagal je Milan Eržen pred klub-
skim kolegom Boštjanom Mervarjem, v
mladinski konkurenci pa je Markovič
zasedel drugo mesto.

TRI MEDALJE PLAVALCEM CELUZARJA

LJUBLJANA — Mladi plavalci kr-
škega Celuzarja so se pred dnevi udeležili
I. zimskega državnega prvenstva za
mladince in kadete, ki je bilo v Ljubljani.
Nastopilo je okoli 130 tekmovalcev iz
dvanajstih slovenskih klubov, Krčane je
zastopalo pet mladincev in štiri kadete.
Oziraje se na skromne pogoje za vadbo, so
krški plavalci dosegli imenitne rezultate:
Anuška Cerovšek je na 400 metrov prosto
osvojila bronasto medaljo s časom 4:38,05,
Gregor Povhe je bil na 1500 m prosto tretji
s 17:27,13, tretji bron pa je Celuzarju
prilavala Alenka Drevo na 800 m prosto
s časom 10:08,53. Od ostalih izidov ome-
nimo še četrti mesti Cerovškove na 800 in
200 metrov prosto ter šesto na 100 m prosto,
Anja Repec je bila šesta na 800 m prosto,
sedma na 400 in osma na 100 m prosto.
Maja Kraševc je bila osma na 800 m
prosto, medtem ko je med kadeti Damjan
Herakovič zasedel četrto mesto na 1500 m
prosto, Gregor Povhe je bil šesti na 400 m
prosto, sedmi na 200 in 100 m prosto, Barbara
Bizjak je bila osma na 100 m prosto in 100
m hrbtno ter sedma na 200 m hrbtno,
Alenka Drevo pa četrta na 400 m in šesta
na 200 m prosto.

BOBNARJU ZLATA PUŠČICA ZA LETO 1992

NOVO MESTO — Občinska strelska
zveza je pred dnevi pripravila občinsko
prvenstvo za zlato puščico v streljanju z
zračno puško. Nepričakovano je zmagal
mladinec Simon Bobnar iz SD Tone Mi-
šič Straža pred Piškuričem in Berlanom
(oba Krka). Nastopilo je 15 strelcev.

bodo točke tokrat ostale doma, so Kočevke
napovedale že v prvem setu, ko so po-
vedle s 7:0. V enakem tempu so gostiteljice
odigrale vse srečanje, v katerem ni
manjkalo atraktivnih potez in duhovitosti,
tako da je kakih 200 gledalcev v dvorani
doma telesne kulture prišlo na svoj račun.
V zadnjem kolu čaka Kočevke pot v Ma-
ribor in tekma s Palomo Branikom, kjer je

• Bržkone bo že v naslednji tekmo-
valni sezoni odbojkarji tekmovalni
sistem doživljal nekaj sprememb. Su-
perligi naj bi štel 12 ekip, najza-
nimivejša pa je novost, da naj bi Slo-
venija dobila eno mesto tudi v
mednarodni ligi, kjer naj bi igralo šest
ekip ČSFR, po dve avstrijski in ma-
džarski ter po ena slovenska in hr-
vaška. Pogoj je, da vsaka država so-
deluje z najboljšimi ekipami.

seveda zmagovalec znan je vnaprej, prav
tako pa je že vnaprej jasno, da Tilia petega
mesta ne lestvici ne more izgubiti. Žal v
play off najboljših za naslov prvih držav-
nih prvakinj vodijo le štiri mesta.

LUZAR IN KASTELIC NA PRVEM MESTU

NOVO MESTO — Te dni se je konča-
lo letošnje prvenstvo Novega mesta, na
katerem je nastopilo 11 igralcev, med
njimi 6 mojskih kandidatov, 2 prvoka-
tegorinika in 3 drugokategorinika. Zanimi-
vejši rezultati — 1.kolo: Kastelic - Pucelj
1:0; Bedič - Luzar 0:1; 2.kolo: Bedič - Mi-
lič remi, Istenič - Balkovec remi, Luzar -
Muhič 1:0; 3.kolo: Milič - Luzar 0:1, Kas-
telic - Istenič 1:0, Luzar - Pucelj 1:0;
4.kolo: Bedič - Balkovec 0:1; 5.kolo: Kas-
telic - Bedič 1:0, Milič - Luzar 0:1; 6.kolo:
Milič - Kastelic 0:1, Istenič - Pucelj 0:1;
7.kolo: Balkovec - Luzar 0:1; 8.kolo: Be-
dič - Pucelj remi, Milič - Muhič 1:0, Bal-
kovec - Kastelic 0:1, Luzar - Istenič 1:0;
9.kolo: Pucelj - Milič 0:1, Kastelic - Luzar
remi; 10.kolo: Bedič - Istenič 0:1, Milič -
Janko remi, Luzar - Mitrovič 1:0; 11.kolo:
Istenič - Milič 0:1, Muhič - Kastelic 0:1.
KONČNI VRSTNI RED: 1.—2.mesto
Luzar in Kastelic po 9,5, 3. Milič 6,5,
4.Pucelj 6,5, 5.Balkovec 5,5, 6.Muhič 4,7,
Istenič 3,5, 8.Bedič 3,9.—11. Stokano-
vič, Janko in Mitrovič po 2,5.

ODBOJKA ZA OBČINSKI PRAZNIK

DRAGATUŠ — Tukajšnji Partizan je
pred dnevi pripravil v počastitev občins-
kega praznika tradicionalni turnir v od-
bojki, na katerem je nastopilo šest ekip. V
finalnih obračunih je ekipa Black Lederja
premagala Vinico 1 z 2:0 in mladince Dra-
gatuša z 2:1, medtem ko je bila Vinica
boljša od mladih Dragatušev (2:0). Vrst-
nega reda po takšnem razpletu ni težko
razvozlati.

SMERDEL — KLUBSKI PRAVAK

SEVNICA — 14 šahistov se je udeleži-
lo članskega prvenstva SK Milan Majcen
v počasnem šahu, končanega pred dnevi.
Naslov prvaka je osvojil Bojan Smerdel,
ki je zbral 12 točk, sledijo pa: Mesojedec
10,5, Kranjec 10, Šibilja 9,5, Cvirn 8,5.

demetrov. Razlika do četrtega mesta je
tako narasla na domala nedosegljive štiri
točke, Kočevke so pomladanske obračune
očitno pričakale preslabo pripravljene.

Veliko več vroče krvi in negotovosti je
bilo v soboto v novomeški športni dvorani
pod Marofom. Novomeščankam je šport-
na sreča znova obrnila hrbet enako kot
sodnika. Piskala sta v škodo imevejev,
celo tako očitno, da sta na tribunah dvo-
rane izzvala pretep med gledalci. Sicer pa
je bila izredno nervozna in negotova tek-
ma bržkone odločena v 50.minuti, ko so
imela gostiteljice kar dve igralki manj na
igrišču, gostje pa so si priprale prednost
treh zadetkov (13:10). V razburjivi konč-
nici so se Novomeščanke sicer približale
na vsega zadetek razlike, to pa je bilo tudi
vse. Sodnika jim kaj več nista dovolila,
priložnost za prvo prvenstveno zmago je
splavala po vodi.

BELA KRAJINA—ELAN STUDIO D 1:0 (0:0)

ČRNOMELJ — V prijateljski noge-
metni tekmi sta se minulo nedeljo pomeri-
li ekipi Bele krajine in novomeškega Elana
Studio D. Kakih 300 gledalcev je
videlo slabo igro, v kateri so imeli Novo-
meščani več od igre, vendar je bil vratar
Magič nepremagljiv. Edini zadetek je
v drugem polčasu dosegel Perčec. Trenerja
Nedeljka Gugolja, ki mu je bila to prva
pregledna tekma, odkar je prevzel vadbo
novomeških igralcev, čaka očitno še ve-
liko dela. Povratno srečanje je bilo včeraj
v Novem mestu, članovce pa do pričetka
prvenstva čakajo še pregledne tekme s
Kolpo, Španskim in velenskim Rudarjem.

KRATKE

* Veliko število ljubiteljev nogometa
se je minulo soboto zbralo v Kočevju
na prijateljski tekmi med domačim
Avtobusom in ljubljansko SCT Olimpi-
pijo. Gostje so bili boljši in zmagali s
5:1, zadetke pa so dosegli Topič, Peri-
ca, Podgajski, Zulič in Smolnikar (av-
togol) za Olimpijo ter Majerle za
gostitelje.

* TVD Partizan iz Sodražice je minuli
vikend pripravil tekmo v smučarskih
tekih, na kateri se je v dvanajstih kate-
gorijah pomerilo 85 tekmovalcev.
Med pionirji je zmagal Knavs, med
mladinci Merlak, med mladinci B Pa-
vlič, pri članih A Kalan, pri članih B
Merhar, pri članih C Ivančič, med
člani D Korenčič, pri veteranih Drob-
nič, med pionirkami Skrvča, pri
mladincih Pucelj, pri članicah Kraše-
vec, med ekipami pa Hotedriša.

* Prizadevni člani skakalnega kluba v
Sajevcu pri Ribnici so pred dnevi pri-
pravili tekmo na 40-metrski skakalni-
ci, na kateri je nastopilo 50 tekmoval-
cev iz vse Slovenije. Med člani je
zmagal Ratečan Žagar s 45 metri,
Lovšin je bil drugi in Jerman (oba
Šalka vas) tretji, med mladinci pa je
prvo mesto osvojil Gorenčič (Šalka
vas).

M. G.č.

Klavrna inventura opravljenega

S šestim mestom ter kar osmimi porazi in vsega štirimi zmagami so novomeški odbojkarji zapravili sloves in ugled — Kočevke prekratke za play off najboljših

Težko, da si bo novomeška moška odbojka opomogla od udarcev, ki jih je
prejela na letošnjem prvem državnem prvenstvu superligašev. Zadnjega v seriji
ji je v soboto namenil Salonit, ki je z ekipo Pionirja pometel v dobri uri.

Nesmiselno je bilo po tako črni seriji
računati na presenečenje v Novi Gorici,
toda tako prepričljive zmage bržkone tudi
Salonit ni pričakoval. Igra Novomešča-
nov je bila presenečenje za vse, predvsem
pa za kakih 300 gledalcev in poročevalce,
ki so zapisali, da ni od slovesa in ugleda
Pionirjeve ekipe ostala niti senca. Res sre-
ča, da letos iz lige izpade le ena ekipa, to
mesto pa je že nekaj kol rezervirano za vr-
sto Granita Preskrbe. Čeprav je do konca
še eno kolo, je prvenstvo za Novomeščane
koščano, v soboto so namreč prosti. In-

ventura opravljenega je klavrna: osem po-
razov in vsega štiri zmage, razlika v setih
pa kar 13:25. In to proti ekipam, ki jih je
Pionir še pred nepolnim letom premo-
gal s pol moči! V novomeški moški od-
bojki bo potreben temeljit carski rez, tega
se na srečo zavedajo tudi v klubski upravi.

Popolnoma enak je zaenkrat izkupiček
kočevske LIK Tilia v ženski superligi, se-
veda s to razliko, da so bili cilji Kočevk
nekaj nižji, želje pa vendarle ostajajo neiz-
polnjene. V soboto je Tilia brez težav
zmagala nad ekipo Partizana Tabor; da

Rešilni točki Novotehne?

Pomembna zmaga novomeških namiznoteniških
igralcev nad Ingradom — Tri zmage Oerija

NOVO MESTO — Če do konca pr-
venstva v moški namiznoteniški superligi
ne bo kakšnih večjih presenečenj, potem
je že moč zapisati, da so si igralci novo-
meške Novotehne z uspehom v 10. kolu
nad celjskim Ingradom zagotovili odlo-
čilni točki v boju za obstanek.

Po daljšem premoru zavoljo poškodb
je za novomeško vrsto v soboto znova za-
igral Janko Oeri in bil najzaslužnejši, da

sta točki ostali doma. Premagal je vse tri
nasprotnike, v odločilni partiji je bil z 2:1
boljši od Celjana Horvata. Resnici na lju-
bo povedano, bi si lahko Novomeščani
točki priigrali že prej, toda Darko Jamšek
je nekoliko nepričakovano ostal praznih
rok proti Marasu, strel v prazno pa je bila
odločitev vodstva Novotehne, da je za
tretjega moža v ekipo postavila javnosti
neznanege Radeko. Slednji je malostevil-
ne gledalce razočaral z igro in na tribunah
je bilo slišati upravičene pripombe, zakaj
tokrat niso dobili priložnosti obetavnih
mladi igralci, kot so Kralj, Retelj in nema-
ra tudi Miklič, saj bi jim tovrstne izkušnje
prišle še kako prav. Kakor koli že, najpo-
membneje je vendarle, da sta točki ostali
doma. Trener Egon Žabkar se je tako iz-
kazal za dobrega prognozerja. Novomeški
igralci bodo tako o svoji usodi sami odlo-
čali, z morebitnimi uspehi nad Ilirijo,
Merkurjem in Gornjo Radgono pa bi si ne
zagotovili obstanek v ligi, pač pa mesto
tik pod vrhom lestvice, o čemer je pred
pričetkom prvenstva malokdo sanjal.

Za zanimiv zaplet pa so znova poskrbe-
li v kočevskem Melaminu. Potem, ko je
bilo že na dlani, da jim prvega mesta ne
more nihče odvzeti, se je v soboto zgodilo
prav to. Kočevci so sicer odpotovali na
tekmo na Jesenice, toda ob napovedani
uri jih v jeseniški dvorani ni bilo. Očitno je
šlo za nespornost v dogovornju o
spremembi časa igranja. Kočevci so tako
tekmo izgubili z 0:9, za nameček pa jim je
tekmovalna komisija odvzela še točko.
Bržkone pa pripetljaj le ne bo tako tragi-
čen, kajti Melamin ima ekipo, ki je pričl
zaostanek za Ptujčani sposobna nadokna-
diti.

PRIČENJA SE ALPINISTIČNA ŠOLA

NOVO MESTO — Alpinistični odsek
PD Novo mesto vabi ljubitelje gora na
uvodni estanek alpinistične šole v četrtek,
12. marca, ob 19. uri v društvenih prostori-
h na Novem trgu 4. Predavanja bodo
vodili alpinistični inštruktorji in člani gors-
ke reševalne službe, praktične vaje bodo
potekale v plezalnem vrtcu Luknja pri
Prečni, predvidene pa so tudi skupne ture.

S KEGLJAŠKIH STEZ

* V 15. kolu I. republiške kegljaške li-
ge so Kočevci doma ugnali ekipo
Domžal s 5117:5040, v 16. kolu pa
sta se v Kranju pomerili ekipi Triglava
in Kočevja. Gostiteljci so zmagali s
5211:5093. Na lestvici vodi Fužinar s
30 točkami, Kočevje pa jih ima 12 in
je sedmo.

* V zahodni skupini II. republiške lige
je bilo odigrano 12.kolo, ribniški Ri-
ko je doma tesno s 4961:4931 prema-
gal Grosuplje, vendar je s štirimi toč-
kami še vedno na zadnjem mestu.
Vodi Adria, ki jih je doslej zbrala 20.
* V 12. kolu vzhodne skupine II. re-
publiške lige pa so Krčani izgubili na
gostovanju proti Korotanu s
4732:5045. Na lestvici je prvi EMO z
20 točkami, kolikor jih ima tudi Ra-
denska, Krčani pa so brez zmage
zadnji.

* V ženski konkurenci II. slovenske
lige so v zahodni skupini Kočevke
tretje, v 9.kolu jih je premagal Proteus
z 2480:2297. Na zahodu so Novo-
meščanke v 7.kolu zmagale na gosto-
vanju, z 2295:2253 so ugnale ekipo
Miklavža. Vodi MTT z 10 točkami,
Novomeščanke pa so jih zbrale 6 in so
četrte. (bob)

* Na kegljiščih v Ivančni Gorici in
Kanižarici se je končalo regijsko
prvenstvo v igri dvojic. Metličana Ž.
Goleš in J. Popovič sta ponovila lan-
ski uspeh in s 3249 podrtimi keglji
zmagala, par Draganjac—Šimic (Ru-
dar) je bil drugi s 3188 keglji, dvojica
N. Popovič—Štupar (Metlika) pa
tretja s 3182 podrtimi keglji.

(jg)

BESEDO IMAJO ŠTEVILKE

odbojka

SUPERLIGA, moški, 11. KOLO:
SALONIT—PIONIR 3:0 (13, 8, 4)
Pionir: Jovič, Mestnik, Goleš, Brulec,
Černač, Bakonja, Travižan, Gutenc.
LESTVICA: 1. Vilela Maribor 20, 2.
Tovil Olimpija 16, 3. Salonit 14, 4.
Fužinar 8, 5. Novi Graniti Kamnik 8,
6. Pionir 8, 7. Granit Preskrba 2.

Pionir je v zadnjem kolu prost.
SUPERLIGA, ženske, 11. KOLO:
LIK TILIA KOČEVJE—PARTIZAN
TABOR 3:0 (3, 5, 7)
LIK Tilia: Klun, Drobnič, Turk, Ho-
čevar, Akrap, Ni. Briški, Ogrinc, Na.
Briški, Letnar, Vidmar.

LESTVICA: 1. Paloma Branik 22,
2. Yustip Celje 16, 3. Koper Cimos
14, 4. Bled 12, 5. LIK Tilia 8, 6. HIT
Casino Nova Gorica 4, 7. Partizan
Tabor 2.

V zadnjem kolu igrajo Kočevke v
Mariboru s Palomo Branikom.

rokomet

SUPERLIGA, moški, 13. KOLO:
KOLINSKA SLOVAN—INLES
RIKO 22:13 (12:8)

Inles Riko: Gelze, Mohar, P. Lesar 5,
Mate 3, Marolt, A. Mihelič 2, S.Mihe-
lič 1, Tanko 2, F.Lesar, Manček, Ju-
rič, Simeunovič.
LESTVICA: 1. Pivovarna Laško
25, 2. Kolinska Slovan 18... 8. Drava
11, 9. Presad 10, 10. Duka 10, 11. In-
fotrade 7, 12. Inles Riko 5.

Pari prihodnjega kola: Inles Riko—
mnikom Rudar, Nova Oprema—
Duka, Jadran—Presad itd.

SUPERLIGA, ženske, 15. KOLO:
KRIM—OPREMA KOČEVJE
27:22 (12:7)

Oprema: Jesenko, Lindič, Guštin 3,
Vuk 4, Križman 6, Klančar, Bejtovič
2, Dragičević, Kersnič 2, Petek, Jerič
5, Jančič.
IMV NOVO MESTO—PRIMOŽ
17:18 (9:9)
IMV Novo mesto: Dolenc, Popadič 2,

Repinc 2, Vučkovič, Hvala 2, Derčar
3, pate 2, Turk 1, Tomas 5, Pavlenič,
Drmaž.

LESTVICA: 1. Olimpija 26, 2. Ve-
lenje 25, 3. Mlinotest 21, 4. Krim 19,
5. Kranj 15, 6. Oprema 15, 7. Primož
10, 8. Burja Centrocoop 7, 9. Branik
6, 10. IMV Novo mesto 2.

Pari prihodnjega kola: Oprema
Kočevje—Branik, Velenje—IMV
Novo mesto, Kranj—Krim itd.

košarka

I. SKL, rdeča skupina, 10. KOLO:
COMET—PODBOČJE 74:83
(34:48)

Podbočje: Vego 9, Rozman 17, Gaj-
šak 4, Krajcar 14, Krivokapič 1, Kro-
šelj 27, Vaupotič 11.

LESTVICA: 1. Kronos Slovan 17,
2. Ježica 17, 3. Comet 17, 4. Podbočje
15, 6. Elektra 15 itd.

V naslednjem kolu igrajo Podboč-
jani v Celju.

namizni tenis

Gonja proti predsedniku Peterletu

Izjava za javnost

V zadnjem času se vse bolj stopnjujejo napadi na prvo izvoljeno slovensko demokratično vlado in posebej na predsednika vlade Lojzeta Peterleta, ki je tudi predsednik stranke Slovenskih krščanskih demokratov. Prav tako so tudi tarča napadov ministri, ki niso po volji organizatorjem, ki jim je očitno cilj vrnitev starih boljševidniških odnosov.

Lojze Peterle ima proti sebi v vladi nekatere ministre, ki nečesto odstopijo, večino medijev, stare gospodarske strukture in »preoblečene komuniste« v nekaterih strankah in drugih strukturah, ki onemogočajo nadaljnje korake v nove odnose v naši državi. Zato so tudi veliki meri krivi za velike gospodarske težave in socialne stiske ljudi.

Vlada pod vodstvom našega rojaka Lojzeta Peterleta je začela spreminjati stari socialistični sistem, ki nas je pripeljal do današnjega stanja. Razumljivo je, da to spreminjanje starih odnosov ne more potekati brez težav. Vlada je kljub vsemu preprečila nekatere stajanje velikih gospodarskih podjetij, število brezposelnih ni tako veliko, kot so kritiki napovedovali (200.000), poenotila je davčno politiko in zmanjšala proračun, začela je proces denacionalizacije in privatizacije, ki ga je manegerski loby prekinil, povečala devizne rezerve, dosegla monetarno osamosvojitve, državo Slovenijo je vojaško osamosvojila in dosegla mednarodno priznanje, sprejela stanovanjski zakon itd. To je plod timskega dela in dobrega vodstva, ne pa dela posameznikov.

Ni slučajno, da v naših medijih zelo malo poudarjajo rezultate zadnjega statističnega popisa, kjer se je tri četrtine Slovencev opredelilo za katoličane. Kljub temu se mirno nadaljujejo napadi na predsednika vlade in vse tiste ljudi na javnih funkcijah, ki so katoličani, in posebej na našo stranko — Slovenske krščanske demokratke. Zato pozivamo vse poštene Slovence, naj ne nasedajo medijski gonji in gonji nekaterih strankarskih prvakov, da dostojanstveno odgovorijo na napade in s svojim glasom na bližnjih volitvah omogočijo nadaljnji demokratični razvoj v naši državi. Slovenski krščanski demokrati — Občinski odbor Trebnje podpiramo slovensko vlado in njenega predsednika Lojzeta Peterleta ter mu kot edinemu slovenskemu politiku, ki že sedaj spada v krog vodilnih evropskih politikov, želimo, da bi vztrajal v tem težkem delu v dobro našega naroda.

Občinski odbor SKD Trebnje

Da se ne bi več ponovilo

Skupna izjava ob obletnici Dolomitske izjave

Podpis Dolomitske izjave pred 49 leti je pomenil konec pluralizma znotraj Osvobodilne fronte. Podreditev političnih partnerjev takratni Komunistični partiji Slovenije nikakor ni delovanje, ki bi se ga dalo prepuščati v presoji samo zgodovinski vadi, saj je v temeljih opredelilo novi politični sistem za poveljno obdobje. Če je takratni komunistični partiji šlo predvsem za to, da OF spremeni v poslušno orodje partijske politike, se z današnjo stališča taka politika izkaže za kratkovidno. Podrejanje partnerjev v imenu domneve o večji vojaški učinkovitosti OF je povzročilo, da je iz široke antifašistične fronte in množičnega odporneškega gibanja proti tujemu okupatorju po vojni nastala totalitarna komunistična oblast.

Sestop partije z oblasti in demokratične volitve aprila 1990 so posledica tudi notranje demokratične prenovе Zveze komunistov Slovenije. Stranka demokratične prenovе — kot formalno pravna naslednica komunistične partije — meni, da je potrebna politična ocena Dolomitske izjave in njenih posledic tudi kot izraz njene notranje, socialdemokratske prenovljenosti.

Stranka krščanskih socialistov se

zgodovinsko navezuje na Slovensko krščansko socialno gibanje, ustanovljeno 1989. leta, in izpričuje jasno navezavo in krščansko socialistično tradicijo, na personalistično gibanje Edvarda Kocbeka in na gibanje »2000«. Kot tako je bilo prizadevanje krščansko socialističnega kroga eden od temeljev demokratičnega gibanja pri nas ves čas med vojni in po vojni, kontinuirano pa od 1969. leta naprej. S tega vidika je politična ocena Dolomitske izjave potrditev te demokratične in antistalinistične naravnosti krščanskih socialistov.

Dolomitska izjava je bila 1943. leta možna ne le zaradi stalinističnega pollaševanja osvobodilnega gibanja, ampak tudi zaradi miselnega horizonta partnerjev in sopodpisnikov, ki se niso dovolj zavedali pomena avtonomne politične organiziranosti. Zato so bili pripravljene utopiti svoj delež v revolucionarni projekt kot skupni projekt ter verjeli zgolj obljubam o demokratični obliki poveljne vladavine. Demokratična postkomunistična ureditev zato postavlja pred nas zahtevo, da se tudi z delovanjem obeh podpisnic, SDP in SKS, v bodoče prepreči nastanek razmer, v katerih je bila lahko možna takšna izjava.

Samo parlamentarna demokracija lahko omogoči enakopravnost partnerjev in nudi možnosti za normalno delovanje in sodelovanje. Zato ni naključje, da je krščanski socializem

lahko ponovno stopil na politično prizorišče šele z vzpostavitvijo parlamentarne demokracije in hkrati s prevlado socialdemokratske usmeritve na slovenski politični levici, Slovenske socialdemokracije ne bo brez tvornega sodelovanja krščanskih socialistov, ki predstavljajo eno od njenih poglavitnih smeri in navdihov. Politični monizem, kot najbolj usoden element komunistične politične doktrine, je bil že v času podpisava Dolomitske izjave nesprejemljiv za slovenske razmere, pa tudi zmaga antifašistične koalicije kot cilj nikakor ni mogla opravičiti političnega utišanja partnerjev iz OF. Zato imamo lahko šele zmago demokracije nad dediščino totalitarizma in poznejšega avtoritarnega političnega modela za dokončno zmago demokratičnih težej anti-fašizma na Slovenskem. K antifašistični tradiciji se prištevata tako SKS kakor tudi SDP in te tradicije ne zanikujeta. Obe stranki pa menita, da ni opravičila za poveljno stalinistična preganjanja bodisi nasprotnikov bodisi partnerjev in udeležencev OF. To nasilje je kot posledica stalinističnega pollaševanja OF omogočilo represivni režim, ki ga nobena enotnost ali frontnost ni več mogla legitimirati ne pokriti.

Stranka demokratične prenovе se je s procesom prenovе odpovedala revolucionarnim metodam svoje predhodnice in jih obsodila. Plod teh metod je bila tudi Dolomitska izjava. SDP priznava vsem krščanskim socialistom njihovo dosledno vztrajanje pri načelu političnega pluralizma. SDP je mnenja, da ni take situacije, kjer ne bi bilo mogoče uveljaviti političnega razlikovanja, večstranske preproje in dialoga o odločitvah.

Stranka krščanskih socialistov je mnenja, da kriterij političnega sodelovanja s SDP ne more biti drugačen od kriterija sodelovanja z drugimi demokratičnimi strankami, SKS tako kot SDP deluje za demokratične vrednote, ki jih izražajo Temeljna programska načela Socialistične internacionalne.

Dolomitska izjava ne sme več predstavljati zgodovinske hipoteke, ki bi obremenjevala politično življenje v slovenski republiki. Z demokratičnimi volitvami ter s sprejetjem demokratične ustave naše nove države so vse omejitve in zaveze iz Dolomitske izjave tudi zgodovinsko presežene.

ZA SKS: dr. MATIJA KOVAČIČ, PETER KOVAČIČ-PERŠIN, MLADEN A. ŠVARC, ANDREJ MAGAJNA

ZA SDP: dr. CIRIL RIBIČIČ, PETER BEKEŠ, FRANCI PIVEC, MIRAN POTRČ.

Bodo morali učitelji še stavkati?

Razmere se v šolstvu niso izboljšale, učitelji pa so dobili še več brezplačnega dodatnega dela — Izobrazba je dosegljiva le še premožnejšim

Ureditev plač je bila npr. obljubljena lani aprila, prizadevanja za ureditev normativov so potekala od 26. avgusta lani, do spremembe normativov 25. januarja pa je prišlo v glavnem le za to, ker so strokovne službe ob pripravi prvih normativov pozabile, da imamo v Sloveniji manjšinsko šolstvo, vse druge ključne predloge pa so ignorirali. Šele s skrajno zaostrovnjo zahtev je Sindikat vzgoje, izobraževanja in znanosti (SVIZ) dosegel obljubo, da bodo nekatere stvari nekoč rešene. Po nekajemesečnem čakanju predstavniki šolskih oblasti niso predstavili nobene rešitve, pač pa so pričeli v javnosti izjavljati, da bodo spremembe postopoma pričeli uvajati s prihodnjim šolskim letom ter da bodo nekatere stvari rešili z novimi zakoni o osnovnem in srednjem šolstvu. Medtem se je pol mandata sedanje zakonodajne dobe že izteklo, ne da bi se v šolstvu kaj bistveno spremenilo, položaj delavcev v vzgoji in izobraževanju pa se je medtem še poslabšal.

Kljub podpori zahtevam SVIZ, ki so jo dali strokovni organi in javnost, šolske oblasti pač vztrajajo pri svojih omejevalnih predpisih, ne da bi spodbile argumente, s katerimi smo zagovarjali

svoje zahteve. Takšen odnos ni niti pogovor z gluhimi.

Stavkovne zahteve: 1. Dosledno spoštovanje podpisane kolektivne pogodbe za negospodarske dejavnosti, imenovanje organov za izvajanje njenega izvajanja; proti podaljševanju 20-odst. zmanjševanja osnove za izračun plač, saj zaradi tega delavcem spodnjih treh tarifnih razredov s plačami ni mogoče več pokrivati minimalnih življenjskih stroškov.

2. Opustitev nedomišljenih in radikalnih posegov v šolsko mrežo ter nepremišljenega ukinitja delovnih mest. Ti ukrepi prizadevajo tudi starše, ker jih bo šolanje ostro stalo bistveno več kot doslej, ker bodo prisiljeni otroke pošiljati v večja središča, kjer je že sedaj premalo učnih mest; ukinja pa tudi še eno zadnjih oblik socialne pravičnosti — splošno dostopnost do izobrazbe, ki bo dosegljiva le še najpremožnejšim.

3. Zagotovilo, da se delavcem v šolstvu ne bodo vedno znova nalagale nove neplačane delovne obveznosti in da bo plačano vsako nanovo uvedeno delo. Zahtevamo zagotovilo, da bo plačano delo, ki smo ga imeli plačanega tudi do sedaj.

4. Zakon o plačah v šolstvu naj vsebuje določilo, kaj spada v učiteljevo delovno obveznost, da dobi z zakonom predpisano plačo.

5. Zakon o plačah v šolstvu naj delavce v šolstvu dejansko izenači z delavci v državni upravi in drugimi delavci v javnih službah.

6. Predstavniki delavcev v vzgoji in izobraževanju naj imajo možnost vplivanja na sprejemanje najpomembnejših šolskih predpisov, ki bistveno vplivajo na njihov položaj.

SVIZ bo stavko razglasil, če ne bo mogoče razrešiti navedenih problemov na demokratičen način z dogovorom med sindikatom in šolskimi oblastmi

— ter če se bo za stavko odločila večina zaposlenih v šolstvu.

Najprej bo razglašena enodnevna

LETNA KONFERENCA DRUŠTVA INVALIDOV

NOVO MESTO — Društvo invalidov Novo mesto je v počastitev kulturnega praznika v soboto, 8. februarja, v sodelovanju s KUD Mirna Peč priredilo prvo letno konferenco, po konferenci pa kulturni program z recitatorji in premiero igre »Dobrodošla, miss Agata«, ki so jo pripravili mirnopoški gledališniki. Zbralo se je 171 članov tega društva in sedem iz društev Trebnje in Grosuplje. Društva si prizadevajo, da bi bila kar bolj povezana med sabo. Večjo pozornost pa zadnje čase posvečajo socialnim problemom invalidov.

R. M.

Za neizkrivljeno zgodovino

Pred izidom knjige Ivana Jana »Odstre zaves«

Kako lepo zvenijo besede resnica, poštenje, domoljubje. Prav zaradi resnice je društvo piscev zgodovine NOB Slovenije oddalo v tisk knjigo Ivana Jana »Odstre zaves« s podnaslovom »Okupator in gorensko domobranstvo«. To je prva knjiga letošnjega programa, ki prihaja v času, ko nasprotniki NOB poskušajo izkrivljati zgodovinska dejstva iz 2. svetovne vojne. Pisec je s številnimi, v tem delu tudi prvič objavljenimi dokumenti dokazal dejstvo, ki temelji na resnici, da je slovensko domobranstvo, še posebej pa gorensko, ustanovila, plačevala in vodila nemška okupacijska policija — gestapo. V knjigi niso izkazane emocije avtorja, ampak je to knjiga dokumentov. Nacistični okupatorji, njihova policija in SS ter slovenski domobranci so si bili bratje po orožju — v skupnem boju proti slovenskemu NOG.

Ivan Jan je v knjigi zbral in objavil veliko temeljnega arhivskega gradiva, z veliko navadkov z imeni vodilnih okupatorjevih in domobranski voditeljev. Upošteval je okupatorjevo in domobrantsko gradivo pa tudi pisanje nekaterih političnih emigrantov.

Vse to dokazuje, da so gorenski domobranci delovali pod poveljstvom gestapovskega podčastnika Ericha Dichtla in krajevnih gestapovskih izpostav, domobranci samim pa so neposredno poveljevali slovenski poveljniki.

Glavno vodstvo slovenskega domobranstva se je nahajalo v policijskem poveljstvu na Bledu, vodil pa ga je esesovski podpolkovnik Alois Perstere, ki je bil podrejen znanemu SS generalu Rosenerju. Objavljeni dokumenti zgornjo potrjujejo, da je pomoč za delovanje gorenskega domobranstva (v obliki častnikov, podčastnikov in duhovnikov — kuratov) prihajala tudi iz Ljubljane. Prav zato Jan opisuje tudi delovanje osrednjega vodstva slovenskega domobranstva in vodstva katoliške cerkve. Pisec je segel tudi v jesen 1944, ko so se v tej pokrajini četniki in domobranski voditelji dogovorili za skupne naloge s policijskim nemškim vodstvom.

Nasilje, ki so ga po Gorenskem in drugod izvajali domobranci, je bilo grozljivo, predvsem nad sodelavci OF in njihovimi družinami. Pisec jih omenja, obenem pa tudi govori o domobranski vnaprejšnji in tudi usodni protikomunistični usmeritvi, ki je izhajala še iz predvojnih časov in je imela velik vpliv na celotno domobrantsko delovanje.

Knjiga bo obsegala 320 strani. Izšla bo marca, njena cena v prednaročilu bo 350 tolarjev. Knjigo lahko naročite pri Društvu piscev zgodovine NOB, Ljubljana, Vrtača 11.

Društvo piscev zgodovine NOB Slovenije

NASMEH IN OBLJUBA NI DOVOLJ

V Dolenjskem listu sem prebral članek novinarka M. Bezek-Jakše o novi meji s Hrvaško. Popolnoma se strinjam z njenimi ugotovitvami, kajti v podobnem, morda celo težjem položaju smo tudi prebivalci Zgornje Kolpe doline vse od Oslinice navzdol. Tudi našo dolino so obiskale številne državne delegacije, a dalje od toplih nasmehov in prefinjenih obljub ni prišlo. Vsem je dobro znano, da je Oslinica odrezana od svoje države, da nas je v preteklosti meja združevala, da smo se v Kolpi svobodno kopali, da smo skupaj reševali vsakdanje težave, tudi infrastrukturne. Kaj pa danes ali jutri? Tudi med Kotelci je slišati govorice, da je treba iti pred parlament v Ljubljano, da so potrebne demonstracije itn. Je to prava pot za rešitev nakopičenih težav?

FRANC CIMPRIC VAS

Protestno pismo upokojencev

Letna konferenca Društva upokojencev Šentjernej

V nedeljo, 23. februarja, je imelo Društvo upokojencev Šentjernej redno letno konferenco. Prvič na taki konferenci je v uvodnem delu nastopil mešani pevski zbor tega društva, ki je bil ustanovljen pred šestimi meseci. Zbor, ki ga vodi pevovodkinja Sanja Pirč je lepo in ubrano zapel štiri pesmi, ki so navdušile upokojence.

O delovanju društva in finančnem poslovanju društva in dejavnosti društvenega bifeja so poročali predsednik društva, tajnica in blagajnik. Navzoči so poročila pozitivno ocenili, le nekatere programske naloge niso bile izvedene zaradi znanih vojnih razmer v preteklem letu. Med drugimi je v razpravo posegla tudi Dragica Rome, članica IO

Zveze DU Slovenije in pojasnila celotno vsebino in dejavnost nestrankske upokojenske organizacije v naši republiki. Spomnila je tudi na izjave in proteste v Cankarjevem domu in Hali tivoli zaradi omejevanja pravic upokojencev in nastajajoči stanovanjski, zdravstveni in pokojninsko-invalidski zakonodaji. Ti odmevi pa so imeli v politiki in v parlamentu le delne učinke. Poudarila je, da moramo že sedaj razmišljati, koga voliti v nove skupščine.

Podpredsednik občinske zveze DU je seznanil upokojence z novo zdravstveno zakonodajo, ki bo z obveznim in prostovoljnimi zavarovanjem od 1. marca dalje veliko bolj segla že v tako skromni žep upokojencev in drugih nižjih slojev ljudi pri uveljavljanju in plačevanju zdravstvenih storitev, zdravlil, ortopedskih in drugih pripomočkov. Ogorčenje so izrazili upokojenci nad odnosom poslancev, ki odlagajo sprejem zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju; zaradi tega so prikrašani pri tekočem usklajevanju pokojnin in za nekatere druge pravice.

Zaradi obdavčitve osnovnih živil in s tem porasta cen, ki močno vplivajo na življenjski standard ljudi, in zaradi zakona o dohodnini, ki vse, ki imajo kakšen dohodek, zavezuje k davčni napovedi, je bilo veliko negotovanja. V zvezi s tem so sprejeli protestno pismo z zahtevo po spremembi teh predpisov. Tako pismo so sklenili poslati predsedniku vlade Lojzetu Peterletu in vodilnim poslancem občine Novo mesto: Marjanu Dvorniku, predsedniku skupščine, in Boštjanu Kovačiču, predsedniku IS, ki lahko posredujejo pobude v parlamentu za spremembo te nesocialne in birokratske zakonodaje.

RUDI HRVATIN

• Narod je vsakodnevni plebsičit. (Renan)

Proti preimenovanju stranke

Razhajanja v dosedanjih Slovenski kmečki zvezi

Mnogi kmetje so proti preimenovanju Slovenske kmečke zveze — Ljudske stranke v Slovensko ljudsko stranko (SLS) in proti brezpogojni podpori Peterletovi napovedi po izločitvi ministrov Bavčarja, Kacina in Rupla iz vlade. Različna mnenja so tudi v vodstvu SKZ-LS. Peterletu še posebej zamerijo, da se je mimo skupščine in celo mimo dosedanjih koalicijskih partnerjev z napovedjo zoper tri ministre obrnil na Reuter. Ob tem so bili na sestanku v Brezovici pri Ljubljani odločno proti brezpogojni podpori Peterletu, pa tudi proti temu, da je izvršni odbor SKZ-LS skupaj s polskim klubom pooblaščen, da odloča, ko gre za akutne stvari, kot trenutno so, zlasti glede odnosa do Peterleta. Ivan Oman je zahteval: »Če ni sklepa, da ostanemo v koaliciji, ali je potem sklep, da gremo iz koalicije? Jaz hočem imeti tak sklep ali pa mene ni

zraven!»

Takega sklepa ni bilo, pač pa: »Izvršni odbor ima pooblastilo, da se pogovarja koaliciji, ne pa, da se dogovori! Po potrebi pa nujno skliče enak ZBOR!«

Razhajanja v vrhu SKZ-LS so opazna tudi zaradi dileme, ali za majhen slovenski prostor nista preveč dve stranki (SLS in SKD — Slovenski krščanski demokrati), ki imata bolj ali manj enak program.

Kmečki predstavniki SKZ-LS na tem zboru (iz Savinjske doline, z Dolenjskega in Bele krajine, Sorškega polja, Prekmurja in od drugod) so v imenu »baze« nasprotovali preimenovanju Slovenske kmečke zveze v SLS, še posebej pa proti načinu, kako se to dogaja, celo prevzema njihov embleme, brez njihove vednosti in soglasja ter sklepa občnega zbora.

PETER POŽAR

opozorila stavka, nato pa njeno nadaljevanje, če ne bomo uspeli s svojimi zahtevami.

Vodstvo SVIZ je istočasno izpolnilo tudi sklep o nadaljevanju prizadevanj, da pozove k stavki tudi učitelje, ki morajo popravljati šolske naloge, pa so jim plačilo za to delo z novimi normativi ukinito.

ZOLTAN JAN

Ravnanje ministrov ni moralno

Podpora g. Peterletu

Krajevni odbor SKD Sodražica je na seji 23. februarja obravnaval politični položaj v Sloveniji po seji republiške skupščine. Javnost bi radi seznanili s sledečimi zaključki:

1. Podpiramo prizadevanja predsednika vlade, da odstrani iz nje ministre iz tiste stranke, ki javno nasprotuje vladi republike Slovenije in njenemu predsedniku. Menimo, da ravnanje teh ministrov ni sprejemljivo. Pri tem nam je žal ministra Kacina, vendar menimo, da bi se lahko sam omejil od ravnanja demokratske stranke. Protestiramo pa proti delovanju ministra Bavčarja in obsojamo zunanega ministra zaradi njegovih arogantnih izjav in neumnosti pri njegovih poslih (npr. nunciatura).

2. Izražamo zaskrbljenost zaradi očitnega poseganja opozicije po oblasti brez volitev, ki so edino primeren način, kako priti do reprezentativnih organov oblasti. V ponujanju vedno novih mandatarjev, blokadi skupščine in sedaj še vlade je jasno vidno prizadevanje, da bi se volitve onemogočile.

3. Protestiramo proti enostranskemu komentiranju medijev, zlasti TV Slovenije, ki običajno poroča iz skupščine vlade tako, da le-to prikazujejo v slabi luči. S takim ravnanjem želi tisti večinski del slovenskega naroda, ki je to skupščino in vlado izvolil.

KRAJEVNI ODBOR SKD SODRAŽICA

Ali sem kot borec NOB garjava ovca?

So padli zaman?

V osmi številki Dolenjskega lista sem v rubriki: »Halo, tukaj Dolenjski list!« bral kritiko neke bralke, češ da to še nadalje objavljal dopise oziroma članke borec narodnoosvobodilnega boja. Tako sem se vprašal, če sem postal garjava ovca, ker sem branil slovensko domovino, zanjo preival kri in postal vojaški vojni invalid.

Iz spodnjega Posavja, kjer živim, je nemški okupator skupaj z ostalimi 54.000 preseljenci preselil tudi mene. Takrat mi je bilo 23 let, najboljša hrana za nacifašistične topove. Že naslednje leto so me nemški nacisti poklicali na vojaški nabor in me potrdili za planinskega lovca — pionirja. Kam sedaj, sem se vprašal. Ali v nemški vermaht branil Hitlerja in nacistične, v zahvalo ker so me jeseni 1941 preganili iz rojstnega doma nemški okupatorji, ali med borce — partizane, ki se borijo za svobodo narodov Jugoslavije, ali med švabobrnce, oprostitute, belogardiste, ki so prisegli Hitlerju, da se bodo borili zanje in ubijali lastne slovenske brate.

Šel sem med štajerske partizane, kjer sem bil 12. novembra 1944 ranjen na Bučah pri Kozjem v desno pljučno krilo in postal vojni invalid narodnoosvobodilnega boja. Druga zveza izhoda nisem imel. Če me ne bi nacisti klicali oziroma pozivali v nemški vermaht, bi se prav gotovo skupaj z mojimi rojaki poleti ali jeseni vrnil v domovino. Opisane razmere so me prisilile, da sem postal partizanski borec, ker nemški vojak in slovenski švabobranec nisem hotel biti. Zaradi mojega trpljenja in trpljenja tisočih živečih in zdaj že mrtvih borec pa sedaj neka dolenjska bralka grozi, da bo odpovedala časopis.

Na eni strani govorimo in pišemo o neki medsebojni spravi, na drugi strani pa hočemo blatiti vse tisto, za kar je padlo toliko slovenskih borec — partizanov. Ali so padli zaman?

O. L.

Krajani zadovoljni s predsednikom

Ne razvojni program, ampak kaj je že storil

VAS-FARA — Krajani krajevne skupnosti Kostel so nam poslali dva obsežna prispevka kot odgovor na pisanje Franca Cimpriča o delu predsednika KS Kostel, ki je bilo objavljeno v prejšnji številki Dolenjskega lista. Ker smo s prostorom omejeni, smo misli stisnili.

Franco Cimprič sporočajo, da se z njegovim zapisom kraji Kostela nikakor ne morejo strinjati. Menijo namreč, da je delo njihovega predsednika zadovoljivo, celo, da se je izkazal bolje kot predhodnik. Pravijo, da se delo Stanislava Južničja kaže tudi v dejanjih, in ne le v besedah, predsednika videvajo tudi v odročnejših krajih, s preprostimi ljudmi. Krajani menijo, da če njegovo delo ne ustrezajo članom sveta krajevne skupnosti, lahko mirno odstopijo svoje stolčke drugim. Prav je, da nastopi mlajši in učen človek, žal se nekateri s tem nočejo strinjati. Mag. Stanislav Južnič je na tem mestu komaj leto dni, pa so videli več rezultatov kot v vseh prejšnjih osmih letih. To, da še ni narejen razvojni program, jih ne gane, saj so imeli prej programov čez glavo, rezultatov pa ni bilo.

Predsednika so izvolili oni in tudi zamenjali ga bodo, če bo potrebno, ne bodo pa dopustili, da bi to storili posamezniki. Tokrat opozarjajo na problem v časopisu, čeprav menijo, da bi te stvari morali reševati samo in zgolj doma.

Krajani KS Kostel

SPET KVIZ »MLADI IN KMETIJSTVO«

Upravni odbor ZSKM je na današnji seji sprejel naslednje sklepe:

1. Podružnice ZSKM bodo organizacijsko sodelovale pri izvedbi letošnjih občinskih, regijskih in republiškega kviza »Mladi in kmetijstvo«. Tega kviza, ki povezuje mlade s podeželjem, prav zaradi organizacijskih težav zadnji dve leti ni bilo.
2. ZSKM se bo aktivno vključila v vseslovensko spomladansko akcijo čiščenja odpravljanja divjih odlagališč.
3. ZSKM se bo na svojem kongresu opredeljevala o bodočem delovanju, pri čemer so odprte vse možnosti tako za delovanje v smislu mladinskega gibanja kot kmečkega in podeželskega, za delovanje klasične politične stranke. V vsakem primeru pa bodo na vseh področjih zastopali interese kmečke in podeželske mladine.

Zveza Slovenske kmečke mladine

Francki in Katici radio, zetu pa pivo

Tretji radio je šel v Žužemberk, poslušala ga bo Francka Ožbolt

ŽUŽEMBERK — Tretja dobitnica radia Silva z dvojnimi kasetofonom je Francka Ožbolt iz Žužemberka. Njej je tokrat žreb doledil to lepo nagrado med tistimi našimi naročniki, ki so pravočasno plačali naročnino za prvo trimesečje. Ožboltovo smo hoteli presenetiti z novico in nagrado že dan pred izidom Dolenjskega lista, vendar takrat, prejšnjo sredo, nikogar ni bilo doma. Tako sva s kolegico Jožico prišla še enkrat, v četrtek, kake pol ure pred tem, preden je Ožboltova zvedela za veselo novico in že telefonirala na Dolenjski list.

»Kot vedno, sem Dolenjski list, brž ko je prišel v hišo, prelistala, a sem poročilo o zrebanju očitno prezrla. Malo zatem je prišel v kuhinjo zet in me vprašal, če mu dam za pivo, on pa da mi bo nekaj veselega povedal. Tako sem zvedela, da sem bila izžrebana.« V vesel pogovor z živahno in zgovorno Ožboltovo, po rodu Belokranjko iz Tribuče, se je ves čas odločno vmešavala vnukinja Katica. »Zjutraj je prišla k meni in mi rekla, da bo radio, ki ga imam v sobi in mi ga je za 60-letnico podarila prijateljica, njen. No, in sedaj bo res, ko sem jaz dobila novega,« se je smejala. Pri Ožboltovih je sploh veselo, saj stanujejo skupaj mama in družini sina in hčerke in vsi so bolj vesele narave.

V časopisu piše, da pri Ožboltovih berejo Dolenjski list od leta 1976, pa to ne bo držalo, ker so naročniki že precej dlje, tam od leta

Parkirišča — naša izvorna pravica

Odprito pismo izvršnemu svetu občinske skupščine Novo mesto

Ob koncu preteklega jeseni so pričeli obratovati vsi lokali ob Šegovi ulici v Novem mestu, s tem so se zaostrijo pogoji normalnega funkcioniranja na parkirišču bloka Šegova 4 — 10.

Ugotavljamo:
— da sta Pizzerija »Oaza« in »bife Kim« odprta do poznih nočnih celo do zgodnjih jutranjih ur;
— v tem času je na parkirišču po-

poln nered (npr.: parkiranje v treh kolonah, kar onemogoča normalno komuniciranje po parkirišču);

— na parkirišču se v nočnih urah pojavljajo poškodbe parkiranih avtomobilov;
— lokali še vedno uporabljajo že tako prenizko dimenzionirane kante za smeti, ki so last stanovalcev;
— zaradi prezasedenosti parkirišča je Komunalni onemogočen dostop do kontejnerjev in zato ne more odvažati smeti;

— obiskovalci »nočnih« lokalov ogrožajo javni red;
— itd...

Uresničila so se torej vsa predvidevanja, proti katerim smo protestirali že ves čas gradnje. Vsa naša opozorila pa je Izvršni svet Skupščine občine Novo mesto, kljub sklepom občinske skupščine, zavestno ignoriral (na objavljenem gradnjem dopolnilnega parkirišča je g. Preskar že očitno »pozabil«). Tudi ostali dogovorjeni sklepi niso bili uresničeni. Zato ponovno zahtevamo:

1. Obratovalni čas gostinskih lokalov sme trajati najdlje do 21. ure.
2. Obiskovalci naj vstopajo v lokale le z ulične strani. Obisk s parkiriščne strani je potrebno fizično onemogočiti (npr. z ograjo). V kolikor to ne bo zadostovalo, bomo zahtevali postavitev avtomatizirane parkirne rampe.
3. Ne nasprotujemo dostavi prek parkirišča (ob ustreznih odškodnini), vendar naj lastniki kioskov to opravljajo v dopoldanskem času (npr. od 8. do 12. ure).
4. Za svoje odpadke naj lastniki kioskov uporabljajo lastne kante za smeti v okvirih svojih funkcionalnih zemljišč ter naj se pri naših vzpostavitvi prejšnje stanje.
5. Do izpolnitve gornjih zahtev naj pristojni organi obema gostinskima lokaloma TAKOJ izdajočasne odločbe o prepovedi obratovanja.

Slovenke, podprimo še četrti vogal!

SPORED Slovenk

SPOŠTOVANE!

Uvidevate, da pri nas v mnogem ne gre tako, kakor je pričakovati. Ponižajmo se in priznamo, da je med prizadevanjem za boljši jutri premalo našega — mojega sodelovanja. Odločimo se podpreti še četrti vogal naše hiše — družbe. Pokazimo svojim dragim, da je za večji kos kruha potrebno več dela in manj političnega besedičenja. Zato je nujno v hiši našega upanja »prevrniti stojnice krivice«. Besedo si dajmo le v tem, da svoja prizadevanja usmerimo na vsa tista krizna področja, ki po obstoječih organizacijah niso upoštevana ali ne dovolj ali neustrezno v njih programih. Pomagati želimo spremeniti obličje medsebojnih odnosov. Zakon narave nas vodi v zavest, da je lahko lepše živeti tudi ob manjši pogači, če bo pravičnejše razdeljena. To želimo in organiziramo doseči združene v: Slovenski Politični Organizaciji Redoljubnih Enotnih Deklet — SPORED SLOVENK. Če gojite up in imate v rodu kaj požrtvovalnosti, se nam pridružite. Spročite svoj naslov in pripisite, da ste ob svojih že tako preobilnih zadolžitvah pripravljene storiti še kaj za skupno dobro, v dobro bližnjemu in s tem tudi sebi.

SPORED SLOVENK, Ljubljana, Neubergerjeva 18.
(za IO MAGDA VRHOVEC VRBNJAK)

Učenje prostega plezanja

Alpinistični odsek novomeškega Planinskega društva vabi v šolo prostega plezanja

NOVO MESTO — V četrtek, 12. marca, se bo v prostorih Planinskega društva na Novem trgu 4, pri pošti, ob 19. uri pričela alpinistična šola, ki jo organizira alpinistični odsek planinskega društva. Tečajniki bodo poslušali predavanja in se preizkusili v domačem plezalnem vrtcu v Luknji ter v gorah. Seznanili se bodo z osnovami varnega gibanja v visokogorju, s alpinizmom, s turnim smučanjem in z vse bolj popularnim prostim plezanjem.

Prosto plezanje se je razvilo v pravo športno panogo in tudi pri nas ima vse več privrženec. Prosto plezanje je že staro, kasneje se mu je pridružil še plezanje s pomočjo tehnike in vedno več je bilo smeri, ki so bile opremljene s klini. Toda pojavile so se težnje, da bi kline si-

ce uporabljali, vendar za varovanje. Plezalci najpogosteje niti ne plezajo v visokogorje, ampak si najraje poiščejo apnenčaste stene, visoke le nekaj sto metrov, ki pa jih je zaradi težavnosti izredno težko preplezati.

Da se športno plezanje razvija v pravo športno panogo, kažejo številna tekmovanja v prostem plezanju. Na letošnjih letnih olimpijskih igrah v Barceloni se bo športno plezanje predstavilo kot demonstracijska panoga.

Tudi Dolenjci imamo svoje plezališče. To je plezalni vrtec Luknja v Prečni. Zato se vsi, ki vas športno prosto plezanje zanima, oglasite v Planinskem društvu!

D. KRESE

Sanje Kostelca

RTV se je le zganila

VAS-FARA — Turistično društvo Kostel pridno dela in je sprejelo pred kratkim bogat načrt dela. Ob Kolpi je meja in carinki. Načrti govore o cesti ob Kolpi po slovenski strani. Zato ni čudno, da se je Kostelcu, ki je zaspal ob zanimivem televizijem programu, sanjalo...

Na Kolpi je veliko kajakov. Veslači mahajo meni, tebi, številnim kopalcem, sprehajalcem, izletnikom in turistom.

Čolni bržijo po čisti zeleni reki. Zasllišim živčav. Na obali je množica pisanih šotorov in hišic. Med njimi polno ljudi. Eni sedijo in klepetajo, drugi nekam hitijo, tretji se sončijo, nekateri pa pripravljajo kosilo.

Po večurni vožnji kajaki zavijejo k bregu, kjer je lepo urejen pristan. Peš pridejo do lepo urejenega gostišča, da si potešijo žejo in lakoto. Napis pove, da je tu turistično naselje Žaga.

Na kratko se predramim in že spet sanjam naprej...

Kombi s kajaki vozi po lepi cesti. Številni ribiči ga pozdravljajo. Pred Faro se valovi zlato rumeno klasje. Veliko ga je... Po krajšem plavanju in igranju tenisa se spet prične počitek. Premaga me lahkoten dremež. Vidim prostor ob vodi. Mnogo odraslih in otrok. Ploskajo. Nekdo reže belo-modro-rdeč trak. Pa saj to je nova šola! Lepi hodniki, vzorna opremljeni prostori, sodobna knjižnica, računalniki in še in še.

Znanec mi predlaga, da bi šla peš do Pirč, kjer je mejni prehod. Tam se že svetijo napis bankne, menjalnice, restavracije, turistične agencije. Veliko novih objektov je. Po klepetu s carnikom predlaga znanec, naj bi krenila kar peš po novi cesti po slovenski obali Kolpe do Kuželja...

... toda takrat se prebudim. Sonce je že daleč za hribi in hladen piš mi boža telo... So bile vse to res le sanje?

FRANC CIMPRICH

• Masa hoče to, kar razume, ali kar je po njenem okusu. (I. Mrak)

• Moja domovina je slovenski jezik. (B. A. Novak)

• Razkol Slovencev na črno-rdečo opcijo lahko ohromi Slovenijo za daljše obdobje. (Pinar)

• Kritiki je kot mokra odeja, ki zmoli vse, česar se dotakne.

• Slabi zakoni so najhujša oblika tiranije. (Burke)

• Tirani so v naših dneh največji pridigarji svobode. (Börne)

Grožnja zalegla

RTV se je le zganila

LOŠKI POTOK — Že večkrat smo poročali, da Potočani brezposelnosti že natanj dve leti vodijo s TV Slovenija pisni in besedni boj, da bi dokončno uredili drugi program. Na nedavnih zborih vaških skupnosti je bil sprejet nepreklicen sklep, da prizadeti s 1. februarjem prenehajo plačevati naročnino in o tem obvestijo vodstvo televizije.

Reakcija je bila nenavadno hitra. Že 19. februarja je začela tehnična ekipa meritve na najbolj ogroženih delih. Ugotovili so, da je stanje še bolj porazno, kot ga navajajo razne pritožbe in predlogi.

Ugotovljeno je, da so nekatere tehnične rešitve izredno na nizki stopnji. V vasi Retje je npr. pretvornik postavljen na privatni hiši, kjer pa je zaradi nekaterih dodatnih prezačevalnikov zelo močnej za lastnika in ga je nujno odstraniti. Rešitev bi bila relativno hitra. Večji problem pa je v vasi Mali Log. Tam so ugotovili, da je tudi prvi program zelo moten. Verjetno bo potrebno postaviti nov stolp in nanj namestiti pretvornika za oba programa.

Na podlagi računalniško obdelanih podatkov tehnične ekipe bodo pristojne službe izdelale konkretne načrte in sestavile finančno konstrukcijo. Po zadržanju vodje tehnične ekipe g. Strleta televizija že ima v načrtu izboljšanje signala v Loškem Potoku, začudenje pa je izrazil nad zatečenim stanjem in tudi krajani se sprašujejo, kdo je odgovoren za pomanjkljivo izvedena dela, saj so k temu pred leti tudi sami prispevali ne tako majhne zneske.

Gotovo bo tudi to pot glavni problem denar. Stanje, kakršno je, pa je nevdružno in bojkot naročnine samo vrh ledene gore.

A. KOŠMERL

Potoške vesti

• LOŠKI POTOK — Po podatkih KS je bilo pri lanskem popisu 1644 prebivalcev. V letu 1991 je bilo rojenih 27 otrok, in sicer 15 dečkov in 12 deklic. Umrla je 29 občanov.

• Kraj premore dve smučarski skakalnici. 25-metrška je stara Bloudkova mojštrovina, nova, 65-metrška pa je delo inž. Goršaka. Žal obe že nekaj let samevata predvsem zaradi mlajših zim, kar je pravi čudež, saj je visoko ležeči Loški Potok slovel po dolgih in mrzlih zimah.

• TV prenosi olimpijskih iger so resnično snežni, saj je znano, da vsaj tretjina naročnikov izredno slabo ali pa sploh ne sprejema drugega programa TV Slovenija.

• Zanesljivo se je izvedelo, da je v teh dneh zasedal pustni parlament. Pravijo, da je bila udeležba popolna (kar v Sloveniji ni v navadi). V tajnosti pa so ostala imena.

• V teh dneh je zopet več slišati o popularni instrumentalno-vokalni skupini Sijaj iz Loškega Potoka. Znano je, da se jim včasih posreči nastopiti tudi po dvakrat na leto. Kaj jih je to pot spodbudilo, lahko le ugibamo. Morda je kriv bližnji pust ali pa pomlad.

A. K.

Klic študentke v sili

Kmalu bodo minili štirje meseci od nekega novembrskega petka, ko sem kot ponavadi za vikend prišla domov iz Ljubljane. Srečna, da spet vidim vse svoje, začnem veselo klepetati. Pa me mami kmalu prekine: »Veš, nimaš več štipendije iz združenih sredstev. Si dobila po pošti.« Gledam jo. Saj ni mogoče! Takoj najdem modro kuverto, ki skoraj nikoli ne pomeni nič dobrega, in berem. Spročajo mi, da so z novim zakonom o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti za mojše leto 1991/92 začeli veljati novi pogoji za pridobitev štipendije iz združenih sredstev (po novem: republiške štipendije). Najpomembnejša sprememba pa je pri določanju materialnega cenusa za pridobitev štipendije. Republiško štipendijo dobivajo le tisti študentje, pri katerih osebni dohodki ne znašajo več kot 5.680,00 tolarjev bruto na družinskega člana v tretjem trimesečju. Jaz ta cenusa presegam (celo za nekaj tolarjev) in sem tako ostala brez štipendije.

Groz! Nikoli si nisem mislila, da bom kdaj, štipendijo izgubila, saj sem jo dobivala vso srednjo šolo in eno leto na fakulteti, in to ne prav majhno, kar pomeni, da sem bila do nje upravičena. V družini je zaposlen le oče, in to kot delavec. Mami pa je doma, saj imamo majhno kmetijo, mlajša sestra hodi v 3. letnik gimnazije v Novem mestu in je tudi izgubila štipendijo, sestra dvojčica pa je v službi, vendar se sploh ne šteje več v družino, ker se (naj bi se)

preživljala sama. Tako se mi zdi res čudno, da presegam cenusa. Ampak ga. Težko sem se s tem sprizajnila (v resnici se še nisem), čeprav štipendije nisem izgubila samo jaz, ampak kar 14.217 mladih ali 26,9% vseh prosilcev.

Toda imela sem upanje. Kot večina drugih, ki smo bili zavrženi, sem napisala pritožbo in nestrpna čakala odgovor. Zaman. Minila sta najmanj dva meseca in nekateri moji znanci so že dobili odgovor — vrnili so jim štipendijo. Jaz pa ne. Ko mi je bilo čakanje dovolj, sem se zanimala na Zavodu za zaposlovanje v Novem mestu. Odgovor: tiste pritožbe, ki jih niso mogli razrešiti, so poslali v Ljubljano in jih bodo tam. A tako, torej mogoče le še ni vse izgubljeno. Spet čakam in upam. Po kakem mesecu in pol se mi zdi, da sem odgovornim pustila dovolj časa, in se grem spet zanimati na Zavod za zaposlovanje. Neka gospa mi prijazno razloži, da je bilo pritožb preveč, tako da so v Ljubljani videli, da bo ta zakon in seveda cenusa potrebno spremeniti. Ta predlog bo šel v skupščino, kjer bodo skušali po svojih najboljših močeh (kot vedno) rešiti problem. To pa lahko traja od nekaj mesecev do enega leta.

Zdaj pa spet čakam in prosim Boga, da bi odgovorni za štipendijsko politiko čimprej rešili ta problem in meni in še mnogim drugim nesrečnikom olajšali ta »lepa in brezskrbna« študentska leta.

LIDIJA MURN

Bogomil Lilija

V 79. letu je umrl nekdanji sodelavec Dolenjskega lista Bogomil Lilija. Bil je Dolenjec s Polniška in rad je imel Novo mesto in Novomeščane. Tam je preživel vsa otroška in dijaška leta. Učiteljske je obiskoval v Ljubljani, potem pa učiteljeval na Dolžu, v Rrovat nad Logatcem. Med vojno so ga okupatorji izgnali v taborišče v Italijo, od koder se je s pomočjo dobrih ljudi rešil in zbežal v Svico. V Svici je osnoval pevski zbor in z narodnimi pesmimi so nastopili na radiu, da bi predstavili domovino skozi glasbo in kulturo sploh.

Vse svoje življenje je bil učitelj po duši in srcu, čeprav po vojni ni bil več šolnik, bil pa je ves čas povezan s šolami in izobraževanjem v Postojni, v Novi Gorici, v Domžalah, kasneje pa tudi kot urednik različnih glasil "Jadrana", "Krkinega Farmisa, Novolesovega glasila, Luškega glasnika in Tomosovega glasila v Kopru. Imel je rad vse ljudi in z mnogimi se je dopisoval tudi zaradi znank, saj so bile njegove konjčke.

Pred tremi meseci mu je umrla žena Angelca Oražen — Lilija, ki je tudi bila učiteljica. Izguba žene ga je zelo prizadela.

Amalija Gregorčič

Prejšnji četrtlet smo zadnjič pospremili k zadnjemu počitku dobro in skrbno Gregorčičevo mamo. Rodila se je pred 81 leti pri Patetovih v Rodinah v številni kmečki družini. Že v mladosti je bila zelo vesela narave, še posebno je rada prepevala. Ker doma ni bilo kruha, je morala po svoj vsakdanji kruh na takratno grofovsko posestvo v Lansprežu. Spoznala in poročila se je z Alfonzom Gregorčičem z Gomile. Rodila je pet otrok. Veliko je pomagala partizanom, ko so iskali zatočišče, hrano in obleko.

Nato sta si z možem zgradila dom na Gomili. Malka se je aktivno udeleževala družabnih srečanj pri ZZZ, pri upokojencih, poleg tega pa je imela široko srce za mirensko zeleno bratovščino, saj je bil njen pokojni mož Alfonz član te lovske družine, potem pa so nadaljevali tudi njegovi sinovi. Pred nekaj leti je izgubila sina, starega okrog 50 let. Zelo jo je prizadelo.

Malko bomo pogrešali vsi, saj je bila skromna in imela za vsakogar prijazno besedo. Ostala nam bo v lepem spominu.

R. M.

Ta naš ubogi standard

Vsakokrat, ko pridejo naši iz Nemčije na dopust, me svak Ivo spravi v zadrego. Med nepomembnim klepetom navzre vprašanje, ki je pri nas neumestno, tabu tema: koliko časa delaš za kilo kruha? Ne vem, pravim in zardim do ušes. Potem mi on kramljuje natrese kot iz rokava do minutke natančne podatke, v kako kratkem času on zasluži gajbo piva, klobuk, enoročno pipo, avto... Saj račun je preprost, ceno artikla deliš z urno plačo, pa veš odgovor. Toda, ljuba duša, kdo pri nas dandanes ve, koliko plače bo dobil — če jo sploh bo — in kdo pozna dnevene cene izdelkov? Ni ti trgovci ne!

Seveda pa svak Ivo ni pohujšljiv brez razloga. Rad bi moje podatke primerjal s svojimi in se pri tem malce pobahal. Ne boš! Tako pri nas nihče ne razmišlja, preprosto nismo jemali! To bi bilo demagoško in bogokletno!

Evropske primerjave upoštevamo samo pri svežih cenah monopolnih dobrin. Pri datjavah pa spet ne, ker so naše višje od evropskih. Le zakaj? Osvetlino stvar z nazornim primerom.

Delavec Francelj raje po globokem kanalu, kot bi iskal zlato. Medtem ko on vihti kramp in lopato, hodijo okrog jame trije, ki mu dajejo

navodila, merijo in računajo njegov delovni učinek, mu obljubljajo za presežek norme udarniške dodatke in mu obenem grozijo z odpustom. Četrti, sindikalist, pa v pisarni piše referat o delavskih pravicah.

Pri vsem tem nikomur, niti Francelju, ne kapne, da bi pravzaprav eden zlahka izmeril in ovrednotil, kar bi vsi ostali nakrampali.

Tisti, ki pišejo zakone, trdijo, da je tako prav in pošteno, od vekomaj do vekomaj. In vendar ni povsod tako. Delavec Franz dobi za enako opravljeno delo kot naš Francelj desetkrat več! Pa za to ni zaslužen Franz niti kriv Francelj. Naša oblast nima časa za Francelja in njegove skrbi, saj je preveč zaposlena z lastnimi zdrahami. Imamo ministra, ki je pristojen za Slovence po svetu, za Slovence v Sloveniji pa ni nikogar.

Ja, mudi svak je šel pravočasno čez Karavanke in je že dolgo gospod. Zdjaj, ko ihtavo rinemo tja vsi tovariši, je huda gneča, a ne gre, čeprav je tunel prazen. Z nizkim standardom in z visokimi davki ne bo šlo. Šele ko bo oblast uvidno znižala davke in svojim državljanom zvišala standard, bomo uspešno zakorakali proti Evropi. Tako rad bi tudi jaz vprašal Iva tisto nesramnost... Naj še on malo zardil!

D. Š.

Jamarji imajo za sabo bogato leto

Dolenjsko jamarsko društvo Vinko Paderšič-Batreja Novo mesto praznuje letos 30-letnico delovanja — Za obletnico ostali brez potrebnega prostora

Najmočnejše dolenjsko jamarsko društvo JK Vinko Paderšič — Batreja Novo mesto praznuje letos 30-letnico delovanja. Na občnem zboru minulo sredo so člani pregledali lanskega dela in zastavili program dejavnosti v letu svoje 30-letnice.

Minulo leto so jamarji nadaljevali raziskave na področju Radohe, v Beli krajini, na Kočevskem Rogu in drugod. Organizirali so 39 jamarskih ekskurzij, raziskovali ali snemali pa so v 56 jamah. Štirje člani kluba so jeseni sodelovali na slovenski odpravi v brezno Torco Urreliello v Španiji, v kateri so člani kluba prvič prestopili magično globino 1000 metrov.

Sodelovanje s TO se je okrepilo zlasti v času vojne. V Mihovško jamo so peljali ekipo UNZ, in sicer za potrebe občinske preiskovalne komisije o pobojih. Sodelovanje s štabi civilne zaščite Novo mesto in Trebnje pa je kot že mnogo let potekalo po ustaljenem redu. Žal so ob 30-letnici kluba ostali brez prepotrebnih prostorov za skladiščenje

opreme, ki so jih imeli v nekdanji strazarnici skladišča v Zabji vasi. Ob začetku vojne so jih namreč odstopili enotam TO, vendar jih po lastniškem zapletu s krajevnim skupnostjo Zobja ves niso dobili nazaj. Mar jamarji po 30-letnem delu in nešteti na novo odkritih jamah ter mnogih posredovanjih in reševanjih res zaslužijo to?

Reševalna skupina Dolenjske, sestavljena iz članov JK Novo mesto, je imela dve vaji, udeležili pa so se tudi republiške vaje v Trnovskem gozdu. Jeseni so začeli člani kluba nadvse zanimivo akcijo, to je z iskanjem in dokumentiranjem prezimovališč posameznih vrst netopirjev v jamah, ki jih je žal vse manj.

V letu 1992 bodo nadaljevali raziskovalno delo, še posebej pa se pripravljajo na svečano praznovanje 30-letnice kluba. Tako je njihova želja izdati pu-

blikacijo Dolenjski kras 3, vendar jih tarejo finančne težave. Ob obletnici bodo Novomeščani tudi organizirali tradicionalnega srečanja dolenjskih jamarjev (Dolenjski jamarski tabor), reševalna skupina pa bo nadaljevala s svojim delom; v povezavi s štaboma CZ Novo mesto in Trebnje želijo člani izboljšati dosedanj način reševanja z visokih zgradb na jamarski način.

Pred občnim zborom so si člani JK in drugi ogledali multivizijsko predstavo »Terra Mystica« člana kluba Bogdana Kladnika. Ob občnem zboru so izdali bilten 91, v katerem opisujejo svoje delo in raziskane jame in objavljajo poročila. Še posebej pritegne bralce opis izredno redkega kraškega fenomena, to je periodičnega ponornega slapa v breznu Pečenevka (Zumberška gora) izpod peresa Andreja Hudoklina.

TOMAŽ BUKOVEC

JAVNA ZAHVALA IZGNANCEV

Izvršilni odbor Društva slovenskih izgnancev je na seji 25. februarja zelo ugodno ocenil organizirano akcijo včlanjevanja v društvo. Z izpolnjevanjem pristopnih izjav na krajevnih uradih in skupnostih, v župnijskih uradih in organizacijah ZB je bil tako evidentiran velik del še živečih izgnancev, ki so bili prve žrtve nacistične raznarodovalne politike v obdobju 1941—1945. Zato se izvršilni odbor javno zahvaljuje občinskim izvršnim svetom, Nadškofjskemu ordinariatu v Ljubljani, Škofjskemu ordinariatu v Mariboru, republiškemu in občinskemu odboru ZB in sredstvom javnega obveščanja za velokodušno pomoč in sodelovanje v tej akciji. Posebna zahvala vsem posameznikom v navedenih institucijah za osebno angažiranje v tej akciji.

Za Izvršilni odbor: SLAVKO KUNEJ

KAMERA ODKRIVA — Navkljub velikemu številu potnikov in drugih obiskovalcev sevniške železniške postaje bi lahko trdili, da železničarji lepo skrbijo za čistočo in hortikulturno ureditev okolice postaje. Ali je torzo od Rogovega kolesa (čezenj je menda zapeljal avto), ki je že kakšen teden na ogled na zelenici ob postaji, poskus nove nekoliko modernistične kulturne ponudbe ali spremenjenega odnosa do okolja? (Foto: P. Perc)

Belokranjsko gradbeno podjetje BEGRAD ČRNOMELJ

Zadružna cesta 14 Črnomelj

KOMERCIALNI SEKTOR

razpisuje prosto delovno mesto za nedoločen čas

POSLOVODJA TRGOVINE GRADBENEGA MATERIALA

Pogoji: V. stopnja strokovne izobrazbe-smer poslovodja, 3 leta delovnih izkušenj na podobnih delih.

Prijave sprejema splošno kadrovska služba podjetja v 8 dneh po objavi razpisa.

Minister Vencelj pa v kot

2. zasedanje otroškega parlamenta vzor pravim parlamentarcem — Najbolj jih je slišal dr. Peter Vencelj

LJUBLJANA — »Gospod Vencelj, doklej boste še greli svoj stolček. Lani so vam stavkali dijaki, stavkajo vam učitelji, vse to pa se lomi na naših hrbtih. Nehajte že eksperimentirati z nami«, je kar naravnost šolskega ministra vprašala Petra Ganc, učenka 8. razreda osnovne šole Jurij Dalmatin iz Krškega. Petra pa ni bila edina, ki se je tako upala izraziti svoje nezadovoljstvo. Minuli petek so malo dvorano splošne Republike Slovenije zasedli poslanci 2. otroškega parlamenta iz 60 slovenskih občin in vse povedano še zdaleč ni bilo »otroško«. Čeprav je parlament sklical dr. France Bučar v imenu slovenske skupščine, ga zaradi drugih pomembnosti ni bilo v dvorani, zato pa so z mladimi skupaj sedli dr. Dušan Plut, Borut Pahor in podpredsednik izvršnega sveta Matija Malešič. Slednji je na poziv vo-

diteljce Vike Potočnik tudi prvi moral za govorniški oder.

Tema 2. otroškega parlamenta je bila »Prosti čas mladim«. Med prvimi so svoje probleme povedali Novomeščani. »Edini bazen v Novem mestu je večji del leta brez vode, ker je njegovo vzdrževanje predrago«, je povedala Katarina Klepec, Bojana Novak je govorila o tistih mladih Novomeščanih, ki se zavzemajo za mladinski klub, Miro Brudar iz novomeške delegacije pa je odprl problem telovadnic v šolah. Mladi poslanci iz Črnomlja so odgovorne vprašali, kdaj se bodo lahko svobodno spet kopali v Kolpi, da jih meja s Hrvaško ne bo ovirala. Takoj jim je odgovoril predstavnik ministrstva za notranje zadeve in pojasnil, da je že dogovorjeno, da bo Kolpa meja le na zemljevidu. Ribničani so vprašali, kaj bo z objekti armade, ki bi jih lahko uporabili za dejavnosti mladih. Tudi Kočevska delegacija se je zavzela za športne objekte.

Sicer pa je osnovna tema pogovora o prostem času kaj hitro prerasla v kritiko ministra za šolstvo. Minister dr. Vencelj je otrokom zagotavljal, da republika namenja dovolj denarja za interesne dejavnosti, otroci pa so dokazovali nasprotno. Povedali so, da šole nimajo računalnikov, otroci morajo celo sami plačevati papir za šolske naloge, krede, žarnice za pisalnice. V šolo v naravi bo letos odšlo precej manj otrok kot lani. Še bolj tragično dejstvo našega vsakdana je izrazila ena od poslank z besedami: »Kje preživeti prosti čas, je pomembno vprašanje, toda najhuje je, če ga privržljiva lačen. Šolsko malico si lahko privoščijo čedalje manj otrok.«

J. PAVLIN

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 19. do 22. februarja so v naši porodnišnici rodile: Vesna Kočvar iz Petrove vasi — Roka, Alenka Urbančič iz Gor. Polja — Jasmino, Ivana Zajc iz Dol. Lanknic — Andrejo, Janja Jarc z Malega Vrha — Klavdijo, Sonja Miklavčič iz Trebnjega — Matiča, Irena Kobe iz Gabrja — Dejana, Milena Šenk iz Jerman Vrha — Rosana, Jožefa Plut z Dol. Dobravice — Mateja, Slavka Bučar z Selišč — Sanjo, Jelka Frančič iz Šmalčev vasi — Benjamina, Antonija Šiško s Kržišč — Lidijo, Angelka Rapovž iz Strmca — Boruta, Lidija Janc iz Ravnega — Uroša, Sonja Štamcar z Vrhpeči — Žigata, Mateja Malnar iz Gabrja — Denisa, Vesna Težak iz Slamne vasi — Matjaža, Stana Brkič z Velikega Slatnika — Aleksandra, Marja Strmec iz Breze — Špelo, Doroteja Šiško s Sel — Petro, Helena Bevc iz Senterjerne — Gašperja, Mojca Fiftol z Vrha pri Ljubnu — Teo, Marija Štrumbelj iz Trebče vasi — Klavdijo, Andreja Šuštaršič z Vrha pri Senterjerne — Roka, Jožica Štrajnar z Dvora — Barbaro, Anica Štamfelj iz Prečne — Sanjo, Irena Retelj iz Vel. Bučne vasi — Simona, Draga Žitnik iz Šmarjeških Toplic — Denisa, Franciška Zoran iz Gor. Kamenja — Urško, Rosema Čovič iz Črnomlja — Mirelo, Jožica Šuštaršič iz Dol. Prekope — Simona, Olga Nemanjč iz Božakovega — Tadejo, Ana Štefanc iz Predgrada — Sonito, Marjeta Robek iz Dol. Kamenc — Aljo.

IZ NOVEGA MESTA: Silva Kotar z Broda 55 — Tadeja, Vesna Terzić iz Slavka Gruma 74 — Jaša, Dagmar Mišjak, Nad mlini 18 — Aljaža. Čestitamo!

PODMLADEK OPOZICIJE — Tudi poslanci drugega otroškega parlamenta iz novomeške občine, Bojana Novak, Katarina Klepec in Miro Brudar (od leve proti desni), so zastavili kar nekaj vprašanj v upanju, da se bo že med letom kaj premaknilo. (Foto: J. Pavlin)

Nočemo v past

Pred preverjanjem znanja osmošolcev

Slovenski osnovnošolski zajeji ravnatelji s svojimi zajeji učiteljskimi zbori so decembra lani poslušno izpeljali »od zgoraj« vsiljeno frontalno preverjanje znanja učencev 8. razreda. In zdaj pokorno čakamo — ali bolje, ob siromašenju nalog vzgojnega področja krepimo izobraževalno področje — na naslednje preverjanje.

Kljub sorazmerno dobrim rezultatom je nekaj članov našega zbora le pokazalo, da nima zajejega »značaja«. Na učiteljski konferenci smo izrazili svoj odklonilni odnos do takega in tako vpejanega preverjanja znanja, saj se vsi le ne pustimo ujeti v past.

Že res, da je bil učencem s poskusnimi testi omogočen pogled v bodočnost. Res je tudi, da so bili učenci naše zajeje šole pri preverjanju znanja v domačem okolju bolj sproščeni, kot bi bili v tujem, sovražnem svetu. Vendar je še druga stran medalje.

Strokovnih argumentov proti zunanemu preverjanju znanja osmošolcev je mrgolelo decembra 1991 v časopisju, predvsem v Delu. Predstavili so jih: dr. Darja Piciga, mag. Marjan Šetinc, dr. Jože Širec, Oddelek za pedagogiko na Filozofski fakulteti, dr. Cveta Razdevek-Pučko, svetovalni delavci ljubljanskih šol in drugi.

Naš zajeji učiteljski zbor — vsaj tisti deformirani del — se zoperstavlja nestandardiziranim testom znanja, vsiljenim z Okrožnico Ministrstva za šolstvo in šport. Ekstremno preverjanje znanja namreč terja, da učenci obvladajo »z učnim načrtom določene učne vsebine«, kar pomeni, da je vsebina učni cilj sam po sebi. Mi pa trdimo, da je učna vsebina le sredstvo, nosilna komponenta učnega procesa.

Mi nimamo poprečnih otrok, mi imamo samo individuum. Neposlušni učitelji razvijamo ustvarjalne sposobnosti otrok, človekovo individualnost. Nam je potrebna distanca, kritičnost, suveren odnos učitelja do učne vsebine. Mi si najprej zastavimo učne cilje, nato poiščemo učne vsebine.

Učitelji naše zajeje šole opozarjamo na tri pomembne stvari. Frontalno preverjanje znanja — s svojim nerazčiščenim razmerjem med učno vsebino in učnimi cilji — tlačiti učitelja v obremenjenost z učnimi načrti. Tako »skupinsko« preverjanje je korak nazaj, saj bodo odmrli popki iniciativnosti, inovativnosti, ustvarjalnosti, zagnanosti učitelja. Z zunanjim preverjanjem znanja bodo ugasnile vabljuje, a očino varljive lučke svobode učitelja, svobode v mejah njegove strokovnosti, seveda.

Drzujemo si celo svetovati svojemu ministrstvu za šolstvo in šport. Posvetujte se s pristojnimi strokovnjaki in institucijami! Dajte nam standarde znanja za vse učne predmete. Skratka, poglobite se v spremenjeno funkcijo šole!

M. Š. učiteljica zajeje šole

MLADI DOPIŠNIK

PRIKAZNI RDEČEGA ZMAJA

Po mnogih letih je na šoli zopet zaživel dramski krožek. Povod je dala tovariška zgodovina, ki je po dolgem prebiranju knjig izbrala najustreznejšo temo, Prikazni Rdečega zmaja. Največ igralcev je iz sedmega razreda, če bi igra uspela, bi bil izkupiček namenjen predvsem njim, porabili bi ga za končni izlet. Delo poteka po načrtih kljub vsem težavam, ki se pojavijo ob tako resnem delu. Upamo, da si bomo delo, ki ga nameravamo uprizoriti, ogledali že meseca aprila. Želimo jim čimveč uspehov.

MOJKA VOGRIN in MELITA SUMRAK 8. r., OŠ Globoko

GLASBILA V ČITALNICI

Ja, res zveni malce čudno. Marsikdo bo rekel: saj v čitalnici so knjige in ne glasbila! Predstavil in prinesel jih je gospod Škrbič. Ima jih zelo veliko, saj jih zbira že 37 let. Videli smo večinoma bolj stara glasbila. Na nekatera je tudi zaigral, da smo slišali, kakšen zvok imajo. Spoznali smo tudi nekaj glasbil drugih ljudstev. Povedal nam je, da če bi prodal eno violino, bi lahko kupil mercedesa, on pa ima rajši glasbila. Razstava mi je bila zelo všeč, saj kaj takega ne vidim vsak dan.

MATEJA PAVLIN 6. c. OŠ Bršljun

SODELOVALI SMO V ODDAJI KLUB KLOBUK

V oddaji Klub klobuk, ki jo vodi Robert Bogataj in Meta Ornik-Trobič, smo bili povabljeni člani novinarskega in likovnega krožka. Ko sta bila Robert in Meta že namaskirana, smo odšli v studio. Z njima smo se pogovarjali in prebrali tudi nekaj ugank in pesmic iz našega glasila. Na koncu sta Lidija in Karmen na kitaro zaigrali še klobučniško pesem, ki sta ju sami sestavili in uglasbili. Robert in Meta sta jo poimenovala za klobučniško himno.

DARKA AHLIN 6. r., novin. krožek OŠ Šentupert

OBISK PREDSTAVE

V sredo, 19. februarja, smo učenci šestih razredov naše šole imeli kulturni dan. Najprej smo delali v skupinah, nato pa smo si ogledali predstavo »Skrivni dnevniki Jadrana Krta« gledališča iz Celja. Predstava je bila večini učencev všeč, saj govori o problemih mladostnikov. Učenci, ki obiskujemo dodatni pouk iz slovenščine, smo imeli srečo, da smo se pogovarjali z glavnim junakom predstave, igralcem Renatom Jenčkom. Izvedeli smo veliko zanimivega. Dovoljenje za izvedbo te igre so dobili v Angliji. Avtor pesmi je ljubljancem Tomi Ravh. Igralci so doma iz različnih krajev Slovenije. Ta igra je bila odigrana že petnajstkrat. Po pogovoru nam je prijazen sogovornik dal še avtogram. Takih kulturnih dnevoev si še želimo.

Učenci dodatnega pouka iz slovenščine OŠ Šmihel, Novo mesto

NA PLESNEM VENČKU

V naši telovadnici v Krmelju smo imeli plesni venček. Na tej priložnosti so nastopili tisti učenci in učenke, ki so obiskovali plesni tečaj. Svoje znanje pa so pokazali še starejši plesalci iz Novega mesta. Bil sem ponosen na brata Tilna, saj je bil s plesalko Marjetko Logar zelo uspešen. Udeležila se bosta tudi telmovanja v Novem mestu. Presenetil so nas plesalci iz Novoga mesta. Pokazali so veliko plesnih sposobnosti. Ker mi je bila prireditev všeč, sem se odločil, da bom tudi jaz plesal.

FADEJ KLATNUS 3. r. OŠ Krmelj

SUPER POČITNICE

Odločila sem se, da bom zimске počitnice preživela doma. V zimskem počitniškem programu, ki so ga organizirali v kinodvorani v Črnomlju, sem obiskovala kuharski tečaj. Z delom smo začeli v torek in se sestajali vsak dan do petka. Naučili smo se peči pizzo, planinsko omeleto, pogao, pomfri, razne zrezke, palačinke, kalamare, delali pa smo tudi sadne kupe. Ob koncu tečaja smo se posladkali s slaščicami, ki smo si jih pripravili. Bilo je izvrstno!

JOŽICA MIŠICA OŠ Loka, Črnomelj

PREMOČENI IN PREMRAŽENI

V petek je bil športni dan. Zbrali smo se pred šolo in odšli nato v Mrzlo dolino. Najprej smo si naredili stezo za sankanje, potem smo se vsi veselo pogнали po njej. Fantje smo si naredili tudi skakalnice. Spust po njej je bil prijeten. Skakali smo daleč. Z nami se je sankala tudi naša tovarišica. Domov smo prišli vsi premočeni in premraženi.

LUKA ŠVAJGER 2. d. OŠ Šmihel Novo mesto

NOVOTEHNA

Podjetje NOVOTEHNA Trgovina na debelo in drobno p.o. Novo mesto, Glavni trg 10,

ponovno razpisuje po sklepu generalnega direktorja naslednja prosta delovna mesta:

1. direktor veleprodaje za 4-letno mandatno obdobje

Razpisni pogoji:

- visoka šolska izobrazba tehniške ali ekonomske smeri
- najmanj 3 leta delovnih izkušenj na vodilnem ali vodstvenem delovnem mestu

2. direktor maloprodaje za 4-letno mandatno obdobje

Razpisni pogoji:

- visoka ali višja šolska izobrazba tehniške ali ekonomske smeri
- 3 oziroma 5 let delovnih izkušenj na vodilnem ali vodstvenem delovnem mestu

Pisne prijave z dokazili naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov: Novotehna, Trgovina na debelo in drobno p.o., Splošni sektor, Glavni trg 10, Novo mesto. Prijavljene kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po sprejemu odločitve o izbiri.

Trgovina d.o.o.
Cesta prvih borcev 46,
Brežice

vam v svoji prodajalni nudi:

- * 5% popust ob nakupu nad 1.000 SLT
- * 10% popust ob nakupu nad 2.000 SLT
- * ugodne cene kozmetičnih izdelkov in čistilnih sredstev
- * vsak dan svež kruh

Delovni čas: vsak dan od 8. do 20. ure, ob nedeljah od 8. do 13. ure.

Sprejemamo tudi CRDI!

Trgovina na debelo in drobno

NOVOTEHNA

p.o. Novo mesto, Glavni trg 10

objavlja

PRODAJO NEPREMIČNINE Z ZBIRANJEM PISNIH PONUDB

Podjetje Novotehna proda del poslovno-stanovanjske stavbe na Partizanski cesti 8 v Novem mestu, parcelna številka 466, k.o. Kandija, najboljšemu ponudniku.

V objektu je 217,38 m² stanovanjskih in 266,03 m² poslovnih površin. Prostori so delno zasedeni, izpraznjeni pa bodo v skladu s predhodnimi dogovori.

Začetna cena za 1 m² površine znaša 250 DM v tolarski protivrednosti po srednjem tečaju Banke Slovenija na dan plačila. Izbran bo ponudnik, ki bo ponudil najvišjo ceno in najugodnejše pogoje plačila kupnine. Kupec plača prometni davek in stroške prepisa. Za licitacijo velja načelo »videno — kupljeno«.

Ogled prostorov je mogoč po predhodnem telefonskem dogovoru na telefon 068/21-737, int. 32.

Pisne ponudbe bomo zbirali do 20. 3. 1992. Ponudbe pošljite na naslov: Novotehna, trgovina na debelo in drobno, p.o., Glavni trg 10, Splošni sektor, s pripisom »za komisijo«.

PIENNE-ZODU, d.o.o., Novo mesto, Belokranjska 26

Mešana družba proizvodne dejavnosti iz Novega mesta po sklepu upravnega odbora razpisuje prosto mesto

direktorja družbe

Pogoji:

- diplomirani strojni inženir ali diplomirani ekonomist
- aktivno znanje angleščine in vsaj pasivno italijanščine
- najmanj 5 let delovnih izkušenj v gospodarstvu na vodilnih ali vodstvenih delih s sposobnostjo organiziranja dela
- komunikativnost in uglajenost v kontaktiranju
- starost največ 45 let

Kandidatu zagotavljamo odlične delovne pogoje, kreativno in dinamično delo doma in v tujini ter plačo po dogovoru. Prijave z dokazili pošljite v 8 dneh po objavi pod oznako »mešana družba«.

KDAJ NASTOPI NOVI GOZDARSKI INŠPEKTOR?

SEVNICA — Ali so pristojni, od občinskih izvršnih svetov, do sveta posavskih občin in tudi GG Brežice, storili dovolj, da bi Medobčinski inšpektorat Krško po smrti dosedanjega gozdarskega inšpektorja inž. Nika Zalokarja končno le zapolnil vrzel z novim strokovnjakom? To vprašanje je občinski odbor Zelenih Sevnice naslovil sevniki občinski skupščini. Zelene tudi zanima, kakšni so osebni dohodki v gozdarstvu, kjer tarnajo o nizkih prejemkih, odvečni delovni sili, prejemki v inšpekciji pa bojda tudi niso dovolj vabljivi. Je bilo zato toliko neuspešnih razpisov za novega gozdarskega inšpektorja v Posavju? S takšnim stanjem imajo vsi škodo, menijo Zeleni Sevnice.

IZ KOLPSKE DOLINE

• PETRINA: STREHA NA CARINI

— Pred kratkim je dobila obmejna carinska postaja v Petrini streho nad zabojniki carinske in obmejne miličniške službe in tudi nad obema krakoma ceste pri tej postaji. Tako je možen pregled tovora ob vsakem vremenu.

• VAS: DOBRA UDELEŽBA — Kar 20 od skupno 28 članov Turističnega društva Kostel se je udeležilo nedavne skupščine društva. Sestanka se je udeležil tudi znani zeliščar Ivan Maršič iz Škofljice, ki je član tega društva in ima na tem območju sodelavce, ki zanj nabirajo in pakirajo zelišča.

• JAKŠIČI: VODOVOD BO LETOS — V vasi Jakšiči bodo letos odprli vodovod.

• ŽAGA: ŠE BREZ VODE — Čeprav je žaga vas ob Kolpi in potoku, se vaščani pritožujejo, da poleti ob suši nimajo pitne vode in jo morajo sem voziti od drugod.

Agencija občine Črnomelj za razvoj

razpisuje prosta dela

DIREKTORJA AGENCIJE

Razpisni pogoji:

- da ima končano višjo ali visoko šolo družboslovne ali tehnične smeri,
- da ima tri leta delovnih izkušenj na vodilnih oz. odgovornih mestih,
- da pasivno obvlada en svetovni jezik,
- da ima osnovno znanje s področja računalništva.

Kandidati naj predložijo program razvoja agencije.

Pisne prijave z dokazili naj kandidati pošljejo v 10 dneh po objavi na naslov: Agencija občine Črnomelj za razvoj, Trg svobode 3, Črnomelj. Kandidate bomo o izbiri obvestili v 10 dneh po izbiri.

ugriznite v jabolko sreče, osamljenim ga ponuja

FORTUNA

p.p. 348, 61101 Ljubljana
tel.: (061) 225-453

Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve Skupščine občine Novo mesto objavlja

POPRAVEK RAZPISA

V razpisu prostega delovnega mesta ravnatelja Dolenjskega muzeja Novo mesto, objavljenem v Dolenjskem listu št. 9 z dne 27. 2. 1992, se doda pri pogojih, ki jih morajo izpolnjevati kandidati, alineja:

- da imajo višjo izobrazbo ustrezne smeri in najmanj 10 let delovnih izkušenj

Ostali pogoji ostanejo nespremenjeni, razen roka razpisa, ki se podaljša za 8 dni od te objave.

Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve Skupščine občine Novo mesto

Ste pravkar ustanovili podjetje ali pa ga ustanovljate? Imate vpeljano dejavnost, s prodajo pa niste zadovoljni? Želite predstaviti vašo dejavnost, a ne veste kako?

Marketing DOLENJSKI LIST pozna rešitve, pri merne za vašo dejavnost in vaš žep!

Za tisk vam pripravimo:

- znak podjetja
- vizitke
- dopise

propagandna sporočila vseh vrst in poskrbimo za objave v časopisih, revijah, na radiu, TV, itd.

Z našo pomočjo je uspeh v vaših rokah!

DOLENJSKI LIST

marketing

tel. (068) 23-610

fax: (068) 24-898

Pokličite nas, obiskali vas bomo!

BIRING

SERVIS — TRGOVINA

Jedinščica 27, NOVO MESTO, tel. fax: 068/26-004

Canon • RICOH • Nashua

Fotokopirni stroji, telefaksi, računalniška oprema, potrošni material, rezervni deli ter papir za fotokopiranje.
Nakup fotokopirnih strojev je možen po sistemu: staro za novo, leasing ter obročno odplačevanje.

Za vzdrževanje ter nakup se priporoča BIRING Novo mesto

Nakup fotokopirnih strojev vam nudimo tudi na obroke.

BIRING

Izvršni svet

Skupščine občine Novo mesto

razpisuje prosto delovno mesto

direktorja — poveljnika

javnega zavoda »Gasilsko reševalni center Novo mesto, p.o.«

Prijavijo se lahko kandidati, ki izpolnjujejo naslednje pogoje.

- da imajo končano VI. ali VII. stopnjo tehnične, ekonomske ali družboslovne usmeritve,
- da imajo najmanj 5 let delovnih izkušenj na vodilnih ali vodstvenih delih, s pogojem, da so te naloge uspešno opravljali,
- da imajo ustrezne organizacijske sposobnosti.

Kandidati naj svoje vloge s potrebnimi dokazili pošljejo na naslov: Sekretariat za obrambo občine Novo mesto, Novo mesto, Ljubljanska 2, s pripisom »za razpis«. Rok za prijavo je 10 dni po objavi v Dolenjskem listu. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po končanem razpisu.

KOKOS Trgovina d.o.o.
Cesta prvih borcev 46
Brežice

razpisuje prosto delovno mesto

TRGOVSKEGA POTNIKA za območje Dolenjske in Posavja

Pogoji:

- končana srednja ekonomska šola
- 3 leta delovnih izkušenj
- lasten prevoz

Po poskusni dobi treh mesecev bo delovno razmerje sklenjeno za nedoločen čas. Pričetek dela takoj.

PRODAJALCA ŽIVILSKE STROKE za določen čas — za 6 mesecev

Prijave sprejemamo v 8 dneh po objavi razpisa.

MOTEL KOLINSKA TREBNJE

vam nudi:

- * ohceti (aperitiv, 3 obroke, kavo za 595 SLT in možnost točeneja lastnega vina)
- * poročne trinadstropne torte
- * nedeljska in dnevna kosila po 200 SLT
- * pizze — velike 150 SLT
- male 120 SLT
- * pivo tuborg 40 SLT
- * pivo gösser 35 SLT
- * torte 880 SLT
- * kremne rezine 55 SLT
- * pečene postrvi
- * ocvrte lignje
- * telečje in puranje zrezke s prilogami
- * sadne kupe
- * pohorske omlete
- * palačinke itd., vse po konkurenčnih cenah

Inf. (068) 44-018

Trgovina na drobno in debelo
NOVOTEKS Novo mesto p.o.
Foersterjeva 6
68000 NOVO MESTO

razpisuje na podlagi sklepa delavskega sveta skladno z določili statuta delovno mesto

DIREKTORJA PODJETJA

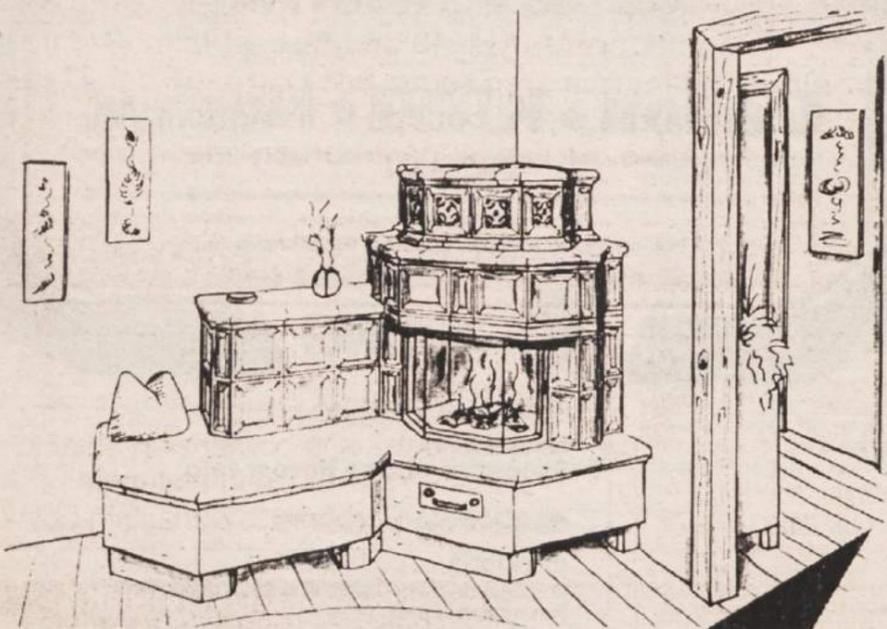
Poleg splošnih, zakonsko določenih pogojev mora kandidat izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da ima visoko ali višjo, najmanj pa srednjo izobrazbo;
- najmanj pet let delovnih izkušenj na odgovornih delih;
- da ima organizacijske sposobnosti ter aktiven odnos do razvijanja dejavnosti, ki so predmet poslovanja podjetja.

Pisne prijave z dokazili naj pošljejo kandidati v 8 dneh po objavi na naslov: TRGOVINA NOVOTEKS Novo mesto, Foersterjeva 6, Novo mesto — ZA RAZPISNO KOMISIJO.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 15 dneh po preteku roka razpisa. Izbranega kandidata bomo imenovali za 4 leta.

SVETUJEMO, PROIZVAJAMO,
PROJEKTIRAMO, PRODAJAMO, MONTIRAMO

- zdravo in ekonomično greetje
- ekološko čisto okolje
- lahko vzdrževanje
- kakovost in trajnost peči
- prihranek pri energiji
- prijetna toplota za vaš dom

- toplozračni vložki »SUPRA« s termosteklom
- fujirna masa PALESIT

- ob gotovinskem plačilu 10% cassasconto
- obročno odplačevanje 1 + 3

VSE NA ENEM MESTU

- kmečke peči
- kamini
- toplozračne peči
- štedilniki
- pizza peči
- polmontažne peči

PIONIR

keramika d.d.

68000 Novo mesto
Slakova 5
tel. (068) 21-201, 26-016, 26-015
fax (068) 24-298

infotehna VABILO K SODELOVANJU

Infotehna Novo mesto nudi celovit informacijski inženiring z združevanjem **RAČUNALNIŠKE STROJNE OPREME (HARDWARE)** in **APLIKATIVNE PROGRAMSKE OPREME (SOFTWARE)**.

V sodelovanju z znanimi tujimi firmami in vrsto domačih kooperantov izvajamo celoten inženiring izbora opreme, nabave, instalacije, povezave, uvajanja, izobraževanja, financiranja in vzdrževanja različne računalniške strojne opreme s kompletno ponudbo računalniških sistemov firme **Digital Equipment Corporation** ter programske opreme za projektiranje tehničnih in poslovnih aplikacij v industriji in bankah.

K sodelovanju želimo povabiti sodelavce za naslednja področja:

1. direktor marketinga
2. vodja nabave
3. vodja računovodstva

Če ste odločni, komunikativni, če obvladate samostojno delo in odgovornost, ste stari do 35 let, imate ustrezno visokošolsko izobrazbo, vsaj nekaj izkušenj na področju mednarodnega trženja ter ustrezno znanje angleščine, pričakujemo vaše pisne prijave v roku 7 dni po objavi na naslov: Infotehna, Trdinova 4, 68000 Novo mesto, tel. (068) 26-127, telefaks 21-026.

OSNOVNA ŠOLA ŠMARJETA Šmarjeta 1, 68220 Šmarješke Toplice

razpisuje

VPIS PREDŠOLSkih OTROK V VVE SONČEK za šol. leto 1992/93, ki bo od 9. 3. do 13. 3. 1992 od 7. do 15. ure v tajništvu šole. Vašega otroka boste vpisali v prijazen vrtec, ki se odlikuje po bogatem programu tujega jezika, športne vzgoje, taborništva, naravoslovja in elementov alternativnih pedagoških metod dela. V vrtec boste lahko vpisali otroke od 1. leta starosti dalje (jasli).

DOLENJSKI LIST

Novo mesto, Glavni trg 24
Telefon: (068) 23-606, 24-200, 23-610
Telefax: (068) 24-898

KRKA, tovarna zdravil, p.o. Novo mesto

OBJAVLJA, DA ODDAJA V NAJEM:

1. trgovski lokal v Novem mestu, Zagrebška 2
2. trgovski lokal na Otočcu (ob magistralni cesti)
3. del poslovnega prostora gostinskega obrata Kegljšče v Novem mestu.

Lokal pod št. 1 je opremljen in bo oddan v najem skupaj z opremo.

Od interesentov pričakujemo, da izpolnjujejo predpisane pogoje za opravljanje dejavnosti, vezane na namembnost teh prostorov. Izbor med ponudniki bo opravljen glede na ponujeni program in višino najemnine. Pri izbiri bodo imeli prednost delavci KRKE ZDRAVILIŠČA.

Podrobnejše informacije lahko dobite po telefonu 22-330. Vaše vloge z ustreznimi dokazili in programom pričakujemo v 15 dneh po objavi na naslov: KRKA, tovarna zdravil, p.o. ZDRAVILIŠČA, Germova 5, Novo mesto, s pripisom: »Najem lokala«. O izbiri bodo interesentje obveščeni v 15 dneh po poteku roka za objavo.

TEHNIČNI INŽENIRING d.o.o.

V podjetju TERRA Novo mesto želimo razširiti sektor tehnične komercialne, zaradi česar iščemo mlade, sposobne in perspektivne strokovnjake.

Redni osebni dohodek znaša 30.700 SLT, ob doseganju zastavljenih ciljev pa je delo tudi ustrezno stimulatívno nagrajeno.

POGOJI:

- višja ali visoka izobrazba komercialne oz. ekonomske smeri
- starost do 35 let
- najmanj 5 let prakse na področju komercialnega dela
- visoka stopnja poslovne morale in smisel za poslovno strategijo

Prošnje pošljite na naslov:
TERRA Novo mesto
Novi trg 1, tel. 27-182
Kadrovska služba

Terme Topolšica

TERME TOPOLŠICA, HOTEL VESNA

VELIKONOČNE POČITNICE

Stari običaji v novem okolju

3 dni: od 17. 4. do 20. 4. 1992

2.490 slt/osebo v 1/2 sobi

upokojnenci: 2.200 slt/osebo v 1/2 sobi

5 dni: od 15. 4. do 20. 4. 1992

4.690 slt/osebo v 1/2 sobi

upokojnenci: 4.220 slt/osebo v 1/2 sobi

7 dni: od 13. 4. do 20. 4. 1992

7.000 slt/osebo v 1/2 sobi

upokojnenci: 6.600 slt/osebo v 1/2 sobi

V CENO JE VKLJUČENO:

- 2, 4 ali 6 polnih penzionov
- neomejeno kopanje v termalnem bazenu in uporaba savne
- velikonočni zajtrk in kosilo
- obisk velikonočne maše (po želji)
- rekreacija in animacija pod strokovnim vodstvom
- družabne prireditve
- turistična taksa in zavarovanje

POPUSTI:

- otroci do 5 let imajo brezplačno bivanje
- otroci od 5 do 12 let imajo 40% popusta (na tretjem ležišču oz. če spijo s starši)

INFORMACIJE: Terme Topolšica, hotel Vesna

REZERVACIJE: (063) 892-120/141/049

FAX: (063) 892-212

OSNOVNA ŠOLA »BAZA 20« DOLENJSKE TOPLICE

razpisuje prosto delovno mesto

SNAŽILKE ŠOLSkih PROSTOROV

za določen čas s polno delovno obveznostjo, začetek dela 1. 4. 1992, konec dela 31. 3. 1993, s končano osnovno šolo in petletnimi delovnimi izkušnjami.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili v 8 dneh po objavi razpisa na gornji naslov. O izbiri bodo obveščeni v 15 dneh po prijavnem roku.

Na osnovi Zakona o dimnikarskih storitvah (Ur. list SRS, št. 16/74), Zakona o komunalni dejavnosti (Ur. list SRS, št. 8/82) in Pravilnika o rokih in načinu čiščenja in pregledovanja kurilnih naprav dimovodov in prezračevalnih naprav ter o meritvah dimne ali druge emisije kurišč (Ur. list SRS, št. 1/76) ter 184. člena Statuta občine Brežice (Ur. list SRS, št. 14/78, 1/80, 16/82, 31/83, 6/86) je Izvršni svet na svoji 16. seji dne 27. 2. 1992 sprejel sklep o razpisu

NATEČAJA ZA OPRAVLJANJE DIMNIKARSKIH STORITEV NA OBMOČJU OBČINE BREŽICE

1.

S tem sklepom se razpisuje Natečaj za opravljanje dimnikarskih storitev na območju občine Brežice.

2.

Na natečaj se lahko prijavijo zasebni obrtniki ali podjetniki, katerim je osnovna dejavnost opravljanje dimnikarskih storitev, v skladu z Zakonom o dimnikarski službi, Zakonom o komunalni dejavnosti in Pravilnikom o rokih in načinu čiščenja in pregledovanja kurilnih naprav, dimovodov in prezračevalnih naprav ter o meritvah dimne ali druge emisije kurišč.

3.

Pogoji za opravljanje dimnikarske dejavnosti so določeni s Pravilnikom o rokih in načinu čiščenja in pregledovanja kurilnih naprav dimovodov in prezračevalnih naprav ter o meritvah dimne ali druge emisije kurišč.

4.

Sklep o razpisu natečaja za opravljanje dimnikarskih storitev velja, ko ga sprejme Izvršni svet in se objavi v Dolenjskem listu in na Radiu Posavje in traja od dneva objave do vključno 15. dne po objavi.

5.

O izbiri bo Izvršni svet SO Brežice kandidate obvestil najpozneje v 30 dneh po preteku roka za prijavo.

Številka: 403-25/92-7
Datum: 27. 2. 1992

Predsednik Izvršnega sveta:
Ciril KOLEŠNIK, I.r.

NISSAN

AVTOMEHANIKA VIDRIH V OTOČCU ODSLEJ POPRAVLJA IN PRODAJA AVTOMOBILE NISSAN. AVTOMOBILI NISSAN SO ZANESLJIVI IN VARČNI, AVTOMEHANIKA VIDRIH PA ZAGOTAVLJA VSO OSKRBO VAŠEGA AVTOMOBILA, TESTIRANJE MOTORJEV S SODOBNO OPREMO BOSCH IN POPRAVILA Z ORIGINALNIMI REZERVNIMI DELI.

AVTOMEHANIKA VIDRIH OTOČEC
Tel. (068) 85-180

VI NAM — MI VAM

S posebno rubriko VI NAM — MI VAM vam prihajamo na-proti z oglasnim prostorom, ki bo ustrezal tako vaši de-javnosti in finančnim sredstvom kot potrošnikom, kate-rim so namenjene vaše ponudbe in storitve. Mi vam ponujamo rešitve, na vas je, da jih uresničite.

Objavo oglasov v rubriki VI NAM — MI VAM lahko naročite po tel. (068) 23-610 ali po telefaxu: (068) 24-898 do torka do 10. ure.

Trgovina NANCA

Ilke Vašte 16
tel. (068) 28-875

Vam nudi veliko izbiri

- maturantskih in birmanskih oblačil
- ženska krila, bluze in pletenine
- sposojo poročnih in obhajilnih oblek

TILIA

Tehnična trgovina
Novo mesto, Bršljin 21
tel./fax: (068) 27-197

POPUST ZA GOTOVINSKA
PLAČILA DO 31. MARCA ZA:

- radiatorje, peči, bojlerje...
- gorilce, cisterne, pipe...
- cevi, kable...
- barve — lake...
- bela tehnika — plačilo na tri čeke brez obresti

ZAHVALA

*Trpljenja mnogo, cvetja malo,
to ti je življenje dalo.
Nihče ne ve, kako boli,
ko tebe več med nami ni.
Je grenka solza na zemljo kanila,
ostala nam je bridka bolečina.*

Kruta usoda nam je nepričakovano, komaj v 32. letu starosti, iztrgala iz naše sredine dragega sina, brata, vnuka, očeta, strica, bratranca, nečaka in botrčak

VILIJU BRULCA

KV elektromonterja
iz Gabrja 86, stanujočega v Šentjerneju

V globoki žalosti je težko najti besede zahvale. Iskrena hvala vsem sorodnikom, znancem, sosedom, ki so nam stali ob strani, za vsa izrečena sožalja, darovane vence in cvetje. Posebna zahvala njegovim sodelavcem za ves trud in pomoč. Zahvaljujemo se Elektru iz Šentjerneja, Elektru Novo mesto, sindikatu Elektra, sodelavcem tabletnega in mastnega obrata tovarne Krka, sodelavcem OŠ Šmihel, GD Maharovec, učencem 1.c razreda OŠ Šentjernej, pihalni godbi iz Šentjerneja, pevcem Šentjernejskega okteta za zaigrane in zapete žalostinke ter gospodu župniku iz Brusnic za lepo opravljen obred. Zahvaljujemo se govornikom Elektra Bojanu Vovku in njegovemu mladostnemu prijatelju Martinu Luzarju ob odprtem grobu. Vsem še enkrat iskrena hvala za tako številno spremstvo našega Vilija na njegovi prerani zadnji poti.

V globoki žalosti: mama Marija, sestre Jožica, Zvonka, Sonja z družinami, stari oče, sin Jani, strici, tete, bratrance in sestrične

ZAHVALA

*Niti z bogom nisi rekel,
niti roke nam podal,
smrt te zela je prerano,
v srcih naših boš ostal.*

V 51. letu starosti nas je nepričakovano, brez slovesa in mnogo prezgodaj zapustil naš dragi mož, oče, brat, stric in svak

JOŽE MALENŠEK

iz Lamutove ulice 8 v Novem mestu

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem in vsem, ki ste ga imeli radi in ga v tako velikem številu pospremili na prerani zadnji poti ter mu poslednji dom zasuli s cvetjem, z nami pa sočustvovali in nam v težkih trenutkih pomagali ter izrazili ustno in pisno sožalje. Posebna hvala Cestnemu podjetju Novo mesto, Združenju šoferjev in avtomehanikov Novo mesto, Pokopališko-pogrebni odboru Kot-Brezje pri Semiču za organizacijo pogreba. Pristrčna hvala sodelavcem Cestnega podjetja sektor vzdrževanje, DO Novoteks Novo mesto-šivalnica, govornikom gospodu Tavčarju in gospodu Goletu, nosilcem praporjev, novomeškim pevcem za lepo zapete žalostinke in gospodu župniku za lepo opravljen obred.

Vsi njegovi

ZAHVALA

*Trud, trpljenje,
tvoje bilo je življenje.*

V 80. letu starosti smo za vedno izgubili naj-dražje, kar smo imeli, našo drago mamo, ba-bico, prababico, sestro in teto

FRANČIŠKO BOBNAR

roj. Ižanec
iz Dol. Podboršta 1 pri Mirni Peči

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam izrekli sožalje, darovali cvetje in jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti. Za darovano cvetje posebna hvala Povšetovim. Hvala gospodu župniku za opravljen obred. Vsem iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njeni

OSMRTNICA

Nepričakovano nas je zapustil

ALOJZ ŽELEZNIK

iz Straže

Od njega se bomo poslovili v četrtek, 5. marca 1992, ob 16. uri na po-kopališču v Vavti vasi.

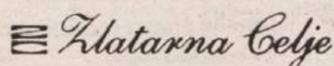
Vsi njegovi

PLANINSKI DOM PIONIR NA GORJANCIH VABI:

s prihajajočo pomladno sezono ponovno odpiramo planinski dom Pionir na Gospo-dični. Zakaj ne bi šole v naravi, poslovnega sestanka, seminarja ali družabnega sre-čanja organizirali v idilicnem, mirnem in prijetnem gorjanskem okolju? V najem vam nudimo prostore s prenočišči in po želji tudi celotno gostinsko ponudbo. Priložnost rekreativnega turizma. Pokličite nas in poskušali bomo ustreči vašim željam.

Informacije: Pionir Standard Novo mesto, tel. (068) 21-826 int. 1363 in int. 1688

PRODAJALNA ZLATARNE CELJE, PREŠERNOV TRG 14, NOVO MESTO

odprto: od 8.30 — 12.30 in od 16. — 19. ure
sobota: od 8. — 12. ure
tel. (068) 22-949

vam nudi: zlati, srebrni nakit in ročne ure • zlatnike • stenske ure • baro-metre • menjavo lomljenega zlata za nov izdelek • odkup zlata

Za vsak kupljeni izdelek garancija 6 mesecev! Cene nakitu smo znižali za 20%!

Možnost plačila na obroke

Cerjene stranke vabimo v novo
odprti frizerski salon

Delovni čas: vsak dan od 8. do 12. in od 14. do 19. ure
sobota: od 7. do 12. ure

DAYMONT LOOK

na Cesti brigad 14 (v Brezovem logu)

Naročila sprejemamo tudi po tel. 25-016

Se priporočamo!

NAJCENEJŠA STANOVANJA — KJE? V SAMSKEM HOTELU PIONIR

Ste samski? Želite rešiti svoj stanovanjski problem kar najugodnejše? Mi vam ponuja-mo rešitev! Nudimo vam bivanje v garsonjerah in opremljenih hotelskih sobah v sam-skem hotelu Pionir Novo mesto in Krško po izredno nizkih cenah. Možnost začasnega bivanja za študente, kooperante, športnike..., skratka za vse, ki bi radi za daljši ali krajši čas rešili problem nastanitve, nočitve ali stanovanja.

Informacije:
Pionir Standard — v Novem mestu: tel.: (068) 21-986, 21-826, int. 1363
v Krškem (0608) 21-786

POZOR!

POSTOJNA
Tel.: 067/23-964, 23-069
Fax: 067/23-964

V vaše kraje prihajamo z novim sesalcem za mokro globinsko čiščenje in suho sesanje.

Nudimo vam možnost sodelovanja pri prodaji v vaši regiji.

Odličen zaslužek. Pokličite nas in sestali se bomo.

PREYSEGG d.o.o.
Novo mesto
Slavka Gruma 74

- svetovanje in priprava dokumentacije za registracijo podjetja
- izdelava poslovnega načrta in statuta
- vodenje računovodsko-knjigovodskih storitev za d.o.o.
- sprotne finančne in davčne svetovanja
- obračun osebnih dohodkov
- vodenje investicijskih programov

Informativni dnevi osebno v torek in četrtek od 9. do 11. ure in od 16. do 18. ure

Osnovna šola Brežice

objavlja razpis del in nalog

VODJE OE ŠOLSKI RAČUNOVODSKI SERVIS

Pogoji:

1. višja izobrazba ekonomske smeri
2. najmanj 2 leti izkušenj na računovodskih delih
3. znanje slovenskega jezika

Prijave z ustreznimi dokazili pošljite v 8 dneh na naslov: OŠ Brežice, Levstikova 18, 68250 Brežice. O izboru boste obveščeni v 15 dneh po izteku roka za prijavo.

tedenski koledar

Četrtek, 5. marca — Janže Petek, 6. marca — Stanka Sobota, 7. marca — Tomaž Nedelja, 8. marca — Janč Ponedeljek, 9. marca — Frančiška Torek, 10. marca — Milan Sreda, 11. marca — Krištof

kino

ČRNOMELJ: 5. (ob 19. uri) in 8. 3. (ob 20. uri) ameriški film Kres ničevosti. 6. 3. (ob 18. in 20. uri) ameriški avanturistični film Rocketeer. METLIKA: 6. 3. (ob 20. uri) ameriški film Kres ničevosti. 8. 3. (ob 18. in 20. uri) ameriški avanturistični film Rocketeer.

čestitke

CVETI IN JANEZU iz Metlike želimo veliko srečo na skupni življenjski poti. Prijatelji. 984

kmetijski stroji

GUMI VOZ za traktor, nov, in povozje vozov in prikolic prodam. (068)44-051. 958
 TRAKTOR ZETOR 47-12, 1400 delovnih ur, s kompresorjem prodam. (061)772-572. 969
 TRAKTOR IMT 539, star dve leti, ugodno prodam. Zorič, Šutna 35, Podbočje. 980
 TURBINSKI VENTILATOR za sušenje sena Gros, 7,5 KW, in navadnega, Klima Celje, 3 KW, prodam. Pust, Hudeje 19, Trebnje. 994
 KROŽNE BRANE (24 diskov) in nož za rezanje silaže prodam. (068)76-178. 1011
 OLTOVO sejalnico, dvoredno, prodam. (0608)69-660. 1018
 TRAKTOR DEUTZ 48 prodam. 76-309. 1019
 KOSILNICO FIGARO, v zelo dobrem stanju, in R 4, letnik 1977, ugodno prodam. Silvo Novak, Ravno 11, Zdole — Krško. 1022
 MOTOKULTIVATOR Honda 600 D, s prikliučki, rabljen 10 ur, prodam. 47-094. 1032
 TRAKTOR IMT 539, nov, s kabino in kompresorjem prodam za 506.000 SLT. (068)23-673. 1043
 TRAKTORSKO PRIKOLICO in obračalnik prodam, menjam tudi za živali. Jože Baškovič, Kladje 20, Blanca. 1053
 PRODAJ nemško nakladalko, Z 750, starejši letnik, plug Olt, 10 col. Marjan Barič, Dobrava 4, Podbočje. Ogled proti večeru. 1057
 TRAKTOR URSUS 335 prodam. Blažič, Ždinja vas 9 b (nad gostilno Pugalj), Otočec. 1063

kupim

KUPIM pšenico, ječmen, koruzo. (068)73-227. 996
 R 4, letnik 1988/89, kupim. 23-343, zvečer. 1012

motorna vozila

Z 101, februar 1987, odlično ohranjen, prodam. 69-125. 960
 Z 101, letnik 1979, registrirano do 9/92, prodam ali menjam za novejši avto z doplačilom. Marjan Kelbič, Malo Mraševo 13, Podbočje. 962
 JUGO 45 A, letnik 1987, prodam. (0608)33-939. 963
 Z 850, letnik 1985, prevoženih 49000 km, prodam. Franc Fink, Meniška vas 30, Dolenjske Toplice. 964
 ALFO 33, 1,5, letnik 7/90, garažirano, prevoženih 30.000 km, z veliko dodatne opreme, ugodno prodam. (061) 264-714. 965
 R 4 GTL, letnik 1988, registriran do 1993/3, prodam. (0608)77-146. 973

BREŽICE: 5. in 6. 3. (ob 20. uri) ameriška komedija Barton Fink. 6. in 7. 3. (ob 18. uri) ameriška risar. Ka Račje zgodbe. 7. (ob 20. uri) in 8. 3. (ob 18. in 20. uri) ameriški kriminalni film V milosti.
 KRŠKO: 5. 3. (ob 19. uri) večer francoskih šansonov. 8. 3. (ob 18. uri) ameriški kriminalni film New Jack City. 10. 3. (ob 18. uri) celovečerna risanka Rešitelj v Avstraliji. 11. 3. (ob 18. in 20. uri) ameriški kriminalni film Crkni, Fred.
 NOVO MESTO: 5. (ob 20. uri) ter 7. in 8. 3. (ob 18. in 20. uri) ameriška komedija Doc Hollywood. 7. in 8. 3. (ob 16. uri) matineja Skrivnost mojega uspeha. (6. in 9. 3. ni kinopredstav).
 TREBNJE: 6. in 8. 3. nemški film Steklena tišina.

PRODAJ Jugo letnik 1989, R-18 letnik 1985 in R-traffic, l. s sedeži letnik 1985. 068/25-113.
 JUGO 45, letnik 1987, in Z 101, letnik 1987, prodam. 85-314. 1062
 GOLF JGLD, letnik 1984, ugodno prodam. Franc Pavlin, Gor. Brezovica 33, Sentejnerje. 42-020, interna 263, dopoldne. 1064
 TAM 6500 KIPER prodam ali menjam za osebni avto. (0608)32-394, Krško. 1066
 GOLF S, letnik 1985, prodam ali menjam za cenejši avto. Jure Prosenik, Rožno 27, Brestanica. 1068

obvestila

POPRAVLJAMO traktorske motorje vseh vrst. Pridemo na dom. (061)50-107. 854
 ROLETE — ŽALUZIJE izdelujemo in montiramo po konkurenčnih cenah. (068)44-662. 957
 NESNICE, mlade jarkice, pasme bisex, rjave, stare 3 mesece, opravljena vsa cepljenja, prodajamo po zelo ugodni ceni. Naročila sprejemajo in dajejo vse informacije, kličite od 17. do 22. ure vsak dan: Jože Zupančič, Otovec 12, Črnomelj, (068)52-806, Gostilna Jože Cetin, Mostec 46, Dobova, (0608)67-578. 959
 IZDELUJEMO tračne žage za razrez hlodovine. (064)75-310. 966

Kovinska galanterija Konček Franc

Izdelujemo opremo za trgovine in poslovne prostore kvalitetno in po konkurenčnih cenah.

Prepričajte se in nas pokličite po tel. (068) 65-278

Servis zamrzovalnikov in hladilnikov

- menjava kompresorjev
- polnjenje plina
- izolacije

tel. (062) 724-063
 Kilometrine ne zaračunavamo!

KMETOVALCI, POZOR! Popravljamo vse vrste traktorjev, tudi TV, motorne kosilnice BCS in druge tipe, tudi vrtno, motokultivatorje in drugo kmetijsko mehanizacijo. Varjenje zlomljenih ohišij in počenih blokov motorjev iz zlitin in aluminija. Manjša dela opravimo tudi na domu. (061)647-630. 974
 PRODAJ 5—tedenske rjave in bele piščance. Jablan 23, Mirna Peč. 983
 ŠAMPINJONI — ŠITAKI! Zasluzek vse leto, gojenje enostavno, navodila natančna. (061)453-853. 1026

posest

V ŽUŽEMBERKU, na lepi legi, prodam zazidljivo parcelo. 22-282. 956
 PARČELO, primerno za vikend, in zidanico v okolici Rake prodam. Informacije na (061)554-640. 961
 ZAZIDLJIVO PARČELO (1500 m²), z dokumentacijo, v Selnici, prodam. (061)322-659. 968
 VIKEND, nedokončan, z vinogradom in gozdom (30 arov), v bližini Žužemberka, prodam. (061)772-425. 972
 ZAZIDLJIVO PARČELO in njivo v Gaberju prodam. 85-678, vsak dan od 18. do 20. ure. 979
 NJIVO (22 a) v Gradišču pri Sentejnerju prodam. 76-171 ali Ravno 21, Raka. 985
 KMETIJO (13 ha zemlje), s starejšim gospodarskim poslojem, elektriko in vodo, prodam. Cena po dogovoru. (068)43-371. 989
 V SEMIČU prodam parcelo z vso urejeno dokumentacijo. V račun vzamem tudi avto. 50-123. 991
 ZAZIDLJIVO PARČELO na Okrog pri Sentejnerju na Dolenjskem ugodno prodam. (061)346-149. 992
 VIKEND (5 x 7) na Ljubnu prodam. (068)86-265. 998
 GRADBENO PARČELO v Straži prodam. 84-790. 999
 PRODAJ dve parceli mešanega gozda (6000 in 2400 m²) in parcelo (1900 m²) primerno za vikend, 5 km od Metlike. Cena po dogovoru. (068)58-383, (068)59-102, zvečer. 1002
 PARČELO, primerne za vikend, v Semiški gori prodam. Mirko Poljanec, Semič 18 a. 1013
 VINOGRAD (11 arov), starejši nasad, v Ljubnu, ob asfaltu in električni napeljava, možna gradnja zidanice, prodam. (062)33-969, (062)34-119. 1014
 MAJHNO DOMAČIJO na Dobravi 22, Podbočje, prodam. Ogled ob nedeljah. 1038
 VINOGRAD z zidanico na Makutah prodam. V račun vzamem tudi osebni avto. Radovan Šterk, Vel. Bučna vas 31 (pri spomeniku), Novo mesto. 1047
 VINOGRAD (5 arov), v Straži, prodam ali menjam za R 4. 25-278. 1056

prodam

JEKLENE CEVI 300, stena 7 mm, 300 m, ugodno prodam. (065)88-046. 970
 SPALNICO z jogijem prodam. 23-464. 971
 SEMENSKI KROMPIR DESIRE prodam. Janez Novak, Prebačeva 31, Kranj. (064)326-394. 978
 KOBILO, staro 10 let, brejo 10 mesecev, prodam. Jakše, Podgrad 24, Stopiče. 982
 PRODAJ bife prikolico, termoakumulacijsko peč (2 KW) in 2000 l plastično cisterno. 24-792. 986
 BLAUPUNKT barvni televizor, rabljen, prodam. 26-262. 987
 PRODAJ kostonjevo kolje, drva, gajbe za krompir in dele za golfa. (068)85-015. 988
 SEMENSKI KROMPIR desire prodam. Virmaše 33, Škofja Loka, (064)632-861. 995
 SEMENSKI in jedilni krompir desire prodam. (064)632-877. 1000
 PRODAJ rabljeno peč za centralno kurjavo. 20-451. 1001
 GOZDNI STROJ Timberdžek prodam. (047)76-322. 1006
 KUHNINSKO OPREMO poceni prodam — kuhinja Brest, kombiniran štedilnik Gorenje, hladilnik z zamrzovalnikom. 21-602. 1020
 PRODAJ stroj za izdelavo blister embalaže ali stroj za pakiranje v termoskrčljivo folijo, vzamem tudi delo zanj. in fax (068)56-339. 1021
 SMREKOV les prodam. 44-661. 1028
 HRASTOVE PLOHE, suhe, dolžine od 3 do 5 m, 2 m3, 1 m3 suhih smrekovih osmic prodam. 73-327. 1033
 DVE BREJI KRAVI prodam. Struna, Potov Vrh, Novo mesto. 1037
 OVERLOCK PFAFF entlarico, novo, nerabljeno, z enoletno garancijo, ugodno prodam. (064)215-650. 1039
 KOZE, kozličke in 150 kg svinjo za zakol prodam. 85-921, Ratež. 1042
 ZAMRZOVALNO SKRINJO LTH (380 l), rabljeno, prodam. (061)860-108. 1044
 KOZE z mladiči prodam. (0608) 43-345. 1049
 KRAVO, brejo, z drugim teletom, in kvalitetno seno prodam. (068)76-528. 1052
 VINO, kvalitetno, prodam. (0608) 81-411. 1059
 SEMENSKI KROMPIR DESIRE prodam. Alfonz Jaki, Brinje 6, Sentejnerje. 1067

razno

V SREDIŠČU BREŽIC oddam lokal (dva prostora) najboljšemu ponudniku. (0608)61-298. 967
 OPREMLJENO gostinsko prikolic dam v najem. Možna tudi udeležba 50 : 50, ali odkup. Štefan Petrovič, Beže 2, Kranjska Gora, (064)88-712. 975
 IŠČEM trgovski lokal v centru Novega mesta. Šifra: »MESEČNA NAJEM-NINA«. 1024
 PRODAJ plastenjake, inventar za lokal in nudim akvizitersko delo. (0608)65-382, popoldne. 1036

službo dobi

USPEŠNO PODJETJE ponuja honorarno delo (40000 SLT mesečno). Obvezen lasten prevoz! Informacije v petek, 6. marca 1992, ob 19. uri v bifeju »Pod smreko«, Potok. 1008
 NUDIMO terensko delo — prosti vikendi, lasten prevoz, dober zaslužek. Dobimo se v Krškem, v lokalu »Rozalija«, dne 5. marca 1992 ob 18. uri, in 5. marca 1992 v gostišču Kos v Novem mestu ob 18. uri. 1027
 OKREPČEVALNICA MELI, Trnovce 8, Metlika, zaposli prikupno dekle v gostinskem lokalu. (068)58-235. 1046
 MLADO DEKLE, nevezano, dobi delo v Nemčiji v gostilni — kuhinji za dobo treh let, po možnosti kuharica. Hrana in stanovanje v hiši, plača po dogovoru. Informacije na (068)51-644. 1054
 SODELAVCE za terensko prodajo različnih izdelkov iščemo. Provizija odlična. (063)38-166, od ponedeljka do četrka, od 20. do 22. ure. 1065
 DEKLE za strežbo zaposlimo. 57-154. 1069
 Zaposlim simpatično atraktivno dekle za delo v strežbi oz. kuhinji. Pokličite 068/23-627. Od 20—21. ure.

službo išče

VOZNIK B, C, D, E kategorije, s 6—letno prakso na špediciji, išče delo. Naslov v oglasnem oddelku. 1025

stanovanja

DIPLOMIRANA PSIHOLGINJA vzame garsonjero ali enosobno stanovanje, s telefonom, v najem. Kličite v petek po 19. uri in soboto ter nedeljo med 10. in 12. uro na (062)647-289. 976
 GARSONJERO na Cesti herojev prodam. 25-338 ali 28-008. 1029
 KOMFORTNO STANOVANJE (76 m²) v Brežicah, Trnje, prodam ali menjam za starejšo hišo. (0608)61-247, zvečer. 1031

Male oglase sprejemamo ob vsakem času, in sicer prek t.i. telefonske tajnice na številki (068) 24-006, ob ponedeljkih od 20. do 22. ure po telefonu (068) 23-343, lahko pa jih oddate tudi osebno v oglasni službi na Glavnem trgu 24 v Novem mestu.

DOLENJSKI LIST NAROČILNICA

Naročam tednik Dolenjski list. Pošiljajte mi ga na naslov

Priimek in ime: _____

Ulica in hišna št.: _____

Poštna številka in kraj: _____

Št. osebne izkaznice: _____

PRODAJ stanovanje (60 m²) 20 km iz Novega mesta. 26-288. Po 19. uri.
 STANOVANJE, z možnostjo takojšnje vselitve, oddam. 78-397. 1070
 V Črnomlju prodam lastniško trisobno stanovanje. Tel. (061) 344-214.

ženitvene ponudbe

IŠČEM kmečko žensko, staro od 40 do 66, za skupno življenje. Sem vdovec, upokojen, star 52 let, v lepem kraju. Naslov v oglasnem oddelku. 990

RAČUNALNIŠKI INŽENIRING Celje, tel.: 063/27-217

V SPOMIN

Leto dni je minilo, kar med nami več te ni, a te nismo pozabili, spomin na tebe še živi.

5. marca mineva žalostno leto dni, odkar nas je nepričakovano zapustil dragi sin in brat

JOŽE KUČIČ
 iz Črneče vasi pri Kostanjevici

Hvala vsem, ki obiskujete njegov grob in mu prižigate sveče.

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 80. letu nas je zapustil dragi mož, oče, brat, stric, tast in stari oče

MARTIN GAZVODA
 iz Črmošnjic 66

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancom za podarjeno cvetje ter spremstvo na zadnji poti. Zahvala tudi sodelavcem ekonomskega sektorja Krke, tovarne zdravil, LB DB d.d. Novo mesto, Plastofarm Šmarjeta in gospodu župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Že v ranem jutru si zaspala, pa še roke nisi nam podala, ali v naših srcih boš ostala.

V 58. letu starosti je umrla

PEPCA ČUKAJNE
 iz Jedinščice 10, Novo mesto

Zahvaljujemo se vsem za podarjeno cvetje in vence. Posebna zahvala za prevoze bratu Tonetu, družini Ivandič, družini Kokalj, družini Subotič, Ivanki Rus, sosedu Viktorju za tako humano pomoč in gospodu župniku za tako lepo opravljen obred.

Vsi njeni

DOLENJSKI LIST

USTANOVITELJ IN IZDAJATELJ: Dolenjski list Novo mesto, p.o. UREDNIŠTVO: Drago Rustja (direktor in glavni urednik), Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Bojan Budja, Breda Dušič-Gornik, Anton Jakše, Mojca Leskovec-Svete, Zdenka Lindič-Dragaš, Martin Lutzar, Milan Markelj (urednik Priloge), Pavel Parc in Ivan Zoran.
 IZHAJA ob četrtnih. Posamezna številka 45 SLT, naročnina za 1. trimesečje 490 SLT; za družbene skupnosti, stranke, delovne organizacije, društva ipd. 980 SLT; za tujino 40 ameriških dolarjev ali 70 DM (ali druga tuja valuta v tej vrednosti) na leto.
 OGLASI: 1 cm v enem stolpcu za ekonomske oglase 650 SLT, na prvi ali zadnji strani 1.300 SLT; za razpise, licitacije ipd. 700 SLT. Mali oglasi do deset besed 500 SLT, vsaka nadaljnja beseda 50 SLT.
 ŽIRO RAČUN pri SDK Novo mesto št. 52100-603-30624. Devizni račun št. 52100-620-970-25731-128-4405/9 (LB — Dolenjska banka d.d. Novo mesto).
 NASLOV: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 130. Telefon: uredništvo in računovodstvo (068) 23-606, 24-200; ekonomska propaganda, naročniška služba in fotolaboratorij 23-610; mali oglasi in zahvale 24-006; telefaks: 24-898. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Na podlagi mnenja (št. 23—92) ministrstva za informiranje Republike Slovenije spada Dolenjski list med proizvode informativnega značaja iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje davek od prometa proizvodov po stopnji 5 odst. Casopisni stavek, preiom in filmi. Grafika Novo mesto, p.o. Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

ZA KAKOVOST SO ŠE REZERVE

MIRNA — V Tovarni opreme Mirna ugotavljajo še dosti rezerv za kakovost v poslovnih enotah Plastika. Tehnološki izmet je sicer pod načrtovano ravni, prav tako popravila, zato pa je zaradi večje nepazljivosti in malomarnosti lani porasel delovni izmet. Domnevajo, da je k temu prispevala tudi junjska vojna. Skupino delavcev, ki so letos januarja z nepazljivostjo in neizpolnjevanjem delovnih obveznosti povzročili, da je spet porasel odstotek izmeta in popravil prav pri izdelkih, ki jih vgrajujejo v vozila Volkswagen (k sreči jih niso odpremili), so udarili po žepu in njihova imena tudi objavili v internem glasilu.

OSMRTNICA

Po težki in dolgi boleznini nas je za vedno zapustil naš nekdanji sodelavec

FRANC KRHIN

vodja avtoparka v pokoju

Cenjenega in spoštovanega pokojnika bomo ohranili v lepem in trajnem spominu.

JP ELEKTRO LJUBLJANA, PE ELEKTRO
NOVO MESTO

NOVI KRAJI Z ULICAMI

NOVO MESTO — Novomeška občinska skupščina je 20. februarja dala v štirinajstodnevno javno razpravo osnutke odlokov o preimenovanju nekaterih novomeških in otoških ulic, o poimenovanju ulic v Gabrju, na Dolžu in na Uršnih selih ter osnutek odloka o imenovanju novega naselja Križe. Katere ulice naj bi imele Gabrje, smo že pisali. Dolž naj bi jih imel z okrog 160 objekti,

od katerih je več kot pol zidanic in vikendov, 13: Vinareber, Lipnico, Ravnico, Greben, Šolsko ulico, Rebrji, Jesenovce, Pušče, Kančendol, Šmiklavž, Bukovče in Mrzlavko. Na Uršnih selih naj bi bilo 8 ulic: Novi Ljuben, Stari Ljuben, Ljuben, Makute, Splavne, Vaska cesta, Stara luža in Rasen. Novo naselje Križe naj bi združilo del naselij Velike Brusnice, Veliki Slatnik in Potov Vrh.

NE BO SADOVNJAKA, AMPAK HIŠE

SEVNICA — Sevnška vlada je ugodno odgovorila na poslansko vprašanje Brede Drenek-Sotošek, ki ga je ta zastavila na občinski skupščini v imenu krajanov Drožanjske ceste. Krajanji so bili namreč zaradi motečega in zdravju škodljivega škropljenja odločno proti

nameram sevnškega M—Kmetijskega kombinata, da bi ta obnovil del sadovnjaka. Kombinac je v delu naselja že poprej »na črno« uredil sadovnjak. Na spornem zemljišču pa bo namesto sadovnjaka do leta 2000 lahko zraslo 8 individualnih stanovanjskih hiš. Na zadnjem zasedanju občinske skupščine ni bilo nikakršnih pripomb zoper stališče vlade.

ZAHVALA

*Ko je srca bolečina prevelika,
se tudi solza posuši,
le duša nemo vpije,
zakaj več tebe ni.*

Kruta usoda nam je vzela našega dragega sina, brata, svaka in strica

JOŽETA BINGA

1960-1992

iz Šahovca pri Dobrniču

Prisrčno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem, sosedom in vaščanom, njegovim in našim sodelavcem, ki so darovali cvetje, izrekli sožalje in ga pospremili v tako velikem številu na njegovi zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo družini Jaklič, delovni organizaciji Litostroj, vsem gasilcem, govorniku za besede slovesa, gospodu župniku za lepo opravljen obred ter pevcem za odpete žalostinke.

Žalujoci: ata, mama, brata in sestre z družinami

ZAHVALA

V 67. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi

IVAN MARINČ

iz Koprivnika 15 pri Kočevju

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so bili v težkih trenutkih z nami, nam izrazili sožalje ter ga v tako velikem številu pospremili k zadnjemu počitku. Posebno se zahvaljujemo vaščanom vasi Koprivnik, GD Kočevje, Koprivnik za izkazano pozornost ter za častno stražo, godbenikom iz Kočevja, LD Loka in Mala Gora, ZB Kočevje ter govornikom za poslovilne besede. Vsem skupaj in vsakemu posebej še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi naše drage žene, mame, stare mame, prababice in sestre, 68-letne

ANICE CVITKOVIČ

roj. Mil
iz Dolenjcev pri Adlešičih

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so sočustvovali z nami in nam pomagali ob zadnjem slovesu, izrekli sožalje, podarili vence in cvetje. Zahvaljujemo se tudi SO Črnomelj, KZ Črnomelj, ZB Adlešiči, govornikom Škofovi in Požeku za ganljive poslovilne besede, pevkom iz Adlešič in gospodu župniku. Hvala vsem, ki ste našo mamo spremili v tako velikem številu na zadnji poti.

Žalujoci: vsi, ki smo jo imeli radi

ZAHVALA

V 82. letu starosti nas je 19.2.1992 za vedno zapustil dragi mož in oče

ŠTEFAN ISKRA

iz Dol. Ajdovca 6 pri Dvoru

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, prijateljem in vaščanom, ki so ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala sosedom Niku Leganu, Mileni, Albini, Stanki in Bogdanu Zupančiču ter Anici. Zahvala tudi GD Ajdovec, GG Straža, DU Dvor, ZB Dvor, Žužemberk in Novo mesto za vence, poslovilne govore in spremstvo s prapori, pevcem iz Žužemberka, sodelavcem Keko Žužemberk in Pletenine Ljubljana. Zahvaljujemo se tudi dr. Kocutarju za kratkotrajno zdravljenje.

Žalujoci: žena Ana, sin Rudi in hči Štefka z družinama ter ostalo sorodstvo
Ajdovec, 20.2.1992

ZAHVALA

V 71. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, oče, stari oče in brat

FRANC ČEMAS

iz Stare Lipe 1

Iskreno se zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam kakorkoli pomagali, darovali vence in cvetje, izrazili sožalje ter pokojnika tako številno spremili k zadnjemu počitku. Po sebnah zahvala Društvu upokojencev Rudnik Kanžarica, govorniku gospodu Jankoviču, pevkom, Gorenju Črnomelj, osebju ZD Vinica, internemu oddelku Splošne bolnišnice Novo mesto in gospodu župniku za opravljen obred.

Žalujoci: žena Kristina, hčerke Olga, Tončka in Barica z družinami, sestra Olga in brat Kazimir z družinama ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 67. letu nas je zapustil ljubljeni mož, oči, stari oče, brat, stric in tast

IVO RESNIK

iz Straže pri Novem mestu

Iskrena hvala vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, nam kakorkoli pomagali, darovali cvetje in sveče ter ga v velikem številu pospremili na zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi godbi iz Straže, pevcom iz Šmihela, Zvezi borcev, Društvu upokojencev iz Straže, krajevni skupnosti, govornikom za poslovilne besede pred domačo hišo in ob grobu ter g. župniku za lepo opravljen pogreb. Vsem in vsakemu posebej iskrena hvala!

Vsi njegovi

ZAHVALA

*Ljubezen, zvestoba, trud in trpljenje,
skrb za nas, mama, to bilo je tvoje življenje.
Ljubila si nas, dom, vse naše ljudi,
ne bomo pozabili, kako dobra bila si ti.*

V 78. letu starosti nas je tiho, kakor je živela, zapustila naša mama, stara mama, prababica in teta

ANGELA MLAKAR

roj. Pate

iz Dol. Nemške vasi
pri Trebnjem 12

V globoki žalosti je težko najti besede zahvale. Hvala vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom ter kolektivom za vsa ustna in pisna sožalja, darovane vence, cvetje, sveče in maše, vsem, ki ste našo mamo pospremili na njeni zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo sosedom Mustafičevim, Kolenčevim, Čehovim in Megličevim za vsestransko pomoč, osebju Splošne bolnišnice v Novem mestu, pevcom ter gospodu kaplanu za lepo opravljen obred. Vsem in vsakemu posebej iskrena hvala!

Vsi, ki smo te imeli radi

ZAHVALA

V 35. letu starosti nas je nepričakovano zapustil naš dragi sin, brat in stric

ALBIN KRALJ

iz Zaloga pri Škocjanu 15

Zahvalo izrekamo vsem sorodnikom, vaščanom in znancem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in svete maše. Iskreno se zahvaljujemo kolektivu Plastaform iz Šmarjete za denarno pomoč, podjetju SGP Pionir-Lesni obrat in Zavarovalnici Triglav. Posebna zahvala velja dobrim sosedom Peterlinovim, Matkovim, Kraljevim, Markeljčevim in Pevčevim z Griča za nesebično pomoč. Hvala tudi gospodični Mileni za besede slovesa ob odprtem grobu, gospodoma župnikoma, še posebej g. župniku iz Šempetra, za tolažilne besede in lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala, da ste ga v tako velikem številu pospremili k mnogo prezgodnjemu grobu.

Vsi njegovi

*In zdaj je tema. Mesečina
le mračno sveti. Ni besede.
Ne veje veter več in v blede
obrazu šepeta tišina.
(A. Gradnik)*

ZAHVALA

V 49. letu starosti naju je nenadoma zapustila ljubljena mamica

ALBINCA SAJE

iz Šukljetove ul. 29

Ob nenadomestljivi izgubi se zahvaljujemo vsem, ki so v težkih trenutkih sočustvovali z nama, nama ustno ali pisno izrazili sožalje in v tako velikem številu počastili njen spomin. Zahvaljujemo se kolektivu Krke, tovarne zdravil, maminim sodelavcem iz Nabave, sodelavcem Sektorja za raziskave in razvoj, Oddelku za embalažo in sodelavcem kirurškega oddelka Splošne bolnišnice Novo mesto. Posebej se zahvaljujemo osebju internega oddelka (II. nadstropje), zdravniku dr. Kapšu ml. za ves trud v času njene bolezni in mr. Anici Pavišič za vsa pomoč in spodbudo. Prav tako se zahvaljujemo njenim pevcom, Farmaceutskemu društvu, maminim prijateljem, sosedom in vsem, ki so nama stali ob strani. Hvala tudi g. župniku za opravljen obred.

Njeni: Alenka in Milica z družinama ter ostalo sorodstvo

Novo mesto, 2.3.1992

ZAHVALA

*Tvoje truplo zemlja krije,
v temnem grobu mirno spiš,
tvoje srce več ne čuti bolečin,
a med nami še živiš.*

V 31. letu starosti nas je zapustil sin, brat, vnuk, stric in oči

MARJAN VOVK

iz Čelevca 1 pri Šmarjeti

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali v težkih trenutkih, pokojniku darovali cvetje, nam izrazili ustno in pisno sožalje ter pokojnega tako številno spremili na njegovi zadnji poti. Iskreno se zahvaljujemo kolektivu Plastaform, Maksimarketu, Tovarni posebnih vozil, sindikatu GRC in sodelavcem GRC Novo mesto, GB Koper, GRC Kranj, GRS Jesenice, ZGRS Maribor, PGE Krško, ZPV Celje za podarjene vence. Še posebna zahvala GRC Novo mesto, govorniku za poslovilne besede in g. župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoci: vsi, ki smo ga imeli radi

Milena Staniša

Podgoric vsaj enkrat na leto. Doma je s Težke vode, od koder tudi izhaja njihov rod. »Zemlje imamo pa toliko, da oče pravi, da smo osebeniki. Seveda od teh krp skope podgorška zemlja tudi prej niso mogli živeti, stari oče je bil kovač in dela je bilo v tistih časih za kmečkoga kovača dovolj, sedaj smo pa tako in tako vsi v službi.«

Osnovno šolo je Milena tako kot večina podgorških otrok končala v Stopičah; prav te dni so se takratni sošolci srečali ob 10. obletnici osnovnošolske vaje. Na tiste čase ima zelo lepe spomine, pa naj bo na pot s Težke vode do Stopič in nazaj, ki je šolarje vodila čez Laz in mimo Francetovega mlina po razgibanih poteh, ali na učitelje in sošolce. »To, da je šola na vasi že vnaprej slabša od tiste v mestu, že ne bo držalo. Iz našega razreda v Stopičah smo šli štiri dekleta na gimnazijo in smo vse dobro delale. Tako kot pri večini stvari je tudi tu veliko odvisno od posameznika.« Tega, da je v osnovni šoli preskočila razred, ni povedala ona, ampak eden njenih starejših sovaščanov, ki je vesel, da v Podgorju raste tak rod in da tam tudi ostaja. Milena je namreč trdno odločena, da bo tam ostala. »Tudi v času študija me je stalno močno vlekel domov, in to dom, družba pa še kaj drugega...« se prijetno nasmeje. No, in le to, »drugo«, bo mlado dekle morda odpeljalo iz domače vasi, a ne iz Podgorja, le dve, tri vasi višje, kot je tudi povedal tisti sovaščan.

Prijetno in osvežujoče je v teh časih, ki za mlade ljudi na začetku njihove ustvarjalne poti res niso spodbudni, srečati dekletke, ki polno življenjske vedrine, z zapuščanjem zre v prihodnost. In Milena Staniša je taka. Sedaj je mesec dni, kar je v službi pri Krkinih Zeliščih. To je gotovo že precejšen razlog za optimizem, saj je dandanes službo težko dobiti, kaj šele v firmi s takim imenom, kot je Krka. Milena je res ves čas študija na biotehniški fakulteti v Ljubljani dobivala Krkino stipendijo, prav tako je res, da je bila vseskozi zelo dobra študentka, ki je študij dokončala v rednem roku, a tudi taki imajo dandanes težave pri zaposlitvi. Ob vsem tem pa bi bilo nekaj narobe s firmo, ki bi se branila mladega študiranelega človeka, ki je poleg tega še med tistimi redkimi, ki so s svojim delom že v času študija pokazali, da so bolj nadarjeni, bolj marljivi in zazreli od večine drugih. Milena je namreč za svojo diplomsko nalogo na oddelku za živilsko tehnologijo dobila letošnjo Prešernovo nagrado za študente. Poleg tega za svoje diplomsko delo dobila tudi Krkino nagrado za srednješolce.

»Od nekdanj sem si želela, da bi dobila službo v Krki,« pove Milena. »Zame je to podjetje, ki je bilo zmeraj pojem uspešnosti, dobrega dela, firma, ki cení znanje, podpira zdrave ambicije in daje mladim možnost za razvoj in napredek.« O sebi pa ji kar ne gre beseda, se ji bolj zatika in ustavlja in pogovor raje spelje drugam. O rodnem Podgorju rada in lepo govori, pa o tamkajšnjih ljudeh in seveda Gorjancih, kamor gre vsak pravi

Po srednji šoli čudnega imena, ki bi ji danes rekli novomeška naravoslovna gimnazija, se je odločila za študij živilske tehnologije. Milena je eden prvih, če ne kar prvi študent, ki je diplomiral v samostojni Sloveniji. Pravzaprav na začetku vojne, 28. junija lani. »V Ljubljano smo šli od doma dan prej, ceste so bile že v večini blokirane in smo se prebijali po raznih stranskih cestah in celo gozdnih poteh.« Takoj po diplomi je zaradi negotovega stanja v Krki niso mogli zaposlitvi in je nekaj mesecev poučevala na novomeški gostinski šoli, kjer so jo učenci hvalili kot izvrstno učiteljico. Sedaj je v Zeliščih, kjer kot pripravnica spoznava delo in kjer naj bi čez čas postala tehnologinja v proizvodnji. Samo še ena potrditev trditve, da so pri njih zelišča v strokovnih rokah.

A. BARTELJ

Krški brinovec za mir na svetu

Jože Borštnik, gostilničar s Krke, izročja svoj znani brinovec kot napitek miru državnikom z vsega sveta — Dva tedna v Ameriki — Na Krki mirovno središče

KRKA — Kaj nenavaden način si je kot svoj prispevek za mir na svetu izbral gostilničar Jože Borštnik s Krke, vasi pri izvru dolenjske lepote istega imena. Državnikom po vsem svetu že leta pošilja alijim celo sam izročja svoj znani krški brinovec, ki ga imenuje napitek miru. Ob tem je kmalu nastal tudi primeren tekst, mirovna poslanica, ki nosi naslov Zdravica za mir. Kakšen je odziv te nenavadne domisljice, pa najlepše pove knjiga, v katero je dal Borštnik zvezati odgovore in zahvale, ki so mu jih ob tej njegovi gesti poslali številni državniki iz celega sveta, Ronald Reagan, George Bush, Francois Mitterand, Helmut Kohl, papež Janez Pavel II. in drugi. V tej knjigi je tudi pismo, v katerem se mu za darilo, izvrstno slivovko in brinovec, zahvaljuje nekdanji švedski predsednik vlade Olaf Palme. Palme je pismo Borštniku pisal tri dni prej, preden mu je atentator vzel življenje. Iz pisma se vidi, da to niso le »konfekcijske« vljudnostne zahvale iz državnikovih kabinetov, ampak gre v mnogih primerih za osebna pisma, polna topline, hvaležnosti in podpore Borštnikovim prizadevanjem za mir na svetu ter pohval za izvrstne proizvode njegove žganjkuhe, se pravi krški brinovec in slivovko.

»Začelo se je okoli leta 1985,« začne pripovedovati Jože Borštnik. »V časopisih sem stalno prebiral o hladni in pravih vojnah pa sem se vprašal, kaj bi jaz sam, Jože Borštnik s Krke, lahko naredil za mir na svetu. Pisma državnikom pišejo vsi, pa ni kakšnega haska, sem si rekel in prišel na misel, da bi jim dal svoj brinovec kot napitek miru. S pomočjo časopisa Delo, zlasti pa Bogdana Pogačnika, sem prišel v Zagreb do ameriškega in sovjetskega konzula in jima izročil brinovec za Reagana in Gorbačova. Ameriški predsednik mi je odpisal in se mi zahvalil, sovjetski je pa to naredil ustno prek jugoslovanske ambasade.« Tako se je torej začelo. Za svoj izvrstni krški brinovec je Borštnik dobil več kot 30 medalj na najbolj znanih razstavah žganjnih pijač v Evropi.

Pred kratkim se je Borštnik vrnil z dvotedenske mirovne misije v Ameriki, z njimi pa so bili še štiri njegovi mladi sodelavci. »Bili smo v Washingtonu in Clevelandu,« so povedali na pogovo-

ru prejšnjo sredo v Borštnikovi gostilni na Krki. V State departmentu sta jih sprejela Laura Clerici, vodja oddelka za vzhodnoevropske zadeve, in Eric Rubin, vodja oddelka za Slovenijo. V razmeroma dolgem pogovoru sta visoka ameriška predstavnika z naklonjenostjo in z zanimanjem sprejela Borštnikova prizadevanja za mir in objubil pomoč. Seveda je beseda tekla tudi o krizi na tleh bivše Jugoslavije in Američana je zanimalo, kakšno je Borštnikovo mnenje o možnostih razpleta. Ta jima je odvrnil, naj Amerika podpira tiste sile, ki so za strpnost, demokracijo in mir, ne pa tistih, ki rovarijo in razpihujejo vojno in da vlada ZDA doslej v jugoslovanskem primeru ni vedno ravnala tako. Govor je bil tudi o ameriškem priznanju Slovenije. Clericijeva je odgovor zavila zelo diplomatsko: »Manjše presenečenje bo, če vas bomo priznali kmalu, kot pa, če bomo s priznanjem odlašali dalj časa.« Pogovor v State departmentu je trajal kar tričetrt ure, Borštnik in njegovi pa so bili prva slovenska delegacija po mednarodnem priznanju Slovenije pri ameriški vladi.

Že nekaj časa skuša Borštnik prodrati s svojo idejo o mirovnem središču, ki bi ga postavil na Krki, na mestu, kjer sedaj stoji njegova gostilna. Narejen je že idejni načrt za ta kompleks, ki naj bi imel gostinski del ter nastanitvene zmogljivosti. »Tu je lepa okolica, ki kar vabi na sprehode in izlete, Krka ponuja ribolov, je možnost lova, gobarjenja in še marsikaj ponuja to okolje. In tako vzdušje je kot nalašč za neformalna srečevanja, sproščene pogovore, kar vse pa zna biti, zlasti še, če gre za pomembne

državnike in druge vplivne in odločujoče ljudi, zelo pomembno in splošno koristno, zlasti za prizadevanja za mir na svetu,« je prepričan Borštnik.

Seveda pa se takoj postavi vprašanje gradnje takega kompleksa. Tudi to bi, tako kot vse svoje mirovno poslanstvo doslej, prevzel Borštnik sam. »Doslej za vse, kar sem naredil v prizadevanjih za mir na svetu, vključno s to zadnjo potjo nas petih v Ameriko, nisem od nikogar ne prosil ne dobil niti tolarja. Vse sem plačal iz svojega žepa in tega je že toliko, da bi si za ta denar lahko zgradil lepo vilo. Tudi mirovno središče bi postavil sam, z denarjem od prodaje mirovnega napitka, le davkov me naj država Slovenija oprosti. S to pobudo sem seznanil tudi predsednika Petereta.«

Na potezi je torej država.

A. BARTELJ

DALMATINSKE PESMI NA OTOČCU

OTOČEC — Na Otočec ponovno prihaja na obisk klapa Krk. V Motelski restavraciji bo prepevala v petek, 6. in 7. marca, od 20. ure dalje, za ples bo igrala skupina Metro iz Novega mesta. Seveda bodo na jedilnem listu predvsem morske ribe, poizkusiti pa bo moč tudi domače vino z otoka Krka. Vabljeni!

KLIC V SILI

NOVO MESTO — Ta četrtek bo med 18. in 20. uro na telefonu 23-304 na vaš klic čakala socialna delavka Mojca Papič.

Ko je srna domača žival

Pri Sajatovih v Novem mestu so dobili 14 dni staro srnico in jo kot dojenčka spravili pokonci

NOVO MESTO — Lani poleti so Romi v hosti pri Ruperčevru našli in odnesli komaj dva tedna staro srnico, ki jo je srna podela junija. Nekdo je to javil na policijo in moške postavje so prišli in jim srnico vzeli. Znano je, da srna mladiča, ki se ga je dotaknil človek, ne mara več, in če bi srnico vrnil v gozd, bi poginila. Tako jo je domov vzel Janez Saje, predani lovec iz družine Padež. Janez in njegova družina so za srnico, ki so ji dali ime Miki, skrbeli kot za dojenčka, hranili so jo s primerno razredčenim mlekom iz stekleničke z dudo. Ko so jo spravili iz najhujšega, ji je Janez pri svoji hiši na Grmu v Novem mestu ogradil prostor in pokrit del, kjer je Miki prebila zimo in kjer tudi preživlja svoje dni. Njen neposredni sosed je Janezov lovski pes, nemški prepelčar, s katerim se izvrstno razumeta. Tretji član te Sajatove živalske družine je maček, ki pa od vsega najraje gleda televizijo.

Seveda Sajatova srnica ni stalno v svoji ogradi. Mirno jo spustijo na vrt, saj je povsem domača žival. Ve pa, do kod lahko gre, in nikoli na zaide na cesto, čeprav Sajatova hiša stoji tik ob njej. »Močno se je razveselila prvega snega. Po vrtu je uprizarjala prave dirke,« je povedal lovec Janez. »Že lani smo spoznali, da najraje je vrtnice, potem sledi mladi fižol, šele na tretjem mestu je solata.« se malo pohuduje Janezova žena Joža. Sedaj srnica Miki ni več dojenček in je vse. Zanj ni treba posebej skrbeti.

Janez je že 14 let vnet lovec in je v tem času ustrelil veliko divjadi, med

DOMAČA ŽIVAL — Srnica Miki je poleg lovškega psa in mačka tretja Sajatova domača žival. Domačim, ki so jo spravili pokonci od »dojenčka«, je iz roke. (Foto: A. B.)

njimi veliko srni in srnjakov. Uplnil je tudi jelena, pravilnega deseteraka, pa muflona na Kornatih in jelena lopatarja na Brdu pri Kranju, najraje pa gre na lov na divje prašiče. »Ni pa niti najmanjše možnosti, da bi kaj takega storil z Miki. To je naša domača žival. Tudi v hosto je ne morem spustiti, ker bi šla za mano domov. Pes, ki v hosti izvrstno podi srno, se z Mikijem doma igra. Še srnjakča bom skušal dobiti, da bo pri

hiši par, na vrtu jima bom naredil kozloček in ogradi večji prostor.«

Vsekakor bo srnica Miki pri Janezu v mestu precej bolj na varnem kot v gozdu. Pa ne samo zaradi lovcev, v gorski Radohi, ki sodi v lovski revir LD Padež, je že od lani trop volkov, te lepe, pri nas skoraj že iztrebljene in zato strogo zaščitene zveri. Bati pa se je, da ima volk kljub zaščiti največjega sovražnika prav v lovcih.

A. B.

RADIO NAD MLINE — Silva bo že konec tega tedna po zaslugi Angelce Žibert veselo igrala Lužarjev v naselju Nad mlini.

Nagrade za pravočasne plačnike DL

Silva ostala doma

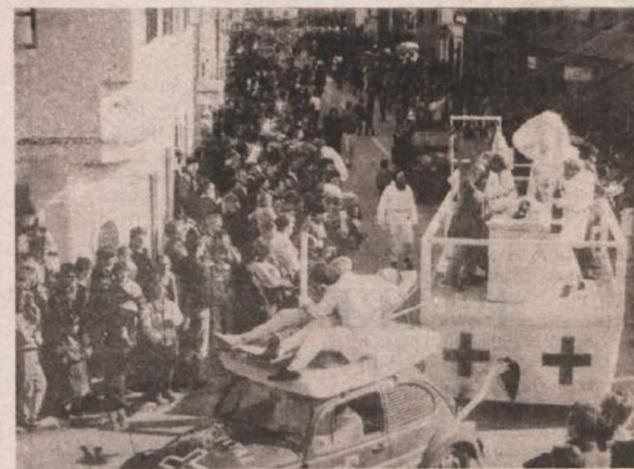
NOVO MESTO — Žrebanje naročniško nagradne igre smo tokrat opravili v ponedeljek dopoldne, ko se je pri nas oglasila Angelca Žibert iz Bršljina in plačala naročnino za 1. trimesečje. Imela je srečno roko in iz kupa plačanih položnic potegnila potrdilo Jožeta Lužarja, Nad mlini 43/5, p. Novo mesto, ki je naš zvesti bralec in naročnik že od leta 1953.

V naslednjih štirinajstih dneh bomo naročnikom Dolenjskega lista, ki bodo pravočasno plačali naročnino, podelili še dve silvi. Za našo nagradno igro sta jih prispevali podjetji Račka, Cesta komandanta Staneta 34, Novo mesto, tel. in fax (068)21-058, kjer je poleg računalnikov pod ugodnimi pogoji mogoče kupiti še vse, kar spada zraven, in Suha krajina commerce z Dvora, tel. (068)87-470, kjer lahko poleg sedežnih garnitur po izredno ugodnih cenah najdete še marsikaj za opremo svojega doma.

Za vse, ki s silvami niste ali pa ne boste imeli sreče, naj povemo, da za april in maj že pripravljamo novo nagradno igro s prav tako lepimi nagradami. Pa še več jih bo!

VESELI ZASAVCI V TOPLICAH

ŠMARJEŠKE TOPLICE — V soboto, 7. marca, bo ob 20. uri v zdravilišču ples, na katerem bodo igrali Veseli Zasavci. Vabljeni!

KARNEVAL V RIBNICI — Pustnega karnevala v Ribnici se je letos udeležilo okoli 8.000 ljudi. V pustnem sprevodu, ki je v nedeljo ob 14. uri krenil iz Gorice vasi proti Ribnici, je sodelovalo 37 skupin s skupno okoli 350 udeleženci. Osrednja tema karnevala je bila minula vojna vira v Sloveniji, ki je zajela tudi Ribnico, v zvezi s tem pa seveda tudi politika. Karneval, ki bo po zagotovilih članov pustnega društva postal v Ribnici tradicionalen, je poleg številnih gledalcev s fotoaparati zabeležila v sliki in besedi tudi RTV Slovenija. (Foto: M. Leskovišek-Svete)

»Halo, tukaj je bralec Dolenjca!«

Zakaj je Dolenjec pozen? — Bo Narodni dom še dolgo v sramoto Novemu mestu? — Prometni režim na novomeških mostovih naj ostane tak, kot je — Kritika cestarjem

Nenaden vdor pomladi je razkril, kaj so pravzaprav Dolenjci v svojem bistvu: vinogradniki in vrtičkarji. Zato se je tudi dežurni telefon prejšnji četrtek oglašil šele potem, ko je sonce že zašlo za obzorje in še takrat so bili klici redkejši kot ponavadi.

Prva je poklicala gospa iz Novega mesta in potarnala, da je prej poštar prinašal Dolenjca vsak četrtek že zgodaj dopoldne, zadnje čase pa prihaja šele okoli poldneva. Sprašuje nas, ali smo za to krivi mi. Pojasnili smo ji, da Dolenjski list tiskamo v Ljubljani ob sredah zjutraj, potem pa ga prevzame pošta in je v njenih rokah do trenutka, ko ga naročnik dobi v svoj nabiralnik. Za to pošto tudi plačujemo. Torej je to, ali Dolenjca dobite v četrtek zjutraj ali po-

polodne ali pa šele v petek, odvisno le od poštne dostave.

Karel Staniša iz Šmihela pri Novem mestu protestira zaradi pozidave Regrških košenic z individualnimi hišicami. »Kje bodo zidali naši nasledniki,« se sprašuje. Gospod Staniša je s svojim vprašanjem precej zamudil, saj je bil zaidalni načrt Regrških košenic sprejet že v začetku osemdesetih let, predvideva pa gradnjo individualnih in vrstnih hiš ter stanovanjsko-obrtno cono in kot nam je znano, je pozidava v polnem teku, tako da bi jo bilo sedaj težko zaustaviti ali spremeniti. Je pa priložnost za boj proti nedovoljeni gradnji v Novem mestu še dovolj, saj gradbeni stroji, kot nam je znano, brnijo celo v bližini mestnega jedra in to brez potrebne dokumentacije.

Za strogega kritika se je izkazal tudi M. P. iz Novega mesta, ki se nam je že pred dvema letoma oglašil z vprašanjem, kaj pravzaprav misli Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine, ki je za svoje potrebe napeljal elektriko v Sokolski ali Narodni dom in pri tem močno poškodoval fasado, ne da bi vzpostavil prejšnje stanje. Dodal je še pikro pripombo na račun tega zavoda, češ, če bi kaj takega storil kmet na kakem zaščitenem poslopiju, bi bil takoj ogenj v strehi. Pred dvema letoma smo poklicali Zavod in takratni direktor Jovo Grobovšek nam je zagotovil, da bo fasada obnovljena ob celoviti sanaciji doma. Tokrat smo poklicali novega (v.d.) direktorja Danila Breščaka, ki je bil našega klica vesel. Povedal je, da so ravno sedaj v teku razgovori, da bi zavod prevzel v upravljanje Narodni oziroma Sokolski dom v celoti. S tem namenom je že v izdelavi izvedbeni dokument za obnovo doma in adaptacijo podstrešja. Če bodo načrti uspeli in bo za to na voljo dovolj denarja, o tem

se sedaj pogajajo z novomeškim izvršnim svetom, bodo že prihodnje leto sanirani temelji, obnovljena fasada in celotna dejavnost zavoda bo prenesena v Narodni dom.

Tudi P. M. iz Bršljina je bil v svojem klicu dokaj kritičen. Hodil je okoli novomeških bolnišnic in se sprašuje, zakaj nihče več ne pometa ulic. Veter dviguje in raznaša prah, ki je ostal po zimskem posipavanju cestišč. Včasih je bilo cestarje in komunalce pogosteje videti na cesti z metlo v roki, pravi bralec, ki hkrati tudi meni, da je sedaj, ko je kandijski most odprt v obe smeri, veliki manj čakanja pri novem mostu in predlaga, naj tako ostane tudi potem, ko bodo dela v križišču pri banki končana. Ima tudi resne pripombe na našo telefonijo, ki je slaba, a gotovo najdražja na svetu, saj stane obrtnika samo telefonski priključek štiri tisoč mark, kar je toliko, kot lastninjenje pol garsonjere. Po njegovem pa znajo telefonisti zelo dobro zaračunati tudi storitve, ki jih ne opravijo.

Bralec H. iz okolice Dragatuša je sicer zelo zadovoljen z našim časopisom. Star naročnik je, ga pa zanima, kdaj bo prišel na vrsto za nagrado v naši akciji za pravočasne plačnike. Njemu in vsem, ki jih muči podobno vprašanje, povejmo, da pride v času akcije na vrsto vsakič, ko pravočasno plača časopis, vendar le za žreb, tam pa odloča sreča.

Ob koncu našega dežurnstva smo prejeli še en kritičen klic, namenjen našim cestarjem. Bralek Z. iz Novega mesta jih sprašuje, ali ne znajo cest več popravljati, ko po radiu kar naprej poslušajo obvestila, da je sedaj ta, sedaj drugi cestni odsek zaradi poškodb cestišča zaprt. Hkrati pomiluje Suhokranjce, ki bodo morali s kamioni kmalu kar po zraku, če bodo hoteli priti do Bele krajine ali Novega mesta.

T. J.

Halo, tukaj Dolenjski list!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo v bodoče več sodelovanja z bralec. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev. Prisluhnili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet, poiskali odgovor na vaše vprašanje ali kaj podobnega. Pokličete nas lahko vsak četrtek zvečer, med 18. in 19. uro na telefon (068) 23-606. Eden od dežurnih novinarjev vam bo rad prisluhnil.

Studio D
Lestvica narodnozabavne glasbe
Studia D in Dolenjskega lista

Žreb je za sodelovanje pri oblikovanju lestvice Studia D in Dolenjskega lista dodelil nagrado ANTONU GRAHKU iz Črnomlja. Nagrajencu čestitamo!

Lestvica je ta teden takšna:

- (4) Bodi z mano - NAGELJ
- (3) V zidan'ci - BELOKRANJCI
- (2) Na Gorjancih - SPOMIN
- (1) Srečno, Slovenija - SLAK
- (9) Maškare - ANS. T. VERDERBERJA
- (8) Kjer 'spod gora privre Završnica - ALPSKI KVINTET
- (5) Na Golici - TRIO T. SOTOŠKA
- (6) Sloveniji - ANS. T. ISKRE
- (-) V gozdu za vasico - ANS. M. KLINC
- (7) V senci sem posejal - ANS. M. KLINC

Predlog za prihodnji teden: S frajtonarico po svetu - P. FINK

KUPON št. 10

Glasujem za:

Moj naslov:

Kupone pošljite na naslov: Studio D, p.p. 103, 68000 Novo mesto